

แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มี
เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) : จังหวัดเชียงใหม่

DESIGN GUIDELINE FOR RESIDENTIAL SPACE
WITH LANNA TAI KHEUN IDENTITY: CHIANG MAI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2557

KMITL-2014-AR-M-003-034

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN GUIDELINE FOR RESIDENTAL SPACE
WITH LANNA TAI KHEUN IDENTITY: CHIANG MAI

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE PROGRAM IN INTERIOR ARCHITECTURE
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2014

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2014-AR-M-003-034

COPYRIGHT 2014

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์
ทางวัฒนธรรมล้านนา(ไทเขิน) : จังหวัดเชียงใหม่
DESIGN GUIDELINE FOR RESIDENTAL SPACE WITH LANNA TAI KHEUN IDENTITY
: CHIANG MAI

นักศึกษา

นายบรรเจ็ด ศรีมูล

รหัสประจำตัว

55620204

ปริญญา

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรมภายใน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ จันทนี เพชรานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รองศาสตราจารย์ จันทนี เพชรานนท์	
รองศาสตราจารย์ อรรถพร เพชรานนท์	
รองศาสตราจารย์ ทรงชม จุลาสัย	
อาจารย์ ดร.ชুমพร มูรพันธุ์	
อาจารย์ ฉัตรชัย อินทรโชติ	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 7 พฤษภาคม 2557 เวลา 10.00 น.

สถานที่สอบ กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่.....29.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ.....2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) : จังหวัดเชียงใหม่
นักศึกษา	นายบรรเจ็ด ศรีมูล
รหัสประจำตัว	55620204
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2557
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.จันทนี เพชรานนท์

บทคัดย่อ

การศึกษาที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) จังหวัดเชียงใหม่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวทางการออกแบบอาคารพักอาศัยเอกลักษณ์ไทเขินที่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน โดยศึกษาวิถีชีวิต ความเชื่อ พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเขินเดิมและเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ ทำการเปรียบเทียบหาเอกลักษณ์การจดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอย อันจะได้มาซึ่งเอกลักษณ์ของเรือนไทเขิน จากนั้นศึกษาพฤติกรรม กิจกรรมและความต้องการพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยของผู้ใช้ปัจจุบัน แล้วนำเอกลักษณ์ของเรือนไทเขิน มาประยุกต์ใช้กับการออกแบบอาคารพักอาศัยสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน

ในการศึกษา ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ เรือนไทเขินเดิม 8 หลัง เรือนไทเขินประยุกต์ 3 หลัง และเรือนพักอาศัยปัจจุบัน 2 หลัง แล้วนำมาเปรียบเทียบหาเอกลักษณ์ไทเขินทางด้านที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในร่วมกับการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้อยู่อาศัยนั้น ๆ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน วิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นเอกลักษณ์ของที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนล้านนาไทเขินด้วยหลักโปรแกรมการออกแบบ ร่วมกับข้อมูลความต้องการของที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยของผู้ใช้อาคารในปัจจุบันโดยใช้สถิติพรรณนา แล้วเสนอร่างการออกแบบบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์เรือนล้านนาไทเขิน แล้วนำไปสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 90 ตัวอย่าง เพื่อสรุปเป็นต้นแบบบ้านพักอาศัยสำหรับคนปัจจุบันที่มีเอกลักษณ์เรือนล้านนาไทเขิน

จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ใช้อาคารปัจจุบัน (เปลี่ยนจากสังคมเกษตร ไปสู่สังคมเมือง) มีผลต่อการจดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารโดยผู้ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอยอาคารปัจจุบันมีความต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้นมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยตามความต้องการในการใช้งานแต่ละประเภทเอกลักษณ์ไทยจีนที่สำคัญที่ควรนำมาใช้ในการออกแบบได้แก่เอกลักษณ์ของที่ว่าง การเปิดโล่งที่สามารถเชื่อมต่อกันได้ และที่ว่างที่เชื่อมระหว่างภายในกับภายนอก การยกใต้ถุนสูง และเอกลักษณ์เชิงพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทยจีนเดิม เช่น ชานพักบันไดที่มีหลังคาคลุมการประดับลวดลายบริเวณบันไดทางขึ้น ชานหน้า เติ่น และชานฮ่อม รวมไปถึงลักษณะทางกายภาพ เช่นรูปทรงของอาคาร การเป็นเรือนไม้ รูปทรงหลังคา ลวดลายช่องแสง ระเบียง ราวบันได การจัดวางที่ว่าง (Space) แบบเรือนไทยจีนเดิมสัดส่วนของเรือนเครื่องใช้ วัสดุ ลวดลาย ความประณีตในการสร้างเรือนการทำฝาผนังบังใบแนวนอน เอกลักษณ์ในทุกด้านนั้นเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการรับรู้ที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์

Keyword: เรือนไทยจีน เอกลักษณ์ล้านนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	Design Guideline For Residential Space With Lanna Tai Kheun Identity : Chiang Mai
Student	Mr. Bunjird Srimoon
Student ID	55620204
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2014
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Jantanee Bejrananda

ABSTRACT

The study of space and residential space inside the building that have the identity Lanna culture. (*Thai kheun*) Chiang Mai Province, the objectives is aim is to offer a identity approach to designing residential of Thai Kheun appropriate current life style. By studying the way of life, beliefs, behavior and activities related to Lanna Thai, original Lanna Thai Kheun and the application housing by Thai Lanna. Comparing the identity arrangement of space and usable space area. To Find a identity of Thai Kheun housing and behavior activities and needs within the residential area of the current user. Then applied to the design of modern residential buildings comply with current lifestyle. By using survey research with samples Ruan Thai Kheun in 8 housing and Ruen Thai Kheun application 3 housing and residents 2 housing currently, then be compared to the identity Thai Kheun in the space and usable space together, with observation and interviewing residents and interviews with experts and expertise 5 people to analysis and compare identity space and usable space within RuenLanna Thai Kheun by the program design. Together with the information needs of the space and usable space of the current building using descriptive statistics. The proposed design houses with a unique RuenLanna Thai Kheun applied to a sample survey of 90 samples to sum up for a prototype the modern home with Lanna Thai Kheun.

Keyword: Ruan ThaiKheun, Lanna Thai Kheun identiy

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณ รศ.ดร.นพดล สหชัยเสรี ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ให้แก่ศิษย์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้มาให้คำแนะนำจาก รศ.จันทน์ เพชรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ได้ให้คำปรึกษาในการทำวิจัยเล่มนี้จนสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณอาจารย์ที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษาเพิ่มเติมกับการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัยเล่มนี้ประกอบด้วย

รศ.อรรถพร เพชรานนท์

อ.ฉัตรชัย อินทรโชติ

กราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมไทยเขินล้านนาทุกท่านอันประกอบด้วย

ดร.จุลทรรศน์ กิติบุตร

อ.อดุลย์ เหมบุญญะ

อ.สืบพงศ์ จรรย์สืบศรี

อ.อิสรา กันแตง

อ.สุพล ปวราจารย์

กราบขอบพระคุณ อ.อรศิริ ปาณินท์ ที่เป็นแรงบันดาลใจและแบบอย่างในการศึกษาครั้งนี้

กราบขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการหาเอกลักษณ์เรือนไทยเขินล้านนา ท่านเจ้าของบ้านทุกหลังที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณนักวิชาการมากมายหลายท่านที่การศึกษานี้ได้นำมาอ้างอิงในเล่มนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการเรียนมาโดยตลอด

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บรรเจิด ศรีมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญรูป.....	XII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามในงานวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	7
2.1 วิถีชีวิต ความเชื่อของชาวล้านนา(ไทเขิน) ลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรมที่มีผลต่อรูปแบบเรือนล้านนาที่มีเอกลักษณ์.....	7
2.1.1 วิถีชีวิตและความเชื่อของชาวล้านนาในอดีต.....	7
2.1.2 ถิ่นฐานไทเขินในเชียงใหม่.....	9
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกทัศน์ไทเขิน.....	10
2.2.1 เขินเชียงใหม่อยู่ริมแม่น้ำปิง, กวาง, ขาน, วาง.....	11
2.2.2 วัฒนธรรมประเพณี.....	13
2.2.3 ภาษาและวรรณกรรม.....	14
2.2.4 การแต่งกาย.....	14
2.2.5 อาหารการกิน.....	15
2.2.6 งานหัตถกรรม.....	15
2.2.7 สภาพบ้านเรือน.....	16
2.2.8 ข้อมูลเกี่ยวกับเรือนไทเขิน.....	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.2.9 อาชีพ.....	26
2.3 พฤติกรรม กิจกรรม และความต้องการพื้นที่ใช้สอยในบ้านพักอาศัยของ กลุ่มผู้ใช้ปัจจุบัน.....	27
2.3.1 พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร และกิจกรรมการใช้สอย.....	28
2.4 แนวคิดและแนวทางการออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	28
2.4.1 แนวทางการนำปรัชญา วิทยาการการออกแบบที่ก้าวหน้า (INTERMEDIATE TECHNOLOGY).....	28
2.4.2 แนวคิดทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ.....	29
2.4.3 ทางด้านการจัดพื้นที่ใช้สอย.....	30
2.5 พื้นที่ใช้สอยในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	33
2.6 ทฤษฎีการวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้น (Comparative Floor Plan Analysis).....	34
2.7 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม พื้นถิ่น.....	35
2.8 การเชื่อมโยงวัตถุประสงค์, ทฤษฎี และตัวแปร.....	59
บทที่ 3 วิธีวิจัย.....	62
3.1 กรอบการวิจัย.....	62
3.2 ตัวแปรจากกรอบทฤษฎี.....	64
3.3 การดำเนินการวิจัย.....	65
3.4 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	68
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
3.6 วิธีการเก็บข้อมูล.....	73
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 กรณีศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4.1 เรือนไทยเงินล้านนาเดิม.....	76
4.1.1 เรือนไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 1 (เรือนนายสุนทร วงศ์เป็ง).....	76
4.1.2 เรือนไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 2 (เรือนนางหล้า).....	84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.1.3 เรือไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 3 (เรือนางขาล ตาคำ).....	90
4.1.4 เรือไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 4 (เรือนางอินแก้ว สมควร).....	96
4.1.5 เรือไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 5 (เรือนางจันทร์แสง ปิงจุม).....	103
4.1.6 เรือไทยเงินเดิม หลังที่ 6 (เรือนางนวลศรี กันธอุดม).....	109
4.1.7 เรือไทยเงินเดิม หลังที่ 7 (เรือนายคำ ป่าบง).....	117
4.1.8 เรือไทยเงินเดิม หลังที่ 8 (เรือนางจินดา เดชคุณมาก).....	123
4.2 เรือไทยเงินประยุคต์.....	130
4.2.1 เรือไทยเงินประยุคต์ หลังที่ 1 (เรือนางจันทร์ จันทร์ชัย).....	130
4.2.2 เรือไทยเงินประยุคต์ หลังที่ 2 (เรือนางตา ทองปี).....	136
4.2.3 เรือไทยเงินประยุคต์ หลังที่ 3 (เรือนายอิน พวงพันธ์).....	143
4.3 เรือสมัยใหม่.....	150
4.3.1 เรือสมัยใหม่ หลังที่ 1 (เรือนายจอม เสามุด).....	155
4.3.2 เรือสมัยใหม่ หลังที่ 2 (เรือนายตีบ พรหมจันทร์).....	155
4.4 สรุปการเปรียบเทียบลักษณะของการจัดที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในเรือ ไทยเงินเดิม ไทยเงินประยุคต์และเรือปัจจุบัน.....	163
4.5 การสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล.....	169
4.5.1 วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือล้านนา ไทยเงินเดิมไทยเงินประยุคต์และเรือพักอาศัยปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่.....	172
4.5.2 การศึกษาพฤติกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในอาคารพักอาศัย ปัจจุบัน.....	175
4.5.3 การเปรียบเทียบเอกลักษณ์ทางสภาพแวดล้อมภายใน (ที่ว่างและ การจัดวางพื้นที่ใช้สอย)ของเรือไทยเงินที่สามารถนำมาประยุคต์ใช้ กับอาคารพักอาศัยในปัจจุบันได้.....	183
4.5.4 การวิเคราะห์เอกลักษณ์ของพื้นที่ใช้สอยเรือไทยเงิน เพื่อนำมา ประยุคต์กับอาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	200
4.5.5 เอกลักษณ์ทางด้านการเชื่อมต่อที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือ ล้านนาเดิม.....	203

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.5.6 เอกลักษณะทางการเชื่อมต่องที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนล้านนา ประยุกต์.....	205
4.5.7 เอกลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างของเรือนไทเงินเดิมกับเรือนไทเงิน ประยุกต์.....	206
4.5.8 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาเอกลักษณ์ (ไทเงินล้านนา) เพื่อหาเอกลักษณ์การจัดวางพื้นที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยเพื่อใช้เป็นแนวทาง การออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	209
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	217
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	218
5.2 อภิปรายผล.....	224
5.3 สรุปเกณฑ์ในการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเงินล้านนา.....	226
5.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเงินล้านนา.....	227
5.5 สรุปผลการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเงินล้านนา.....	229
5.6 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	236
บรรณานุกรม.....	237
ภาคผนวก.....	240
ประวัติผู้เขียน.....	274

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการกำหนดที่ว่างในงานสถาปัตยกรรมที่สัมพันธ์กับที่ว่างในบ้านพักอาศัย.....	33
2.2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัย และการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น.....	40
2.3 แสดงการเชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์, ทฤษฎี และตัวแปรที่ได้.....	59
3.1 สรุปตัวแปรและเครื่องมือในการวิจัย.....	70
4.1 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	78
4.2 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	81
4.3 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	84
4.4 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	88
4.5 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	91
4.6 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	93
4.7 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	97
4.8 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	100
4.9 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	104
4.10 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	107
4.11 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	110
4.12 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	114
4.13 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	118
4.14 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	122
4.15 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	124
4.16 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	127
4.17 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	130
4.18 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	134
4.19 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	137
4.20 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	140
4.21 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	143
4.22 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	147
4.23 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	150
4.24 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	153

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.25 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย.....	156
4.26 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์.....	159
4.27 ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเงินเดิม ไทเงินประยุกต์ และเรือนปัจจุบัน.....	163
4.28 แสดงกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้ในเรือนไทเงินล้านนาเดิม แต่ละ ช่วงเวลาภายในเรือนพักอาศัย.....	167
4.29 แสดงกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้ในเรือนไทเงินล้านนาประยุกต์ แต่ละช่วงเวลาภายในเรือนพักอาศัย.....	169
4.30 แสดงกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้ในอาคารพักอาศัยปัจจุบันแต่ละ ช่วงเวลาภายในเรือนพักอาศัย.....	170
4.31 การเปรียบเทียบกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใช้สอยของอาคารแต่ละประเภท.....	174
4.32 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ปัจจุบัน (N=90).....	175
4.33 ลักษณะอาคารพักอาศัยและความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบัน.....	176
4.34 ความต้องการพื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน.....	176
4.35 กิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ใช้สอย.....	177
4.36 แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่อยู่ติดกันของผู้ใช้ปัจจุบัน.....	179
4.37 แสดงความต้องการที่นั่งในส่วนห้องรับแขก.....	182
4.38 แสดงความต้องการเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในสวนพักผ่อน.....	182
4.39 แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมที่เกิดขึ้น.....	182
4.40 แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยส่วนห้องน้ำ.....	182
4.41 แสดงถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในปัจจุบันและแนวทางแก้ไขปัญหา.....	194
4.42 ตารางการเปรียบเทียบลักษณะการปิดล้อมภายในเรือนแต่ละแบบ.....	195
4.43 ตารางการเปรียบเทียบลักษณะของหลังคาเรือนไทเงินล้านนาและอาคารพักอาศัย ปัจจุบัน.....	196
4.44 ลักษณะพื้นที่ใช้สอยเรือนไทเงินล้านนาเดิม.....	197
4.45 ลักษณะพื้นที่ใช้สอยเรือนไทเงินล้านนาประยุกต์.....	197
4.46 ลักษณะพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	198

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.47 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะการจั่ววางพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทยจีนเดิมไทยจีน ประยุกต์และเรือนปัจจุบัน.....	198
4.48 เปรียบเทียบลักษณะที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทยจีนล้านนาเดิมและเรือนไทยจีน ล้านนาประยุกต์.....	207
4.49 การเปรียบเทียบกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใช้สอยในอดีตและปัจจุบัน.....	211
5.1 แสดงขนาดสัดส่วนความสูงของเรือน.....	220
5.2 การสรุปด้านเอกลักษณ์เรือนไทยจีนล้านนา.....	220
5.3 ตารางสรุปความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอยของผู้ใช้อาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	223
5.4 ตารางสรุปความต้องการพื้นที่ใช้สอยด้านกิจกรรมของผู้ใช้อาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	224
5.5 แสดงองค์ประกอบพื้นที่ใช้งานของอาคารพักอาศัย.....	226

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 ภาพเขียนผลงานการรังสรรค์ของศิลปิน / สถาเมือง แสดงลักษณะบ้านเรือน และวิถี ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวล้านนาในอดีต.....	7
2.2 วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวล้านนาในอดีต.....	8
2.3 ความเชื่อดั้งเดิมของชาวล้านนา ฟ้อนผีมด-ผีเม็ง.....	8
2.4 ความเชื่อของชาวล้านนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์อารักษ์เมือง (ใส่ขันดอกบูชาเสาอินทขิล).....	9
2.5 ชุมชนเงินในบ้านช่อแล อำเภอแม่แตง (แม่น้ำปิง).....	12
2.6 ที่ตั้งบ้านเงินใน อำเภอดอยสะเก็ด (น้ำจากเขื่อนแม่งวง).....	12
2.7 ที่ตั้งบ้านเงินใน อำเภอแม่วางและสันป่าตอง (น้ำแม่วางและน้ำแม่ฆาน).....	13
2.8 การแต่งกายไทยเงิน.....	15
2.9 ชิ่นไทเงิน.....	15
2.10 หัตถกรรมของใช้เครื่องเงิน.....	16
2.11 ลักษณะการจัดวางองค์ประกอบผัง.....	17
2.12 ลักษณะแผนผังเรือน.....	18
2.13 ตำแหน่ง“บันได” หน้า-หลัง.....	18
2.14 แสดงลำดับของการเข้าถึงส่วนส่วนต่างๆ.....	19
2.15 แสดงตำแหน่งของห้องนอน.....	19
2.16 แสดงตำแหน่งโครงสร้างผัง.....	20
2.17 ขนาดของเรือนไทยเงิน.....	20
2.18 ตำแหน่งลักษณะการวางบันได.....	21
2.19 “เดิน” จะไม่มีการปิดล้อมทั้งหมด.....	21
2.20 “ประตู”.....	22
2.21 “ชานหน้า” และ “เดิน” จะเชื่อมต่อกัน.....	22
2.22 เรือนไม้ยกใต้ถุน.....	23
2.23 รูปทรงมีลักษณะที่ดูสูงโปร่ง.....	23
2.24 ลักษณะที่ปรากฏในช่วงความสูงของตัวเรือนมากกว่าช่วงใต้ถุนเรือน.....	23
2.25 ลักษณะของเรือนที่นิยมใช้หลังคาแบบ “เรือนแฝด”.....	23
2.26 รูปทรงหลังคาเรือนไทยเงิน.....	24
2.27 ลักษณะที่ปรากฏไม่อิงกับคติความเชื่อ.....	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.28 ลักษณะฝาเรือนที่นิยมทำแบบแนวตั้ง	25
2.29 ลักษณะฝาเรือนที่นิยมทำแบบแนวนอน	25
2.30 แสดงโครงสร้างเสาและพื้น “แบบไม้จริง”	25
2.31 แสดงการเข้าไม้ส่วนหลังคา	26
2.32 แสดงการเข้าไม้ส่วนหลังคา	26
2.33 แสดงการเข้าไม้ เสา, ี้อ, และแป	26
3.1 แสดงกรอบในการวิจัย	63
3.2 แสดงตัวแปรต่าง ๆ ในการวิจัย	64
3.3 แสดงขั้นตอนการวิจัย	67
4.1 ผังบริเวณ	77
4.2 แผนภาพแสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนายสุนทร คิดเป็นร้อยละ	78
4.3 ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 1)	79
4.4 แปลนหลังคา	79
4.5 รูปด้านหน้าเรือน	80
4.6 รูปด้านข้างเรือน	80
4.7 รูปตัด	80
4.8 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน	83
4.9 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน	83
4.10 แผนภาพแสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางห่อคิดเป็นร้อยละ	84
4.11 ผังบริเวณ	85
4.12 ผังพื้นเรือนชั้น 1 (เรือนไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 2)	85
4.13 ผังพื้นเรือนชั้น 2 (เรือนไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 2)	86
4.14 แปลนหลังคา	86
4.15 รูปด้านหน้าเรือน	87
4.16 รูปด้านข้างเรือน	87
4.17 รูปตัด	87
4.18 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและภาพการจัดที่ว่างในเรือน	89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.19	ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน..... 90
4.20	แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางขาล คิดเป็นร้อยละ..... 91
4.21	ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนไทเขินเดิม หลังที่ 3)..... 91
4.22	แปลนหลังคา..... 92
4.23	รูปด้านหน้าเรือน..... 92
4.24	รูปด้านข้างเรือน..... 92
4.25	รูปตัด..... 93
4.26	ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน..... 95
4.27	ผังบริเวณ..... 96
4.28	แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางอินแก้ว คิดเป็นร้อยละ..... 97
4.29	ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนไทเขินเดิม หลังที่ 4)..... 98
4.30	แปลนหลังคา..... 98
4.31	รูปด้านหน้าเรือน..... 99
4.32	รูปด้านข้างเรือน..... 99
4.33	รูปตัด..... 100
4.34	ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและภาพการจัดที่ว่าง ในเรือน..... 102
4.35	ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน..... 103
4.36	ผังบริเวณ..... 104
4.37	แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางจันทร์แสง คิดเป็นร้อยละ..... 104
4.38	ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนไทเขินเดิม หลังที่ 5)..... 105
4.39	แปลนหลังคา..... 105
4.40	รูปด้านหน้าเรือน..... 106
4.41	รูปด้านข้างเรือน..... 106
4.42	รูปตัด..... 107
4.43	ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่าง ในเรือน..... 109
4.44	ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน..... 109

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นเป็นชอบระเบียบขั้นตอนการดำเนินการ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.45 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางนวลศรี คิดเป็นร้อยละ.....	110
4.46 ผังบริเวณเรือน.....	110
4.47 ผังพื้นเรือนชั้น1 (เรือนไทเงินเดิม หลังที่ 6).....	111
4.48 ผังพื้นเรือนชั้น2 (เรือนไทเงินเดิม หลังที่ 6).....	112
4.49 แปลนหลังคา.....	112
4.50 รูปด้านหน้าเรือน.....	113
4.51 รูปด้านข้างเรือน.....	113
4.52 รูปตัด.....	113
4.53 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่าง ในเรือน.....	116
4.54 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน.....	116
4.55 ผังบริเวณเรือน.....	117
4.56 ผังพื้นเรือนชั้น1 (เรือนไทเงินเดิม หลังที่ 7).....	118
5.57 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนายคำ คิดเป็นร้อยละ.....	118
4.58 ผังพื้นเรือนชั้น2 (เรือนไทเงินเดิม หลังที่ 7).....	119
4.59 แปลนหลังคา.....	119
4.60 รูปด้านหน้าเรือน.....	119
4.61 รูปด้านข้างเรือน.....	120
4.62 รูปตัด.....	120
4.63 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่าง ในเรือน.....	123
4.64 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน.....	123
4.65 ผังบริเวณเรือน.....	124
4.66 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางจินดา คิดเป็นร้อยละ.....	124
4.67 ผังพื้นเรือนชั้น1 และชั้น 2 (เรือนไทเงินเดิม หลังที่ 8).....	125
4.68 แปลนหลังคา.....	125
4.69 รูปด้านหน้าเรือน.....	126
4.70 รูปด้านข้างเรือน.....	126

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรรมการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.71 รูปตัด.....	126
4.72 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและภาพการจัดที่ว่าง ในเรือน.....	129
4.73 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน.....	129
4.74 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางจันทร์ คิดเป็นร้อยละ.....	130
4.75 ผังบริเวณ.....	131
4.76 ผังพื้นเรือนชั้น 1 (เรือนไทเงินประยุกต์ หลังที่ 1).....	131
4.77 ผังพื้นเรือนชั้น 2 (เรือนไทเงินประยุกต์ หลังที่ 1).....	132
4.78 แพลนหลังคา.....	132
4.79 รูปด้านหน้าเรือน.....	133
4.80 รูปด้านข้างเรือน.....	133
4.81 รูปตัด.....	133
4.82 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่าง ในเรือน.....	136
4.83 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน.....	136
4.84 ผังบริเวณเรือน.....	137
4.85 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางตา คิดเป็นร้อยละ.....	137
4.86 ผังพื้นเรือนชั้น1 และผังพื้นเรือนชั้น2 (เรือนไทเงินประยุกต์ หลังที่ 2).....	138
4.87 แพลนหลังคา.....	138
4.88 รูปด้านหน้าเรือน.....	139
4.89 รูปด้านข้างเรือน.....	139
4.90 รูปตัด.....	139
4.91 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่าง ในเรือน.....	142
4.92 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน.....	142
4.93 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางอัน คิดเป็นร้อยละ.....	143
4.94 ผังบริเวณ.....	144
4.95 ผังพื้นเรือนชั้น1(เรือนไทยเงินประยุกต์ หลังที่ 3).....	144

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการเขียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า	
4.96	ผังพื้นเรือนชั้น2 (เรือนไทยจีนประยุกต์ หลังที่ 3).....	145
4.97	แปลนหลังคา.....	145
4.98	รูปด้านหน้าเรือน.....	146
4.99	รูปด้านข้างเรือน.....	146
4.100	รูปตัด.....	146
4.101	ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน.....	149
4.102	ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน.....	149
4.103	แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนายจอม คิดเป็นร้อยละ.....	150
4.104	ผังบริเวณ.....	151
4.105	ผังพื้นเรือนชั้น1และชั้น2 (เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 1).....	151
4.106	รูปด้านหน้าเรือน.....	152
4.107	รูปด้านข้างเรือน.....	152
4.108	ภาพการจัดที่ว่างในเรือนชั้น1และ ชั้น2.....	154
4.109	แผนผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์และการติดต่อของพื้นที่ใช้สอย.....	154
4.110	ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคารชั้น1และชั้น2.....	154
4.111	ผังบริเวณ.....	155
4.112	แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางจันทร์ คิดเป็นร้อยละ.....	156
4.113	ผังพื้นเรือนชั้น1ชั้นใต้ดิน(เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 2).....	157
4.114	ผังพื้นเรือนชั้นชั้น2 และห้องใต้หลังคา.....	157
4.115	รูปด้านหน้าเรือน.....	158
4.116	รูปด้านข้างเรือน.....	158
4.117	การจัดที่ว่างในเรือนชั้น1 ชั้นใต้ดิน ชั้น2และห้องใต้หลังคา.....	161
4.118	แผนผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์และการติดต่อของพื้นที่ใช้สอย.....	161
4.119	ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคารชั้น1 ชั้นใต้ดิน ชั้น2และห้องใต้หลังคา.....	162
4.120	แสดงกิจกรรมของผู้ใช้ในเรือนไทยจีนเดิม.....	167
4.121	แสดงกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทยจีนเดิม.....	168

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.122	แสดงกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเงินประยุกต์..... 169
4.123	แสดงกิจกรรมพฤติกรรมของผู้ใช้ในเรือนพักอาศัยปัจจุบัน..... 171
4.124	แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้ใช้ในเรือนไทเงินเดิมเรือนไทเงินประยุกต์ และอาคารพักอาศัยปัจจุบัน..... 173
4.125	แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยตามความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบัน..... 181
4.126	แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่อยู่ติดกันของผู้ใช้ปัจจุบัน..... 181
4.127	แสดงระนาบพื้นในเรือนไทเงินล้านนาเดิม..... 183
4.128	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนเต็นและชานในเรือนไทเงินเดิม..... 184
4.129	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนห้องนอนในเรือนไทเงินล้านนาเดิม..... 184
4.130	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนห้องนอนในเรือนไทเงินล้านนาเดิม..... 184
4.131	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนครัวในเรือนไทเงินล้านนาเดิม..... 185
4.132	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนครัวในเรือนไทเงินล้านนาเดิม..... 185
4.133	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบเพดานในเรือนไทเงินล้านนาเดิม..... 185
4.134	แสดงระนาบพื้นในเรือนไทเงินล้านนาประยุกต์..... 186
4.135	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบส่วนเต็นและชานในเรือนไทเงินประยุกต์..... 187
4.136	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนชานห่อมในเรือนไทเงินประยุกต์..... 187
4.137	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนครัวไฟในเรือนไทเงินประยุกต์..... 187
4.138	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนชานหลังในเรือนไทเงินประยุกต์ ระนาบเพดาน..... 189
4.139	แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบเพดานในเรือนไทเงินประยุกต์..... 189
4.140	แสดงระนาบพื้นในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน..... 189
4.141	แสดงระนาบผนังส่วนระเบียงหน้าอาคารพักอาศัยปัจจุบัน..... 189
4.142	แสดงระนาบผนังห้องรับแขกและห้องนั่งเล่นอาคารพักอาศัยปัจจุบัน..... 190
4.143	แสดงระนาบผนังรับประทานอาหารส่วนเตรียมอาหารและส่วนครัว..... 190
4.144	แสดงระนาบผนังห้องน้ำอาคารพักอาศัยปัจจุบัน..... 190
4.145	แสดงระนาบผนังห้องนอนอาคารพักอาศัยปัจจุบัน..... 191
4.146	แสดงระนาบผนังห้องนอนอาคารพักอาศัยปัจจุบัน..... 191
4.147	แสดงโถงทางเดินพักอาศัยปัจจุบัน..... 192

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.148 แสดงลักษณะพื้นที่ปิดล้อมห้องประชุมในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	192
4.149 แสดงระนาบฝ้าเพดานอาคารพักอาศัยปัจจุบัน.....	192
4.150 แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเงินเดิมคิดเป็นร้อยละ.....	197
4.151 แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนไทเงินประยุกต์ คิดเป็นร้อยละ.....	197
4.152 แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ.....	198
4.153 แสดงลักษณะของเดินไทเงิน.....	200
4.154 แสดงลักษณะของห้องนอนไทเงิน.....	201
4.155 แสดงลักษณะของชานฮ่อมไทเงิน.....	201
4.156 แสดงลักษณะของห้องครัวไทเงิน.....	201
4.157 แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเงินล้านนา.....	202
4.158 แสดงองค์ประกอบของพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเงินล้านนา.....	203
4.159 ลักษณะที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเงินล้านนาเดิม.....	204
4.160 การเชื่อมต่อของที่ว่างในเรือนไทเงินล้านนาเดิม.....	204
4.161 ลักษณะการปิดล้อมที่ว่างในเรือนไทเงินล้านนาเดิม.....	204
4.162 ลักษณะการแบ่งพื้นที่ที่ว่างในเรือนไทเงินล้านนาเดิม.....	205
4.163 ลักษณะการแบ่งพื้นที่ที่ว่างในเรือนไทเงินประยุกต์.....	205
4.164 ขนาดสัดส่วนที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของเรือนไทเงินล้านนา.....	208
4.165 การจัดวางผังบริเวณที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของเรือนไทเงินล้านนา.....	208
4.166 แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย ตามความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบัน.....	209
4.167 แสดงรูปทรงของอาคาร.....	212
4.168 แสดงช่องเปิดหน้าต่างภายในเรือนไทเงินล้านนา.....	212
4.169 แสดงช่องเปิดประตูภายในเรือนไทเงินล้านนา.....	213
4.170 แสดงลักษณะของผนังภายในเรือนไทเงินล้านนา.....	213
4.171 แสดงลักษณะของผนังส่วนพื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi public).....	214
4.172 แสดงลักษณะของผนังส่วนพื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi public).....	214
4.173 แสดงลักษณะของการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์.....	215
4.174 แสดงลักษณะของการนั่งทานอาหาร.....	215
4.175 แสดงลักษณะของการเลือกใช้เอกลักษณ์ที่สื่อถึงเรือนไทเงินล้านนา.....	216

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ขึ้นด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.1 แสดงความสัมพันธ์ในการใช้งานพื้นที่อาคารพักอาศัย (BUBBLE DIAGRAM).....	227
5.2 แสดงความสัมพันธ์ในการใช้งานพื้นที่อาคารพักอาศัย (FUNCTION DIAGRAM).....	227
5.3 แสดงการเชื่อมต่อพื้นที่ใช้งานอาคารพักอาศัย (FUNCTION DIAGRAM).....	228
5.4 แสดงตัวอย่างผังหลังคาอาคารอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา.....	229
5.5 แสดงตัวอย่างการจัดผังอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา.....	230
5.6 แสดงตัวอย่างการจัดผังพื้นที่ชั้น 2 อาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา.....	231
5.7 แสดงตัวอย่างรูปด้านหน้าอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา.....	232
5.8 แสดงตัวอย่างรูปตัดด้านหน้า อาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา.....	232
5.9 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายนอกอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา.....	233
5.10 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในห้องรับแขก.....	233
5.11 แสดงตัวอย่างแสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในห้องรับประทานอาหาร.....	234
5.12 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพทัศนียภาพภายในส่วนระเบียงหลัง.....	234
5.13 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในห้องนอน.....	235
5.14 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในพื้นที่ส่วนนั่งเล่น.....	235

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รองลงมาจากกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศและนอกจากนี้เชียงใหม่ยังเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือตอนบนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมเนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นซึ่งต่างจากภาคกลางอย่างชัดเจนโดยเฉพาะด้านจารีตประเพณีและวัฒนธรรม (จรรยาธรัตน์ คงพิบูลย์กิจ.2550:1) แต่ปัจจุบันเชียงใหม่ได้เผชิญกับปัญหาการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในสังคมเมืองและกระจายไปถึงสังคมชนบททำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ปัญหาที่อยู่อาศัยชนบทในปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตที่น่าอยู่ น่าสบาย เหมาะกับบริบทท้องถิ่น กลายเป็นบ้านที่ลอกเลียนแบบบ้านในเมือง หรือบ้านจัดสรรที่มีรูปแบบพื้นที่ใช้สอยที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวชนบท (กาญจน์ นทีวุฒิกุล:2553)

จากสภาพสังคมปัจจุบันเป็นยุคแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจ การสื่อสารแบบสังคมออนไลน์ ผลที่เกิดขึ้นคือ การไหลบ่าของวัฒนธรรมจากต่างถิ่น และการขยายพื้นที่ความเจริญเข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น มีการรับวัฒนธรรมเหล่านั้นเข้ามาในชุมชน ทำให้มีผลต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่:2551) ชาวล้านนาในปัจจุบันมีที่มาจาก การผสมผสานและดำรงชีพอยู่ร่วมกันมาของชนชาติต่างๆ ในบริเวณแอ่งที่ราบ ที่ถือได้ว่าเป็นบรรพบุรุษของชาวล้านนา ได้แก่ ชาวไทลื้อ ชาวไทเขิน ชาวไทยวน ชาวไทใหญ่ ชาวเม็ง(มอญ) ชาวลัวะ จากแอ่งที่ราบขึ้นสู่บริเวณภูเขาสูงก็จะพบกลุ่มชนชาติต่างๆ ตั้งหมู่บ้านกระจายอยู่ทั่วไปตามพื้นที่สูงในดินแดนล้านนา ได้แก่ กะเหรี่ยง (ปกากะญอ) เมียน(เข่า) ม้ง(แม้ว) อาข่า(อิก้อ) ลานู(มุเซอ) ลีซอน นอกจากนี้ยังมีชนบางกลุ่มที่อยู่ในบริเวณชายขอบของล้านนา ได้แก่ ขมุ มลาบรี(ตองเหลือง) และยังมีชนอีกกลุ่มหนึ่งที่ถูกนำตัวเข้ามาจากประเทศพม่าเมื่อประมาณสิบปีที่แล้ว เพื่อจุดประสงค์สำหรับการท่องเที่ยวโดยตรงและยังคงเป็นกลุ่มชนที่ไม่ได้รับการรับรองและสิทธิใดๆ ตามกฎหมายไทย ได้แก่ ปาดอง(กะเหรี่ยงคอยาว) (www.digitized-lanna.com / กลุ่มชาติพันธุ์ที่สำคัญในดินแดนล้านนา)

ไทเขินเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่มีวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีประวัติความเป็นมา ความเชื่อภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมและระบบความเชื่อที่แตกต่างออกไป ซึ่งกลุ่มชนไทเขินได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระจายสร้างบ้านเรือนอาศัยหลายจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ในจังหวัดเชียงใหม่ มีบ้านชาวไทเขินหลายแห่ง เช่น บ้านทรายมูล บ้านมอญ บ้านน้อย บ้านสันกลาง อำเภอสันกำแพงบ้านสันต้นแห่น บ้านไร่ อำเภอสันป่าตองบ้านสันป่าสัก บ้านซ้อแล อำเภอแม่แตงบ้านหลวงเหนือ บ้านหลวงใต้ อำเภอดอยสะเก็ดบ้านนันทาราม อำเภอเมืองเป็นต้น (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่:2551) ไทเขินซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ในเชียงใหม่และพวกเขาล้วนตระหนกอยู่เสมอถึงสายสัมพันธ์ทางภาษา รูปแบบประเพณีและวิถีความเป็นไทยที่สืบจากบรรพชน โดยความรู้สึกเป็นบ้านที่เมืองนี้อยู่ระหว่างเชียงใหม่และเชียงใหม่ (พระครูปลัดอู๋ชัย สีลาจาโร : วิถีไทเขิน เชียงตุง 2550) กลุ่มไทเขินที่เข้ามาอยู่ในเมืองเชียงใหม่ส่วนใหญ่เข้ามาในยุคที่เจ้ากาวิละทำศึกเชียงใหม่เชียงใหม่และกวาดต้อนชาวไทเขินจากเชียงใหม่มาเป็นเชลยตามนโยบาย “เก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” (ทวี สว่างปัญญางกูร. 2527 : อ้างอิงจาก อรศิริ ปาณินท์และคณะ. 2548. 15)

ปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมและรณรงค์ในเรื่องของเอกลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบาย แผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2557-2560 เรื่อง “นครแห่งชีวิตและความมั่งคั่ง” การเป็นเมืองที่ทำให้ความสุขและชีวิตที่มีคุณค่าแก่ผู้อยู่อาศัยและผู้มาเยือนในฐานะเมืองที่น่าอยู่และน่าท่องเที่ยวพร้อมกับเป็นประตูการค้าการลงทุนสู่สากล (นโยบายนครแห่งชีวิตและความมั่งคั่งจังหวัดเชียงใหม่:2557. www.chiangmai.go.th/upfiles/1640f8ffbc.pdf)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเน้นศึกษาในเรื่องของเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมภายในอาคาร การจัดที่ว่างภายในพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขิน วิถีชีวิตและเรือน พฤติกรรมของผู้ใช้เรือนไทเขินเดิมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินในปัจจุบัน ให้เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้อาคาร วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปของผู้ใช้ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาและออกแบบอาคารที่พักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ล้านนาไทเขิน ซึ่งจะเป็นผลในการพัฒนาแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมให้มีเอกลักษณ์อย่างสร้างสรรค์ในอนาคต

1.2 คำถามในงานวิจัย

1.2.1 วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนไทเขินเป็นอย่างไร ?

ส่งผลต่อที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขินอย่างไร ?

1.2.2 ความเชื่อเรื่องผีมีผลต่อการจัดผังบริเวณบ้าน ผังพื้นที่และรูปแบบของเรือนไทเขินอยู่หรือไม่? อย่างไร ?

1.2.3 เอกลักษณ์ของเรือนไทเขินยังหลงเหลืออยู่หรือไม่ ? อย่างไร ?

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ เรือนล้านนาไทเขินเดิม และล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรม กิจกรรม และความต้องการพื้นที่ใช้สอย ภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

1.3.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาเอกลักษณ์การจัดวาง ที่ว่าง (Space) เรือนไทเขินล้านนา นำมาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

1.3.4 เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ใน บ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการออกแบบการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านพักอาศัย ที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) โดยประยุกต์ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเมืองเชียงใหม่ในเนื้อหาประวัติศาสตร์ การตั้งถิ่นฐาน การดำรงชีวิต ชุมชน และสถาปัตยกรรม

2. สสำรวจศึกษาลักษณะรายละเอียดทางสถาปัตยกรรมเรือนไทเขินเชียงใหม่อัน ประกอบด้วยสถาปัตยกรรมภายนอกและสถาปัตยกรรมภายใน การจัดผังบริเวณเรือนตลอดถึงการใช้วัสดุในการก่อสร้างเรือนและองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรือน

3. สัมภาษณ์เพื่อให้ได้คำตอบเกี่ยวกับประวัติการตั้งถิ่นฐาน ความเชื่อ ประเพณี การดำรงชีวิต วิถีชีวิต

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

เกณฑ์การเลือกเรือนตัวอย่างที่ศึกษา จะพิจารณาถึงเรือนพื้นถิ่นไทเขินเชียงใหม่ ที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดและยังคงแสดงถึงภูมิปัญญาในการปลูกเรือน คติความเชื่อ คุณลักษณะภายใน (Interior Space) ตลอดจนถึงลักษณะทางกายภาพทางสถาปัตยกรรมที่เด่นชัดที่มีอายุเรือนตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำรวจหมู่บ้าน สภาพแวดล้อม และเรือนไทเขิน จังหวัดเชียงใหม่

- บ้านสันกลาง ในอำเภอสันกำแพง
- บ้านต้นแห่น้อย บ้านต้นกอก บ้านแม่ เขตอำเภอสันป่าตอง
- บ้านกู่ลายมือ อำเภอแม่วาง
- บ้านซ่อแล เขตอำเภอแม่แตง
- บ้านเกาะ บ้านป่าป้อง เขตอำเภอดอยสะเก็ด เป็นต้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต ความเชื่อ พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเขินเดิม และล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่

1.5.2 ทราบถึงการจัดวางพื้นที่ใช้สอย และที่ว่างภายในเรือนล้านนาไทเขินเดิม เรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ และเรือนสมัยใหม่

1.5.3 ทราบถึงเอกลักษณ์เรือนไทเขินล้านนา และนำมาประยุกต์ใช้กับเรือนพักอาศัยไทเขินปัจจุบัน (บ้านใหม่)

1.5.4 ได้แนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

1.6 นิยามศัพท์

คำว่า บ้านและเรือนในความหมายของชาวล้านนาในอดีตมีความหมายที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เพราะ “บ้าน” จะหมายถึง “หมู่บ้าน” ที่มีการกำหนดอาณาเขต ทำเลที่ตั้งของเรือนที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม “เรือน” คือ “อาคารที่อยู่อาศัย” ของมนุษย์ (ฐาปนีย์ เครือระยา.2554:11) เรือนล้านนาก็วิถีชีวิต

1. **สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น** หมายถึง สถาปัตยกรรมที่ตอบสนองประโยชน์ใช้สอยภายใต้สภาพการณ์ของระบบนิเวศน์และวัฒนธรรมพื้นบ้านภายในพื้นที่หนึ่งๆ ในกระบวนการดำรงชีพของชุมชน ตามเงื่อนไข ปัจจัย และภูมิปัญญาของชุมชน (อนุวิทย์.2539: อ้างอิงจาก จรรยารัตน์ คงพิบูลย์กิจ. 2550.10)

2. **เรือนล้านนาไทเขินเดิม** หมายถึง เรือนล้านนาไทเขินที่คงรูปแบบเดิมไว้ อาจจะปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยภายในบ้างเล็กน้อย มีอายุเรือนตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. **เรือนล้านนาไทเขินประยุกต์** หมายถึง เรือนไทเขินล้านนาที่มีการปรับเปลี่ยน พื้นที่ใช้สอยภายในที่มีลักษณะร่วมกับของแบบล้านนาและอาคารสมัยใหม่ (ตะวันตก) แต่ยังคงรูปแบบภายนอกของเรือนล้านนาไว้ มีอายุเรือนประมาณ 20 ปีขึ้นไป

4. **เรือนสมัยใหม่** เรือนที่สร้างขึ้นใหม่ มีพื้นที่ใช้สอยที่รองรับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน อายุเรือนไม่เกิน 19 ปี

5. **เรือนไทเขินสมัยใหม่** หมายถึงเรือนไทเขินที่ผู้วิจัยทำการออกแบบขึ้นมาใหม่ โดยคำนึงถึง เอกลักษณะ พื้นที่ใช้สอยและที่ว่าง ของเรือนล้านนาไทเขินเดิม เรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ และเรือนสมัยใหม่ มาทำการออกแบบให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบันแต่ยังคงเอกลักษณ์ของเรือนล้านนาไทเขินเดิม

6. **ไทเขิน** หมายถึง ชาวไทเขินที่ถูกกวาดต้อนไพร่พลเข้ามาพัฒนาเมืองเชียงใหม่ ในยุคที่พระเจ้ากาวิละทำศึก เชียงใหม่เชียงตุง (ในสมัยรัชกาลที่ 1) และได้ตั้งถิ่นฐานสร้างบ้านเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ 2551 ; 3)

7. **ที่ว่าง (Space)** หมายถึง การกำหนดที่ว่างทั้งในและนอกอาคาร โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของมนุษย์ ที่เกี่ยวกับที่ว่างหรือสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้สอยซึ่งมีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้อาคารหรือที่ว่างนั้น (เลขสม สถาปิตานนท์ 2545: อ้างอิงจาก จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ. 2550.10) ซึ่งความสัมพันธ์ของพื้นที่ว่างทางสถาปัตยกรรมกับประโยชน์ใช้สอยที่ว่าง คือที่ว่างที่ถูกยึดครองด้วยประโยชน์ใช้สอยที่ตอบสนองการใช้งาน ซึ่งที่ว่างทางสถาปัตยกรรมเกิดขึ้นโดยวัตถุประสงค์ทางสังคมและทางวัฒนธรรม (ต้นข้าว ปาณินท์ 2548 : อ้างอิงจาก ประธาน ยานกุลวงศ์. 2553.18)

8. **พฤติกรรม (Behavior)** หมายถึง พฤติกรรมมนุษย์ได้แก่การกระทำกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ซึ่งนำมากำหนดความเป็นอยู่และความต้องการที่ว่างของผู้ใช้อาคารที่เกี่ยวข้องกับสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และอื่นๆ (เลขสม สถาปิตานนท์ 2545: อ้างอิงจาก จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ. 2550.11)

9. **เอกลักษณ์** พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อธิบายว่าเอกลักษณ์ (Identity) คือ ลักษณะเหมือนกันหรือร่วมกัน เอกลักษณ์บ่งบอกความเป็นตัวเองโดยแท้มีอยู่ 2 ลักษณะคือ

9.1 เอกลักษณ์ในเชิงนามธรรม คือ ใช้แก่นแท้ของเอกลักษณ์ไทยในงานสถาปัตยกรรม ส่งผลทางด้านจิตใจและความรู้สึก

9.2 เอกลักษณ์ในเชิงรูปธรรม คือ การนำรูปแบบหรือองค์ประกอบของรูปแบบเดิม ซึ่งเป็นเปลือกหุ้มสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาประยุกต์ (วิมลสิทธิ์ หรยางกุล 2539 : อ้างอิงจาก จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ. 2550.11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. **เอกลักษณ์ไทยจีน** หมายถึง ลักษณะเหมือน ขององค์ประกอบของเรือน การจัดพื้นที่
ใช้สอยและที่ว่าง ภายในเรือนพักอาศัยของเรือนล้านนาไทยจีนเดิมกับเรือนไทยจีนล้านนา
ประยุกต์ ในจังหวัดเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรือนพื้นไทเขิน โดยศึกษาถึงแนวคิดทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ความเชื่อ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นทั้งภายในและภายนอกและใช้เป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอยในเรือนที่มีเอกลักษณ์ล้านนาไทเขินจังหวัดเชียงใหม่ ที่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน เพื่อจะสามารถกำหนดขอบเขตแนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาอ้างอิงเพื่อกำหนดตัวแปร ระเบียบการวิจัยได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนและตอบสนองประเด็น ปัญหาที่ตั้งไว้โดยมีประเด็นการศึกษาดังนี้

2.1 วิถีชีวิต ความเชื่อของชาวล้านนา (ไทเขิน) ลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรมที่มีผลต่อรูปแบบเรือนล้านนาที่มีเอกลักษณ์

2.1.1. วิถีชีวิตและความเชื่อของชาวล้านนาในอดีต

ชาวล้านนาในอดีตดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายมีลักษณะเป็นสังคมเกษตรกรรมที่พึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนในชุมชน กลุ่มละแวกบ้านเรือนเดียวกันจะแสดงออกซึ่งมิตรไมตรีจิตที่ดี ด้วยการช่วยเหลือเพื่อนในยามยาก อาหารของชาวล้านนาจะรับประทานข้าวเหนียวเป็นหลัก บริเวณบ้านจะปลูกผักสวนครัว เวลาวางจากการทำการเกษตร ผู้หญิงจะมักทอผ้า และผู้ชายทำเครื่องจักสานเพื่อใช้ในครัวเรือน

รูปที่ 2.1 ภาพเขียนผลงานการรังสรรค์ของศิลปิน / สล่าเมือง แสดงลักษณะบ้านเรือนและวิถีชีวิต

ความเป็นอยู่ของชาวล้านนาในอดีต ที่มา : <http://www.bloggang.com> , ล้านนาในอดีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.2 วิธีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวล้านนาในอดีต

ที่มา : <http://www.moohin.com>, ทอผ้าใต้ถุน ที่มา : www.thaidphoto.com , นาน้ำบันได

ความเชื่อดั้งเดิมของชาวล้านนามีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นพุทธได้อย่างลงตัว เสมือนหนึ่งว่าผีและพุทธร่วมกันสร้างโลกทัศน์ให้ชาวล้านนามีรูปแบบเฉพาะของตนเอง ผีเป็นความเชื่อดั้งเดิมของชาวล้านนา มีลักษณะเป็นวิญญาณศักดิ์สิทธิ์หรือเทวดาอารักษ์ที่คอยดูแลคุ้มครองผู้คนและสถานที่ให้ปลอดภัยจากสิ่งชั่วร้าย ดังนั้นผีในโลกทัศน์ของชาวล้านนาจึงไม่ได้น่ากลัวหรือคอยหลอกหลอนคน แต่ความรู้สึกลี้ภัยที่มีต่อผีจะเป็นเหมือนมิตรที่สร้างความอุ่นใจให้กันตน ผีมีหน้าที่ที่ต่างกันไปตามสถานที่ที่ดูแล เช่น ผีเสื้อเมืองหรืออารักษ์เมืองจะเป็นผู้ดูแลเมือง ผีเสื้อบ้านก็จะมีหน้าที่ในการดูแลปกป้องหมู่บ้าน อีกทั้งยังมีผีที่คอยดูแลคนในครอบครัวโดยตรง ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับเครือญาติเดียวกันในฐานะเป็นผีบรรพบุรุษ

รูปที่ 2.3 ความเชื่อดั้งเดิมของชาวล้านนา ฟ่อนผีมด-ผีเม็ง

ที่มา : <http://www.banmuang.co.th/2012/03/ฟ่อนผีมด-ผีเม็ง/หนังสือพิมพ์บ้านเมือง>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.4 ความเชื่อของชาวล้านนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์อารักษ์เมือง (ใส่ขันดอกบูชาเสาอินทขิล)
ที่มา : <http://cnxpost.com/art-and-culture/ประเพณีใส่ขันดอก>

วิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีมิตรไมตรี ในสังคมเกษตรกรรม ประกอบกับความเชื่อเรื่องผีที่เป็นผีบรรพบุรุษ วิญญาณศักดิ์สิทธิ์หรือเทวดาอารักษ์และพุทธศาสนา ได้หล่อหลอมทำให้เป็นวิถีชีวิตของชาวล้านนา

2.1.2 ถิ่นฐานไทเงินในเชียงใหม่

ตำนานพญามังรายสร้างเมืองเชียงใหม่ และตำนานเมืองเชียงตุง พบว่าความสัมพันธ์ของเชียงตุงและเชียงใหม่มีลักษณะเป็นแบบบ้านพี่เมืองน้อง ดังนั้นกลุ่มไทเงินเชียงใหม่บางกลุ่มก็เข้ามาในลักษณะตั้งถิ่นฐานเพื่อการทำมาหากินในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ แต่ในช่วงเวลาพบหลักฐานของการเป็นประเทศราช เช่นในรัชสมัยพระเจ้าติโลกราช (พ.ศ.1984-2030) พระองค์ทรงขยายพระราชอำนาจไปถึงเมืองรัฐขาน และเมืองอื่นๆ อีก 11 เมืองพร้อมกับกวาดต้อนเชลยศึกมาเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นไปได้ที่กวาดต้อนเชลยมาจากเชียงตุงสู่เชียงใหม่ทำให้ชาวไทยเงินจากเชียงตุงเข้ามากระจายตัวอยู่ในอำเภอรอบนอกของเชียงใหม่ (สงวน โชติสุขรัตน์:2515 และ ทวีสว่างปัญญากร:2527 อ้างอิงจาก อรศิริ ปาณินท์และคณะ. 2548. 79)

ใน พ.ศ.2317พระยาภาววิละผู้ปกครองล้านนาได้ครอบงำบ้านเมืองรวบรวมราษฎรที่กระจัดกระจาย หนีภัยสงครามให้มารวมอยู่เป็นบ้านเมือง และเพิ่มจำนวนราษฎรโดยการยกกองทัพไปตีเมืองต่างๆ ริมแม่น้ำสาละวิน เพื่อกวาดต้อนผู้คนมาอยู่ในเมืองเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง ซึ่งรวมถึงไทเงินจากเชียงตุงและไทยองจากเมืองยองด้วย และใน พ.ศ.2530 พระยาอุปราชเชียงใหม่ส่งขุนนางไปเกลี้ยกล่อมเจ้าศิริชัยของของเชียงตุงซึ่งพาไพร่พลหนีไปอยู่เมืองหลวง เมืองยางและเมืองเลน หลังจากที่เชียงตุงพ่ายแพ้แก่กองทัพของพระยาอุปราชธรรมลังกาใน พ.ศ.2317 ในครั้งนี้การเกลี้ยกล่อมสำเร็จผลยอมนำไพร่พลหลายร้อยครอบครัวเข้าสวามิภักดิ์ ต่อเชียงใหม่ พระยาภาววิละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าเมืองเชียงใหม่จึงมีบัญชาให้ไพร่พลเชียงตุงและครอบครัวที่เข้ามาสวามิภักดิ์ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณนอกประตูเมืองเชียงใหม่ทิศใต้ ส่วนเจ้านายของเชียงตุงที่เข้ามาสวามิภักดิ์ด้วยก็ให้ตั้งคุ่มอยู่บริเวณเหนือวัดนันทาราม ตำบลหายา อำเภอเมืองเชียงใหม่ ปัจจุบัน (พระยาประชาภิจักรจักร พงศาวดารโยนก : 416 , สงวน โชติสุขรัตน์ : 2515 .443 และปราณี ศิริธร : 2521 .5 อ้างอิงจาก อรศิริ ปาณินท์และคณะ. 2548. 79-80)

คนไทยจีนจากเชียงตุงได้เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่รอบนอกของจังหวัดเชียงใหม่หลายครั้งหลายครา ด้วยเหตุผลต่างๆ กัน ต่างกรรมต่างวาระ ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวไทยจีนในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวไทยจีนในเชียงตุง เพราะลักษณะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเชียงใหม่และเชียงตุงไม่ต่างกันมากนัก ล้วนมีลักษณะสภาพภูมิลักษณะของพื้นที่ต่างระดับ มีที่ราบลุ่มริมแม่น้ำซึ่งสามารถทำการเกษตรได้อย่างสะดวกมีสภาพภูมิอากาศเช่นเดียวกัน (อรศิริ ปาณินท์ : 2548 หน้า79-80)

กล่าวคือ ชาวไทยจีนในเชียงใหม่ปัจจุบันนี้ คือ ชาวไทยจีนที่ถูกกวาดต้อนเป็นเชลย พวกที่เข้ามาสวามิภักดิ์ ต่อเชียงใหม่ และพวกที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามา ซึ่งพื้นที่ในเชียงใหม่มีลักษณะคล้ายคลึงกับถิ่นที่อยู่เดิมที่เชียงตุง ทั้งลักษณะภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสลับกับที่ราบลุ่มแม่น้ำที่ใช้ทำการเกษตรได้

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกทัศน์ไทจีน

ไทจีน คือ ชาวไทยจีนตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนในเมืองเชียงตุง ปัจจุบันอยู่ในเขตรัฐฐานประเทศพม่า ชาวจีนในเชียงตุงเรียกตัวเองว่า “จีน” ซึ่งมีที่มาจากกรที่กลุ่มชนของตนตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำจีน แม่น้ำนี้แตกต่างจากแม่น้ำอื่น ๆ คือจะไหลจากทิศใต้ขึ้นทิศเหนือ จึงเป็นที่มาของคำว่า “จีน” (จีน=ขึ้น -คืนกลับไป หรือขัดขึ้นจากปกติ) โดยมีนิทานพื้นบ้านเล่าว่าในอดีตเมืองนี้ถูกน้ำท่วมครั้งใหญ่ โดยน้ำไม่สามารถระบายออกไปทางใดได้ พระฤๅษีชื่อว่า “ตุงคฤๅษี” จึงได้ใช้อิทธิฤทธิ์ของตนโดยใช้ไม้เท้าชีดลงไปบนพื้นให้น้ำมารวมกันกลายเป็นหนองน้ำ เรียกว่า หนองตุง และชีดพื้นจากทิศใต้ขึ้นเหนือเพื่อนำน้ำระบายออกไปได้ จึงเรียกแม่น้ำนั้นว่า “แม่น้ำจีน” สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีน คือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทยกลุ่มหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มไทยยวน หรือคนเมือง และไทลื้อ ที่เชียงใหม่ มีวัฒนธรรมหลักเดียวกัน ซึ่งอยู่ในกลุ่มของวัฒนธรรมล้านนาในอดีต เชียงตุงตกอยู่ภายใต้การปกครองของล้านนาและไทยในบางช่วงเวลา ดังนั้นกลุ่มไทจีนจากเชียงตุงจึงมีบางส่วนที่กระจายตัวเข้ามาอยู่ในเชียงใหม่ซึ่งมีหมู่บ้านชาวไทยจีนหลายแห่ง เช่น บ้านทรายมูล บ้านมอญ บ้านน้อย บ้านสันกลาง ในอำเภอสันกำแพง บ้านต้นแห่น้อย บ้านต้นแห่น

หลวง บ้านไร่ ในเขตอำเภอสันป่าตอง บ้านสันป่าสัก บ้านป่าไผ่ บ้านซ้อแล เขตอำเภอแม่แตง บ้านเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวงเหนือ บ้านสันอุ้ม บ้านลวงใต้ เขตอำเภอดอยสะเก็ด เป็นต้น การสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยจึงยังยึดหลักประเพณี ความเชื่อ วัฒนธรรมที่มาจากเชียงตุงมาสร้างในชุมชนที่อยู่อาศัยในแหล่งนั้นๆ ดังนั้น วัฒนธรรมพื้นบ้านการสร้างบ้านเรือน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอันหนึ่งในปัจจัยสี่ของมนุษย์ที่ยังคงได้รับการถ่ายทอด ความเชื่อ ในกลุ่มคนที่มีเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน เป็นการบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มชนนั้น ๆ สืบต่อ ๆ กันมา บรรพบุรุษชาวไทยเงินในภาคเหนือ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า รัชกาลที่ 1 พระเจ้ากาวิละ ได้ต้อนรับชาวไทยเงินมาอยู่ในล้านนา เพื่อให้เป็นไพร่พล ชาวไทยเงินเมื่อมาตั้งรกรากในล้านนาไทย จึงตั้งชื่อหมู่บ้านของตนที่มาอยู่ใหม่ตามชื่อหมู่บ้านเดิมในแคว้นเชียงตุง ด้วยเหตุนี้เองหมู่บ้านทางภาคเหนือจึงมีชื่อซ้ำกับทางหมู่บ้านทางเชียงตุงเป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับชื่อวัดจนชาวบ้านเวลาบอกชื่อวัดก็ต้องบอกที่ตั้งติดตามด้วยทันที เช่น วัดสันทรายมูล วัดทรายมูลเมือง วัดทรายมูลพม่า ในเมืองเชียงใหม่ เป็นต้น (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่: 2541.)

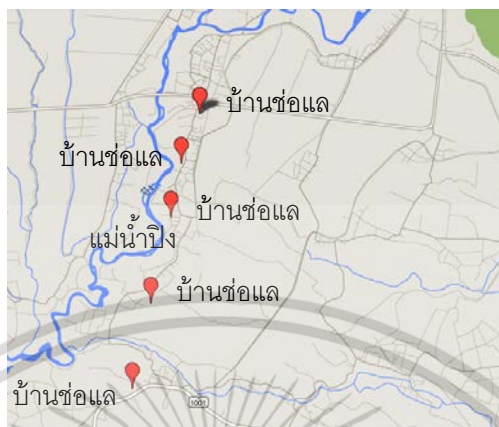
ปัจจุบันนี้ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยซึ่งเรียกโดยรวมว่า “ล้านนา” นั้นประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ไทหลายกลุ่ม ซึ่งมีกลุ่มใหญ่ๆ คือ ไทยวน ไทเขิน ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทยอง ซึ่งกระจายตัวในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน และเรียกขานวัฒนธรรมโดยรวมเป็น “วัฒนธรรมล้านนา” นั้นยากที่จะแยกกันออกได้โดยเด็ดขาดว่าคนใดเป็นไทยวน ไทเขิน ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทยอง เพราะมีวัฒนธรรมหลักเช่นเดียวกัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา และตัวอักษรอย่างเดียวกัน มีวรรณกรรม ตำนาน พงศาวดาร ซึ่งอ้างอิง และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และในสังคมปัจจุบันมีการผสมผสานด้วยการแต่งงานระหว่างกลุ่มซึ่งทำให้แยกออกจากกันได้ยากยิ่งขึ้น (อรศิริ ปาณินท์ : 2548 หน้า78) ภูมิปัญญาพัฒนาการ และความสัมพันธ์ระหว่างกันของเรือนพื้นถิ่นไทเงินเชียงใหม่และเชียงตุง

2.2.1 เชนเชียงใหม่อยู่ริมแม่น้ำปิง , กวง , ขาน , วาง

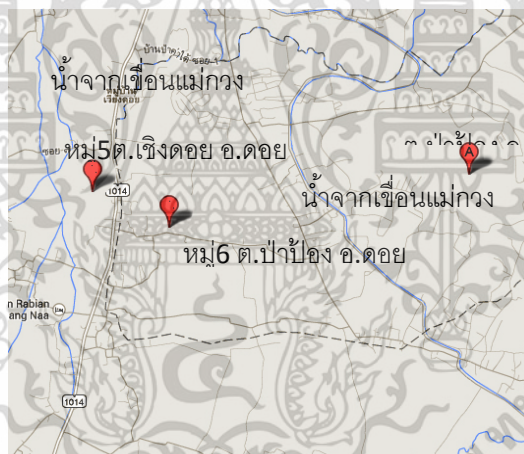
เมื่อชาวเงินอพยพมาแล้ว ด้วยความคุ้นชินที่เคยตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำขึ้นในเมืองเชียงตุง ไทยเงิน(เดิม) เมื่อย้ายมาตั้งถิ่นฐานใหม่จึงเลือกทำเลที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ริมแม่น้ำเช่นกัน แม่น้ำปิง ชาวเงินแม่แตง แม่น้ำกวงบ้านป่าป้อ บ้านเกาะอำเภอดอยสะเก็ด แม่น้ำขานตั้งแต่บ้านท่าเตี้อลงมาถึงบ้านทุ่งหลุก รวมถึงบางหมู่บ้านก็ตั้งบ้านเรือนริมแม่น้ำวางด้วย เช่น บ้านแสนคันธา บ้านกู่ลายมือในเขตอำเภอแม่วาง ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิตเดิมของชาวเงินตั้งแต่ครั้งอยู่เชียงตุงจนมาอยู่เชียงใหม่ น่าสังเกตว่าชาวเงินไม่กลัวที่จะถูกน้ำท่วม ซึ่งเป็นเพราะความคุ้นชินที่มีวิถีชีวิตอยู่ร่วมกับน้ำมาตั้งแต่ต้นและคุ้นเคยกับการทำการเกษตร น้ำเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตรเพื่อใช้เป็นอาหาร ประกอบกับความคุ้นชินที่เคย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตั้งบ้านเรือนอยุธยาแม่น้ำ เมื่อชาวไทเขินเข้ามาในเชียงใหม่ จึงเลือกที่จะสร้างชุมชนให้อยุธยาแม่น้ำ เหมือนที่เคยอยู่ที่เชียงตุง

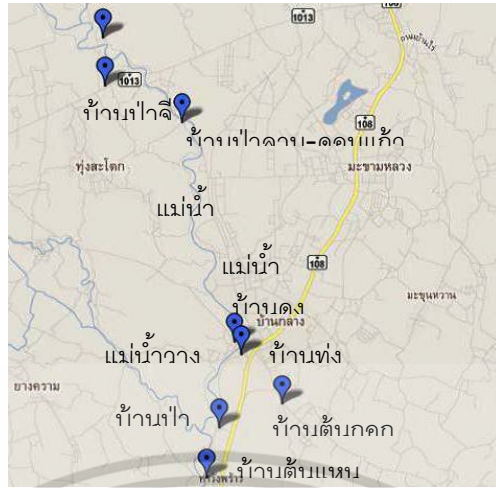

รูปที่ 2.5 ชุมชนเขินในบ้านช่อแล อำเภอแม่แตง (แม่น้ำปิง)
(ที่มา: Google Maps อธิบายตำแหน่งโดยผู้เขียน)

รูปที่ 2.6 ที่ตั้งบ้านเขินใน อำเภอดอยสะเก็ด (น้ำจากเขื่อนแม่กวง)
(ที่มา: Google Maps อธิบายตำแหน่งโดยผู้เขียน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.7 ที่ตั้งบ้านเงินใน อำเภอม่วงสามสิบและสันป่าตอง (น้ำแม่วังและน้ำแม่ขาน)
(ที่มา: Google Maps อธิบายตำแหน่งโดยผู้เขียน)

2.2.2 วัฒนธรรมประเพณี

ชาวไทยจีน มีความเชื่อว่าการร่วมศาสนิกในรูปแบบประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ จะนำมาซึ่งสวัสดิมงคลทั้งส่วนตนและครอบครัว ส่วนประเพณีซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิต เช่น งานขึ้นบ้านใหม่ งานสืบชะตา งานศพ ผู้คนต่างจะช่วยเหลือร่วมมือกันอย่างเต็มที่ ประเพณีที่มักได้รับการกล่าวถึง คือ

ประเพณี 12 เดือนของชาวไทยจีน

- เดือนหก (เมษายน) ประเพณีแขวนกลองและขอน้ำฝน
- เดือนเจ็ด (พฤษภาคม) ประเพณีไหว้พระธาตุ จุดบั้งไฟจรวด และอ่านมอด (กลอนยาว)
- เดือนแปด (มิถุนายน) ประเพณีทำบุญเจดีย์ทราย 108 องค์ และประเพณีสืบชะตาเมือง
- เดือนเก้า (กรกฎาคม) ประเพณีเข้าพรรษา และส่งพระเคราะห์เมือง
- เดือนสิบ (สิงหาคม) ประเพณีชุมนุมอุโบสถครั้งใหญ่
- เดือนสิบเอ็ด (กันยายน) ประเพณีตั้งธรรมหาป่า้ง หรือฟังเทศน์พระธรรมมหาเวสสันดร

ชาดก

- เดือนสิบสอง (ตุลาคม) ประเพณีออกพรรษา ทำบุญต้นแปก (ต้นเกี๊ยะ) และจุดบั้งไฟ

ดอกไม้

- เดือนเก้า (พฤศจิกายน) ประเพณีถวายผ้ากฐิน และทำบุญบูชาพระเจ้าหลวงระแข่ง
- เดือนยี่ (ธันวาคม) ประเพณีเข้าปรีวากรรม และทำบุญถวายน้ำอ้อย
- เดือนสาม (มกราคม) ประเพณีบูชาเทวดาหนองตุง
- เดือนสี่ (กุมภาพันธ์) ประเพณีอุปสมบทพระภิกษุ บรรพชาสามเณร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เดือนห้า (มีนาคม) ประเพณีไหว้พระธาตุเจดีย์หนองผา และเดือนแรมเดือนยี่งวดดา
อารักษ์ตลาดเก่า ประเพณีต่าง ๆ มักจะมีการละเล่นเข้ามาประกอบ ได้แก่

- ยันสาว (ชักเย่อ)
- ชีเซิงซาโคง (เล่นชิงช้า)
- ต่อหมากบ้ำ (สะบ้า)
- การอ่านมาต
- การขับเส้น
- ฟ้อนเซิงลาย ก้าโต (ฟ้อนโต) กองมอ (กลองมอเซิง)

2.2.3 ภาษาและวรรณกรรม

ชาวเชียงตุง ยังคงใช้อักษรไทเขิน และพระสงฆ์ก็ใช้อักษรไทเขินในการเขียนธรรมลงในใบลาน หรือพับสา มีความคล้ายคลึงกับวรรณกรรมในใบลานหรือพับสาของล้านนา เนื่องจากเชียงตุงได้รับพุทธศาสนา ตลอดจนคัมภีร์ต่าง ๆ มาจากล้านนานั้นเอง ตัวอักษรล้านนา หรือ "ตัวเมือง" เป็น อักษรดั้งเดิมของภาคเหนือที่ใช้จารึกคัมภีร์ใบลานหรือสมุดข่อยนั้น ปัจจุบันนี้อนุชนในภาคเหนือไม่ค่อยรู้จัก แต่ชาวไทเขินในแคว้นเชียงตุงยังใช้กันในชีวิตประจำวันและในคัมภีร์อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ชาวไทเขินไม่ว่าผู้หญิงผู้ชายส่วนใหญ่อ่านออกเขียนได้ โดยที่ชาวไทเขินเขียนตัวเมืองเป็นประจําจึงเขียนหวัด เชื่อมอักษรต่อกันอย่างแคล่วคล่องและสวยงาม ส่วนภาษาพูดนั้นจะพูดภาษาเขิน ซึ่งอาจมีศัพท์เฉพาะของไทยใหญ่ปะปนกับศัพท์เฉพาะของไทยเขินด้วย

2.2.4 การแต่งกาย

ผู้ชายจะนิยมนุ่งกางเกงขากว้าง สวมเสื้อแขนยาวตัวสั้นแบบเสื้อพม่า โปกหัวด้วยผ้าที่ชายตั้งขึ้นด้านบน ผู้หญิงจะนุ่งผ้าถุง สวมเสื้อปิด เก้าฝั่มไว้กลางหัวหรือขอดีไว้ด้านหลัง และเคียนหัวด้วยผ้า แต่ปัจจุบันการแต่งกายด้วยชุดประจํากลุ่มกับการโปกหัว เคียนหัวมักอยู่ในกลุ่มคนสูงอายุ คนหนุ่มสาวจะแต่งกายตามสบาย แต่ถ้าเมื่อใดมีงานบุญ หรืองานปอยพิเศษ หนุ่มสาวเหล่านั้นก็จะใส่ชุดประจํากลุ่มมาร่วมงาน

รูปที่ 2.8 การแต่งกายไทยจีน

<http://www.baanmaha.com/community/thread45374.html>

รูปที่ 2.9 ซิ่นไทยจีน

<http://www.ichat.in.th/lei/topic-readid70878-page1>

2.2.5 อาหารการกิน

อาหารยอดนิยม ได้แก่ ข้าวซอย ข้าวพุ้นขาว ข้าวพุ้นเหลือง ข้าวเงี้ยว ข้าวเส้น(ขนมจีน) รวมถึงอาหารพื้นบ้านซึ่งใช้ถั่วเน่าแชบ (ถั่วเหลืองหมักแล้วทำเป็นแผ่นตากแห้ง) แทนกะปิหรือปลาจ๋า

2.2.6 งานหัตถกรรม

ซึ่งแต่เดิมจะทำใช้ในชีวิตประจำวัน ประเภทเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อน้ำ คนโทดินเผา หม้อแกงดิน เครื่องจักสาน เช่น เปียด บุง ก๋วย ใช้กันในครัวเรือน สำหรับเครื่องเงิน หรือ ครัวรักครัวหาง เป็นงานหัตถกรรม อันเลื่องชื่อของชาวไทยจีน เช่น ชันดอก ชันหมาก ชันโอ หีบผ้า แอ็บ อูบ ปุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็น งานอุตสาหกรรมในครอบครัวของชาวไทเขิน และมีวางขายให้นักท่องเที่ยวได้ชมและซื้อกัน

รูปที่ 2.10 หัตถกรรมของใช้เครื่องเขิน

(ที่มา: <http://www.pralanna.com/boardpage.php?topicid=2786>)

2.2.7 สถาปัตยกรรมบ้านเรือน

บ้านเรือนของชาวไทเขิน มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เนื่องจากมีการสืบทอดจากบรรพบุรุษต่อ ๆ มาบ้านของชาวไทเขินดั้งเดิมนั้น สร้างด้วยไม้เนื้อแข็ง นิยมสร้างเป็นบ้านชั้นเดียว มีใต้ถุนสูง ใช้ก้อนหินขนาดใหญ่รองเสาบ้านเพื่อป้องกันปลวก และความชื้นเข้าทำลายเสาไม้ ชาวบ้านจะแบ่งเนื้อที่ใช้สอยเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนนั่งเล่น พักผ่อนและรับประทานอาหาร
- ส่วนครัวสำหรับประกอบอาหาร
- ส่วนที่ใช้ตากพืชผลทางเกษตร

สำหรับภายในบ้าน จะมีห้องนอน 1 หรือ 2 ห้องตามความจำเป็นและเนื่องจากชาว ไทเขินนับถือศาสนาพุทธ ฉะนั้น มุมด้านหนึ่งภายในบ้านจะทำหิ้งบูชา หลังคาบ้านของชาวไทเขินมักสร้างสอบต่ำลงมาคลุมตัวบ้าน มักไม่มีหน้าต่าง หรือมีเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นเนื่องมาจากสภาพภูมิอากาศชื้นและมีหมอกมาก จึงทำให้ภายในบ้านค่อนข้างมืด และนิยมสร้างกาแล หรือแปะ ไว้ที่ส่วนบนของหน้าจั่วเพื่อความเย็น สิริมงคล หลังคาบ้านมุงด้วยดินขอ

ปัจจุบัน ในตัวเมืองเชียงตุงมีการก่อสร้างบ้านเรือนรูปทรงใหม่ๆ ซึ่งสันนิษฐานว่าเจ้าของบ้าน หรือญาติพี่น้อง คงนำแนวคิดและรูปแบบจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นจากแหล่งอื่นๆ มาเป็นแบบก่อสร้างที่อยู่อาศัย และนิยมใช้อิฐแทนไม้ในการก่อสร้างบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8 ข้อมูลเกี่ยวกับเรือนไทยจีน

รายละเอียดเรือนไทยจีนล้านนา(เชียงใหม่) ทั้งในด้านความเชื่อ การวางผังบริเวณ การวางแผนผังเรือน ลักษณะรูปแบบอาคาร โครงสร้างเรือน และวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งสัดส่วนของเรือน เพื่อให้เห็นถึงองค์ประกอบของไทยจีนที่ชัดเจน

2.2.8.1 การวางผังบริเวณ

การวางผัง มีข้อห้ามในการหันหน้าเรือนพักอาศัยไม่ให้ตรงกับวัดหรือสูงกว่าพระประธานของโบสถ์

การจัดวางองค์ประกอบของผังเรือน จะให้ “เรือนอาศัย” เป็นหลักในการวางตำแหน่งสำคัญในฐานะอาคารประธานเป็นเบื้องต้น ซึ่งส่วนใหญ่มักวางไว้อยู่ค่อนข้างกลางผังก่อนจะมี ลานบ้าน(ซวาง) กว้างเป็นตัวเชื่อมหรือกระจายไปส่วนอื่นๆไม่ว่าจะเป็น “เย้าว” “น้ำบ่อ” หรือ “สวนครัวหลังบ้าน” รวมทั้ง “โรงเลี้ยงสัตว์” ในขณะที่บริเวณริมรั้วโดยรอบมักปลูกทั้งไม้ผลไม้ดอก ที่สำคัญนิยมวางผังให้แนบไปกับริมลำน้ำเหมือนที่ไหลผ่านเพื่อยังประโยชน์ในการใช้น้ำ

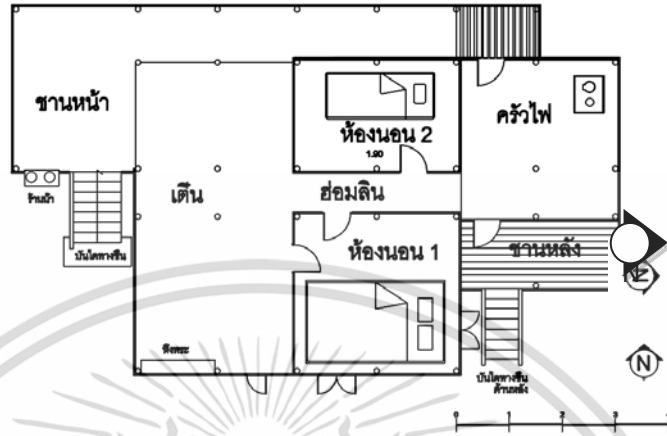

รูปที่ 2.11 ลักษณะการจัดวางองค์ประกอบผัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8.3 แผนผังเรือนไทจีนเชียงใหม่

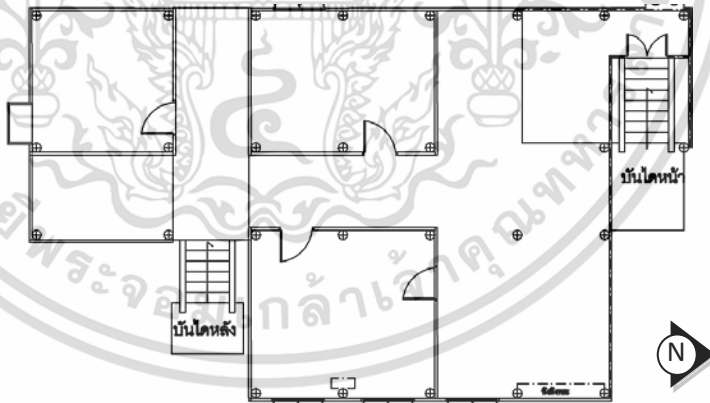
องค์ประกอบผัง

รูปที่ 2.12 ลักษณะแผนผังเรือน

จำนวนองค์ประกอบในการใช้สอย นับตั้งแต่บันได ชานหน้า เต็น ห้องนอน ครัวไฟ และชานซีกล่าง

จำนวนบันได

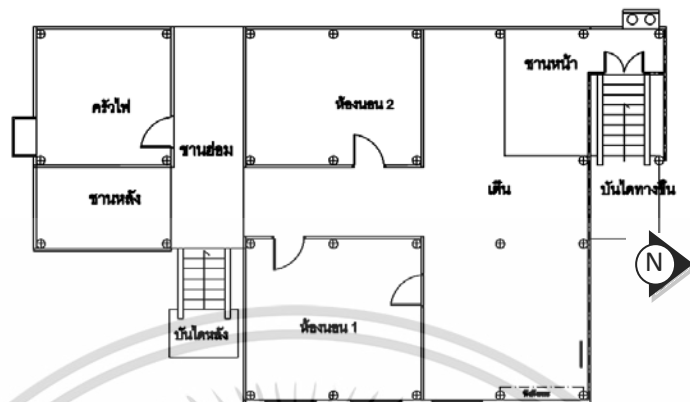

รูปที่ 2.13 ตำแหน่ง“บันได” หน้า-หลัง

จะทำ “บันได” 2 ชุด คือบันไดขึ้นชานหน้าและบันไดลงจากชานแดดด้านหลังเรือน มักจะมีจำนวน 7 หรือ 9 ขั้น ส่วนใหญ่จะทำเป็นจำนวนคี่

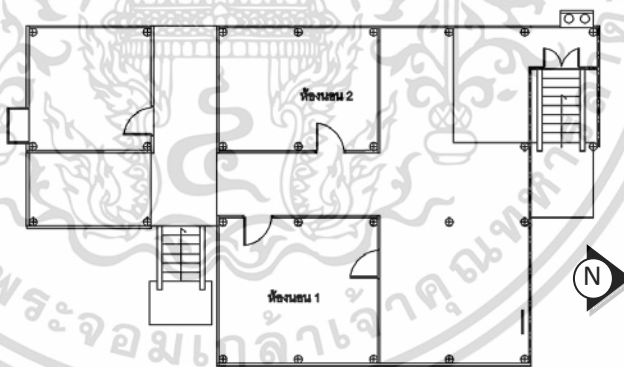
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8.4 การจัดองค์ประกอบของผัง
การจัดลำดับองค์ประกอบ

รูปที่ 2.14 แสดงลำดับของการเข้าถึงส่วนต่างๆ

การจัดวางองค์ประกอบในการใช้สอยตามลำดับการเข้าถึงและการใช้งานที่ เริ่มจากบันไดขึ้นเรือนบน ภายนอกก่อนเข้าไปยังส่วนของ เต้น จากนั้นจึงเป็น ห้องนอน และมีทางแยกไปยังส่วน ครัว หรือ “ฮีื่อนไฟ” ติดกับ “ครัวหลัง” และบันไดลงหลังเรือน ส่วน “ห้องนอน” นิยมทำแยกออกห่างกัน

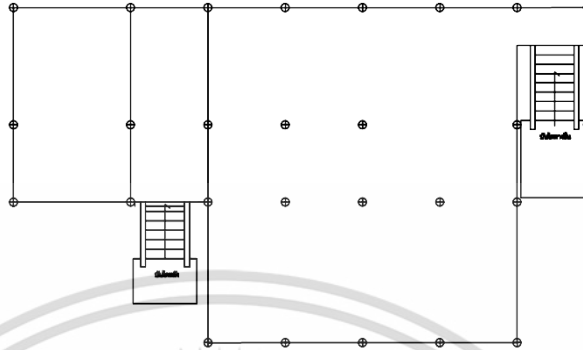

รูปที่ 2.15 แสดงตำแหน่งของห้องนอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8.5 ลักษณะผังอาคาร

การแบ่งห้องเสา

รูปที่ 2.16 แสดงตำแหน่งโครงสร้างผัง

คือนิยมทำด้านกว้าง 3 ห้องเสาและด้านยาว 5 ห้องเสา ระยะ 2.00-2.50 เมตร

2.2.8.6 ขนาดของเรือน

รูปที่ 2.17 ขนาดของเรือนไทยจีน

เรือนไทยจีนนิยมทำเรือนแบบเรือนแฝด เรือนจึงกว้างมีระยะโดยรวมประมาณ 8.00-10.00 เมตร ขนาดใกล้เคียงกันคือประมาณห้องละ 2.00-2.50 ดังนั้นในทางส่วนยาวของเรือนต่างมีระยะที่ใกล้เคียงกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8.7 ลักษณะการวาง “บันได” ทางขึ้น

รูปที่ 2.18 ตำแหน่งลักษณะการวางบันได

“บันได” นิยมวางทางขึ้นด้านหน้าเรือนแบบวาง “แนบ” ข้าง “เดิน” ขึ้นไป

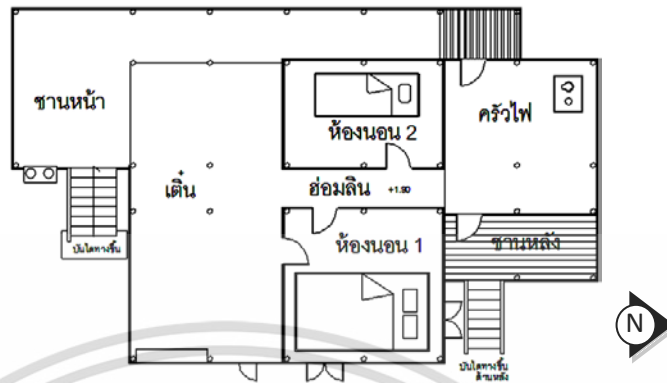
2.2.8.8 ลักษณะการปิดล้อม “เดิน”

รูปที่ 2.19 “เดิน” จะไม่มีการปิดล้อมทั้งหมด

“เดิน” ที่พบส่วนใหญ่จะเป็น “เดินเปิด” คือ “เดิน” จะถูกปิดล้อมด้วยส่วนที่เป็นผนังหรือฝาเพียง 3 ด้าน โดย “ด้านหน้า” จะเปิดโล่งให้เชื่อมต่อกับ “ชาน” ที่รับ “บันได” ขึ้นมา

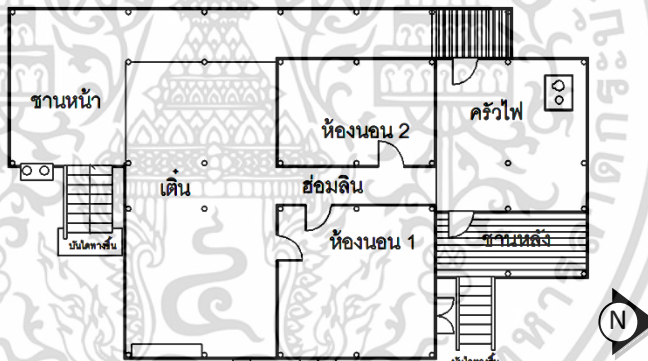
2.2.8.9 ประตูเวียน

รูปที่ 2.20 “ประตู”

ประตูเวียนจะเปิดบริเวณหัวบันไดทางขึ้นหน้าบ้าน ซึ่งถือเป็นทางเข้าหลัก

2.2.8.10 ชานหน้า

รูปที่ 2.21 “ชานหน้า” และ “เดิน” จะเชื่อมต่อกัน

เดินเป็นแบบ “เดินเปิด” ชานหน้าทำหน้าที่เป็นเพียงตัวรับการขึ้นจากบันได ทำให้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีย่านกว้างขวางเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8.11 ลักษณะอาคาร

รูปที่ 2.22 เรือนไม้ยกใต้ถุน

รูปที่ 2.23 รูปทรงมีลักษณะที่ดูสูงโปร่ง

เป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูง ลักษณะรูปทรงหลังคามืออยู่ 2 แบบ “จั่วแฝด” และ “จั่วแบบผสม”

สัดส่วนเรือน

รูปที่ 2.24 ลักษณะที่ปรากฏมีช่วงความสูงของตัวเรือนมากกว่าช่วงใต้ถุนเรือน

2.2.8.12 ลักษณะหลังคา

ลักษณะหลังคาที่นิยมใช้

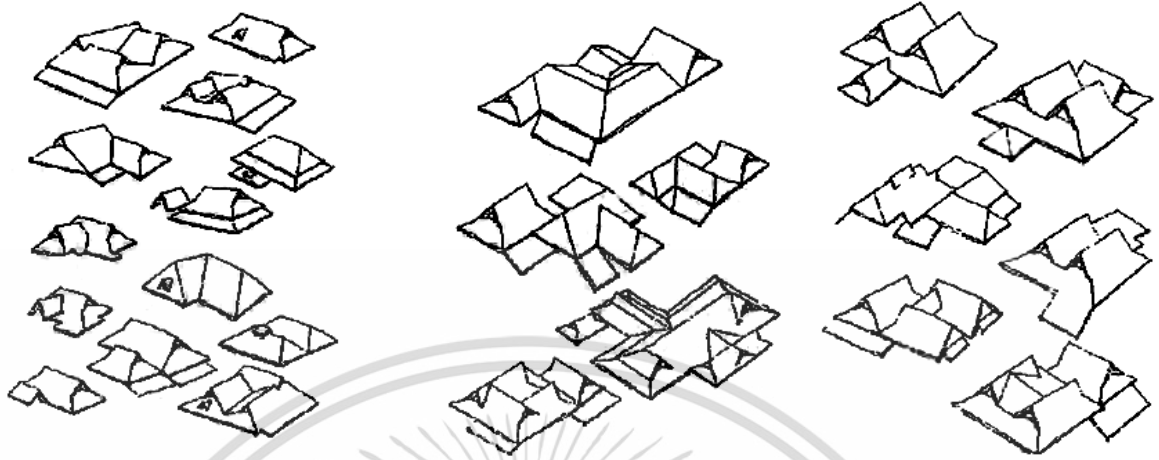

รูปที่ 2.25 ลักษณะของเรือนที่นิยมใช้หลังคาแบบ “เรือนแฝด”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของหลังคาเรือนเรือนไทเขิน

- ลักษณะหลังคา

รูปที่ 2.26 รูปทรงหลังคาเรือนไทเขิน
(ที่มา: อรศิริ ปาณินท์ : 2548 หน้า 284)

- สีสันของหลังคา

รูปที่ 2.27 ลักษณะที่ปรากฏไม่อิงกับคติความเชื่อ

นิยมทำหน้าจั่วใหญ่และตีปิดหน้าจั่วด้วย เพราะไม่จำเป็นต้องระบายกลิ่นควัน เนื่องจาก “เตาไฟ” ไม่ได้อยู่ภายในตัวเรือนแต่ถูกสร้างแยกออกไปเป็นหลังต่างหาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8.13 ผนังเรือน

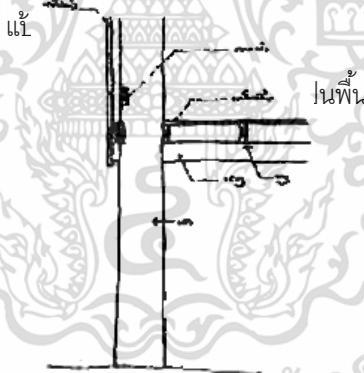

รูปที่ 2.28 ลักษณะฝาเรือนที่นิยมทำแบบ
ตั้งตรง

รูปที่ 2.29 ลักษณะฝาเรือนที่นิยมทำแบบ
แนวนอน

ผนังเรือนนิยมทำจะมี 2 แบบด้วยกัน “ตีตั้งตรง” และ “ตีแนวนอน” และทำช่องเปิดแทบ
ทุกช่วงเสา นิยมทำฝาไหลบริเวณ “เดิน”

2.2.8.14 ระบบโครงสร้างและวัสดุของพื้น

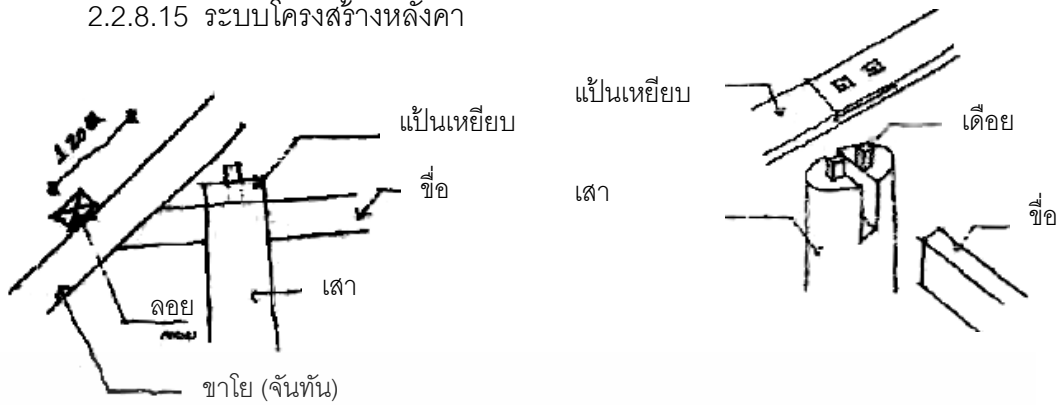

รูปที่ 2.30 แสดงโครงสร้างเสาและพื้น “แบบไม้จริง”

(ที่มา: อรศิริ ปาณินท์ : 2548. 288)

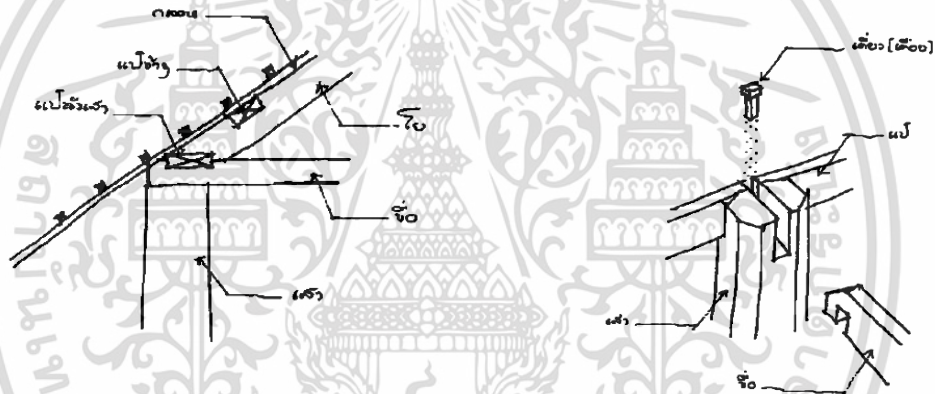
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8.15 ระบบโครงสร้างหลังคา

รูปที่ 2.31 แสดงการเข้าไม้ส่วนหลังคา

(ที่มา: อรศิริ ปาณินท์ : 2548 หน้า 288)

รูปที่ 2.32 แสดงการเข้าไม้ส่วนหลังคา

(ที่มา: อรศิริ ปาณินท์ : 2548 หน้า 289)

รูปที่ 2.33 แสดงการเข้าไม้ เส้า, ซี่, และแป้น

โครงสร้างของหลังคานั้นทำ “จันทัน” สุดแคंपปลาย “หัวเส้า” โดยปีกชายคากันสาดจะถูก
รับด้วยการยื่น “กลอน” ที่วางบน “แปปลายใต้”

2.2.9 อาชีพ

เชียงตุงเป็นเมืองในหุบเขา มีที่ราบน้อย ลักษณะภูมิประเทศที่มีภูเขากับที่ราบ ทำให้เกิด
อาชีพ 2 กลุ่มคือ กลุ่มอยู่บริเวณที่ราบจะทำการเพาะปลูก ส่วนกลุ่มอยู่บนที่สูงมักจะหาของป่ามา
แลกข้าวกับกลุ่มคนที่อยู่พื้นราบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตรกรรมเป็นแบบยังชีพ การทำน้ายังยี่ระบบเหมืองฝาย นิยมปลูกทั้งข้าวเหนียว ข้าวเจ้านอกจากนั้น ยังมีอุตสาหกรรมภายในหมู่บ้าน เช่น ปั่นหม้อ ทำมิด ทำเครื่องเงิน เครื่องเงิน และทอผ้า

กลุ่มผลิตผลทางหัตถกรรมที่เราเรียกว่า "เครื่องเงิน" นั้น เดิมชาวเขินเป็นผู้ชำนาญและได้เผยแพร่ทั่วไปในเวลาต่อมาชาวไทยเขิน ในปัจจุบันมีประมาณหนึ่งล้านคน ไม่นับชาวเขินที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

คนเมือง เรียก ไทยเขิน เพราะพวกนี้มีฝีมือในการทำเครื่องเงิน และคำว่า เขิน กับ ขึ้น ก็ออกเสียงใกล้เคียงกัน ไทยเขินอพยพเข้าสู่ไทยทั้งเพราะถูกกวาดต้อนและอพยพมาเอง เข้ามาตั้งบ้านเรือน ทั้งในตัวเมืองเชียงใหม่ บริเวณนอกกำแพงเมืองด้านใต้ มีอาชีพทำเครื่องเงินและเครื่องเงินมาจนทุกวันนี้

2.3 พฤติกรรม กิจกรรม และความต้องการพื้นที่ใช้สอยในบ้านพักอาศัย ของกลุ่มผู้ใช้ปัจจุบัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (จรรยารัตน์ คงพิบูลย์กิจ.2550 หน้า 190) พบว่า ความต้องการของผู้ใช้ในปัจจุบัน ผู้ใช้มีความต้องการเฟอร์นิเจอร์ในแต่ละพื้นที่ใช้สอยเพื่อความสะดวกในการทำงาน และตามความเคยชินของพฤติกรรมของผู้ใช้ในปัจจุบัน การจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารมีลักษณะที่เชื่อมถึงกันจากด้านหน้าอาคารไปยังส่วนหลัง โดยลักษณะของช่องเปิดที่ใช้พื้นที่นั้นสามารถปรับเปลี่ยนให้เปิดหรือปิดล้อมพื้นที่ได้ตามความต้องการใช้งาน การวางผังพื้นที่ชั้นล่าง ออกแบบให้มีระเบียงเพื่อเป็นพื้นที่เชื่อมต่อภายนอกและภายในอาคารซึ่งเป็นเสมือนพื้นที่กึ่งภายนอกและกึ่งภายในและเป็นพื้นที่เชื่อมต่อไปยังส่วนรับแขก /พักผ่อนภายในอาคาร บริเวณรับแขก /พักผ่อน เป็นพื้นที่เปิดโล่งเชื่อมต่อกับส่วนทานอาหาร ส่วนเตรียมอาหารและระเบียงด้านหลัง โดยมีครัวที่แยกออกจากตัวอาคาร เนื่องจากความต้องการของผู้ใช้ที่ต้องการครัวไทยที่มีการระบายอากาศได้ดี และจัดให้มีส่วนเตรียมอาหารภายในอาคารเพื่อเตรียมอาหารต่างๆภายในบริเวณระเบียงด้านหลังเป็นพื้นที่บริการที่เชื่อมต่อไปยังครัว มีห้องเก็บของซึ่งเป็นพื้นที่ที่จำเป็นอีกพื้นที่หนึ่งของอาคารพักอาศัยในปัจจุบัน ในส่วนชั้นบน เป็นพื้นที่พักผ่อนส่วนตัวของผู้ใช้ภายในเป็นห้องนอนและส่วนพักผ่อนซึ่งออกแบบให้เป็นระเบียงที่เชื่อมต่อกับส่วนพักผ่อนภายในอาคาร ที่สามารถใช้ทำกิจกรรมภายในครอบครัวของผู้ใช้ได้และในห้องนอนใหญ่ได้ออกแบบให้มีห้องน้ำภายในโดยออกแบบให้มีลักษณะกึ่งภายนอกและภายในอาคาร มีการจัดสวนภายใน ส่วนห้องนอนเล็กไม่มีห้องน้ำในตัวแต่สามารถออกมาใช้ร่วมกันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาพฤติกรรม กิจกรรม และความต้องการพื้นที่ใช้สอยของกลุ่มผู้ใช้อาคารในปัจจุบันผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

2.3.1 พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร และกิจกรรมการใช้สอย

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นกรอบกำหนดที่ว่างการใช้สอย ที่ต้องคำนึงถึงพฤติกรรมของผู้ใช้และความต้องการทางด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกกลุ่มสังคมที่มีค่านิยมทางวัฒนธรรมต่างกัน มีผลต่อการกำหนดพื้นที่ว่างภายในอาคารเพื่อการใช้สอยต่างกัน

การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย (Functional Analysis) คือ การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของหน้าที่ใช้สอย (Bubble Diagram) หรือหารูปอื่นๆและเป็นลักษณะการพิจารณาความสัมพันธ์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation) คือ พิจารณาครอบคลุมความสัมพันธ์ ทั้งโครงการเน้นการเชื่อมโยงหน้าที่ใช้สอยหลัก (Main Function or Primary Function) เป็นส่วนประกอบ ผลของการวิเคราะห์ หน้าที่ใช้สอยจะมีความสำคัญต่อการพิจารณาจัดวางกลุ่มพื้นที่ใช้สอย (Zoning) ในแปลน การวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis) เป็นอีกแนวทางในการหาความต้องการทางกายภาพของพื้นที่ใช้สอย หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกิดขึ้นในโครงการ (Physical Require Elements of Facility) โดยส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการวิเคราะห์หน้าที่ใช้สอย เพื่อหาความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยในโครงการ และอีกส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการวิเคราะห์หน้าที่ใช้สอย เพื่อหาความต้องการเนื้อที่ ใช้สอย และองค์ประกอบด้วย ขนาดของพื้นที่ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม เครื่องเรือน เครื่องใช้ และเครื่องมือประกอบการใช้สอย ตลอดจนการบ่งบอกลักษณะรูปแบบ รูปทรง และบรรยากาศที่ควรจะเป็นในแต่ละพื้นที่ใช้สอย (จรรยาวัตร คงพิบูลย์กิจ. 2550. หน้า 25-26)

2.4 แนวคิดและแนวทางการออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

2.4.1 แนวทางการนำปรัชญาวิทยาการการออกแบบที่ก้าวหน้า (INTERMEDIATE TECHNOLOGY)

คือการแปรวิทยาการการออกแบบที่ก้าวหน้ามาปรับให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ฉะนั้นจึงควรที่สถาปนิกหันกลับมาสนใจศึกษาค้นคว้างานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในแต่ละท้องถิ่น เพื่อจะได้เข้าใจวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการใช้พื้นที่ใช้สอยของอาคาร ตลอดจนทำความเข้าใจเทคนิควิธีการใช้วัสดุพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับรูปลักษณะของอาคารท้องถิ่นให้กระจ่างชัดนำเอาความเข้าใจและองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาแปรเป็นพลังสร้างสรรค์ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการออกแบบที่เป็นวิทยาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อันก้าวหน้าเพื่อเป็นการเชื่อมประสานอดีตให้ต่อเนื่องกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมทำยที่สุดก็เพื่อให้งานออกแบบมีลักษณะร่วมทางเอกลักษณ์และจิตวิญญาณของความเป็นไทยในแต่ละท้องถิ่นที่มีภูมิหลังทางสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่ต่างกัน (วิวัฒน์ เตมีพันธ์: 2539 หน้า15-16) โลกทัศน์ล้านนา และเอกลักษณ์ทางสภาพแวดล้อมกายภาพของแหล่งพำนักอาศัยและเรือนล้านนา ซึ่ง โรเบิร์ต สเติร์น ROBERT A.M. STERN สถาปนิกชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงโด่งดังและเป็นสถาปนิกแนวหน้าของโลกในยุคนี้ได้วางหลักการในการออกแบบของเขาไว้ตรงกับแนวคิดหลักการออกแบบไว้ 5 ข้อ ดังนี้

2.4.1.1. การนำลาดลายแตกต่างมาตกแต่งอาคารไม่ใช่เรื่องเลวร้าย

2.4.1.2. การออกแบบอาคารให้มีรูปลักษณะสอดคล้องกับอาคารในอดีตหรืออาคารในประวัติศาสตร์ อาคารที่รูปลักษณะดังกล่าวย่อมมีความหมายมากกว่าอาคารที่ไม่มีรูปลักษณะของอาคารในประวัติศาสตร์

2.4.1.3. อาคารที่ออกแบบขึ้นใหม่ในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง รูปลักษณะของอาคารควรจะมีรูปลักษณะสอดคล้องกับอาคารข้างเคียง อาคารที่ได้ออกแบบเช่นนี้ย่อมมีพลังมากกว่าอาคารที่ออกแบบโดยไม่สอดคล้องกับอาคารข้างเคียง

2.4.1.4. อาคารที่มีรูปลักษณะสื่อความหมายให้ผู้พบเห็นได้หยั่งทราบถึงเรื่องราวที่เป็นภูมิหลังของอาคารย่อมเป็นอาคารที่มีความหมายและมีคุณค่ามากกว่าอาคารที่ออกแบบเพื่อแต่สนองประโยชน์ใช้สอย

2.4.1.5. สถาปัตยกรรมเป็นการเล่าเรื่องชนิดหนึ่งหรือสถาปัตยกรรมงานศิลปะที่สื่อความ ฉะนั้นการออกแบบอาคารควรมีการออกแบบรูปด้านของอาคารให้สื่อเรื่องราวให้ผู้พบเห็นได้รับรู้ถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น (คำอธิบายของ ROBERT A.M. STERN เกี่ยวกับการออกแบบบ้านพักอาศัย 5 หลัง ที่สร้างในสถานที่ที่แตกต่างกัน : จากหนังสือ G . A . HOUSE I, TOKYO, A . D . A . EDITA , 1976.p40)

กล่าวคือ แนวทางการนำปรัชญาทาง INTERMEDIATE TECHNOLOGY เป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ออกแบบ ให้งานออกแบบมีเอกลักษณ์และเรื่องราว สะท้อนถึงความหลัง สังคม และวัฒนธรรม

2.4.2 แนวคิดและการออกแบบอาคารพักอาศัยในปัจจุบัน

ในการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้น จำเป็นต้องศึกษาเกณฑ์ในการพิจารณาแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย (มุสดี ทิพทัส 2541:4 อ้างอิงจาก จรรยารัตน์ คงพิบูลย์กิจ. 2550.) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2.1 การกำหนดที่ตั้งอาคารในพื้นที่

2.4.2.2 การพิจารณาสิ่งแวดล้อมข้างเคียง

2.4.2.3 การออกแบบรูปทรงอาคาร และการจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน

- การมีชายคา กันสาด ระเบียง แผงบังแดด
- การใช้มุข เฉลียง นอกชาน หลังคากระแนง
- ลักษณะอาคาร เช่น การยกพื้น มีใต้ถุนโถง
- ลักษณะการจัดผนัง

2.4.2.4 การเจาะช่องบนผนังอาคาร การกันแดด การควบคุมอุณหภูมิภายใน

- ลักษณะหน้าต่าง ประตู
- ลักษณะการใช้กันสาด หรือแผงบังแดด มาใช้ร่วมกับช่องเปิด\

2.4.3 ทางด้านการจัดพื้นที่ใช้สอย

2.4.3.1 ประเภทของอาคารและจุดมุ่งหมาย

- ประเภทของอาคาร
- จุดประสงค์ของอาคาร
- กิจกรรมที่จำเป็น

2.4.3.2 ลักษณะของการใช้สอย

- การกำหนดที่ตั้งของส่วนใช้สอยจากลักษณะการใช้งาน
- ลักษณะของพื้นที่ที่จะใช้สอย
- ขนาดของส่วนใช้สอยแต่ละส่วน

2.4.3.3 ทางด้านวิธีการดำรงชีวิต มาตรฐานและระดับความเป็นอยู่ พื้นฐานทาง

วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

- สภาพสังคมและวัฒนธรรม
- ยุคสมัยที่แตกต่าง
- วิถีชีวิต
- เครื่องเรือน
- ความต้องการของผู้ใช้สอยอาคารนั้นๆ

2.4.3.4 ความต้องการของลักษณะพื้นที่ใช้สอย

- ความถี่บ่อยในการใช้พื้นที่
- ประเภทของกิจกรรมการใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การบริการพิเศษ ในด้านอุปกรณ์ประกอบ
- ช่วงเวลาในการใช้สอยที่ต่อเนื่องกันของแต่ละส่วน

2.4.3.5 ลักษณะและพฤติกรรมของผู้ใช้สอย

- จำนวนผู้ใช้สอยในแต่ละส่วน
- หน้าที่การใช้สอย
- ลักษณะการทำงาน
- ความเคยชิน
- สภาพร่างกาย ความชอบ อาชีพ เพศ

2.4.3.6 การติดต่อ

- การติดต่อระหว่างพื้นที่ใช้สอยแต่ละส่วน
- การติดต่อระหว่างพื้นที่ใช้สอยภายนอก ภายใน

2.4.3.7 ความสะดวก คล่องตัว

- ข้อมูลต่างๆของผู้ใช้อาคาร
- การใช้สอยอาคาร
- การจัดเครื่องเรือน
- เครื่องตกแต่ง เครื่องมือ อุปกรณ์ทางด้านวัสดุก่อสร้าง

วัสดุก่อสร้างจะมีผลต่อ ชนิดของโครงสร้างและวิธีการก่อสร้าง โดยจะแบ่งวัสดุออกเป็น 2 ประเภท คือ 1.วัสดุโครงสร้าง และ 2.วัสดุเพื่อการตกแต่ง โดยจะพิจารณาถึง คุณสมบัติเฉพาะตัวของวัสดุดังนี้

- ความเหมาะสมของโครงสร้างและชนิดของวัสดุ
- การรับน้ำหนักได้ตามต้องการ
- มีความคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และสภาพแวดล้อม
- ความสะดวกต่อการจัดหา ขนส่ง
- เหมาะสมกับความรู้ ความชำนาญของช่าง
- สวยงามเหมาะสมบรรยากาศ และการใช้งานในแต่ละพื้นที่

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2539:51 วารสารอาสา) กล่าวว่า แนวทางการสร้างเอกลักษณ์ สรรค์เอกลักษณ์ไทยในงานสถาปัตยกรรม แม้ว่าจะไม่มีสูตรสำเร็จที่นำไปใช้สอยในการออกแบบ แต่ได้มีแนวทางหลักๆในการใช้สร้างงานเอกลักษณ์ไทย คือ

1. .เอกลักษณ์ในเชิงรูปธรรม คือ การนำรูปแบบหรือองค์ประกอบของรูปแบบเดิม ซึ่งเป็นเปลือกหุ้มสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาประยุกต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เอกลักษณะในเชิงรูปนามธรรม คือ พยายามใช้แก่นแท้ของเอกลักษณะไทยในงานสถาปัตยกรรมซึ่งให้ผลในทางด้านจิตใจและความรู้สึกต่างๆ

3. องค์ประกอบสถาปัตยกรรม เช่น หลังคา รูปแบบการซ้อน-ลดชั้น, ความลาดเอียง การยื่นการเชื่อมวัสดุ และสีของวัสดุ

พื้นที่ตัวเชื่อม ชาน ระเบียง ลานโล่ง

พื้น วัสดุ ลาย

ผนัง รูปแบบการเจาะช่องเปิด รูปแบบช่องเปิด

สัดส่วนของช่องเปิด ผนังระบายอากาศ

รายละเอียดประกอบ เสา ค้ำยัน ราวระเบียง รูปแบบการเจาะช่องเปิด รูปแบบช่องเปิด ฯลฯ

1. ภูมิทัศน์ เช่นการจัดภูมิทัศน์ ลานบ้าน สวนน้ำบ่อ สวนครัว สวนข้างบันได
2. ลักษณะเบาลอยตัว เช่น การลาดเอียงหลังคา การยื่นชายคา การใช้ผนังเอียง / การยกใต้ถุนสูง ฯลฯ
3. ลักษณะโปร่งโล่ง เช่น การจัดกลุ่มอาคาร ปิดล้อมบางส่วน การจัดพื้นที่ว่าง การยกใต้ถุนสูง ฯลฯ
4. ลักษณะร่มรื่น เช่น การจัดภูมิทัศน์ การมีหลังคาในลักษณะปกคลุม ฯลฯ

นอกจากนี้ในการออกแบบอาคารที่มีเอกลักษณะยังคงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางกายภาพที่มีเอกลักษณะเชิงรูปธรรม เพื่อให้งานออกแบบที่ได้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านการมองเห็นและการรับรู้

จากเกณฑ์การพิจารณาทางด้านแนวความคิดในการออกแบบข้างต้นนี้ ผู้ศึกษาสามารถสรุปใช้เป็นตัวแปรเพื่อใช้ในการเสนอแนะการออกแบบที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบันที่มีเอกลักษณะไทยจีน ดังนี้

1. เอกลักษณะในเชิงนามธรรม คือ เอกลักษณะที่ส่งผลทางด้านจิตใจและความรู้สึกต่างๆ (ความเชื่อที่เกี่ยวกับการวางผังเรือน)

2. เอกลักษณะทางกายภาพ ได้แก่

การวางผัง , สัดส่วน , รูปแบบของหลังคา , ผนัง การเจาะช่องเปิด, รูปแบบของช่องเปิด , ประตูและหน้าต่าง , พื้น , การยกระดับ , ลักษณะเบาลอย การยกใต้ถุน , การจัดพื้นที่ว่าง , พื้นที่ปิดล้อม , องค์ประกอบของพื้นที่ และวัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 พื้นที่ใช้สอยในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

มนสิชา เพชรานนท์ (2546:25-41) กล่าวว่า ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมชุมชน มีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้ที่ว่าง (Space) และแบบแผนการจัดการที่ว่างภายในอาคารถึงแม้ลักษณะทางกายภาพของอาคารจะแตกต่างกัน โดยผิวเผินจะดูเหมือนว่าการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของอาคารจะแตกต่างกัน โดยผิวเผินจะดูเหมือนว่าการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของบ้านพักอาศัย น่าจะส่งผลต่อรูปแบบการจัดเรียงตัวของที่ว่าง (Space) ภายใน แต่ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมกลับเป็นตัวแปรหรือปัจจัยที่สำคัญกว่า

การกำหนดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัย เลอสม สถาปินตานนท์ (2542:24 อ้างใน เกศกนก แก้วกระจ่าง 2554) จำเป็นต้องนำข้อมูลทางด้านพฤติกรรมมนุษย์ มาใช้ในการกำหนดพื้นที่ในการออกแบบ เช่นพื้นที่ส่วนบุคคลที่มนุษย์ใช้เพียงคนเดียว พื้นที่สาธารณะที่มนุษย์ใช้ร่วมกันจำนวนมาก พื้นที่ในการสัญจร (Circulation Space) และพื้นที่เชื่อมต่อ (Transition Space) ระหว่างกิจกรรมประเภทต่างๆดังรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงการกำหนดที่ว่างในงานสถาปัตยกรรมที่สัมพันธ์กับที่ว่างในบ้านพักอาศัย (จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ.2550)

การกำหนดที่ว่างในงานสถาปัตยกรรม	บ้าน	
	ห้อง	กิจกรรม
ที่ว่างส่วนตัว (Private Space)	ห้องน้ำ – ส้วม ห้องนอน	พื้นที่ส่วนตัว – ใช้เพียงคนเดียว -ใช้เพียงคนเดียวหรือระหว่างสามี-ภรรยา หรือใช้ระหว่างพี่น้อง
ที่ว่างระหว่างกึ่งส่วนตัว (Semi-Private Space)	ห้องนั่งเล่น	พื้นที่กึ่งส่วนตัว- ใช้ร่วมกับคนในครอบครัว
พื้นที่ว่างกึ่งสาธารณะ (Semi-Public Space)	ห้องอาหาร	พื้นที่กึ่งสาธารณะ- ใช้ร่วมกับครอบครัวและแขกเป็นบางครั้ง
ที่ว่างสาธารณะ (Public Space)	ห้องรับแขกเฉลียงหน้าบ้าน	พื้นที่สาธารณะ- ใช้รับแขก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ทฤษฎีการวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้น (Comparative Floor Plan Analysis)

การศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้นและการวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบผังพื้นเป็นวิธีการเพื่อใช้พัฒนาแนวคิดในการจัดการเชิงพื้นที่ในกระบวนการออกแบบทางสถาปัตยกรรม ในแต่ละผังพื้นจะบ่งบอกถึงจุดหมายของการใช้อาคาร และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในอาคารนั้นๆ โดยที่ผู้เป็นสถาปนิกจะเปรียบเทียบอย่างคร่าวๆ ของการวางผังอาคารประเภทเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ในเรื่องความต้องการเชิงพื้นที่ พัฒนาแนวคิดในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับพื้นที่และทดสอบปัจจัยที่เป็นประโยชน์ของแผนผัง เพื่อการปรับปรุงหรือดัดแปลงอาคาร (จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ.2550)

วิเคราะห์การเปรียบเทียบผังพื้น (Comparative Floor Plan Analysis) ลักษณะของผังพื้น คือ สิ่งที่มีลักษณะทางนามธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับตัวอาคารจริงๆ แต่เป็นสิ่งที่ เป็นข้อมูลสำคัญที่จะคงอยู่เป็นส่วนหนึ่งของอาคารไปนานเมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น วัสดุกรุผนัง สี ตลอดจนระบบภายในอาคารต่างๆ ผังพื้นมีส่วนทำให้เกิดลักษณะทางสังคมของอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยที่ใกล้เคียงกัน หรือมีรูปแบบอาคารประเภทเดียวกันที่มีขนาดใกล้เคียงกัน โดยผังพื้นนำมาเปรียบเทียบนั้นสามารถใช้อธิบายให้เข้าใจ เกี่ยวกับลักษณะขององค์ประกอบและปัญหาเชิงพื้นที่นั้นๆ (จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ.2550)

การศึกษาเกี่ยวกับวิธีการการวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้น และวิธีการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบผังพื้นเป็นวิธีการเพื่อใช้พัฒนาแนวความคิดในการจัดการเชิงพื้นที่ในกระบวนการออกแบบทางสถาปัตยกรรมการวางผังพื้นทำให้พัฒนาแนวคิดในการแก้ปัญหาปรับปรุงทำให้เหมาะสมต่อการใช้สอย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้น เพื่อที่จะค้นหาความเหมือน และความแตกต่างที่จะบ่งบอกบอถึงหน้าที่การใช้สอยหรือกิจกรรมภายในอาคารแบบหนึ่งกับอีกแบบหนึ่ง ในพื้นที่ๆ แตกต่างกันในเรื่องขนาด ซึ่งสามารถนำมาอธิบายถึงความต้องการพื้นที่ที่ต่างกันได้ โดยได้ทำการศึกษาตัวแปรเหล่านี้ คือ 1) ขนาดและความสัมพันธ์ในตำแหน่งของพื้นที่ 2) ความสัมพันธ์ของแต่ละพื้นที่ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกลุ่มของพื้นที่ และ 4) พื้นที่ที่ใช้ร่วมกัน (เกศคนก แก้วกระจ่าง 2554:32)

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวความคิดการวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้น เพื่อหาความเหมือน ละความแตกต่างในแต่ละผังพื้น เพื่อทราบถึงขนาดและความสัมพันธ์ของตำแหน่งพื้นที่ ความสัมพันธ์ของแต่ละพื้นที่ ความสัมพันธ์ของกลุ่มพื้นที่ การใช้พื้นที่ร่วมกัน ตลอดจนถึงวิธีการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ในแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่

การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย (Functional Analysis) คือการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย (Bubble Diagram) หรือรูปอื่นๆ และเป็นลักษณะการพิจารณาความสัมพันธ์ (Correlation) คือ พิจารณาครอบคลุมความสัมพันธ์ทั้งโครงการเน้นการเชื่อมโยงพื้นที่ใช้สอยหลัก (Main Function or Primary Function) เป็นหลัก โดยมีพื้นที่ใช้สอยย่อย (Sub Function or Secondary Function) เป็นส่วนประกอบ ผลของการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยจะมีความสำคัญต่อการพิจารณาจัดวางกลุ่มพื้นที่ใช้สอย (Zoning) ในแปลน (จรรยาธรัตน์ คงพิบูลย์กิจ.2550:25)

การวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis) เป็นอีกแนวทางในการหาความต้องการทางกายภาพของพื้นที่ใช้สอย หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะเกิดขึ้นในโครงการ (Physical Require Elements of Facility) โดยส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย เพื่อหาความต้องการพื้นที่ใช้สอยในโครงการ และอีกส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยเพื่อหาความต้องการพื้นที่ใช้สอยและองค์ประกอบแวดล้อมต่างๆ (Space and Environmental Requirements) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบ และการศึกษาเฉพาะทางกายภาพ ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของพื้นที่ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม เครื่องเรือน เครื่องใช้ และ เครื่องมือประกอบการใช้สอย ตลอดจนการบ่งบอกลักษณะรูปแบบ รูปทรง และบรรยากาศที่ควรจะเป็นของแต่ละพื้นที่ใช้สอย (จรรยาธรัตน์ คงพิบูลย์กิจ. 2550:25)

การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยและกิจกรรม ทำให้ทราบถึงความต้องการในการใช้งานของแต่ละพื้นที่ภายในบ้าน เพื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์และจัดกลุ่มพื้นที่ เครื่องมือการใช้สอย ตลอดจนการบ่งบอกถึงรูปแบบรูปทรงบรรยากาศที่ควรจะเป็นของพื้นที่ เพื่อนำไปเปรียบเทียบและสรุปหาพื้นที่ที่เหมาะสมนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางการหาพื้นที่ในการออกแบบ

2.7 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

2.7.1 อรศิริ ปาณินท์ (2538:7) กล่าวไว้เกี่ยวกับบ้านและหมู่บ้านพื้นถิ่นว่าเรื่องราวของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นทำให้ต้องพบกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องมากมายทางรูปแบบการใช้สอยจัดที่ว่างและมวลทางสถาปัตยกรรมของถิ่นอันเกี่ยวเนื่องกับความเชื่อ ประเพณี ศาสนา ที่ส่งผลต่อการวางผัง กลุ่ม บ้าน หมู่บ้าน ซึ่งต้องศึกษาระบบนิเวศวิทยาท้องถิ่น ซึ่งแฝงไปด้วยความเชื่อ นานาประการ แต่เมื่อวิเคราะห์ตามหลักเหตุและผลแล้วจะพบว่าแฝงการอนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยาชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งถิ่นฐาน การดำรงชีวิต และการให้ความอุดมสมบูรณ์ต่อการดำรงชีวิตตามวิถี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามวิถีทางเกษตรกรรมได้อย่างแบบยลเป็นอันหนึ่งอันเดียวอย่างครบวงจร (อรศิริ ปาณินท์ 2538:179)

2.7.2 งานวิจัยโครงการออกแบบบ้านเคหะชนบทบูรณาการภาคเหนือ โดย กาญจน์ นทีวุฒิกุล และคณะดำเนินการวิจัย. (2553) พบว่า วิถีชีวิต ภายในเรือนชนบทภาคเหนือในปัจจุบัน มีผู้อยู่อาศัย ในเรือนประมาณ 2-5 คน ตอนแรกอยู่อาศัยมักประกอบไปด้วย คน 3 วัย คือ เจ้าของเรือนเป็นวัยกลางคน โดยเฉลี่ยอายุตั้งแต่ 36-55 ปี เป็นผู้อยู่อาศัยหลัก วัยเด็กที่เป็นวัยรุ่น ลูกเจ้าของเรือน และวัยชราเป็นพ่อหรือแม่เจ้าของเรือน เวลาต่อมามีการเปลี่ยนแปลง จำนวนผู้อยู่อาศัย เช่น รุ่นลูก เมื่อโตมามากจะต้องย้ายเข้าไปเรียนในเมืองใหญ่ ส่วน วัยชราอาจเสียชีวิตหรือย้าย ไปอาศัยกับลูกหลาน คนอื่นๆ บ้าง ทำให้มีผลต่อจำนวนการใช้ห้องพัก ซึ่งปกติจะมี 1-2 ห้อง อาจลดการใช้สอยลงและเปลี่ยนแปลงเป็นห้องเก็บของแทนในที่สุด แต่พื้นที่ที่มีความต้องการเพิ่มขึ้นจนต้องต่อเติมเรือนออกไปในเวลาต่อมาได้แก่ พื้นที่เอนกประสงค์ข้างบ้าน ที่ใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆ ตามอาชีพและเก็บอุปกรณ์ข้าวของต่างๆ

2.7.3 แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ โดย จรรย์รัตน์ คงพิบูลย์กิจ.(2550) พบว่า ลักษณะของผังพื้นที่แตกต่างกันแต่มีประโยชน์ใช้สอยที่เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่า ความไม่เหมือนในด้านขนาดที่แตกต่างกันของผังพื้นที่ แต่มีประโยชน์ใช้สอยอย่างเดียวกัน ในการจัดรูปแบบของผังพื้นนั้นจำเป็นต้องพิจารณาในเรื่องของขนาดด้วย โดยขนาดนั้นสามารถนำมาเปรียบเทียบและหาค่าเฉลี่ยนั้นผลจากการเปรียบเทียบจะทำให้ทราบว่าพื้นที่นั้นๆมีการจัดให้มากหรือน้อยว่า จุดประสงค์ของการใช้งานหรือพื้นที่ใดมีขนาดเล็กกว่าที่ควรจะเป็นการจัดพื้นที่ภายในอาคารนั้น รูปแบบของการจัดวางผังพื้นที่อาจต้องนำมาวิเคราะห์ภาพรวม โดยพิจารณาว่าอาคารนั้นมีการรับแสงธรรมชาติและการระบายอากาศหรือมุมมองของผู้ใช้ที่จะสามารถมองออกไปด้านนอกได้ หรือว่าอาคารใดมีหน้าต่างน้อย เป็นอาคารแบบปิดล้อม มีด้านหน้าอาคารเพียงด้านเดียวที่สามารถมองเห็นด้านนอกได้ ซึ่งต้องวิเคราะห์ถึงการจัดตำแหน่งว่าพื้นที่ใดอยู่ด้านนอกหรือด้านในกว่าพื้นที่ใด ทั้ง 2 แบบชนิดที่แตกต่างกัน จะต้องคำนึงถึงตัวแปรเช่น ขนาดของอาคาร, ขนาดจำนวนผู้พักอาศัย,อาชีพ,กิจกรรม เอกลักษณ์ในทุกด้านนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบอาคารที่มีเอกลักษณ์ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ ที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์

2.7.4 ภูมิปัญญา พัฒนาการ และความสัมพันธ์ระหว่างกันของเรือนพื้นถิ่นไทเขิน เชียงใหม่และเชียงตุง อรศิริ ปาณินท์. (2548) พบว่า เรือนไทเขินเชียงใหม่และเชียงตุงมีภูมิปัญญาเกี่ยวกับระบบเหมืองฝายแบบนุพกาล เป็นเครื่องมือในการปรับคุณภาพของชีวิตและสภาพแวดล้อมซึ่งส่งผลต่อสภาพทางกายภาพของผังหมู่บ้านที่เห็นเด่นชัดในหมู่บ้านเก่าและยังมี

สังคมแบบนุพกาล แต่ลักษณะดังกล่าวจะแปรเปลี่ยนไปตามการพัฒนากระบวนการคมนาคมทางบก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพของชุมชนสังคมเครือญาติแบบบุพการีเริ่มแปรเปลี่ยนเป็นรูปแบบตารางตามสาธารณูปโภค ความสัมพันธ์ของบริเวณเรือนและผังหมู่บ้านยึดลำเหมืองและถนนเป็นปัจจัยหลัก ความเชื่อยังส่งผลต่อผังพื้นเรือนซึ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิตรูปทรงของเรือนแบ่งแยกเป็นกลุ่มเชิงใหม่และเชิงตุ่งอย่างชัดเจนแต่ทั้งสองกลุ่มยังคงเน้นความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติใช้วัสดุท้องถิ่นและมีระบบการจัดการน้ำที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต คุณลักษณะของสถาปัตยกรรมสิ่งแวดล้อมของเรือนไทเขินเชิงตุ่งเด่นชัดกว่าเรือนไทเขินเชิงใหม่เพราะระบบสังคมยังเป็นแบบพึ่งตนเอง ระบบเครือญาติยังเข้มแข็งและยังอยู่กับธรรมชาติด้วยความเข้าใจและปกป้อง

2.7.5 อรศิริ ปาณินท์.(2546) พบว่า เรือนพื้นถิ่นไทยไม่ว่าจะเป็นถิ่นใดก็ตาม หากพิจารณาผังพื้นและการใช้สอยพื้นฐานสำหรับชีวิตพบความเหมือนในทุกๆแห่งที่ตั้ง รูปทรงหลังคาเป็นตัวแบ่งบอกลักษณะที่ตั้งของเรือน และลักษณะวัสดุก่อสร้างในแต่ละท้องถิ่น ที่ให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างเรือนและสภาพแวดล้อม ชีวิตความเชื่อในแต่ละอนุวัฒนธรรมของต่างแห่งที่ตั้ง มีผลบ้างต่อการใช้พื้นที่ส่วนปลีกย่อย แต่ในขณะที่วัฒนธรรมหลักมีฐานเดียวกัน ลักษณะของการใช้สอยหลักของเรือนจะออกมาในรูปแบบคล้ายคลึงกัน

2.7.6 การดำรงอยู่ของการใช้พื้นที่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของบ้านแบบปัจจุบัน ประธาน ยานกุลวงศ์.(2553) พบว่า ไม่อาจใช้กรอบของอายุการสร้างเพียงอย่างเดียวแต่ทว่าขึ้นอยู่กับกรอบผังและความสัมพันธ์ของพื้นที่ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับ

2.7.7 คุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในเรือนพื้นถิ่นชาวแฉก กรณีศึกษา บ้านอาจสามารถ ชลธิ คำเกษ.(2553) พบว่าคุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในของเรือนพื้นถิ่นชาวแฉก มีลักษณะการใช้งานที่มีความยืดหยุ่นสูง กลมกลืนกับธรรมชาติ สะท้อนถึงคติความเชื่อแสดงออกถึงภูมิปัญญาพื้นที่สัมพันธ์กับบริบทที่เปลี่ยนไป

2.7.8 สุธนา สารวิวัฒน์.(2541) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ “การศึกษาลักษณะการใช้พื้นที่ภายในบ้านไทยล้านนาในเขตเมืองเก่า จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ในการศึกษาลักษณะของบ้านไทยล้านนาที่ตอบสนองการอยู่อาศัยของเจ้าของเดิมที่เป็นผู้สูงอายุ จะมีได้ดูแลใช้พื้นที่เฉพาะพื้นที่ชั้นบน ซึ่งพื้นที่ของชานเปิดโล่งหายไปปัจจุบันจะอยู่ในส่วนที่มีหลังคาคลุมเดินมีความสำคัญเป็นบริเวณนอกประสงค์จะมีขนาดกว้างขึ้นและระดับพื้นเรือนจะเท่ากันเป็นส่วนใหญ่ ห้องนอนเป็นส่วนที่ใช้งานน้อยลง แต่เจาะจงผู้ใช้ที่เป็นเจ้าของห้องและมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น มีการสร้างห้องน้ำในบ้านด้านหลังติดกับครัว มีการนำเอาเครื่องใช้สอยและเครื่องอำนวยความสะดวกเข้ามาใช้ร่วมกันกับของเดิม และผลของการศึกษาอีกลักษณะหนึ่งผู้อยู่อาศัยเป็นคนรุ่นหลัง ซึ่งมีการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ จะมีการต่อเติมห้องนอนเพิ่มในส่วนชานหลังบ้าน หรือนำได้ดูแลมาทำห้อง

ทำเป็นส่วนพื้นที่ใช้สอยเพิ่มเติม และครัวของบ้านจะอยู่ในชั้นล่าง ด้านหลังเรือนมีบันไดลงและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ติดต่อกับลานชั้นล่างด้านนอก โดยบ้าน ทั้ง 2 ประเภทนี้ยังมีรูปแบบและลักษณะหลักๆของเรือนแบบประเพณีอยู่จะมีเปลี่ยนแปลงในลักษณะของวัสดุก่อสร้างที่ส่งผลต่อรูปแบบของเรือนที่ต้องปรับตามระบบของการก่อสร้างอยู่บางส่วน

2.7.9 จันทร์จิรา นันตา และ ศตพล กัลยา.(2552) เอกลักษณะเรือนพื้นถิ่นจังหวัดแพร่ กรณีศึกษา ตำบลแม่ทราย อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ พบว่าลักษณะของเรือนพื้นถิ่นจังหวัดแพร่ มีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากเรือนพื้นถิ่นทางภาคเหนือเพียงเล็กน้อย รูปแบบเดิมถูกปรับเปลี่ยนวัสดุตามพฤติกรรมการอยู่อาศัย และลักษณะพื้นที่ ความเชื่อประเพณีและวิถีชีวิตมีความคล้ายคลึงกันและความเชื่อดั้งเดิมตามแนวของบรรพบุรุษยังคงดำรงอยู่ คนในท้องถิ่นรุ่นใหม่มีความรักและเข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมน้อยกว่าผู้สูงอายุและคนที่อาศัยในพื้นที่มานาน ดังนั้นในการจัดการหรือนโยบายใดๆ ในพื้นที่ควรมีการคำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและความเชื่อของคนในท้องถิ่นและควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องเพื่อให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่าและช่วยกันรักษาสิ่งที่มีอยู่ของตนให้สืบไปจนถึงลูกหลานภายหน้า

2.7.10 การวิจัยแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายวัฒนธรรมและชุมชนในการบริหารจัดการวัฒนธรรม : กรณีศึกษา เรือนไทยเงินชุมชนบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ (2551) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวเรือนในรูปธรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจน การต่อเติมพื้นที่ใช้สอยบนเรือน รวมทั้งวัสดุการก่อสร้างเพื่อประโยชน์การใช้สอยและความปลอดภัยในชีวิตประจำวันและความเชื่อในการปลูกเรือนไทยเงิน พบว่า คุณค่าของเรือนพื้นถิ่น มีบทบาทสำคัญในการพัฒนารูปแบบเรือนไทยเงินปัจจุบัน อันมีผลในเอกลักษณ์ที่ต่อเนื่องกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณี

2.7.11 อรรถพล นิลยกานนท์.(2546) แนวทางการพัฒนาการออกแบบเรือนล้านนา พบว่าลักษณะของเรือนล้านนาที่ตอบสนองการอยู่อาศัยของเจ้าของเดิมที่เป็นผู้สูงอายุจะมีลักษณะใต้ถุนโล่งโปร่ง พื้นที่เปิดโล่งของบ้านหายไปปัจจุบันมีหลังคาคลุมเต็นกว้างขึ้นระดับพื้นจะเท่ากันเป็นส่วนใหญ่ บริเวณภายนอกน้ำบ่อหายไปและห้องน้ำย้ายอยู่ในตัวเรือนติดกับครัว มีสิ่งอำนวยความสะดวกเข้ามาใช้ร่วมกับของเดิม มีการต่อเติมห้องนอนในส่วนหลังบ้านหรือกั้นใต้ถุนเป็นห้อง และยังคงรูปแบบเรือนประเพณีอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป ในลักษณะวัสดุก่อสร้างที่ส่งผลต่อรูปแบบตัวเรือนที่ปรับตามระบบของการก่อสร้างอยู่บ้างบางส่วน

2.7.12 Rapoport กล่าวถึงปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเรือนพื้นถิ่น โดยยกตัวอย่างจากทฤษฎีปัจจัย 5 ประการ ได้แก่ 1.สภาพอากาศ (Climate) 2.วัสดุ (Materials) 3.การก่อสร้าง

และเทคโนโลยี (Construction & Technology) 4.การป้องกันภัย (Defense) 5.เศรษฐกิจ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Economics) 6.ความเชื่อในศาสนา (Religion) และพบว่ามีการใช้วัสดุเหมือนกันในการสร้างรูปทรงที่ต่างกัน และที่ตั้งใกล้เคียงกัน พบว่าบ้านมีรูปร่างต่างกัน สรุปได้ว่า รูปทรงของเรือนไม่ได้ถูกบังคับด้วยวัฒนธรรมชาติโดยตรงหรือผลของปัจจัยเชิงเดี่ยวอื่นๆ ทัวไปรวมทั้งปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-Cultural) หากวิถีชีวิตยังเป็นแบบบุพกาลยังอยู่ในระบบเครือญาติและชุมชนแบบดั้งเดิม เรือนมักมีระบบของที่ว่าง การใช้สอยที่เหมือนและกิจกรรมที่เหมือนกัน (Rapoport 1969:9)

2.7.13 พฤติกรรมและกิจกรรมที่นำไปสู่การศึกษาเอกลักษณ์ของสภาพแวดล้อม นั้นพิจารณาจาก พื้นที่ที่ใช้สอยความต้องการในโครงการว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง (Elements) มีลักษณะการดำเนินการจัดการอย่างไร (Organizations Operation) มีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในแต่ละพื้นที่ที่ใช้สอยอย่างไรและเชื่อมโยงกันองค์ประกอบในระหว่างพื้นที่ที่ใช้สอยอื่นๆอย่างไร (Function and Activity Analysis) (จันทน์ เพชรานนท์ 2542:40 อ้างอิงจากเทศกนก แก้วกระจ่าง. 2554. 27)

2.7.14 สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น (vernacular architecture) คำว่า “vernacular” คือ ภาษาถิ่น ส่วน “vernacular architecture” หมายถึง สถาปัตยกรรมที่สื่อความหมายของพื้นถิ่น (Oliver, 2006: 17; Panin, 2008: 4) สร้างโดยคนท้องถิ่นและเป็นของคนในท้องถิ่นนั้น (of and by the people) “...Vernacular architecture can be said to be the architectural language of the people with its ethnic, regional and local dialects.” (Oliver, 2006: 17) สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเป็นสถาปัตยกรรมที่ไม่จำเป็นต้องมีสถาปนิก (Rudofsky, 1964) และเป็นวิถีชาวบ้านที่สะท้อนความต้องการ ความปรารถนา ความชื่น ชอบ ความฝัน และคุณค่า สัญลักษณ์ทางกายภาพอย่างตรงไปตรงมา (Rapoport, 1969) ไม่สามารถแยกจากบริบทท้องถิ่น การดำเนินชีวิต และความเชื่อได้ (Panin, 1995) สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นต้องอาศัยการอ่านทำความเข้าใจรูปทรงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นสภาพแวดล้อมธรรมชาติและสภาพแวดล้อมสรรค์สร้างในบริบทที่สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นนั้นดำรงอยู่ (Panin, 2008: 4) อีกทั้ง คุณค่าของเรือนชนบทไม่ได้อยู่ที่ความงามของเรือนเท่านั้น แต่อยู่ที่ ความกลมกลืนกัน ของสภาพแวดล้อม บ้านเรือนและวิถีชีวิต (Inpuntung, 2001-2002) Rapoport (1969) เห็นว่า ต้องเข้าใจในกระบวนการออกแบบ ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการปรับตัว มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งทำให้ความหมายของคำว่า “vernacular” แตกต่างจาก “primitive” และสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นก็เป็นผลผลิตเฉพาะของแต่ละสังคม (Rapoport, 1969) และมีลักษณะไม่หยุดนิ่ง เปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม (Oliver, 2003) ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของลักษณะการอยู่อาศัย เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตพื้นถิ่น ในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมที่มีชีวิตที่เชื่อมโยงกับระบบนิเวศ ชุมชนนั้นๆ มีความแตกต่างและซับซ้อนตามการปรับตัวในแต่ละเงื่อนไขถิ่นที่ โดยเฉพาะการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรับตัวในกระแสการพัฒนาศาสตร์ใหม่ (สุภาวดี เชื้อพราหมณ์ อรศิริ ปาณินท์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2556)

2.7.15 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของคำว่า พื้นที่ (Space) ต้นข้าว ปาณินท์. 2548 (อ้างอิงจาก ประธาน ยานกุลวงศ์.) อธิบายความหมาย Space ว่า Space มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน SPATIUM ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงเป็นภาษากรีก Stadion และรากภาษากลุ่ม Indo-European คำว่า Spei มีความหมายว่า การขยายและการเติบโต รากศัพท์เหล่านี้ได้นำไปสู่ คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส Espace ภาษาอิตาเลียน Spazio ภาษาสเปน Espacio นอกจากนี้คำว่า Space ยังมีความสัมพันธ์ในความหมายเชิง Semantic กับคำว่า ความว่างเปล่า หรือ Void ซึ่งมาจากภาษาละติน Voivus แปลว่า ทำให้ว่างเปล่า โดยได้อ้างถึงบทความ The Problem of Form โดย Adolf Hildebrand กล่าวว่า Space, Space, Form ,และ Volume มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ มนุษย์มีชีวิตอยู่ท่ามกลางวัตถุ และรูปทรงต่างๆ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการรับรู้ Space หากปราศจาก Form การรับรู้ Space ก็จะไม่เกิดขึ้นเพราะ Space ไม่ใช่สิ่งที่มีความหมายในตัวเอง แต่เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับวัตถุที่มีรูปทรงต่างๆ และที่สำคัญที่สุดคือ มนุษย์และการเคลื่อนไหวที่เป็นปัจจัยหลักในการรับรู้ Space ฉะนั้นเราจึงไม่อาจกล่าวถึง Space ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้อย่างเป็นอิสระจาก Form ของสิ่งนั้นได้โดย อ้างถึง August Schmarsow. The Essence of Architectural Creation. 1890-1893. กล่าวว่า Space ไม่ใช่ที่ว่าง หรือวัตถุที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในตัวเอง แต่องค์ประกอบในการกำเนิดของ Space ทางสถาปัตยกรรมคือ มนุษย์ และเนื้อหากิจกรรม Space คือระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ วัตถุ การเคลื่อนไหว และวัตถุประสงค์ที่ประกอบกันเป็นเครือข่าย

สรุปว่า Space เป็นส่วนหนึ่งของระบบอารยธรรมที่สลับซับซ้อน แทนที่จะถูกมองเป็นสิ่งที่ว่างเปล่า งานสถาปัตยกรรมควรเป็นผลพวงจากการอาศัยในพื้นที่ที่ถูกก่อร่างสร้างตัวและพัฒนาบนรากฐานของบริบทเฉพาะตัวด้วยเหตุผลที่ว่า Space ทางสถาปัตยกรรมไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากวัตถุประสงค์ทางสังคมและทางวัฒนธรรม (ต้นข้าว ปาณินท์. 2548 :78-81 อ้างอิงจาก ประธาน ยานกุลวงศ์)

ตารางที่ 2.2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัย และการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>1.กาญจนา นทีวุฒิกุล และคณะ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา (2553) โครงการแบบบ้านเคหะชนบท แบบบูรณาการ ภาคเหนือ วัตถุประสงค์</p> <p>1.ศึกษาแนวทางการออกแบบบ้าน พื้นที่ที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ 2.เป็นทางเลือกสำหรับผู้ที่จะสร้าง บ้านใหม่ 3.เสริมสร้างให้ที่อยู่อาศัยเหมาะสม กับ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และวัสดุ ท้องถิ่น</p> <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1.ข้อมูลพื้นฐานภูมิศาสตร์ สังคม</p>	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่ เรือนพื้นถิ่นล้านนาที่มีรูปแบบเป็น เอกลักษณ์โดยศึกษา 3 ส่วน</p> <p>1.วิถีชีวิต พฤติกรรมเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและวัสดุ ก่อสร้างในท้องถิ่น</p> <p>2.แนวคิดในการออกแบบเรือนชนบท สมัยใหม่ประกอบด้วย 3 ประการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการ (need) นั้นหมายถึง ภาวะความน่าสบาย จาก ภูมิทัศน์ได้ ร่วมเงา การวางทิศบ้าน ผิดหวังใจได้ ทางร่มให้บ้าน ลดพื้นที่แข็งคาด - ความงาม (aesthetic) เกิดจากการใช้ เอกลักษณ์เช่นลวดลายฉลุ ฯลฯ - เทคโนโลยีที่เหมาะสม (appropriate) ของการก่อสร้าง วัสดุ และการใช้ 	<p>1.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และวัสดุก่อสร้างในท้องถิ่น</p> <p>2.สำรวจข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ด้านภูมิทัศน์ วัฒนธรรมพื้นถิ่น เอกลักษณ์เรือนพื้น ถิ่น รูปแบบบ้านปัจจุบัน พฤติกรรมผู้ อยู่อาศัย และวัสดุ</p> <p>3.สัมภาษณ์ชาวบ้านในชนบทและใช้ แบบสอบถาม ระดมความคิดจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง บ้านในพื้นที่ชนบทภาคเหนือ 17 จังหวัด</p>	<p>ชุมชนชนบทในอดีตมีรูปแบบภูมิทัศน์ วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ ผังบ้านแบบ แผนอดีตเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะ แปลงบ้านจัดสรร ทุกครัวเรือนใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าสมัยใหม่แต่ใช้ไฟอย่าง ประหยัด</p> <p>วิถีชีวิต ภายในเรือนชนบทภาคเหนือใน ปัจจุบัน มีผู้อยู่อาศัย ในเรือนประมาณ 2-5 คนเฉลี่ยอายุตั้งแต่ 36-55 ปี เป็นผู้ อยู่อาศัยหลัก ความต้องการพื้นที่ใช้ สอยเพิ่มขึ้น จนต้องต่อเติมเรือนออกไป เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆรูปแบบ ของการจัดวางผังพื้นที่อาจต้องนำมา วิเคราะห์ภาพรวม</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>เศรษฐกิจ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมการอยู่อาศัย</p> <p>2.สำรวจ รวบรวมแบบบ้าน อดีตถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะวัสดุ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเรือนพื้นถิ่น</p> <p>3.ออกแบบบ้านพักให้มีรูปแบบที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของภาคเหนือสำหรับครอบครัวขนาดเล็กและขนาดกลาง</p> <p>ขอบเขตพื้นที่ พื้นที่ชนบทภาคเหนือ 17จังหวัด เช่น แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง ฯ</p>	<p>เครื่องมือ</p> <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่ การเสวนาเพื่อรวบรวมความคิดเห็นของนักวิชาการ สถาปนิก</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่ รูปแบบเรือนชนบทปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับความต้องการผู้อาศัย</p>	<p>- สำรวจบ้านเก่าแบบประเพณีในอดีต จำนวน 30 หลัง</p> <p>- บ้านปัจจุบัน จำนวน 30 หลัง</p> <p>- แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ 400 ชุด</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรนำเรือนไปสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์ เป็นที่อยู่อาศัยตัวอย่างเพื่อให้ชาวบ้านได้สัมผัสอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>- พบว่าเรือนพื้นถิ่นมีการลดลงรวดเร็ว แนวคิดการเก็บข้อมูลละเอียดของงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นแบบเก่าก็เป็นแนวทางในการเก็บไว้เป็นองค์ความรู้</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>2. จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ(2550) แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา วัตถุประสงค์</p> <p>1.ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต พฤติกรรมและกิจกรรมภายในเรือนล้านนาในอดีต</p> <p>2.เพื่อศึกษาพฤติกรรมกิจกรรมพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบัน</p> <p>3.เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเอกลักษณ์การจัดวาง ที่ว่างในเรือนล้านนาสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยในปัจจุบันได้</p> <p>4.เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอยที่มีเอกลักษณ์ล้านนา</p>	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดยศึกษา 3 ส่วน</p> <p>1.กิจกรรมและพฤติกรรม</p> <p>2.การจัดวางพื้นที่ใช้สอยในอาคาร</p> <p>3.แนวคิดเอกลักษณ์ของที่ว่างภายในเรือนและทัศนคติของผู้ใช้อาคาร</p> <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่</p> <p>ทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดด้านการออกแบบเรือนล้านนาของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางสถาปัตยกรรมล้านนา</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่</p> <p>รูปแบบการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยภายใต้ความรู้สึของคนปัจจุบัน (ผู้ใช้กลุ่มใหม่)</p>	<p>1.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร เพื่อสรุปแนวทางการดำเนินวิจัย</p> <p>2. เก็บข้อมูลเรือนล้านนาประยุกต์จากการ สังเกต รั้ววัด ถ่ายภาพ</p> <p>3. การเก็บข้อมูลเรือนล้านนาเดิมจากการสังเกต รั้ววัด ถ่ายภาพ</p> <p>4. การเก็บข้อมูลเรือนพักอาศัยในปัจจุบัน จากการสังเกต รั้ววัด ถ่ายภาพ สัมภาษณ์</p> <p>5.แจกแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้พื้นที่ แก่ผู้ที่พักอาศัยในบ้านจัดสรรในจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง- สุ่มจเรือนล้านนาเดิม จำนวน 4หลัง- สุ่มจเรือนล้านนาประยุกต์ จำนวน 4หลัง-</p>	<p>รูปแบบของการจัดวางผังพื้นที่ ต้องนำมาวิเคราะห์ภาพรวม เช่นขนาดของอาคาร, จำนวนผู้พักอาศัย,อาชีพ,กิจกรรม</p> <p>เอกลักษณ์ในทุกด้านนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบอาคารที่มีเอกลักษณ์ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หากศึกษาวิถีชีวิตลำดับตั้งแต่ อดีต ประยุกต์ ปัจจุบัน จะทำให้ทราบความต้องการที่ชัดเจนมากขึ้น - การนำเอาเอกลักษณ์ล้านนาเดิมมาใช้ในการออกแบบอาคารสมัยใหม่แล้ว

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน</p> <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1.ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต พฤติกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้นใน เรือนล้านนาในอดีต</p> <p>2.ศึกษาพฤติกรรมกิจกรรมพื้นที่ ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบัน</p> <p>3.วิเคราะห์เปรียบเทียบเอกลักษณ์ การจัดวาง ที่ว่างปริมาตรของที่ว่าง และผังพื้นที่ภายในอาคาร</p> <p>ขอบเขตพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรือนล้านนาเดิม จังหวัดเชียงใหม่ - เรือนล้านนาประยุกต์ จังหวัด เชียงใหม่ - อาคารพักอาศัยปัจจุบันจังหวัด เชียงใหม่ 		<p>สำรวจเรือนพักอาศัยปัจจุบัน จำนวน 4 หลัง</p>	<p>อาจนำเรือนเดิมที่มีอยู่แล้วปรับเปลี่ยน พื้นที่ใช้สอยภายในให้เหมาะสมกับ พฤติกรรมของผู้ใช้- สามารถนำเอา เอกลักษณ์ไปใช้ในลักษณะอื่นเพื่อ อนุรักษ์ภูมิปัญญา</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>3.เทศกนก แก้วกระจ่าง (2554)</p> <p>แนวทางการออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทยภาคใต้</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1.ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต พฤติกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในเรือนล้านนาในอดีตถึงปัจจุบัน</p> <p>2.เพื่อศึกษาพฤติกรรมกิจกรรมและความต้องการพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบัน</p> <p>3.เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเอกลักษณ์การจัดวาง ที่ว่างในบ้านเกาะยอที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยในปัจจุบัน</p> <p>4.เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอยที่มีเอกลักษณ์เกาะยอ ให้</p>	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่</p> <p>เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดยศึกษา 3 ส่วน</p> <p>1.กิจกรรมและพฤติกรรม</p> <p>2.การจัดวางพื้นที่ใช้สอยในอาคาร</p> <p>3.แนวคิดเอกลักษณ์ของที่ว่างภายในเรือนและทัศนคติของผู้ใช้อาคาร</p> <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่</p> <p>ทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดด้านการออกแบบเรือน ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเรื่องเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่</p> <p>รูปแบบการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยภายใต้ความรู้สึกของคนปัจจุบัน (ผู้ใช้กลุ่มใหม่)</p>	<p>1. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร เพื่อสรุปแนวทางการดำเนินวิจัย</p> <p>2. เก็บข้อมูลเรือนพื้นถิ่นประยุกต์จากการ สังเกตรังวัด ถ่ายภาพ สัมภาษณ์</p> <p>3. เก็บข้อมูลเรือนพื้นถิ่นเดิมจากการ สังเกต รังวัด ถ่ายภาพ สัมภาษณ์</p> <p>4. แจกแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้พื้นที่ แก่ผู้ที่พักอาศัยในบ้านจัดสรรในจังหวัดเชียงใหม่</p>	<p>เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และเอกลักษณ์พื้นถิ่นเปลี่ยนแปลงไป เช่นพื้นที่ครัวไทยแบบพื้นบ้านที่นั่งกับพื้นได้เปลี่ยนไปตามแนวคิดแบบครัวตะวันตก</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>-ภาครัฐควรจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ชาวบ้านหวงแหนวัฒนธรรมของตนเอง- ควรส่งเสริมช่างฝีมือในชุมชนให้มีอาชีพในท้องถิ่น</p> <p>- ควรส่งเสริมช่างฝีมือในชุมชนให้มีอาชีพในท้องถิ่น</p> <p>- ควรส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในชุมชน เพื่อสร้างวัตถุดิบให้กับชุมชน</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชน</p> <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1.ศึกษารูปแบบของเรือนพื้นดินเกาะ ยอ มาเปรียบเทียบผังอาคาร ทั้ง ภายในและภายนอก</p> <p>2.ศึกษาเชื่อมโยงพฤติกรรม กิจกรรม พื้นที่ใช้สอย วิถีชีวิตคติความเชื่อ</p> <p>ขอบเขตพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรือนพื้นดินเกาะยอ เดิม จังหวัด สงขลา - เรือนพื้นดินประยุกต์เกาะยอจังหวัด สงขลา - อาคารพักอาศัยปัจจุบันเกาะยอ จังหวัดสงขลา 	<p>ประยุกต์ จังหวัดสงขลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาคารพักอาศัยปัจจุบันเกาะยอ จังหวัดสงขลา 		

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>4.ประธาน ยานกุลวงศ์(2553)การดำรงอยู่ของการใช้พื้นที่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของบ้านแบบปัจจุบัน</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1.เพื่อหาลักษณะเฉพาะของการใช้พื้นที่ของชาวไทย-พวน ที่เป็นแก่นของสังคม สร้างศักยภาพให้สังคมรักษาวัฒนธรรม</p> <p>2.ศึกษาพื้นที่บ้านแบบดั้งเดิมชาวไทย-พวน</p> <p>3.ศึกษาเปรียบเทียบการใช้พื้นที่บ้านแบบปัจจุบันชาวไทย-พวนที่เปลี่ยนแปลงไป</p>	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่</p> <p>ผังพื้นที่ใช้สอยของบ้านกรณีศึกษาทั้งหมด ตัวแปรที่ศึกษา 3 ปัจจัยหลักๆ</p> <p>1.รูปแบบอาคาร โบราณ แบบสมัยกลาง และแบบสมัยใหม่</p> <p>2.ระบบสาธารณูปโภค ที่เข้ามาสู่ชุมชน เช่น ระบบถนน และได้พิจารณาถึงการจัดวางอาคารทั้ง 4ทิศให้เข้ากับพื้นที่</p> <p>3.ชาติพันธุ์ คติความเชื่อ วิถีชีวิต</p> <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่</p> <p>ทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดผู้มีความรู้ในท้องถิ่น</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่ การดำรงอยู่หรือการเปลี่ยนแปลงไปของพื้นที่ใช้สอย</p>	<p>1.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร</p> <p>2.สร้างแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์</p> <p>3.วิเคราะห์ด้วยหลักการทางสถาปัตยกรรมศาสตร์4.ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์พื้นที่(Space Syntax)แล้วเปรียบเทียบข้อมูลทั้ง 3 ส่วนว่ามีความสัมพันธ์แตกต่างหรือสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร และสรุปผลการวิจัย</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง</p> <p>- สํารวจบ้านหาดเสี้ยว หมู่ 1, 2 จำนวน 9 หลัง</p> <p>- สํารวจบ้านหาดสูง หมู่ 3 จำนวน 10 หลัง</p> <p>- หมู่ 4 บ้านใหม่ จำนวน 8 หลัง</p>	<p>สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น(ไทยพวนหาดเสี้ยว)จังหวัดสุโขทัย พบว่าแบบบ้านปัจจุบันมีการจัดเรียงรูปแบบวัฒนธรรมพื้นที่(Spatio-Cultural)ในส่วนหลังบ้านที่สอดคล้องบ้านสมัยโบราณและบ้านสมัยใหม่เริ่มจากโถงกลาง>ส่วนชานหลัง>ตามลำดับซึ่งส่วนชานหลังจะอยู่ตรงกลางระหว่างโถงกลางและครัวที่แสดงถึงการรักษาอัตลักษณ์ทางพื้นที่ใช้สอยเอาไว้ (Identityspace)</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>บ้านสมัยใหม่มีครัว(Pantry)อยู่ตรงกลางแต่บ้านโบราณอยู่ระหว่างชานกับเต็นเป็นการระบายอากาศคั่นกลาง</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1.ลักษณะชุมชน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม นิเวศวิทยา และภูมิทัศน์ วัฒนธรรม</p> <p>2.ลักษณะผังชุมชนชุมชนบริบท แวดล้อม การตั้งถิ่นฐาน</p> <p>3.ลักษณะสถาปัตยกรรมเรือนพัก อาศัย</p> <p>4.ลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอย</p> <p>ขอบเขตพื้นที่</p> <p>บ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสุนาลัย จังหวัดสุโขทัย หมู่ 1,2 บ้านหาดเลี้ยว หมู่ 3 บ้านหาดสูงและหมู่ 4 บ้านใหม่</p>			<p>ระหว่างโถงควรนำมาปรับใช้กับบ้าน สมัยใหม่</p> <p>- ควรศึกษาในเรื่องการจัดวางพื้นที่ใช้ สอยรวมกับมิติทางวัฒนธรรมควบคู่ไป ด้วย</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>5.ชลธิ คำเกษ (2553) คุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในเรือนพื้นถิ่นชาวแสก กรณีศึกษา บ้านอาจสามารถ วัตถุประสงค์</p> <p>1.ศึกษาลักษณะทางกายภาพ ความเชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรมในเฉพาะถิ่นในการปลูกเรือน</p> <p>2.ศึกษาสถาปัตยกรรม ภายนอกและภายใน สัดส่วน วัสดุโครงสร้างองค์ประกอบส่วนต่างๆ ของเรือน ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่ในเรือนชาวแสก</p> <p>3.ศึกษาการใช้พื้นที่ภายในและภายนอกเรือนพื้นถิ่นชาวแสกอดีตถึงปัจจุบัน</p>	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่</p> <p>คุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในเรือนชาวแสก ตัวแปรที่ศึกษา 3 ปัจจัยหลักๆ</p> <p>1.ลักษณะทางกายภาพชุมชน</p> <p>2.ลักษณะทางกายภาพของเรือน</p> <p>3.ลักษณะการใช้พื้นที่ของเรือน</p> <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่</p> <p>ทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญเรื่องวัฒนธรรมเรือนพื้นถิ่นชาวแสกเกี่ยวกับความเชื่อ ประเพณีปฏิบัติตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่</p> <p>ลักษณะเด่นทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นชาวแสก</p>	<p>1. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร บทความ ตำราที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ ฝังวัด ถ่ายภาพและสัมภาษณ์จากสถานที่จริง</p> <p>3.สรุปจากการศึกษาองค์ประกอบวิเคราะห์ หาลักษณะเด่น</p> <p>4.นำเสนอความน่าจะเป็นของรูปแบบพื้นถิ่น ซึ่งได้ผลสรุปจากการวิเคราะห์วิจัย</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง</p> <p>- สัมภาษณ์เรือนพื้นถิ่นชาวแสกหมู่ 5, 6 จำนวน 15 หลัง โดยเลือกเรือนที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด อายุเรือนตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป</p>	<p>เรือนชาวแสกที่พบมีลักษณะเป็นเรือนเกย (เขี้ยว)แบ่งพื้นที่เป็น 2 ส่วน ชั้นล่างเป็นโถงโล่งใช้พื้นที่ที่หลากหลายชั้นบนใช้พื้นที่ที่ต่างกันหลังคามีลักษณะที่ต่ำ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>1.ศึกษาการประหยัดพลังงานและเทคโนโลยีก่อสร้างของเรือนในอนาคต</p> <p>2.ยุ่งตัวของชาวแสกที่มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับเรือนพักอาศัยหัวข้อที่น่าสนใจ</p> <p>3.การนำเรือนพื้นถิ่นมาเปรียบเทียบกับเรือนพื้นถิ่นภาคอื่นมาเปรียบเทียบหาสถาปัตยกรรมร่วมสมัย</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>4.ศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่นชาวแสกอดีตถึงปัจจุบัน</p> <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1.ศึกษาลักษณะทางกายภาพ ความเชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรม</p> <p>2.ศึกษาสถาปัตยกรรมภายนอกและภายใน สัดส่วน วัสดุโครงสร้างองค์ประกอบส่วนต่างๆ ของเรือน</p> <p>ขอบเขตพื้นที่เรือนชาวแสกอายุเรือน 30 ปีขึ้นไปและมีความสมบูรณ์ มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ที่บ้านอาจสามารถ หมู่ 5 หมู่ 6 เรือนกรณีศึกษา 15 หลัง</p>			

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>6.จันทร์จิรา นันตา และศตพล กัลยา (2552) เอกลักษณะเรือนพื้นถิ่นจังหวัดแพร่กรณีศึกษาตำบลแม่ทรายอำเภอร้องกวางจังหวัดแพร่ วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านในพื้นที่ศึกษา 2. เพื่อศึกษารูปแบบเรือนพื้นถิ่นตำบลแม่ทรายอำเภอร้องกวางจังหวัดแพร่ 3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบเรือนพื้นถิ่นแม่ทรายและเรือนล้านนาทั่วไป 4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์ลักษณะทางกายภาพและ 	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ลักษณะทางกายภาพการวางผังเรือน 2.ลักษณะทางกายภาพของเรือน 3.ลักษณะการใช้พื้นที่ของเรือน 4.ลักษณะการใช้พื้นที่ใช้สอย <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่</p> <p>ทัศนคติผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การดำรงอยู่หรือการเปลี่ยนแปลงไปของพื้นที่ใช้สอย 2.รูปแบบเรือนเฉพาะของท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสารบทความ ตำราที่เกี่ยวข้อง 2.สำรวจ รั้ววัด สังเกตการณ์ ถ่ายภาพและสัมภาษณ์ สอบถาม 3.จัดทำสัมมนาโครงการเยาวชนรุ่นใหม่ตระหนักและอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น 4.วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างและรูปแบบเรือนพื้นถิ่น 5.แบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย นำค่าที่ได้เป็นข้อมูลพรรณนา 6.สรุปผลการวิจัยในการเสนอแนวทางการอนุรักษ์เรือนพื้นถิ่น 	<p>พบว่าลักษณะของเรือนพื้นถิ่นจังหวัดแพร่มีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากเรือนพื้นถิ่นทางภาคเหนือเพียงเล็กน้อยรูปแบบเดิมถูกปรับเปลี่ยนวัสดุตามพฤติกรรมการอยู่อาศัยและลักษณะพื้นที่ความเชื่อประเพณีและวิถีชีวิตมีความคล้ายคลึงกันความเชื่อดั้งเดิมของบรรพบุรุษยังคงดำรงอยู่คนในท้องถิ่นรุ่นใหม่มีความรักและเข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมน้อยกว่าผู้ที่สูงอายุ</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>สภาพแวดล้อมของเรือนพื้นดินในที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ของชุมชน</p> <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้ที่ดินและกิจกรรมของพื้นที่ ศึกษา 2. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ของเรือนพื้นดินในพื้นที่ศึกษา 3. รายละเอียดของเรือนพื้นดิน 4. การใช้สอยตามความต้องการของ สังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น <p>ขอบเขตพื้นที่</p> <p>เรือนพื้นดินตำบลแม่ทรายหมู่1,2,3,4 อำเภอร่องวางจังหวัดแพร่</p>		<p>กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านแม่ทรายอำเภอ ร่องวางจังหวัดแพร่หมู่ที่1,2,3,4แยก ออกเป็น 3 ส่วน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านที่สร้างด้วยไม้ทั้งหมดจำนวน 256 หลัง 2. บ้านที่สร้างด้วยปูนทั้งหมดจำนวน 68 หลัง 3. บ้านครึ่งไม้ครึ่งปูนจำนวน 155 หลัง <p>รวมบ้านที่ทำการสำรวจ 479หลัง</p>	<p>และคนที่อาศัยในพื้นที่มานานงานวิจัย ชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อเก็บ ข้อมูลลักษณะทางกายภาพ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>การศึกษาวิจัยเฉพาะของเรือนพื้นดิน ชนบทซึ่งยังไม่ครอบคลุมการหา เอกลักษณ์ของรูปแบบสถาปัตยกรรม ทั้งหมดของจังหวัดแพร่ควรมีการศึกษา ให้แพร่หลาย</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>7.สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เชียงใหม่ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม ของเครือข่ายวัฒนธรรมและชุมชน ในการบริหารจัดการวัฒนธรรม : กรณีศึกษาเรือนไทยในชุมชนบ้าน ต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตองจังหวัดเชียงใหม่ ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1. บริบทของชุมชน ลักษณะทาง กายภาพ ประวัติความเป็นมาของ ชุมชน การปกครอง การศึกษา การ ประกอบอาชีพ ความสัมพันธ์ในชุมชน ประเพณีวัฒนธรรมกิจกรรมของชุมชน</p> <p>2. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ของเรือนพื้นถิ่นในพื้นที่ศึกษา</p>	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ลักษณะเฉพาะของเรือน 2.พิธีกรรมความเชื่อในการปลูกเรือน 3.ลักษณะการใช้พื้นที่ใช้สอย <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่ ทัศนคติผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การดำรงอยู่หรือการเปลี่ยนแปลงไป ของพื้นที่ใช้สอย 2.รูปแบบเรือนเฉพาะของ ท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร บทความ ตำราที่เกี่ยวข้อง 2.จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมการ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการ เจาะลึก 3.การสนทนากลุ่มและนำข้อมูล ทั้งหมดจัดระเบียบข้อมูล 4.สรุปผลนำเสนอในรูปของการ พรรณนา <p>กลุ่มตัวอย่าง เรือนไทยที่มีอายุเรือนราว 70-80ปี บ้านต้นแห่น้อย อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 หลัง</p>	<p>ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัว เรือนในรูปธรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจนการ ต่อเติมพื้นที่ใช้สอยบนเรือนรวมทั้งวัสดุ การก่อสร้างเพื่อประโยชน์การใช้สอย และความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน และความเชื่อในการปลูกเรือนไทยใน พบว่าคุณค่าของ เรือนพื้นถิ่นมีบทบาทสำคัญในการ พัฒนารูปแบบเรือนไทยในปัจจุบันอันมี ผลในเอกลักษณ์ที่ต่อเนื่องกับ สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ชนบทนิยมประเพณี</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.วัฒนธรรมไทยยังคงเอกลักษณ์ไว้ได้ อย่างดี แต่ควรได้รับการสนับสนุน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>3.การคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของ เรือนไทยเขิน เช่นความเชื่อ กลุ่มชาติ พันธุ์ เครือญาติในชุมชน อัตลักษณ์ ของชุมชน รูปแบบเรือนไทยเขิน องค์ประกอบและพื้นที่การใช้สอย</p> <p>4.งานศิลปะตกแต่งภายในเรือน ภูมิ ปัญญาที่ปลูกเรือนไทยเขิน</p> <p>ขอบเขตพื้นที่เรือนไทยเขินที่มีอายุ เรือนราว 70-80ปี บ้านต้นแทนน้อย อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่</p>			<p>ภาษาพูดที่เริ่มหายไป</p> <p>2.ควรให้ความรู้ทางด้าน การ อนุรักษ์สถาปัตยกรรมแก่เจ้าของเรือน เห็นคุณค่าของเรือนไทยเขินสนับสนุนให้ นักศึกษาท้องถิ่นเห็นคุณค่าของ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>8.อรรถพล นิลยกานนท์ (2546) แนว ทางการพัฒนาการออกแบบเรือน ล้านนา วัตถุประสงค์</p> <p>1. ศึกษาลักษณะทางกายภาพเรือน ล้านนาประเภทเรือนไม้</p> <p>2. ศึกษาความเชื่อวัฒนธรรมการ ปลูกเรือนล้านนาประเภทเรือนไม้</p> <p>3. เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาในการ ออกแบบสถาปัตยกรรมเรือนล้านนา ที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมล้านนาใน อดีตให้สอดคล้องกับกับ ความ ต้องการปัจจุบัน</p> <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1. ศึกษาลักษณะทางกายภาพ</p>	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่</p> <p>1.ลักษณะทางกายภาพของเรือน</p> <p>-ลักษณะเชิงรูปธรรม</p> <p>-ลักษณะเชิงนามธรรม</p> <p>2.วัฒนธรรมความเชื่อในการปลูกเรือน</p> <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่</p> <p>ผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>ตัวแปรตามได้แก่</p> <p>1.แนวทางการออกแบบเรือนล้านนาที่ มีวัฒนธรรมล้านนาในอดีตให้ สอดคล้องความต้องการ ในปัจจุบัน</p>	<p>1.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร บทความ ตำราที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.จากการสำรวจเรือนล้านนา เอกลักษณ์เชิงรูปธรรมและเอกลักษณ์ เชิงนามธรรม</p> <p>3.สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้างและตรวจสอบความถูกต้อง จากอาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>4.สอบถามผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>5.สรุปผลนำเสนอ</p> <p>-เปรียบเทียบขนาดของเรือน, ความสัมพันธ์ของพื้นที่ของเรือน,การ สัญจรการติดต่อส่วนต่างๆภายใน บ้านสรุปหาค่าเฉลี่ย</p> <p>-สรุปผลในรูปของการพรรณนา</p>	<p>ลักษณะของเรือนล้านนาที่ตอบสนองการ อยู่อาศัยของเจ้าของเดิมที่เป็นผู้สูงอายุจะ มีลักษณะใต้ถุนโล่งโปร่ง พื้นที่เปิดโล่งของ บ้านหายไปปัจจุบันมีหลังคาคลุมเต็นกว้าง ขึ้นระดับพื้นจะ</p> <p>เท่ากันเป็นส่วนใหญ่บริเวณภายนอกน้ำบ่อ หายไปและห้องน้ำย้ายอยู่ในตัวเรือนติดกับ ครัวมีสิ่งอำนวยความสะดวกเข้ามาใช้ ร่วมกับของเดิม มีการต่อเติมห้องนอนใน ส่วนหลังบ้านหรือกั้นใต้ถุนยังคงรูปแบบ เรือนประเพณีการอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป ใน ลักษณะวัสดุก่อสร้างที่ส่งผลต่อรูปแบบตัว เรือนที่รับตามระบบของการก่อสร้างอยู่ บ้างบางส่วน</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>สภาพแวดล้อม การตั้งถิ่นฐาน2. ศึกษาประเภทของเรือนล้านนา ลักษณะกายภาพของเรือน - เอกลักษณะเชิงรูปธรรมทาง สถาปัตยกรรม กลุ่มอาคารและ ภูมิทัศน์ - เอกลักษณะเชิงนามธรรมลักษณะ เบาลอย คติสัญลักษณ์ 3. ศึกษาคติความเชื่อประเพณีการ ปลูกเรือน ขอบเขตพื้นที่เรือนล้านนาบริเวณคู เมืองเชียงใหม่ที่มีอายุเรือน 50-100 ปี</p>		<p>กลุ่มตัวอย่าง 1. เรือนล้านนา 10 หลัง คัดเลือกอย่าง เจาะจงอยู่บริเวณคูเมืองเชียงใหม่ อายุเรือน 50-100 ปี 2. สถาปนิก ผู้ทรงคุณวุฒิ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 15 คน 3. ผู้ที่อาศัยเรือนล้านนา ในจังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 40 คน</p>	<p>ข้อเสนอแนะ 1. ควรศึกษาลักษณะลวดลายต่างๆ ประตูทางเข้าห้องนอนซึ่งเกี่ยวข้องกับ คติสัญลักษณ์ 2. ควรศึกษาการต่อเติมเรือนล้านนา 3. อนุรักษ์ศาสนสถาน</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>9. อรุณี ปาณินท์.(2548) ภูมิปัญญาพัฒนาการและความสัมพันธ์ระหว่างกันของเรือนพื้นถิ่นไทเขินเชียงใหม่และเชียงตุง วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบนิเวศ ซึ่งสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและการวางผังหมู่บ้าน ศึกษาสภาพทางกายภาพของหมู่บ้านและเรือน ศึกษาถึงความเชื่อที่ส่งผลต่อการวางผังบริเวณบ้านและตัวเรือน สัมภาษณ์เพื่อให้ได้คำตอบเกี่ยวกับประวัติการตั้งถิ่นฐาน ความเชื่อ ประเพณี การดำรงชีวิต วิถีชีวิต และความแปรเปลี่ยนและปัจจัย 	<p>ตัวแปรอิสระได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ความสัมพันธ์ระหว่างระบบนิเวศ ซึ่งสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและ การวางผังของหมู่บ้าน ลักษณะ ทางกายภาพของหมู่บ้าน และเรือน ความเชื่อที่ส่งผลต่อการวางผัง หมู่บ้าน ผังบริเวณบ้านและตัวเรือน ความแปรเปลี่ยนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความแปรเปลี่ยนของ ผังและตัวเรือน ความเปรียบเทียบ ความเหมือนและความต่าง <p>ตัวแปรควบคุมได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ</p>	<p>1.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร บทความ ตำราที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.จากการสำรวจหมู่บ้านไทเขิน เชียงใหม่และเชียงตุง</p> <p>กลุ่มที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำผังหมู่บ้าน - จัดทำความสัมพันธ์ระหว่างผังหมู่บ้าน ผังบริเวณเรือนและทัศนียภาพ - ศึกษาผังบริเวณเรือน และสภาพข้างเคียง <p>กลุ่มที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำผังบริเวณเรือน และสัมภาษณ์การใช้สอย <p>กลุ่มที่ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมภาษณ์รายละเอียดเกี่ยวกับชีวิต 	<p>หมู่บ้านยี่ด้าเหมืองและถนนเป็นปัจจัยหลัก ความเชื่อ ยังส่งผลต่อผังพื้นเรือนซึ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิตรูปทรงของเรือนแบ่งแยกเป็นกลุ่มเขินใหม่และเชียงตุงอย่างชัดเจนแต่ทั้งสองกลุ่มยังคงเน้นความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติใช้วัสดุท้องถิ่นและมีระบบการจัดการน้ำที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตคุณลักษณะของสถาปัตยกรรมสิ่งแวดล้อมของเรือนไทเขินเชียงใหม่เด่นชัดกว่าเรือนไทเขินเชียงใหม่เพราะระบบสังคมยังเป็นแบบพึ่งตนเองระบบเครือญาติยังเข้มข้นและยังอยู่กับธรรมชาติด้วยความเข้าใจและปกป้อง</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>ที่ส่งผลต่อความแปรเปลี่ยน</p> <p>5.ศึกษาความเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่ส่งผลต่อความแปรเปลี่ยนของผังหมู่บ้านและตัวเรือน</p> <p>6.ศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างของทั้งสองแหล่งที่ตั้งและปัจจัยที่ส่งผลต่อความเหมือนและความแตกต่าง</p> <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <p>1.ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเมืองเชียงใหม่ และเมืองเชียงตุงเนื้อหาประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน ภูมิลักษณะ ระบบนิเวศ การดำรงชีวิต เศรษฐกิจการเมืองการปกครอง เมือง ชุมชน และสถาปัตยกรรม</p>	<p>ตัวแปรตามได้แก่</p> <p>1.ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเรือนไทเขินเชียงใหม่-เชียงตุง</p>	<p>ความเชื่อ การดำรงชีวิต สังคมและเศรษฐกิจ</p> <p>กลุ่มที่ 4</p> <p>- จัดทำรายละเอียดการเปรียบเทียบรูปทรงเรือนทุกหลัง พร้อมสัมภาษณ์ทั้ง4กลุ่มปฏิบัติงานร่วมกันพร้อมกันในแต่ละหลัง ใช้เวลาเท่ากัน ปรีกษาหรือช่วงปฏิบัติงานในกลุ่มย่อย ก่อนจะรวมงานทั้งหมด</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง</p> <p>จังหวัดเชียงใหม่ ได้สำรวจทางกายภาพโดยรวมพื้นที่ อำเภอสันทราย สันกำแพง ดอยสะเก็ด และ สันป่าตอง ศึกษาเรือนด้วยรูปถ่ายประมาณ 80 หลัง ศึกษารายละเอียดจากการสำรวจ จำนวน10 หลัง</p>	<p>ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพลวัตของสภาพแวดล้อมสรรค์สร้างพื้นที่ของเชียงใหม่และเชียงตุง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ต้องศึกษาบูรณาการของระบบนิเวศ เศรษฐกิจชุมชน มานุษยวิทยาและสถาปัตยกรรมซึ่งคาดว่าจะได้คำตอบของทิศทางที่เหมาะสมของสภาพแวดล้อมสรรค์สร้างพื้นที่ในอนาคต</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/วัตถุประสงค์/ ขอบเขต	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการและ เครื่องมือ/กลุ่มตัวอย่าง	ผลสรุป/ข้อเสนอแนะ
<p>2.สำรวจทางกายภาพหมู่บ้านที่เลือก เป็นกรณีศึกษาในเชียงใหม่และเชียง ตุงให้ครอบคลุมระบบนิเวศ ภูมิลักษณะของบริบทรูปลักษณะของ หมู่บ้าน เรือนและองค์ประกอบของ เรือนและผังบริเวณเรือนบ้านสันอุ้ม บ้านเชิงดอยบ้านลวงเหนือ อ.ดอย สะเก็ด บ้านสันกำแพง อ.สันกำแพง ประเทศเมียนมาร์ จังหวัดเชียงตุง บ้านหนองอ้อ อ.เชียงตุง บ้านเหม้า บ้านยางลอ อ.ยางลอ บ้านเด่นช้าง บ้านล่าว บ้านเสี้ยว อ.กาดฟ้า</p>		<p>จังหวัดเชียงตุง ได้สำรวจทาง กายภาพโดยรวมพื้นที่ ทั้ง 6 หมู่บ้าน 3 อำเภอ จำนวน 177 หลัง ศึกษารายละเอียดจากการสำรวจ ภาคสนามจำนวน 10 หลัง โดยได้เลือกกระจายกลุ่มอายุการ สร้าง 3 ช่วงเวลา เก่าเกิน 50 ปี กลาง 30-50 ปี และใหม่ 1-30 ปี</p>	

2.8 การเชื่อมโยงวัดอุประสงค์, ทฤษฎี และตัวแปร

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นนั้นสามารถนำมาเชื่อมโยงสู่กรอบแนวความคิดและวัดอุประสงค์การวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงการเชื่อมโยงระหว่างวัดอุประสงค์, ทฤษฎี และตัวแปรที่ได้

วัดอุประสงค์	กลุ่มทฤษฎี	ตัวแปร
1.เพื่อศึกษาข้อมูลพฤติกรรมและกิจกรรมของชาวล้านนาไทเขินเดิม และรูปแบบของเรือนไทเขินล้านนาที่มีเอกลักษณ์	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมพฤติกรรมผู้ใช้อาคารและการรับรู้สภาพแวดล้อม	1.วิธีการดำรงชีวิต มาตรฐานและระดับความเป็นอยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อในศาสนา -สภาพสังคมและวัฒนธรรม -ยุคสมัยที่แตกต่าง -วิถีชีวิต -เครื่องเรือน -ความต้องการของผู้ใช้สอยภายในอาคารนั้นๆ 2.ลักษณะพฤติกรรมกิจกรรมของผู้ใช้สอยอาคาร -จำนวนผู้ใช้สอยในแต่ละส่วน -หน้าที่ในการใช้สอย -ลักษณะในการทำงาน -ความเคยชิน -สภาพร่างกาย การประพาศติ ความชอบอาชีพ อายุ เพศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กลุ่มทฤษฎี	ตัวแปร
		<p>3.ความต้องการพื้นที่ใช้สอยในบ้านของกลุ่มผู้อยู่อาศัย</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความถี่บ่อยในการใช้พื้นที่ -ประเภทของกิจกรรมการใช้สอย -ช่วงเวลาที่ใช้สอยพื้นที่ <p>ต่อเนื่องกันในแต่ละส่วน</p> <ul style="list-style-type: none"> -อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรม
<p>2.เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเอกลักษณ์การจัดวางที่ว่าง (Space) และปริมาตรของที่ว่าง (Spatial Form) เรือนพักอาศัยพื้นถิ่นไทยล้านนาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเรือนพักอาศัยพื้นถิ่นไทยในปัจจุบันและอนาคต</p>	<p>ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมเอกลักษณ์อาคารการจัดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายใน, การจำแนกลักษณะของที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม</p>	<p>1.ประเภทของอาคารและจุดมุ่งหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> -ประเภทของอาคาร -จุดประสงค์ของอาคาร -กิจกรรมที่จำเป็น <p>2.ความต่อเนื่องของพื้นที่ใช้สอย</p> <ul style="list-style-type: none"> -การต่อเนื่องของพื้นที่ใช้สอย -การต่อเนื่องพื้นที่ภายนอกกับภายใน <p>3.ลักษณะการใช้สอย</p> <ul style="list-style-type: none"> -การกำหนดที่ตั้งของส่วนใช้สอยจากลักษณะการใช้งาน -รูปแบบพื้นที่ที่จะใช้สอย -ขนาดของส่วนใช้สอยแต่ละส่วน -การปรับเปลี่ยนพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กลุ่มทฤษฎี	ตัวแปร
	<p>ทฤษฎีการวิเคราะห์ เปรียบเทียบผังพื้นที่</p>	<p>4.ที่ว่างภายในอาคาร</p> <ul style="list-style-type: none"> -ลักษณะของที่ว่างภายใน -ความสัมพันธ์ของที่ว่างและพื้นที่ใช้สอย -การกำหนดที่ว่างที่สัมพันธ์กับพื้นที่ใช้สอย <p>5.ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และที่ว่าง</p> <ul style="list-style-type: none"> -ระดับการแบ่งแยกระหว่างพื้นที่พื้นที่ ที่บ/ติดตาย/ปิดล้อม -เปิดได้/กึ่งติดตาย/เปิดโล่ง -รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ <p>6.การวิเคราะห์ผังพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ -การใช้พื้นที่ร่วมกัน

วัตถุประสงค์และแนวคิดทฤษฎีข้างต้นนั้นนำไปสู่ผลงานการวิจัยที่ต้องการทราบแนวทางการออกแบบพื้นที่ใช้สอยในบ้านพักอาศัยพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3. คือเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ การออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยให้มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ไทยเงินที่มีความเหมาะสมต่อวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

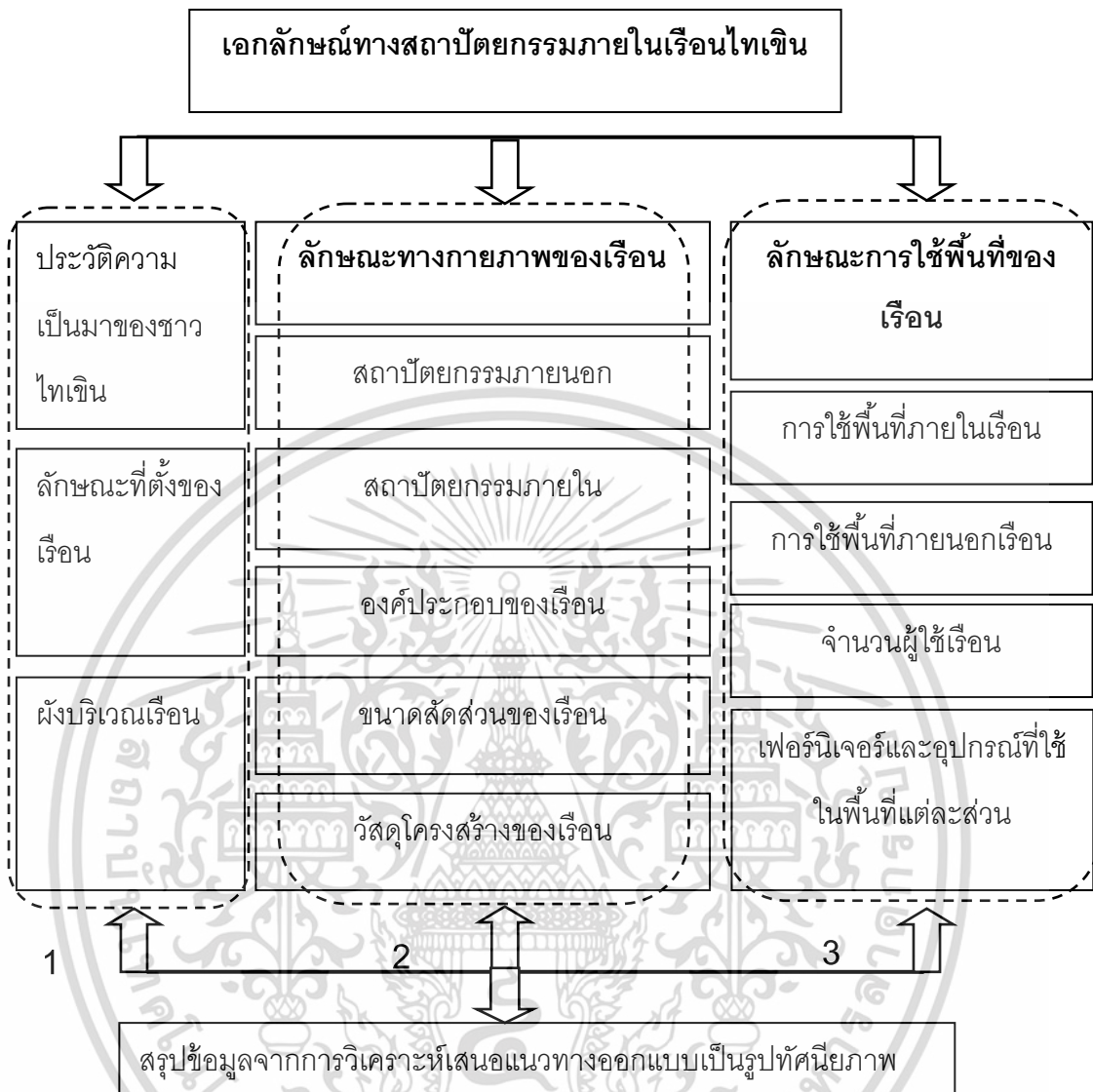
การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบรูปแบบของที่ว่างสัมพันธ์กับการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีแนวคิดจากเรือนล้านนา (ไทเขิน) ให้เหมาะสมกับกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้ในปัจจุบันโดยเชื่อมโยงกับคุณสมบัติของสถาปัตยกรรมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กรอบการวิจัย

การวิจัยมุ่งศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์ของกิจกรรมที่เกิดขึ้นและพฤติกรรมผู้ใช้อาคารที่เปลี่ยนไปนั้น มีผลต่อการออกแบบการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เสนอแนวทางการในการออกแบบ การจัดที่ว่างและ พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารที่นำเอกลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นไทเขินมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบที่เหมาะสมกับกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร ซึ่งประเด็นที่ศึกษาแบ่งออกได้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนไทเขิน
2. ศึกษารูปแบบของเรือนไทเขิน เปรียบเทียบกับอาคารพักอาศัยในปัจจุบัน โดยการศึกษาใน ส่วนของการจัดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายใน รวมถึงกิจกรรมภายในอาคารและพฤติกรรมของผู้ใช้ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยที่ผ่านมา คือ แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา จังหวัดเชียงใหม่วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดย จรรยารัตน์ คงกิจพิบูลย์กิจ (2550) เพื่อใช้เป็นแนวทางการออกแบบอาคารที่มีแนวคิดจากเรือนล้านนา (ไทเขิน) ที่เหมาะสมกับกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. จากการทบทวนวรรณกรรม การสำรวจและสัมภาษณ์
2. จากการสำรวจจริงวัดถ่ายภาพและจดบันทึก
3. จากการสำรวจและสัมภาษณ์

รูปที่ 3.1 แสดงกรอบในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ตัวแปรจากกรอบทฤษฎี

3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเรือนไทเขิน โดยศึกษาจาก องค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ กิจกรรมและพฤติกรรมที่เกิดขึ้น การจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร, แนวคิด เอกลักษณ์ของ ที่ว่างภายในเรือนไทเขิน ทศนคติของผู้ใช้อาคาร

3.2.2 ตัวแปรควบคุม ได้แก่

ทศนคติส่วนบุคคลเกี่ยวกับแนวคิดด้านการออกแบบเรือนล้านนา (ไทเขิน) ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องสถาปัตยกรรมล้านนา

3.2.3 ตัวแปรตาม ได้แก่

รูปแบบของการจัดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยภายใต้ความรู้สึกของ คนปัจจุบัน (กลุ่มผู้ใช้กลุ่มใหม่)

รูปที่ 3.2 แสดงตัวแปรต่าง ๆ ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การดำเนินการวิจัย

3.3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ทำการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร ทำการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีจากบทความ เอกสาร และงานวิจัย เพื่อสรุปข้อมูล และแนวทางการดำเนินวิจัยในขั้นต่อไป

3.3.2 ออกแบบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ทำการศึกษา ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เจ้าของอาคารโครง แบบสำรวจ-รังวัด แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่และความต้องการการใช้พื้นที่

3.3.3 ลงพื้นที่สำรวจเรือนไทเงินในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อหาเรือนกรณีศึกษาที่ยังคงแบบไทเงินล้านาเดิมอยู่ พร้อมกับการทดสอบเครื่องมือวิจัย(Pre-Testประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เจ้าของอาคารโครง แบบสำรวจ-รังวัด และแบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงเพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่

3.3.4 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นที่ได้เลือกทำการศึกษาเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ เรือนไทเงินเดิม 8 หลัง เรือนไทเงินประยุกต์ 3 หลัง โดยการสำรวจ รังวัด จดบันทึก ถ่ายภาพ สังเกตพฤติกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้น อาคารพักอาศัยปัจจุบัน 2 หลังโดยการสำรวจ รังวัด จดบันทึก ถ่ายภาพ สังเกตพฤติกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่และความต้องการการใช้พื้นที่

3.3.5 จัดทำและเก็บข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่และความต้องการใช้สอยพื้นที่ สอบถามความต้องการของผู้อยู่อาศัยอาคารปัจจุบันในอำเภอสันป่าตองและกลุ่มคนทั่วไปที่พักอาศัยอาคารปัจจุบันในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 90 คน สอบถามเพื่อหาความต้องการในการใช้พื้นที่ใช้สอยและพฤติกรรมการใช้สอยของผู้ใช้เพื่อนำมากำหนดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยในปัจจุบัน

3.3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเรือนกรณีศึกษาเรือนไทเงินเดิม เรือนไทเงินประยุกต์ อาคารพักอาศัยปัจจุบันนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเอกลักษณ์เรือนไทเงิน และพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยอาคารปัจจุบัน

3.3.7 วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับจากการสำรวจ ดังนี้

วิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้นของอาคารองค์ประกอบของเรือนเพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างและหาความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ใช้สอยของอาคาร

วิเคราะห์เปรียบเทียบ ขนาดของพื้นที่ใช้สอยที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่ของผู้ใช้อาคารในเรือนไทเงินและอาคารพักอาศัยปัจจุบันว่ามีความคล้ายคลึงกันหรือไม่และมีพฤติกรรมใดที่ยังคงเหลืออยู่ (การหาพื้นที่ซ็อนทับภายในอาคารเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับพื้นที่ใช้สอย) เพื่อใช้ในการกำหนดประเภทของพื้นที่ใช้สอยของอาคารพักอาศัยแบบประเพณีปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

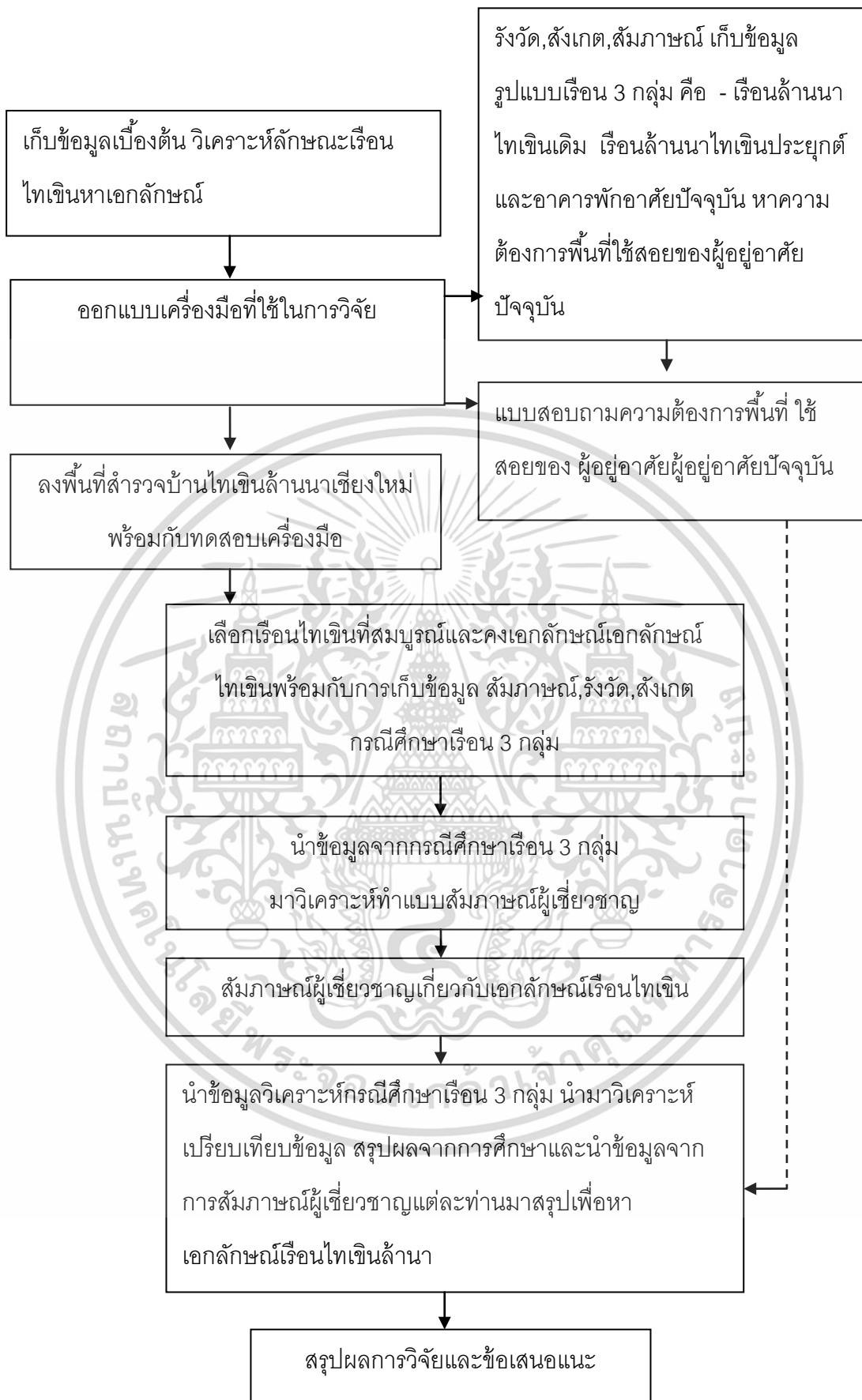
เช่น -เต็น —————> ห้องรับแขก, ห้องนั่งเล่น
 -ชาน —————> เฉลียง, ระเบียง

วิเคราะห์เปรียบเทียบ การจัดวางที่ว่างภายในอาคารเพื่อหาเอกลักษณ์ของเรือนล้านนาไทเขินเดิม เพื่อใช้ในการออกแบบอาคารพักอาศัยในปัจจุบันที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทเขิน

3.3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อใช้ในการออกแบบโดยนำข้อมูลจากการสำรวจสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบการจัดวางที่ว่าง และพื้นที่ใช้สอยที่มีเอกลักษณ์ของเรือนไทเขิน ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเรือนพักอาศัยในปัจจุบัน

3.3.9 สรุปผลและเสนอแนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบันที่มีเอกลักษณ์ไทเขินล้านนา

รูปที่ 3.3 แสดงขั้นตอนการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 3 ลักษณะคือ

3.4.1 กลุ่มตัวอย่างเรือนไทเงินเชียงใหม่ ได้แก่

บ้านสันกลาง ในอำเภอสันกำแพง

1. เรือน นายดวงคำ อินทร์ทวงศ์ เลขที่ 38 หมู่ 2 ตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง
บ้านต้นแห่น้อย บ้านต้นกอก บ้านแม่ เขตอำเภอสันป่าตอง

1. เรือนนายสุนทร วงศ์เป็ง (บ้านต้นกอก)
2. เรือนนางหล้า (บ้านแม่)
3. เรือนนางบัวจันทร์ จันทร์ชัย (บ้านต้นแห่น้อย)

บ้านกุ๋ลายมือ อำเภอแม่วาง

1. เรือนนายตีบ พรหมจันทร์ เลขที่ 107/2 ม.4 ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอแม่วาง
2. เรือนนายจอมเสามูล เลขที่ 111/1 ม.4 ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอแม่วาง

บ้านช่อแล เขตอำเภอแม่แตง

1. เรือน นางจันทร์แสง ปิงจุม เลขที่ 81 หมู่ 1 ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง
2. เรือน นางตา ทองปี เลขที่ 100 หมู่ 1 ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง
3. เรือน นางนวล กันธอุดม เลขที่ 308 หมู่ 1 ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง
4. เรือน นางอินแก้ว สมควร เลขที่ 154 หมู่ 1 ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง

บ้านเกาะ บ้านป่าป๋อง เขตอำเภอดอยสะเก็ด

1. เรือน นายอ้น พวงพันธ์ เลขที่ 61 หมู่ 5 บ้านเกาะ ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด
2. เรือน นางจินดา เดชคุณมาก เลขที่ 96 หมู่ 6 ตำบลป่าป๋อง อำเภอดอยสะเก็ด

เพื่อเปรียบเทียบเพื่อหาเอกลักษณ์ของการจัดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้นรวมทั้งองค์ประกอบภายในและภายนอกของเรือน

3.4.2 กลุ่มตัวอย่างของการสอบถามพฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในอาคารพักอาศัย ปัจจุบัน

มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้พักอาศัยในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของผู้ใช้ในบ้านพักอาศัยแบบล้านนา (ไทเงิน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หารูปแบบของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปและหาความต้องการพื้นที่ใช้สอย
ในอาคารพักอาศัยปัจจุบันของผู้ใช้ใน จังหวัดเชียงใหม่

3.4.3 กลุ่มตัวอย่างของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสถาปัตยกรรม ล้านนา

เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของเรือนล้านนาและความเหมาะสมในการนำมา
ประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบที่เหมาะสมกับพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจซึ่งจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือช่วยในการเก็บข้อมูล
เบื้องต้น ซึ่งประกอบด้วย

3.5.1 แบบสัมภาษณ์เจ้าของอาคาร เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของเจ้าของบ้านที่เลือกเป็น
กรณีศึกษาเพื่อทราบถึงภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้อาคาร

3.5.2 แบบรังวัด เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลทางด้านกายภาพของเรือนไทเขิน และลักษณะ
ของการจัดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในเพื่อหาเอกลักษณ์ของการจัดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้
สอยภายในอาคารพักอาศัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้นรวมทั้งองค์ประกอบภายในและภายนอกของเรือน

3.5.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่และความต้องการพื้นที่ใช้สอย
(สอบถามเจ้าของอาศัยปัจจุบัน 2 หลัง)

3.5.4 ภาพถ่าย เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบที่ว่างในอาคารระหว่างเรือนล้านนาและเรือน
พักอาศัยในปัจจุบัน

3.5.5 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่และความต้องการพื้นที่ใช้สอยเป็น
แบบสอบถามที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นของผู้อาศัยภายในบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน จังหวัด
เชียงใหม่ เพื่อหาความต้องการใช้พื้นที่ ใช้สอยและพฤติกรรมการใช้สอยของผู้ใช้เพื่อนำมากำหนด
พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

3.5.6 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิถึงรูปแบบเอกลักษณ์ของเรือนล้านนา
ไทเขินเพื่อใช้ในการออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสอบถาม
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสถาปัตยกรรมล้านนาไทเขิน เกี่ยวกับที่ว่าง
และการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขินที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบที่ว่างและการจัด
วางพื้นที่ใช้สอยในอาคารพักอาศัยที่มีแนวความคิดมาจากเรือนล้านนาไทเขิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 สรุปตัวแปรและเครื่องมือในการวิจัย

	1. การวัดพื้นที่ (Measure)	2. การวิเคราะห์ผัง (Floor Plan Analysis)	3. ผังพฤติกรรม (Field mapping)	4. การสัมภาษณ์ (Interview)	5. แบบสอบถาม (Questionnaire)	6. ภาพถ่าย (Photo)	7. แบบจำลอง (Model)	8. การสังเกต (Observation)
1. สภาพแวดล้อมทั่วไป								
- ผังบริเวณ (เรือน)				•				•
- การพิจารณาสิ่งแวดล้อมข้างเคียง						•		•
การออกแบบรูปทรงอาคาร และการจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน เช่น รูปแบบของหลังคา เฉลียง นอกชาน หลังคาระแนง ลักษณะอาคาร เช่น ยกพื้น มีใต้ถุนโล่ง ฯลฯ						•		•
การเจาะช่องบนผนังอาคาร การกันแดด ลักษณะหน้าต่างประตู ลักษณะการใช้กันสาด หรือ แผงบัง แดดมาใช้ร่วมกับช่องเปิด						•		•
ประเภทของอาคารและ จุดมุ่งหมาย ประเภทของอาคาร กิจกรรมที่จำเป็น				•	•	•		•

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	1. การวัดพื้นที่ (Measure)	2. การวิเคราะห์ผัง (Floor Plan Analysis)	3. ผังพฤติกรรม (Field mapping)	4. การสัมภาษณ์ (Interview)	5. แบบสอบถาม (Questionnaire)	6. ภาพถ่าย (Photo)	7. แบบจำลอง (Model)	8. การสังเกต (Observation)
2. การจัดองค์ประกอบพื้นที่								
- ประเภทของพื้นที่ ห้องรับแขก ห้องนอน ห้องครัว ห้องรับประทานอาหาร ห้องน้ำ ฯลฯ	•	•						
- ขนาดของพื้นที่	•	•						
- ความต่อเนื่องของพื้นที่ใช้สอย		•				•		•
3. พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร								
- วิธีการดำรงชีวิต มาตรฐานระดับความเป็นอยู่ พื้นฐานทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพสังคมและวัฒนธรรม วิถีชีวิต เครื่องเรือน ความต้องการของผู้ใช้อาคาร			•	•	•			•

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	1. การวัดพื้นที่ (Measure)	2. การวิเคราะห์ผัง (Floor Plan Analysis)	3. ผังพฤติกรรม (Field mapping)	4. การสัมภาษณ์ (Interview)	5. แบบสอบถาม (Questionnaire)	6. ภาพถ่าย (Photo)	7. แบบจำลอง (Model)	8. การสังเกต (Observation)
- ลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้สอย จำนวนผู้ใช้สอยในแต่ละส่วน หน้าที่ในการใช้สอย ลักษณะการทำงาน ความเคยชิน สภาพร่างกาย พฤติกรรม ความชอบ อาชีพ อายุ เพศ			•	•	•			•
4. กิจกรรมผู้ใช้อาคาร			•	•	•			•
- ประเภทกิจกรรมของผู้ใช้สอย			•	•	•			•
- ความถี่ในการใช้สอยพื้นที่				•	•			•
- การบริการพิเศษ ในด้านอุปกรณ์ ประกอบ				•	•			•
- พื้นที่ทับซ้อน		•	•					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	1. การวัดพื้นที่ (Measure)	2. การวิเคราะห์ผัง (Floor Plan)	3. ผังพฤติกรรม (Field mapping)	4. การสัมภาษณ์ (Interview)	5. แบบสอบถาม (Questionnaire)	6. ภาพถ่าย (Photo)	7. แบบจำลอง (Model)	8. การสังเกต (Observation)
5. การออกแบบเอกลักษณ์								
- ลักษณะกายภาพทั่วไป ผังบริเวณ หลังคา				•	•	•		
- การจัดที่ว่างภายในอาคาร ระนาบ ช่องเปิด การยก ลดระดับ การเปิด ปิดผ้าเพดาน พื้นที่ปิดล้อม พื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่เชื่อมต่อ				•	•	•		

3.6 วิธีการเก็บข้อมูล

3.6.1 การเก็บข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม

ศึกษาจากงานวิจัยหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงประวัติศาสตร์ การตั้งถิ่นฐาน ระบบนิเวศ การดำรงชีวิต ประเพณี ความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเรือนไทเขินเพื่อหาเอกลักษณ์ของ ที่ว่างภายในเรือนและภายนอก เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลแนวทางเสนอแนะในการออกแบบที่ว่าง และพื้นที่ใช้สอยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินในอาคารที่พักอาศัยในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.2 การเก็บข้อมูลเรือนล้านนา (ไทเขิน)

จากการสังเกต รั้ววัด ถ่ายภาพ Sketch สัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้อาคารด้วยตนเอง

3.6.3 การเก็บข้อมูลความต้องการพื้นที่ใช้สอยบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน

ผู้วิจัยทำการสังเกต รั้ววัด ถ่ายภาพ สัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร

3.6.5 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ทำการสอบถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและเจตน์ที่ด้วยตนเอง

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

3.7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกลักษณ์ของที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเขิน

นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ รั้ววัด ถ่ายภาพ Sketch สังเกตพฤติกรรม และจากการสัมภาษณ์ผู้ใช้อาคารมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงเอกลักษณ์ของที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนล้านนาไทเขิน และนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบเพื่อหาเอกลักษณ์ที่คงอยู่

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมและความต้องการพื้นที่ใช้สอยในเรือนปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมและความต้องการ ของผู้ใช้อาคารปัจจุบัน จากเรือนกรณีศึกษาอาคารพักอาศัยปัจจุบัน 2 หลัง จากแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในอาคารปัจจุบัน จำนวน 90 คน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ของอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวนห้องนอน จำนวนห้องน้ำ และจำนวนผู้ใช้ วิเคราะห์ ค่าสูงสุด – ต่ำสุด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการของผู้ใช้เรื่อง ความสัมพันธ์ของพื้นที่ความต้องการพื้นที่ใช้สอย

3.7.3 การวิเคราะห์เอกลักษณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ

การวิเคราะห์เอกลักษณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบได้วิเคราะห์ จากกรณีศึกษา เรือนไทเชินเดิม เรือนไทเชินประยุกต์และแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่ยังคงอยู่ในเรือนล้านนาไทเชินที่ควรอนุรักษ์ไว้ นำข้อมูลจากกรณีศึกษาเรือนไทเชินเดิม เรือนไทเชินประยุกต์ ข้อมูลเอกลักษณ์ไทเชินจากผู้เชี่ยวชาญมาสรุปและเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

กรณีศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะแยกออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ

1. ส่วนที่ 1 การศึกษาตัวอย่างเรือนพักอาศัยไทเชินเดิม เรือนไทเชินประยุกต์ อาคารพักอาศัยสมัยใหม่

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาตัวอย่างเรือนพักอาศัยเพื่อเปรียบเทียบเอกลักษณ์ของเรือนจากอดีตถึงปัจจุบันจำนวน 13 หลัง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาอาคารพักอาศัย 3 ประเภท ประกอบด้วย เรือนพักอาศัยแบบไทเชินล้านนาเดิม จำนวน 8 หลัง เรือนพักอาศัยแบบไทเชินล้านประยุกต์ จำนวน 3 หลัง เรือนพักอาศัยสมัยใหม่ จำนวน 2 หลัง โดยลงพื้นที่สำรวจ และเก็บข้อมูล ผู้วิจัยต้องการทราบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้อยู่อาศัยและต้องการทราบถึงกลุ่มผู้ใช้ ลักษณะทางกายภาพทั่วไปของเรือน ประกอบไปด้วยภาพถ่าย ผังพื้นที่อาคาร การวิเคราะห์กิจกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลสถานที่ตั้ง และจำนวนผู้อยู่อาศัยจากการสัมภาษณ์
 2. ผังพื้นที่
 3. รูปด้าน
 4. ภาพถ่ายทัศนียภาพทั้งภายนอกและภายใน
 5. ผังแสดงเส้นทางการสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและการจัดที่ว่างในเรือน
 6. ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร
2. ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์และสรุปผลจากการศึกษา

4.1 เรือนไทเชินล้านนาเดิม

4.1.1 เรือนไทเชินล้านนาเดิม หลังที่ 1(เรือนนายสุนทร วงศ์เป็ง)

อายุเรือนประมาณ 100 ปี

ทำการศึกษาเมื่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2555 เวลา 14.30-16.20 น.

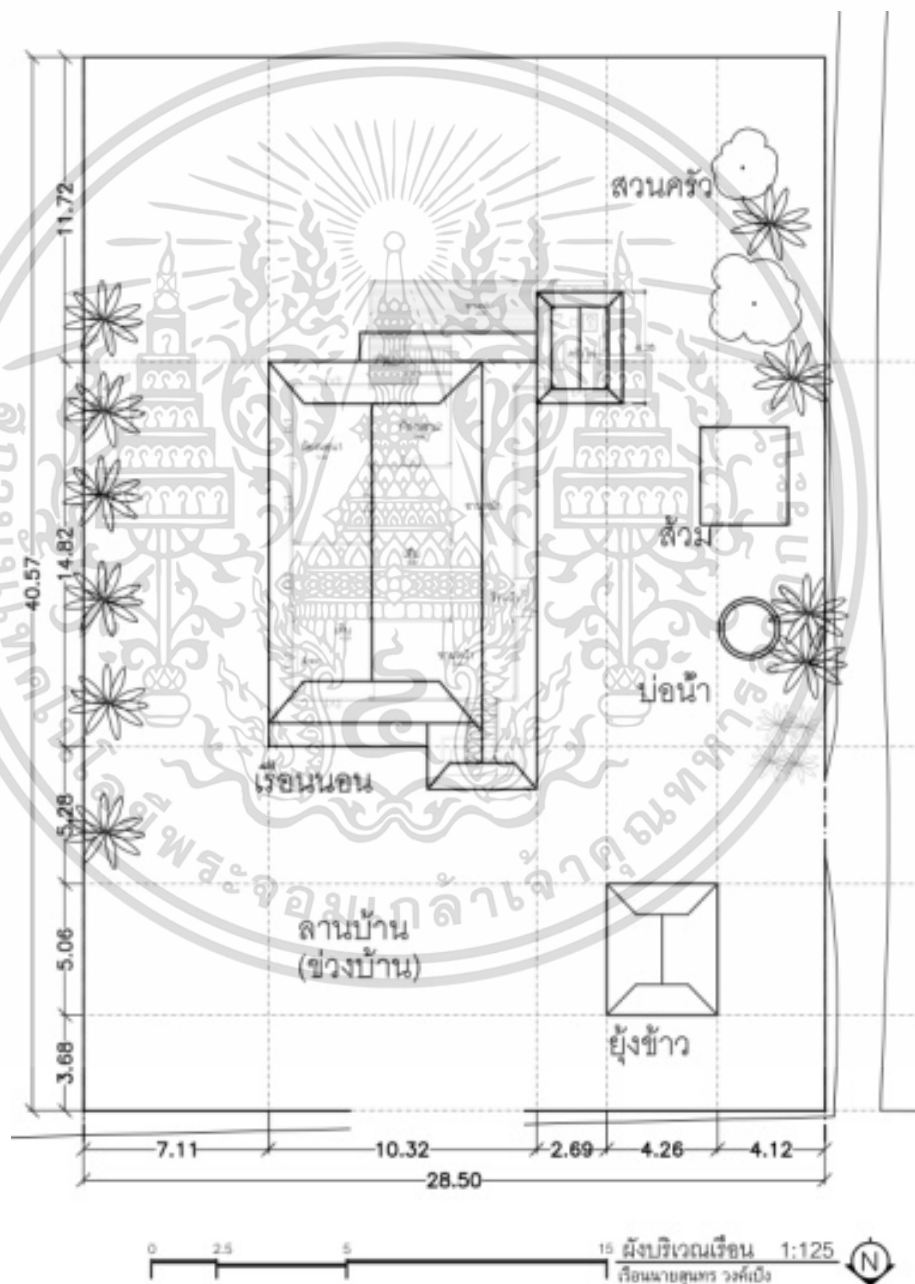
สถานที่ตั้งบ้านต้นกอก ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย 1.นายสุนทร วงศ์เป็ง อาศัยอยู่ด้วยกัน 3 คน ภรรยาและลูกสาว

ระยะเวลาการพักอาศัย ประมาณ 60 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณผังบริเวณประกอบไปด้วย 1.เรือนนอน 2.ยุงข้าว 3.ลานบ้าน (ช่วง) 4.บ่อน้ำ 5.ส้วม 6.สวนครัว ลักษณะอาคารหลังทรงคาจั่วขนานมีจั่วคลุมบันไดทางขึ้นเรือนยังคงที่ล่างเท่าก่อนขึ้นเรือน เป็นเรือนไม้ 2 ชั้นมีใต้ถุนรูปแบบหลังคาทรงจั่ว วัสดุหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ เนื้อที่ภายในเรือนและองค์ประกอบต่างๆยังคงเป็นแบบไทเขินเดิม อยู่บันไดขึ้นลงมีอยู่ 2 ทาง ทางขึ้นยังคงแนวข้างเดินขึ้นไปมีชานพักบันไดเล็กๆก่อนเข้าสู่เดิน มีการต่อเติมด้านหลังเป็นห้องครัวและกันผนังใต้ถุนเรือนเป็นห้องเก็บของ

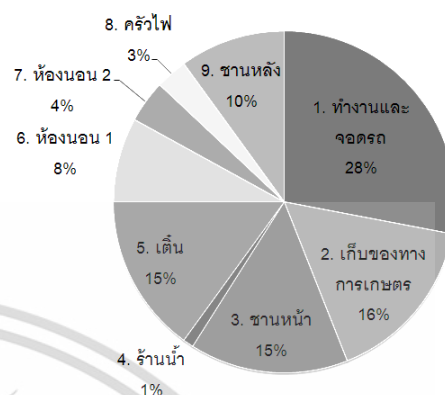

รูปที่ 4.1 ผังบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

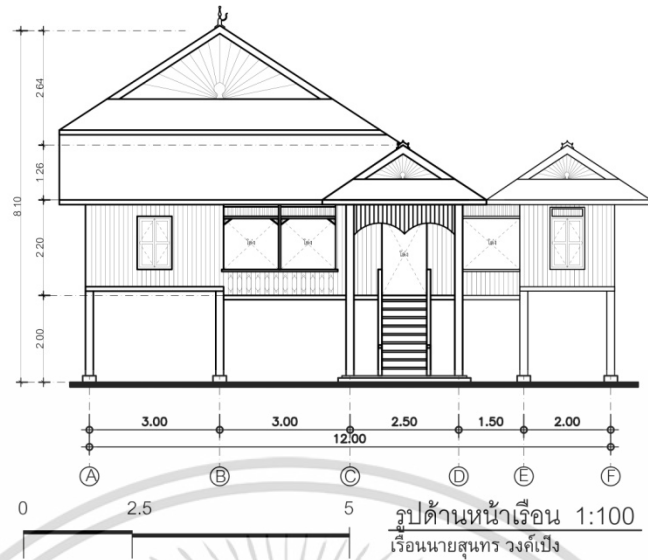
ตารางที่ 4.1 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย		รวม.	%
ชั้น 1 (ใต้ถุน)	1. ทำงานและจอดรถ	68	28
	2. เก็บของทางการเกษตร	39	16
ชั้น 2	3. ชานหน้า	36	15
	4. ร้านน้ำ	2	1
	5. เติ้น	36	15
	6. ห้องนอน 1	19	8
	7. ห้องนอน 2	10	4
	8. ครีวไฟ	6	3
	9. ชานหลัง	23	10
พื้นที่ใช้สอยรวม		239	100

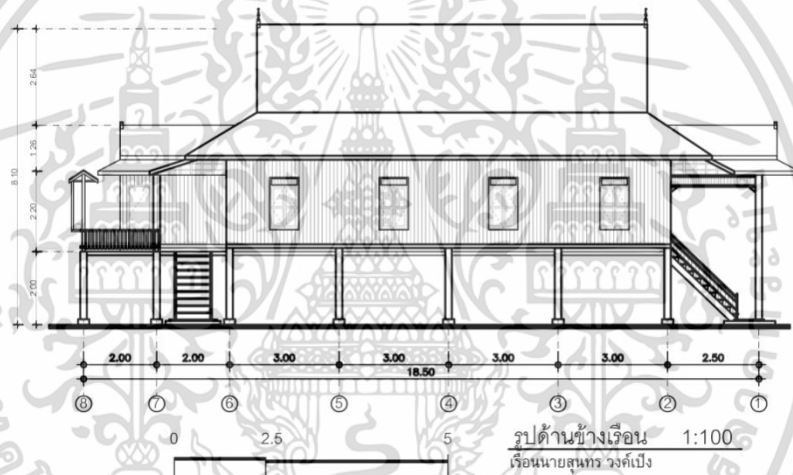

รูปที่ 4.2 แผนภาพแสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนายสุนทร คิดเป็นร้อยละ

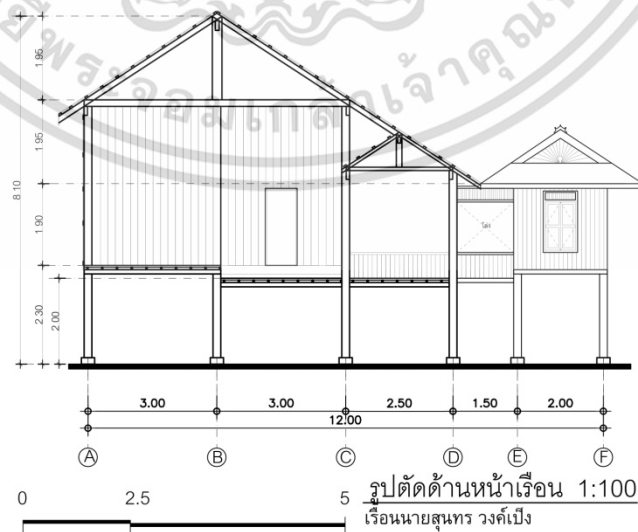
ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยเงินเดิมหลังที่ 1 ชั้น 2 จะแบ่งพื้นที่ในมากที่สุดคือส่วนชานหน้าและเติ้น 15% รองลงมาชานหลัง 10% ห้องนอน 1 8% ห้องนอน 2 4% ครีวไฟ 3% และร้านน้ำ 1% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยเงินเดิมหลังที่ 1 จะให้ความสำคัญกับชานและเติ้นในการทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน ส่วนใต้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวัน และเก็บของกิจกรรมที่ใช้เป็นประจำจะอยู่บนเรือนมากกว่า

รูปที่ 4.5 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.6 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.7 รูปตัดด้านหน้าเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 1	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p style="text-align: center;">ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบอยู่บนเรือนไทเขินนั้น ประกอบด้วย ชานหน้า เติ้น ห้องนอน ครัวไฟ ชานหลัง และมีทางขึ้นอยู่ 2 ทางด้วยกันจะขึ้นทางชานหน้าและชานหลัง</p>
 <p style="text-align: center;">แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ช่วงหรือลานเรือนมีไว้สำหรับตากพืชผลทางการเกษตรและใช้ทำกิจกรรมในงานต่างๆ เช่นทำบุญบ้านใหม่ ลานเด็กเล่นเป็นต้น รั้วที่ใช้ล้อมบริเวณพื้นที่เรือนเป็นรั้วสลากไม้ไผ่</p>
 <p style="text-align: center;">บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดทางขึ้นหลักมีหลังคาทรงจั่วคลุม มีน้ำสำหรับล้างเท้าก่อนขึ้นเรือน ใต้ถุนเรือนล้อมผนังด้วยแผงไม้ไผ่ตีโปร่ง ใช้เก็บอุปกรณ์การทำงานและเก็บเสื้อผ้า</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 1	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="284 577 534 609">แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p data-bbox="868 340 1401 497">หลังคาทรงจั่ว หน้าจั่วปิดทึบ ชานหลังไม่มีหลังคาคลุม ทำให้ไม่บริเวณชานหลังเกิดความเสียหาย</p> <p data-bbox="868 510 1401 609">ได้ถุนเรือนใช้ทำกิจกรรมต่างๆ และจอรรถผนังชานหน้าสามารถเปิดปิดได้ (ฝาไหล)</p>
 <p data-bbox="497 981 641 1025">เต็นและชาน</p>	<p data-bbox="868 631 1401 967">เต็นและชาน ไม่มีประตูกันทางเข้าจะเปิดโล่ง มีเฟอร์นิเจอร์ไม้สำหรับนั่งเล่นบริเวณชานหน้า มีร้านน้ำไว้ดื่มและบริการแก่ผู้มาเยือน พื้นที่เต็นโล่งกว้าง หลังคาไขว้โครงสร้าง ผนังบริเวณชานหน้าสามารถมองเห็นบริเวณช่องเรือนได้ทั่วถึงและชัดเจนดูโล่งไม่ทึบตัน</p>
 <p data-bbox="513 1317 619 1361">ห้องนอน</p>	<p data-bbox="868 1079 1401 1182">ลักษณะการนอนจะนอนกับพื้นและกางมุ้งนอน</p>
 <p data-bbox="513 1841 619 1886">ห้องครัว</p>	<p data-bbox="868 1429 1401 1639">ครัวเป็นครัวแยกออกจากเรือนโดยมีชานเป็นตัวเชื่อมระหว่าง ทำอาหารกับพื้น ผนังมีช่องสามารถระบายกลิ่นและควันได้ เครื่องใช้ส่วนใหญ่ในครัวเป็นเครื่องจักรสาน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 เรือนไทยเขินล้านนาเดิม หลังที่ 2(เรือนนางหล้า)

อายุเรือน 52 ปี ทำการศึกษาเมื่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2555 เวลา 10.30-12.00 น.

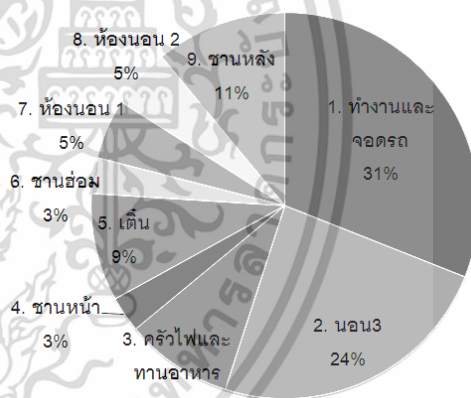
สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ 5 หมู่ 8 อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย 1.นางหล้า 2.นางสาววิตรี ระยะเวลาการพักอาศัย ประมาณ 52 ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบไปด้วย 1.เรือนนอน 2.ลานบ้าน (ช่วง) 3.บ่อน้ำ 4.ส้วม 5.สวนครัว ลักษณะอาคารหลังคาทรงจั่วผสมปั้นหยาหรือเรือนแฝด เรือนไม้ยกใต้ถุนสูง โครงสร้างเรือนมีการต่อเติม ใต้ถุนเรือนก่ออิฐกันทำเป็นห้องใช้นอนและใช้ทำกิจกรรม ส่วนบนเรือนใช้เก็บของ รูปแบบหลังคาทรงจั่วสองจั่วผสมปั้นหยา วัสดุหลังคามุงกระเบื้องดินขอ เนื้อที่ภายในเรือนและองค์ประกอบต่างๆ ยังคงเป็นแบบไทเขินเดิมอยู่บันไดทางขึ้นยังคงแนบข้างเดินขึ้นไปมีชานพักบันไดเล็กๆ ก่อนเข้าสู่เดิน ขยายกว้างเป็นพื้นที่เอนกประสงค์

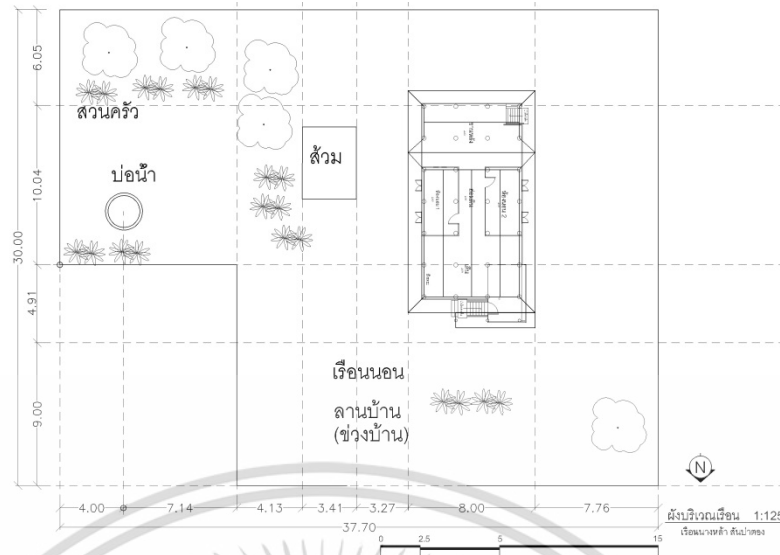
ตารางที่ 4.3 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย		ตรม.	%
ชั้น 1 (ใต้ถุน)	1. ทำงานและจอดรถ	68	31
	2. นอน 3	52	24
	3. ครัวไฟและทานอาหาร	19	9
ชั้น 2	4. ชานหน้า	7	3
	5. เดิน	20	9
	6. ชานอ้อม	7	3
	7. ห้องนอน 1	10	5
	8. ห้องนอน 2	10	5
	9. ชานหลัง	23	11
พื้นที่ใช้สอยรวม		216	100

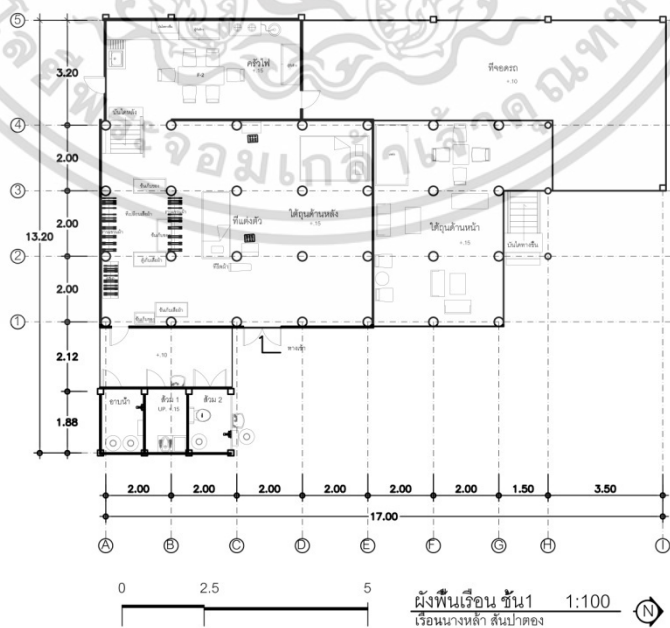
รูปที่ 4.10 แผนภาพแสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางหล้าคิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

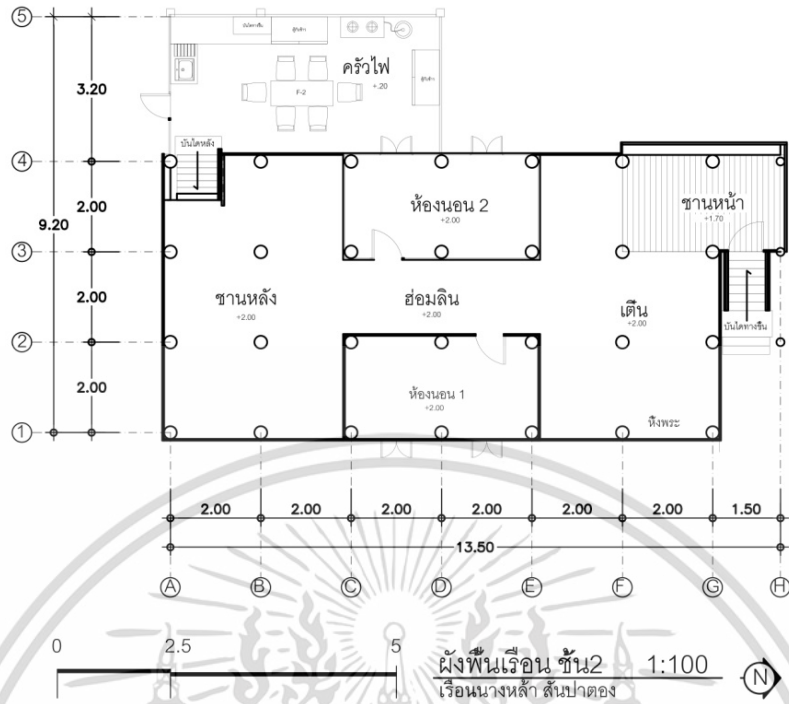
รูปที่ 4.11 ผังบริเวณ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยเงินเดิมหลังที่ 2 ชั้น 2 (บนเรือน) ปัจจุบันไม่ได้ใช้พื้นที่แล้ว เนื่องจากพื้นไม้บางส่วนชำรุดจากปัญหาปลวก ปัจจุบันมีไว้สำหรับเก็บของเท่านั้นจากการสำรวจพบว่า การแบ่งพื้นที่ในส่วน ชานหลังมากที่สุด 11% รองลงมาคือเตียง 9% ห้องนอน 1 และ 2 5% ชานล้อมและชานหน้า 3% และได้ถนุเรือนกันทำห้องนอน (ห้องนอน 3) 24% ครัวไฟและทานอาหาร 9% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยเงินเดิมหลังที่ 2 (บนเรือน) จะให้ความสำคัญกับชานหลังและเตียงในการทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน ส่วนได้ถนุเรือนพบการต่อเติม แยกเป็น 3 ส่วนคือกันเป็นห้องนอน 24% และได้ถนุด้านหน้าใช้ทำงานในตอนกลางวันและต่อเติมเป็นที่จอดรถ 31%

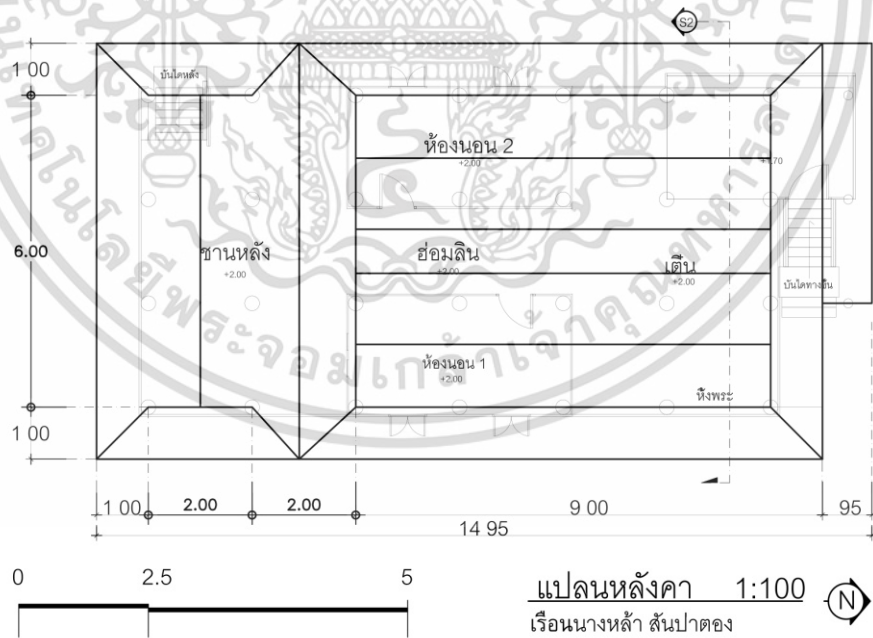

รูปที่ 4.12 ผังพื้นเรือนชั้น 1 (เรือนไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้กับโรงเรียนเพื่อใช้ศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ขออนุญาตจากโรงเรียนถือว่าผิดกฎหมาย ไม่ว่าการฉ้อโกงทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

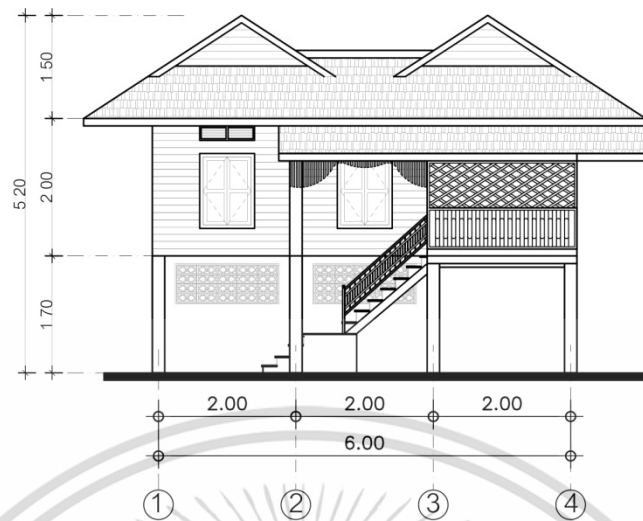

รูปที่ 4.13 ผังพื้นเรือนชั้น 2 (เรือนไทยเงินล้านนาเดิม หลังที่ 2)

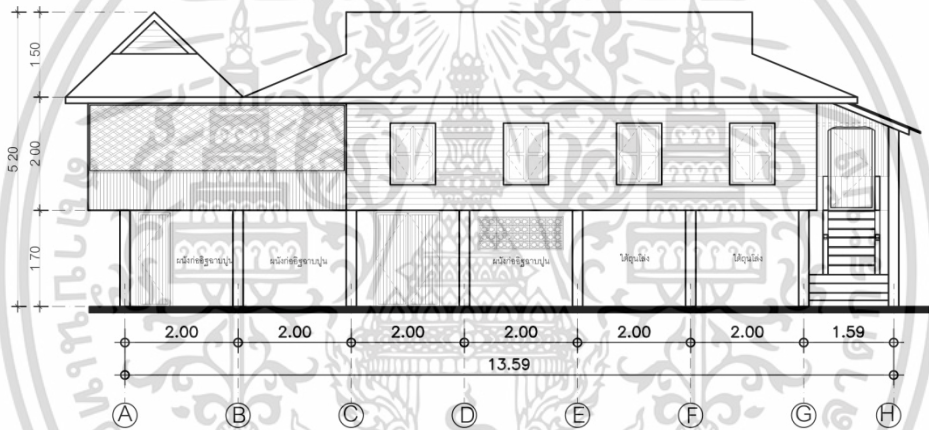

รูปที่ 4.14 แปลนหลังคา

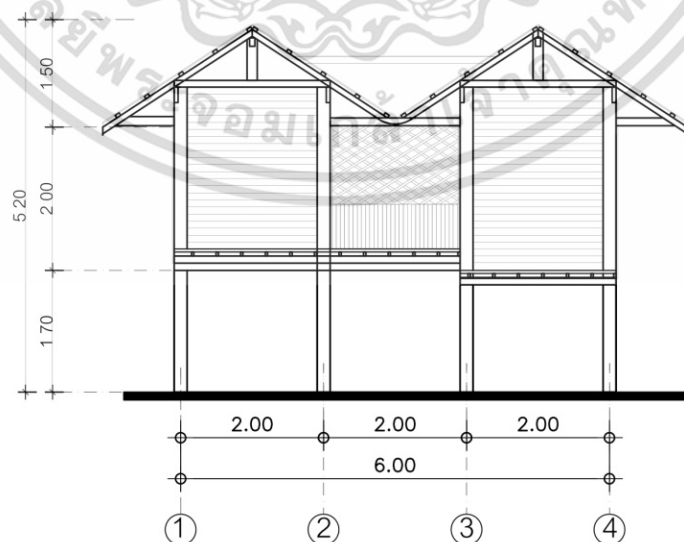
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.15 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.16 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.17 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 2	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="496 613 638 645">แผนผังเรือน</p>	<p data-bbox="866 331 1398 555">พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบอยู่บนเรือนไทเขินเดิมหลังที่2 ประกอบด้วย ชานหน้า เต็นชานฮ่อม ห้องนอน ชานหลัง และมีทางขึ้นอยู่ 2 ทางด้วยกันจะขึ้นทางชานหน้าและชานหลัง</p>
 <p data-bbox="288 969 639 1001">แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p data-bbox="866 663 1398 831">ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูงผนังเรือนชั้น 2 เป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน มีลานโล่งหน้าเรือนใช้ทำกิจกรรมต่างๆ</p>
 <p data-bbox="400 1317 730 1348">บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p data-bbox="866 1016 1398 1352">บันไดทางขึ้นหลักมีหลังคาคลุมป้องกันแดดและฝน มีหมอน้ำสำหรับล้างเท้าก่อนขึ้นเรือน ประตูทางเข้าหลักและผนังบริเวณชานหน้าไม้ปิดทึบดูโปร่ง ใต้ถุนเรือนด้านหน้าใช้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่นเย็บผ้า ส่วนหลังทำผนังกันเป็นห้องนอน</p>
 <p data-bbox="448 1648 683 1680">แสดงรูปแบบหลังคา</p>	<p data-bbox="866 1397 1398 1509">รูปทรงหลังคาเป็นจั่วแฝด มีหลังคาปีกนกคลุมบันไดทางขึ้น</p>
	<p data-bbox="866 1697 1398 1921">บริเวณชานหน้า มีที่นั่งติดกับผนังสามารถนั่งเล่นและรับแขกได้ ชานฮ่อมทำซุ้มทางเข้าก่อนถึงทางเข้าห้องนอน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

เรือนไทเงินเดิมหลังที่ 2	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p>ห้องนอน(เดิม)</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยห้องนอนมีหีบไม้เก็บของมีค่าและมีโต๊ะบูชาบรรพบุรุษ จากการสัมภาษณ์การใช้พื้นที่ในห้องนอนเดิมได้นอนกับพื้น และจะให้ห้องนอนพ่อแม่อยู่ทางทิศตะวันออก</p>
 <p>ห้องนอน(ปัจจุบัน)</p>	<p>ได้ถูกลดได้กั้นผนังเป็นห้องนอน และนอนบนเตียงมีที่สำหรับเก็บเสื้อผ้าและแต่งตัวในห้องนอน</p>
 <p>ชานหลัง</p>	<p>ชานหลังเป็นพื้นที่โล่งมีหลังคาคลุม และมีบันไดลงไปใต้ถุนเรือนไปสู่ครัวไฟที่ได้ต่อเติมจากการสัมภาษณ์มีการชานหลังเป็นที่ทำอาหาร</p>

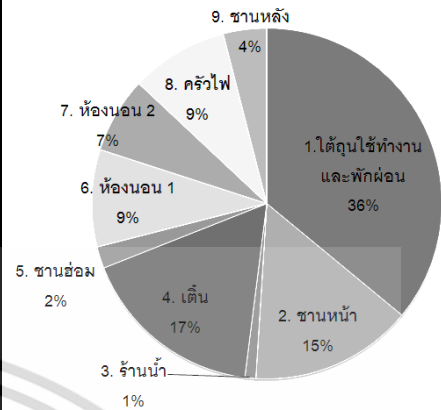

รูปที่ 4.18 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและภาพการจัดที่วางในเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

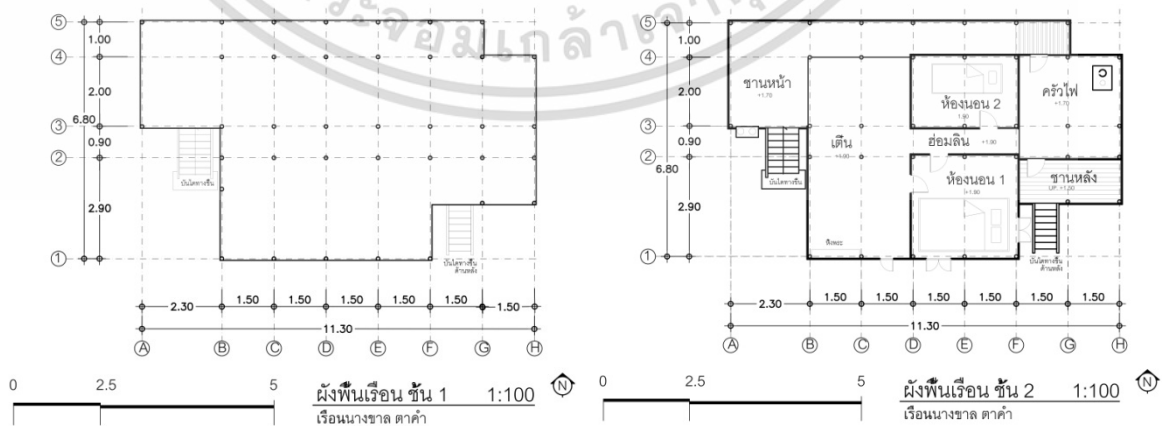
ตารางที่ 4.5 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	รวม.	%
ชั้น 1(ได้ทุน)	1. ได้ทุนใช้ทำงานและพักผ่อน	36	36
ชั้น 2	2. ชานหน้า	15	15
	3. ร้านน้ำ	1	1
	4. เต็น	17	17
	5. ชานฮ่อม	2	2
	6. ห้องนอน 1	9	9
	7. ห้องนอน 2	7	7
	8. คริวไฟ	9	9
	9. ชานหลัง	4	4
	พื้นที่ใช้สอยรวม		100

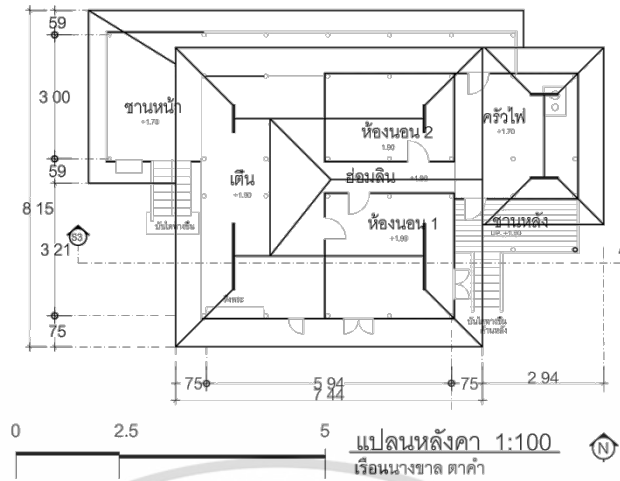
รูปที่ 4.20 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางขาล คิดเป็นร้อยละ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยจีนเดิมหลังที่ 3 ชั้น 2 จะแบ่งพื้นที่ในส่วนเต็นมากที่สุดคือ 17% รองลงมาคือ ชานหน้า 15% ห้องนอน 19% คริวไฟ 9% ห้องนอน 2 7% และชานฮ่อม 2% และร้านน้ำน้อยสุด 1% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยจีนเดิมหลังที่ 3 จะให้ความสำคัญกับเต็นและชานในการทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน ส่วนได้ทุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวัน และพักผ่อนในตอนกลางวัน

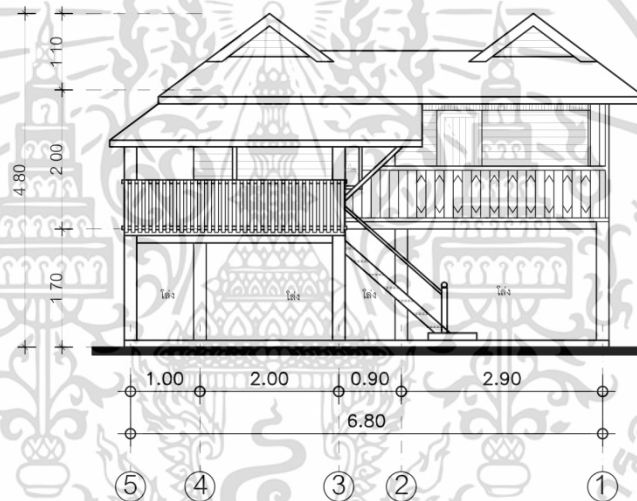

รูปที่ 4.21 ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนไทยจีนล้านนาเดิม หลังที่ 3)

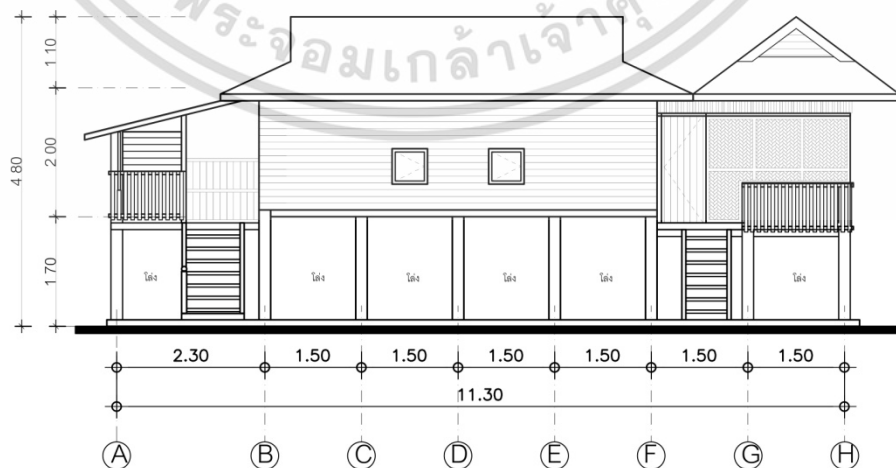
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.22 แปลนหลังคา

รูปที่ 4.23 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.24 รูปด้านข้างเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.25 รูปตัด

ตารางที่ 4.6 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 3	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p>ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบอยู่บนเรือน นั้น ประกอบด้วย ชานหน้า เต้นชานล้อมห้องนอน ครีวไฟ และชานหลัง และมีทางขึ้นอยู่ 2 ทาง</p>
 <p>แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูงผนังเรือนชั้น 2 เป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน ผนังด้านหน้าดูโปร่งไม่ทึบตัน</p>
 <p>บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดทางขึ้นหลักมีหลังคาคลุม การวางบันได จะแนบข้างเดินใต้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งใช้พักผ่อนและทำงานในตอนกลางวัน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

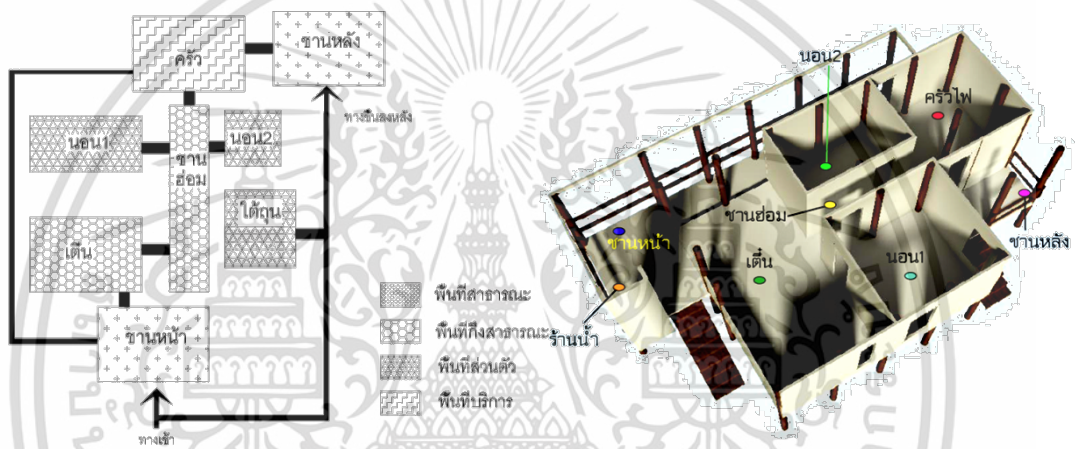
ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 3	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="443 577 689 609">แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p data-bbox="874 340 1401 443">หลังคาทรงจั่ว เป็นแบบจั่วแฝดหน้าจั่วปิดที่บหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ</p>
 <p data-bbox="491 900 641 936">เดินและชาน</p>	<p data-bbox="874 631 1401 855">เดินและชาน ไม่มีประตูกันทางเข้าจะเปิดโล่งพื้นที่เดินโล่งกว้าง บริเวณเดินและชานหน้าสามารถมองเห็นบริเวณช่อง(ภายนอกเรือน)ได้ทั่วเพราะมีผนังไม้ที่บตัน</p>
 <p data-bbox="513 1236 619 1272">ห้องนอน</p>	<p data-bbox="874 967 1401 1182">ลักษณะการนอนจะนอนกับพื้นและกางมุ้งนอน ผนังภายในห้องใช้โครงสร้างไม้ผนังด้านบนเป็นไม้ระแนงระบายอากาศและหน้าต่างเป็นช่องเปิดเล็ก</p>
 <p data-bbox="513 1572 619 1608">ห้องครัว</p>	<p data-bbox="874 1303 1401 1518">ครัวจะเข้าได้ 2ทาง เข้าทางชานหน้าและชานหลัง ทำอาหารกับพื้น ใช้เตาดินแบบเดิม ผนังส่วนใหญ่ปิดที่บมีช่องสามารถระบายกลิ่นและควันอยู่ด้านบนผนัง</p>
 <p data-bbox="513 1908 619 1944">ชานหลัง</p>	<p data-bbox="874 1639 1401 1729">ชานหลังเป็นพื้นที่โล่งไม่มีหลังคาคลุม ระดับพื้นต่ำกว่าเรือนนอนและครัวไฟ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

<p>เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 3</p>	<p>การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์</p>
 <p>ผนังในส่วนเดินชานฮ่อม</p>	<p>ผนังด้านหน้าส่วนเดิน ปิดครึ่งล่าง ทำฝาไหล และผนังจะตีไม้แนวนอนชานฮ่อมเป็นพื้นที่เชื่อมระหว่าง เต้น ห้องนอน และครัวไฟ</p>

รูปที่ 4.26 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน

จากการสำรวจพบว่าเรือนนางขาลมีองค์ประกอบของพื้นที่อยู่ครบตามแบบไทเขินเดิม การเข้าถึงครัวไฟเข้าได้สามทางทางที่หนึ่งเข้าทางชานหน้า ทางที่สองเข้าผ่านชานฮ่อมและทางที่สามเข้าทางชานหลัง ซึ่งมีทางเข้าต่างจากเรือนไทเขินหลังหลังอื่นที่เข้าได้มากที่สุดสองทางคือผ่านชานฮ่อมและชานหลังเท่านั้น อีกทั้งมีพื้นที่ชานหน้าเป็นแนวยาวทางทิศเหนือเชื่อมไปหาพื้นที่ส่วนครัว วิเคราะห์ว่าเป็นการสร้างหลังคา กันฝนในฤดูฝนส่วนทางทิศใต้ให้ผนังเรือนรับแดดในฤดูหนาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.4 เรือนไทยเขินล้านนาเดิม หลังที่ 4(เรือนนางอินแก้ว สมควร)

อายุเรือน 55 ปี

ทำการศึกษามือ วันที่ 20 กรกฎาคม 2556 เวลา 13.30-15.30 น.

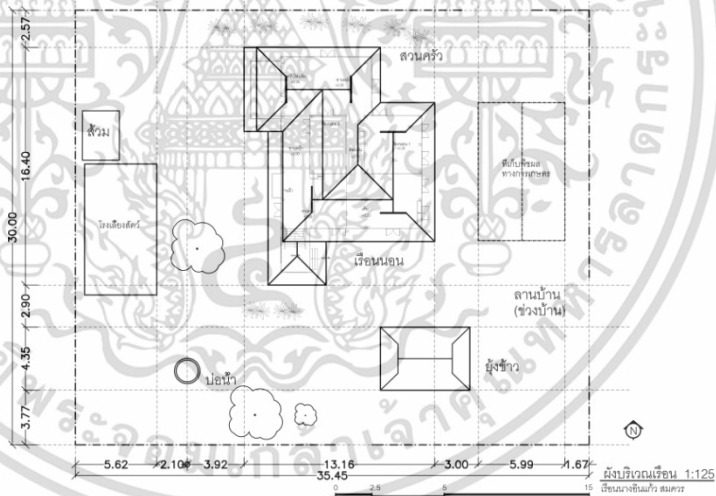
สถานที่ตั้ง หมู่ 1 ตำบลช่อแฮ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย 1.นางอินแก้ว สมควร 2.นางศิริรัตน์ จันทรเจริญ 3.นายทอง จันทรเจริญ

4.บุตรสาวนางศิริรัตน์

ระยะเวลาการพักอาศัย 55 ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบไปด้วย 1.เรือนนอน 2.ลานบ้าน (ช่วง) 3.บ่อน้ำ 4.ส้วม 5.สวนครัว 6.โรงเลี้ยงสัตว์ ลักษณะทั่วไปของอาคารหลังคา เป็นเรือนแบบพับศอกยกพื้นสูงสร้างด้วยไม้เนื้อแข็งทั้งหลัง โครงสร้างระบบเสาและคาน วัสดุ หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ เนื้อที่ภายในเรือนและองค์ประกอบต่างๆยังคงเป็นแบบไทเขินเดิม อยู่บนไคทางขึ้นหลักมี 2 ช่วงมีชานพักบันไดเล็กๆหลังคาคลุมชานพักก่อนขึ้นบันไดเข้าสู่ชานและ เติ่น

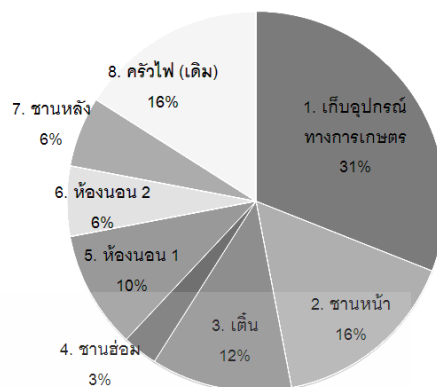

รูปที่ 4.27 ผังบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

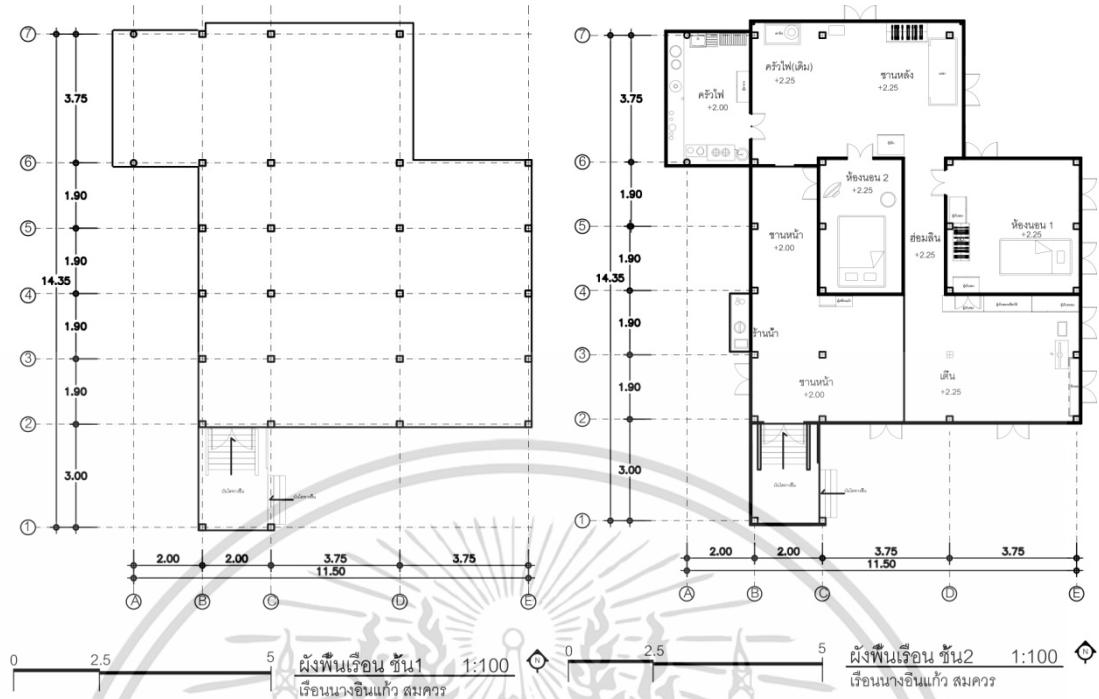
ตารางที่ 4.7 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย		รวม.	%
ชั้น1(ใต้ ถุน)	1.เก็บอุปกรณ์ทางการเกษตร	48	31
ชั้น 2	2. ชานหน้า	24	16
	3. เติ้น	19	12
	4. ชานฮ่อม	4	3
	5. ห้องนอน 1	15	10
	6. ห้องนอน 2	9	6
	7. ชานหลัง	10	6
	8.ครัวไฟ (เดิม)	24	16
	พื้นที่ใช้สอยรวม		153

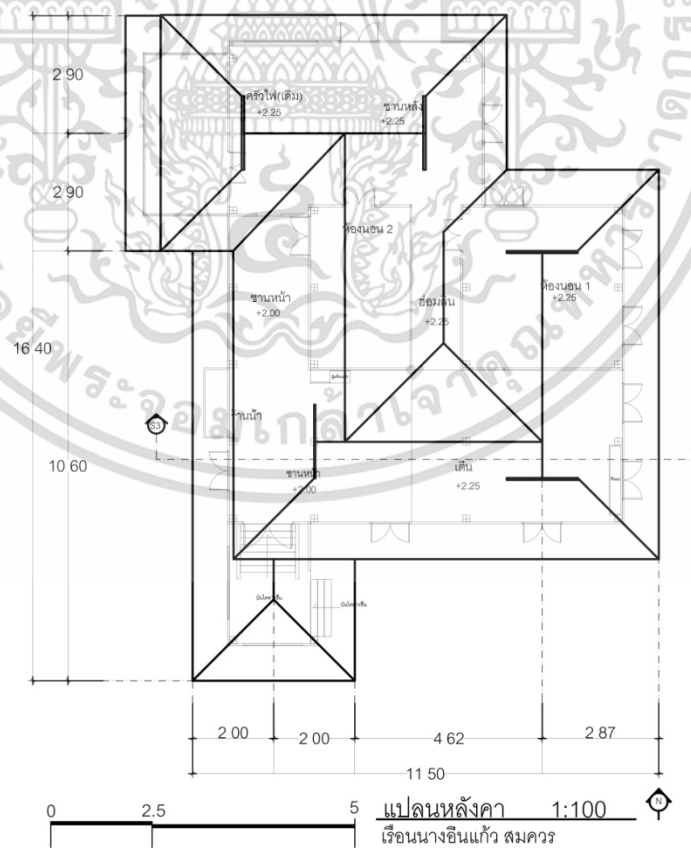

รูปที่ 4.28 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางอินแก้ว คิดเป็นร้อยละ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยเงินเดิมหลังที่ 4 ชั้น2 (บนเรือน)จะแบ่งพื้นที่ในส่วนชานหน้าและครัวไฟเดิมมากที่สุดคือ 16% รองลงมาคือ เติ้น12% ห้องนอน110% ห้องนอน2 และชานหลัง 6% ส่วนชานฮ่อม 3% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยเงินเดิมหลังที่4 จะให้ความสำคัญกับครัวไฟและชานหน้ามีพื้นที่ขนาดใหญ่ไว้สำหรับต้อนรับเครือญาติและรับแขก

รูปที่ 4.29 ผังพื้นเรือนชั้น1และชั้น2 (เรือนไทเขินเดิมหลังที่4)

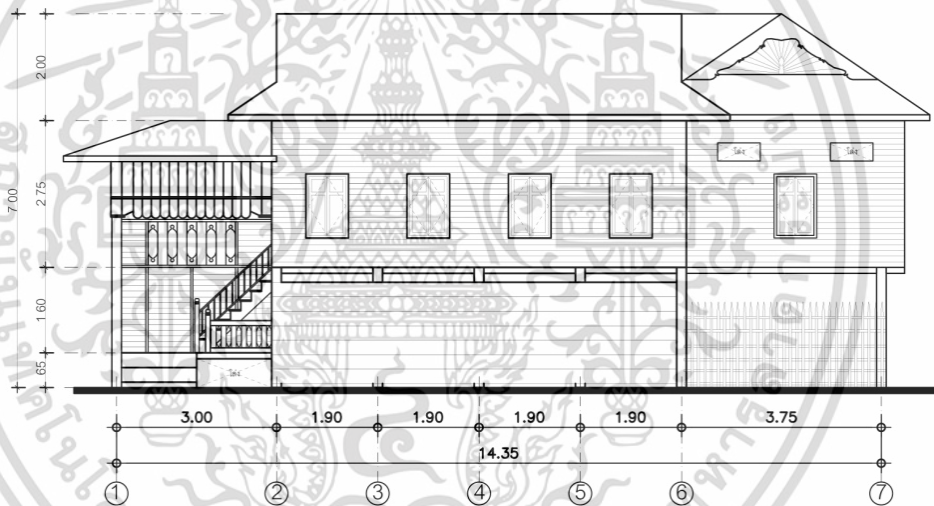

รูปที่ 4.30 แปลนหลังคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

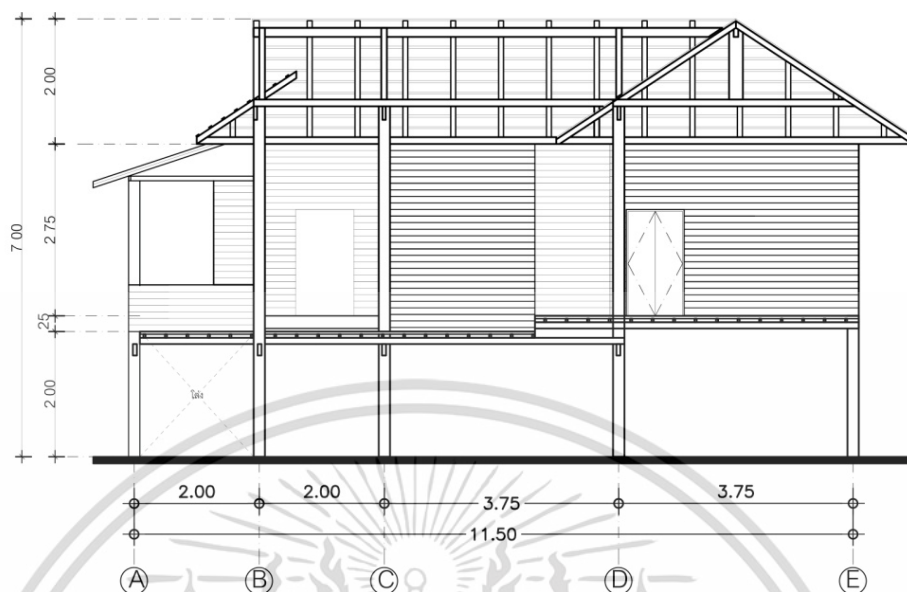

รูปที่ 4.31 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.32 รูปด้านข้างเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.33 รูปตัด

ตารางที่ 4.8 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 4	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="494 1444 638 1478">แผนผังเรือน</p>	<p data-bbox="869 1164 1396 1377">พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบอยู่บนเรือนไทเขินเดิมหลังที่ 2 ประกอบด้วย ชานหน้า เต็น(ร้านน้ำไม่มีการใช้งานแล้ว) ชานฮ่อมห้องนอน ครัวไฟและชานหลัง มีทางขึ้นลงเรือนทางเดียว</p>
 <p data-bbox="391 1792 750 1825">แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p data-bbox="869 1500 1396 1780">ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกได้สูงผนังเรือนชั้น 2 เป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวอนนได้ถูกใช้ไม้ตีปะแนวอนล้อมลอบข้างเรือนมีลานโล่งใช้ตากพืชผลทางการเกษตรและเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 4	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="427 629 703 674">บ้านไคทางขึ้นใต้ถุนเรือน</p>	<p data-bbox="868 338 1401 734">บ้านไคทางขึ้นมี 2 ช่วง มีหลังคาคลุมชานพัก บ้านไคมีผนังไม้ปิดชานพัก 2 ด้านก่อนขึ้นบันได เข้าสู่ชานและเต็น ก่อนขึ้นเรือนมีหมอน้ำ สำหรับล้างเท้าก่อนขึ้นเรือน มีสวนข้างบันได ส่วนใหญ่จะเป็นไม้ดอกพื้นบ้านปลูกไว้สำหรับบูชาพระใต้ถุนเรือนใช้เก็บของและอุปกรณ์ทางการเกษตร</p>
 <p data-bbox="448 965 683 1003">แสดงรูปแบบหลังคา</p>	<p data-bbox="868 757 1401 913">หลังคาเป็นเรือนจั่วสลับขวางกันหน้าจั่วประดับด้วยไม้ฉลุเป็นลวดลายและไม่ปิดหน้าจั่วที่บทำให้อากาศสามารถถ่ายเทได้ดี</p>
 <p data-bbox="347 1308 496 1346">ชานและเต็น</p> <p data-bbox="676 1308 783 1346">ชานฮ่อม</p>	<p data-bbox="868 1025 1401 1249">บริเวณชานหน้าและเต็นเป็นพื้นที่รับแขกและใช้นั่งเล่นพบเห็นหิ้งพระบริเวณเต็นชานฮ่อมเป็นทางเชื่อมระหว่างเต็น ห้องนอนและครัวไฟ(เดิม)</p>
 <p data-bbox="443 1615 692 1653">ห้องนอน1 ห้องนอน2</p>	<p data-bbox="868 1368 1401 1585">พื้นที่ใช้สอยห้องนอนมีหีบไว้เก็บของมีค่า ใช้เตียงนอนสูงและนอนกับพื้นอยู่ ห้องนอน1จะเป็นห้องนอนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันออกเดิมจะให้พ่อและแม่นอน เชื่อว่าเป็นผู้ใหญ่ที่เคารพ</p>
 <p data-bbox="523 1957 608 1995">หิ้งพระ</p>	<p data-bbox="868 1675 1401 1899">ผนังส่วนเต็นทางทิศตะวันออกมีหิ้งพระไว้บูชาอยู่ติดกับเสามงคุดและผนังห้องนอนใหญ่ที่มีตู้บังไว้ มีประตูบานเพี้ยมสามารถเปิดโล่งได้เมื่อมีงานมงคลต่าง ๆ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 4	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="419 633 711 667">ชานหลัง(เดิม)ครัวไฟ(เดิม)</p>	<p data-bbox="869 342 1401 667">ชานหลังเป็นพื้นที่โล่งมีหลังคาคลุม จากการสัมภาษณ์เดิมเป็นพื้นที่โล่งใช้ชะล้างต่างๆเช่นล้างผักเตรียมเข้าครัวแต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นที่ทำอาหารเนื่องจากใช้พื้นที่ครัวเดิมปรับเปลี่ยนให้เป็นที่พักผ่อนนอนเล่นของคนในครอบครัว</p>

รูปที่ 4.34 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและภาพการจัดที่ว่างในเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.35 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ได้ฤดูแลและบนเรือน

จากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกในครอบครัวมีอยู่กัน 4 คน การใช้พื้นที่ภายในเรือนพบว่ามีการจะใช้พื้นที่ใกล้เคียงกันมีแต่แม่ที่ใช้พื้นที่มากกว่าคนในครอบครัวเนื่องจากมีอายุมาก ต้องอยู่กับบ้าน ส่วนลูกชายและลูกสะใภ้ต้องทำงานการเกษตรนอกบ้านจึงใช้พื้นที่ในเรือนในตอนกลางคืนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนได้ฤดูแลการใช้งานจะมีเพียงลูกชายที่ใช้งานมากที่สุดเนื่องจากเป็นผู้เก็บรักษาอุปกรณ์ทางการเกษตร

4.1.5 เรือนไทยเขินล้านนาเดิม หลังที่ 5 (เรือนนางจันทร์แสง ปิงจม)

อายุเรือน 50 ปี

ทำการศึกษาเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2556 เวลา 08.50-10.30 น.

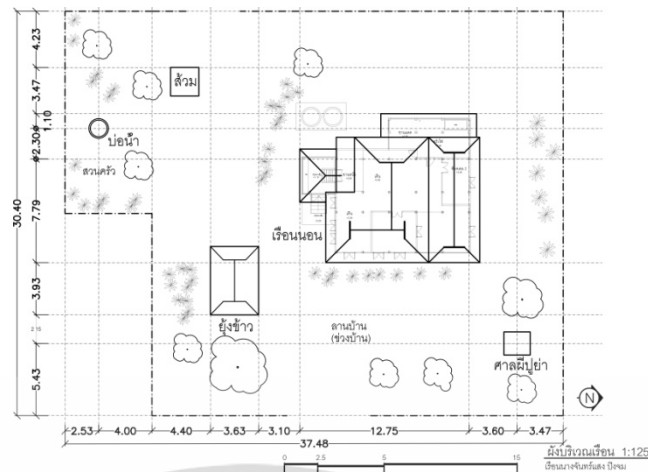
สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ 81 ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย 1. นางจันทร์แสง ปิงจม

ระยะเวลาการพักอาศัย 50 ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบไปด้วย 1. เรือนนอน 2. ลานบ้าน (ช่วง) 3. บ่อน้ำ 4. ส้วม 5. สวนครัว 6. ศาลผีปู่ย่า ลักษณะทั่วไปของหลังคาทรงจั่วผสม ยกพื้นสูงสร้างด้วยไม้เนื้อแข็งทั้งหลัง โครงสร้างระบบเสาและคาน วัสดุหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ เนื้อที่ภายในเรือนและองค์ประกอบต่างๆยังคงเป็นแบบไทเขินเดิมอยู่ในส่วนชานหลัง บันไดทางขึ้นหลักมี 2 ช่วงมีที่นั่งพักตรงชานพักบันได มีหลังคาคลุมชานพัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.36 ผังบริเวณ

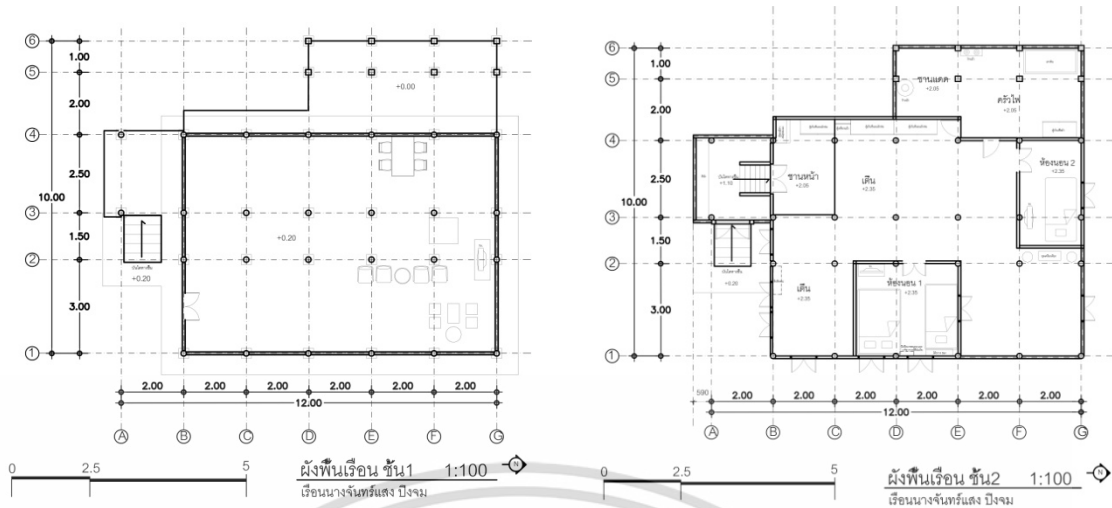
ตารางที่ 4.9 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	ตรม.	%
ชั้น1(ได้ทุน)	1. ได้ทุน ใช้ทำงานและพักผ่อน	30	19
	2. ได้ทุน ใช้เก็บของ	35	22
ชั้น2	3. ชานบันได	6	4
	4. ชานหน้า	6	4
	5. เติ้น	36	23
	6. ห้องนอน 1	10	6
	7. ห้องนอน 2	6	4
	8. ครั้วไฟ	16	10
	9. ชานหลัง	13	8
	พื้นที่ใช้สอยรวม	158	100

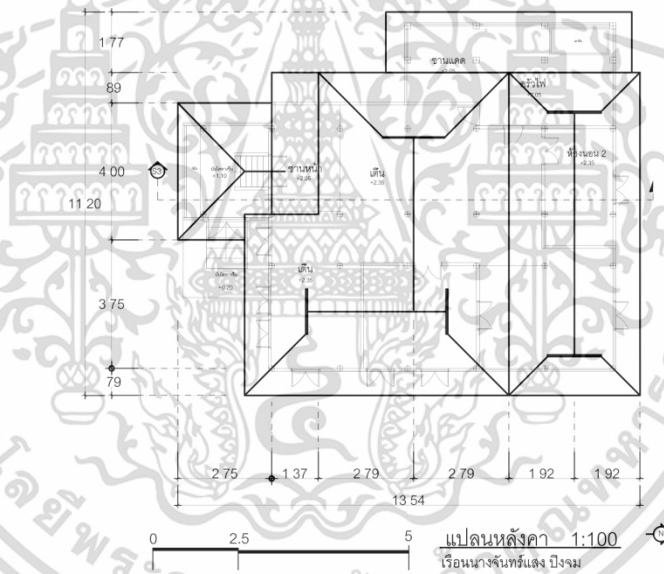

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยจีนเดิมหลังที่ 5 จะแบ่งพื้นที่ในส่วนเต็มมากที่สุดคือ 23% รองลงมาคือ ครั้วไฟ(เดิม) 10% ชานหลัง 8% ห้องนอน16% ชานบันได 4% ห้องนอน2และชานหน้าน้อยสุด4% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยจีนเดิมหลังที่ 5 จะให้ความสำคัญกับเต็นและครั้วไฟเนื่องจากเต็นใช้ทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครื่องญาติหรือแขกที่มาเยือน ส่วนได้ทุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวัน และพักผ่อนในตอนกลางวันอีกทั้งยังเป็นพื้นที่เก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.38 ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนไทเขินเดิม หลังที่ 5)

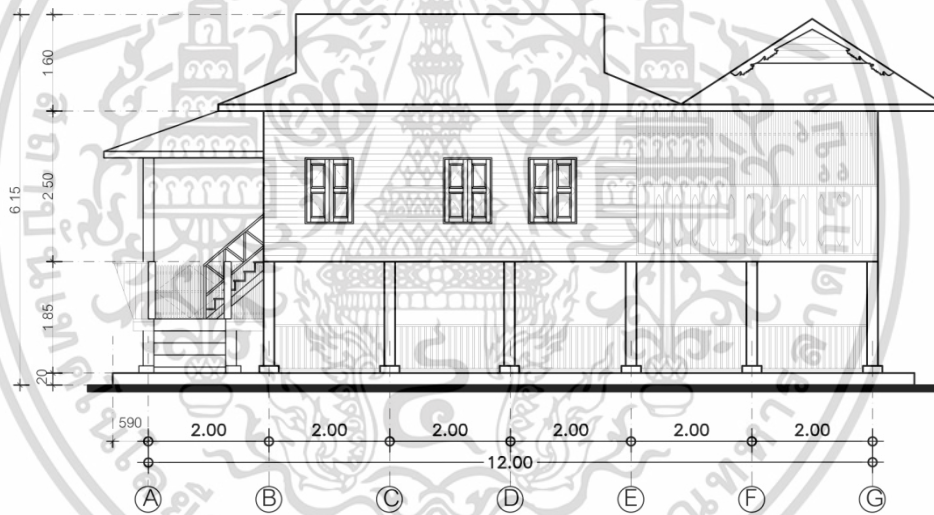

รูปที่ 4.39 แปลนหลังคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

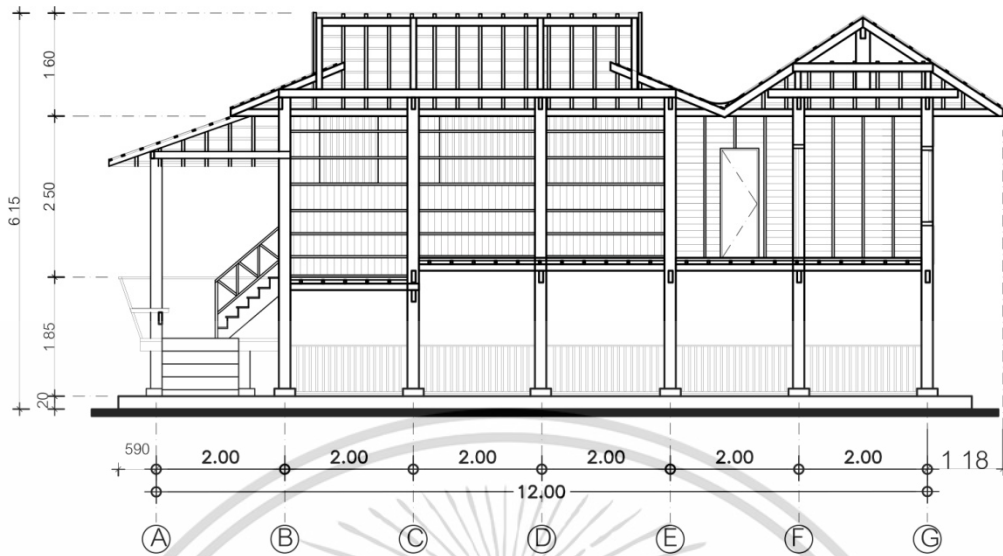

รูปที่ 4.40 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.41 รูปด้านข้างเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.42 รูปตัด

ตารางที่ 4.10 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

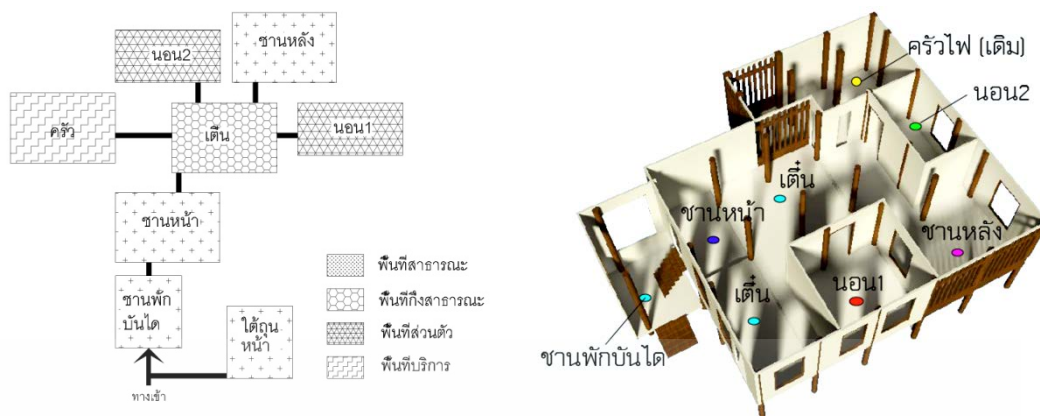
<p>เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 5</p> <p>ผังพื้นเรือน</p>	<p>การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์</p> <p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบประกอบด้วย ชานพัก บันได ชานหน้า เติ่น ห้องนอน ครัวไฟ และชานหลัง และมีทางขึ้นลงเรือนอยู่ทางเดียว</p>
 <p>แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูงผนังเรือนชั้น 2 เป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน ผนังด้านหน้าปิดทึบ มีช่องเปิดประตูหน้าต่างเท่านั้น</p>
 <p>บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดมีหลังคาคลุม การวางบันไดจะแนบข้าง เติ่น บันไดจะต่างจากหลังอื่นมีชานพักก่อนขึ้นสู่ชานและเติ่นใต้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งใช้พักผ่อนและรับแขกในตอนกลางวัน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

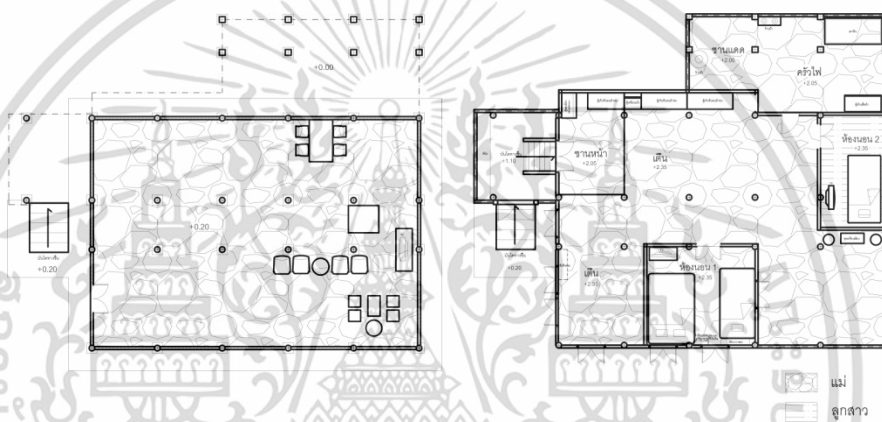
ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 5	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="443 577 689 611">แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p data-bbox="874 342 1401 499">หลังคาทรงจั่ว สลับหน้าจั่วปิดทึบหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ และทำหลังคาปีกนกตรงพื้นที่ครัว</p>
 <p data-bbox="494 981 641 1014">เต็นและชาน</p>	<p data-bbox="874 633 1401 969">ก่อนขึ้นสู่เต็นและชาน มีประประตูปิดกั้นทางเข้า ผนังทึบมีเพียงช่องเปิดหน้าต่าง มีหิ้งพระติดผนังทางทิศใต้ของเรือน พื้นที่ชานหน้าเป็นพื้นที่พักก่อนขึ้นเรือนเท่านั้นจึงมีพื้นที่ขนาดเล็ก และให้เต็นเป็นพื้นที่รับแขกและพักผ่อนในตอนกลางวัน</p>
 <p data-bbox="513 1326 625 1359">ห้องนอน</p>	<p data-bbox="874 1050 1385 1263">ลักษณะการนอนจะนอนกับเตียงสูง ผนังภายในห้องโถงโครงสร้างไม่มีหน้าต่างอยู่ในเรือนเปิดทางชานหลังให้เปิดรับลมในตอนกลางวันและเพื่อความปลอดภัย</p>
 <p data-bbox="466 1675 667 1709">ห้องครัวชานหลัง</p>	<p data-bbox="874 1382 1401 1650">ครัวไฟผนังด้านบนจะไม่ปิดทึบสามารถระบายกลิ่นและควันได้ แต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้งานแล้วจะแยกครัวออกจากเรือนนอน ชานหลังใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนในกลางวัน ผนังเปิดรับแสงและลมผนังในส่วนล่างเป็นฝาไหล</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.43 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน

รูปที่ 4.44 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ได้ฤดูแลงและบนเรือน

จากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกในครอบครัวมีอยู่กัน 2 คน แม่และลูกสาว แต่ลูกสาวไปทำงานต่างจังหวัดจึงมีเพียงแม่ที่ใช้พื้นที่ภายในเรือนเป็นส่วนใหญ่พื้นที่ภายในเรือนมีเพียงพอต่อการใช้งาน ส่วนที่ปิดกั้นคือส่วนห้องนอนเพื่อความเป็นส่วนตัวและครัวไฟ ปัจจุบันไม่ได้ใช้งานเนื่องจากกลิ่นและควันเข้ามาภายในเรือนนอน ได้ฤดูแลงใช้ทำกิจกรรมในตอนกลางวันและใช้รับแขก

4.1.6 เรือนไทเชินเดิม หลังที่ 6 (เรือนนางนวลศรี กันธอุดม)

อายุเรือน 67 ปี ทำการศึกษาเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2556 เวลา 13.00-14.50 น.

สถานที่ตั้งเลขที่ 308 ม.1 ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

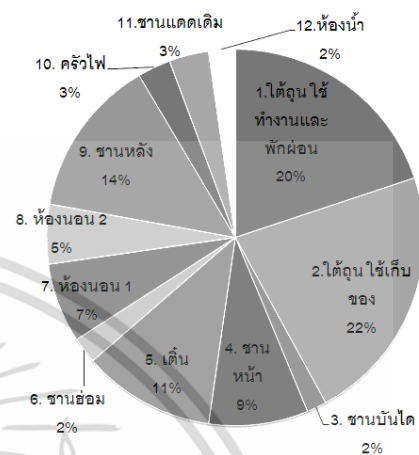
ผู้อยู่อาศัย 1. นางนวลศรี กันธอุดม ลูกชาย 1 คน มีครอบครัวอยู่ต่างจังหวัด

ระยะเวลาการพักอาศัย 40 ปี ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบด้วย 1. เรือนนอน 2. ลานบ้าน (ช่ง) 3. บ่อน้ำ 4. ส้วม 5. สวนครัว 6. ยุงข้าว หลังคาจั่วแบบพับศอกมีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้นหลัก เป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนหลังคาเป็นกระเบื้องดินเผา

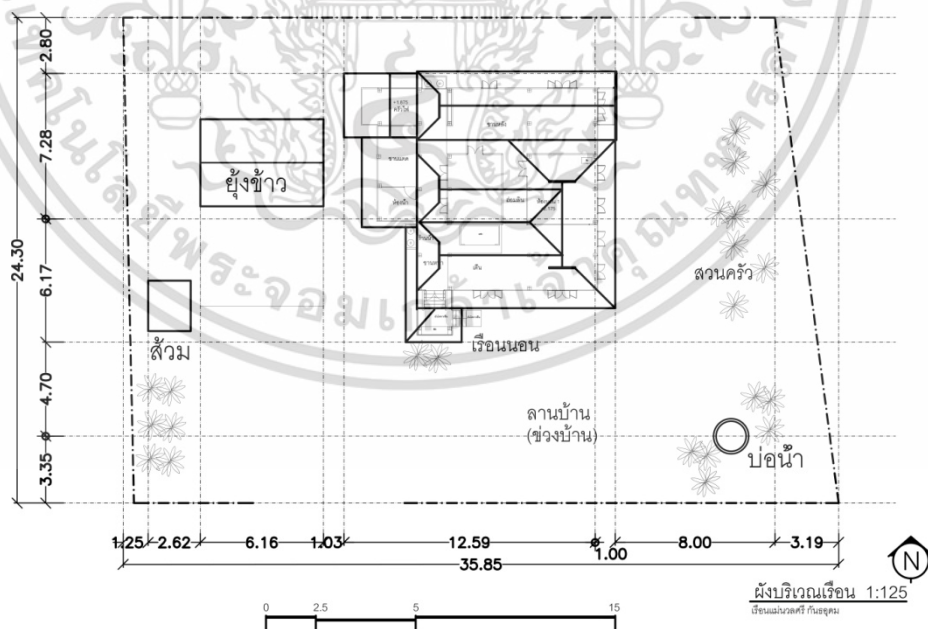
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	รวม.	%
ชั้น 1 (ได้ถุน)	1. ได้ถุน ใช้ทำงานและพักผ่อน	35	20
	2. ได้ถุน ใช้เก็บของ	39	22
ชั้น 2	3. ชานบันได	3	2
	4. ชานหน้า	15	9
	5. เติ้น	20	11
	6. ชานฮ่อม	4	2
	7. ห้องนอน 1	12	7
	8. ห้องนอน 2	9	5
	9. ชานหลัง	24	14
	10. คริวไฟ	5	3
	11. ชานแดดเต็ม	6	3
	12. ห้องน้ำ	4	2
	พื้นที่ใช้สอยรวม	176	100

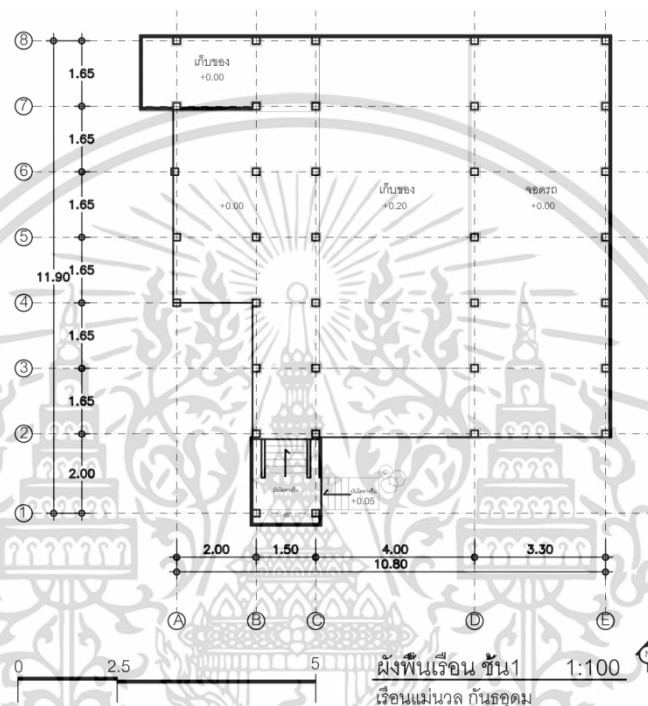
รูปที่ 4.45 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางนวลศรีคิดเป็นร้อยละ

รูปที่ 4.46 ผังบริเวณเรือน

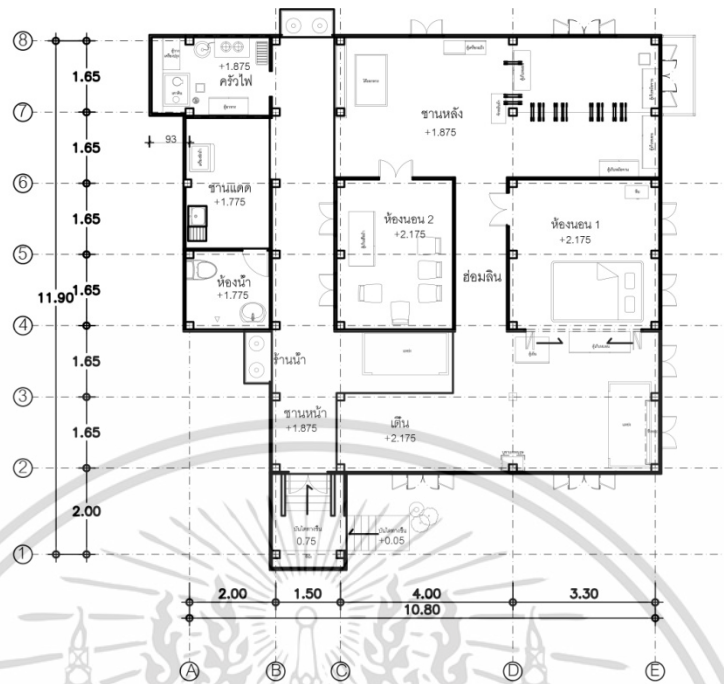
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยเงินเดิมหลังที่6จะแบ่งพื้นที่ในส่วนชานหลังมากที่สุดคือ 14% รองลงมาคือ เติ่น11% ชานหน้า9% ห้องนอน17% ห้องนอน25% ชานแดดเดิม3% ครัวไฟ 3% และน้อยสุดคือชานฮ่อม ชานบันไดและห้องน้ำ 2% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยเงินเดิมหลังที่6 จะให้ความสำคัญชานหลังปัจจุบันใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนของคนในครอบครัวและเต็นท์ใช้ทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน

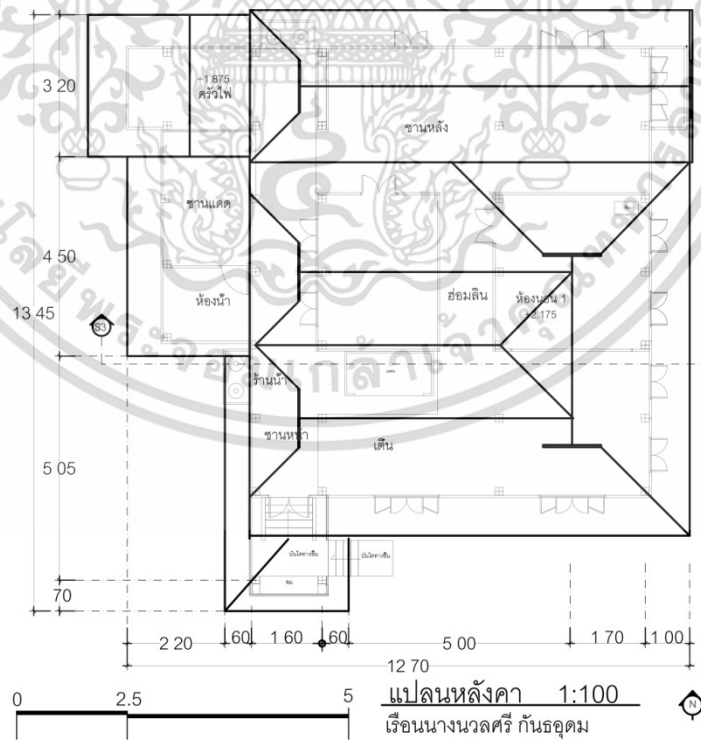

รูปที่ 4.47 ผังพื้นเรือนชั้น 1 (เรือนไทยเงินเดิม หลังที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

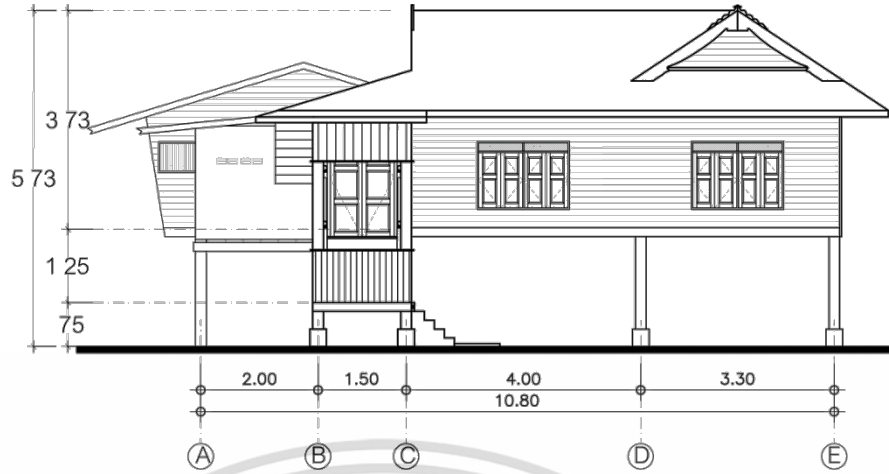

รูปที่ 4.48 ผังพื้นเรือนชั้น 2 (เรือนไทเขินเดิม หลังที่ 6)

รูปที่ 4.49 แปลนหลังคา

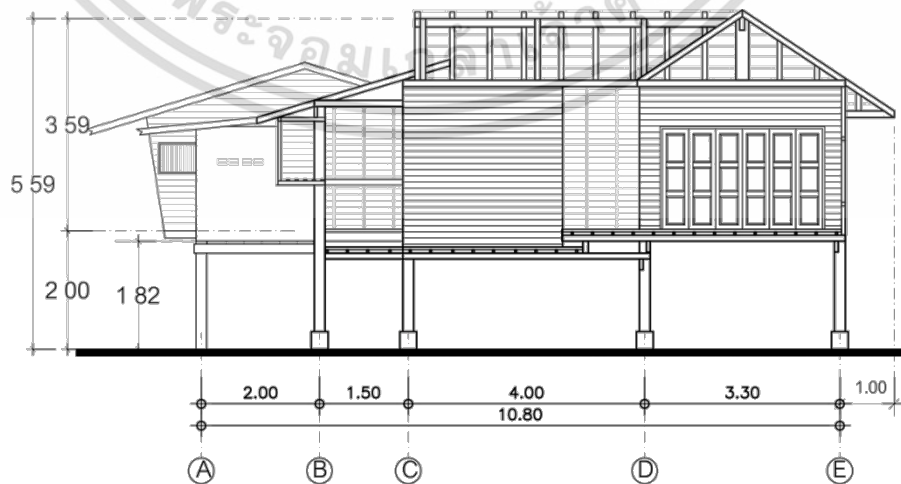
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.50 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.51 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.52 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

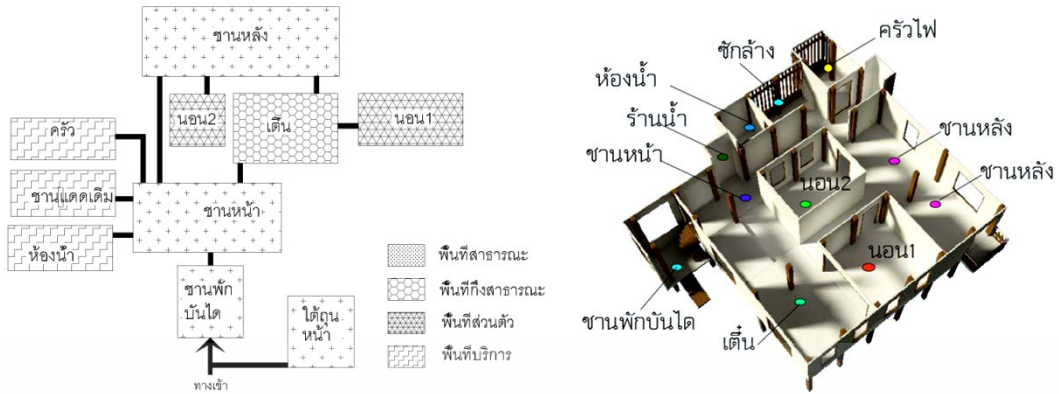
เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 6	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p style="text-align: center;">แผนผังเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบอยู่บนเรือนไทเขินเดิมหลังที่6 ประกอบด้วย ชานหน้า เต็น (ร้านน้ำไม่มีการใช้งานแล้ว) ชานล้อมห้องนอน ครัวไฟและชานหลัง มีทางขึ้นลงเรือนทางเดียว</p>
 <p style="text-align: center;">แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูงผนังเรือนชั้น 2 เป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวอนนใต้ถุนใช้ไม้ตีแปะแนวอนน ช้างเรือนมีลานโล่ง ใช้ตากพืชผลทางการเกษตรและเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ</p>
 <p style="text-align: center;">บันไดทางขึ้นใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดทางขึ้นมี 2 ช่วง มีหลังคาคลุมชานพักบันไดมีผนังไม้ปิดชานพักและมีที่นั่งก่อนขึ้นบันไดเข้าสู่ชานและเต็น ก่อนขึ้นเรือนมีก๊อกน้ำสำหรับล้างเท้าก่อนขึ้นเรือน มีสวนข้างบันไดปลูกดอกพื้บ้านปลูกไว้เพื่อความสวยงามใต้ถุนเรือนใช้เก็บของและอุปกรณ์ทางการเกษตร ทำงานและพักผ่อน</p>
 <p style="text-align: center;">แสดงรูปแบบหลังคา</p>	<p>หลังคาเป็นเรือนจั่วหลายจั่วสลัขวางกันหน้าจั่วประดับด้วยไม้ฉลุเป็นลวดลายจั่วมีขนาดเล็ก</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

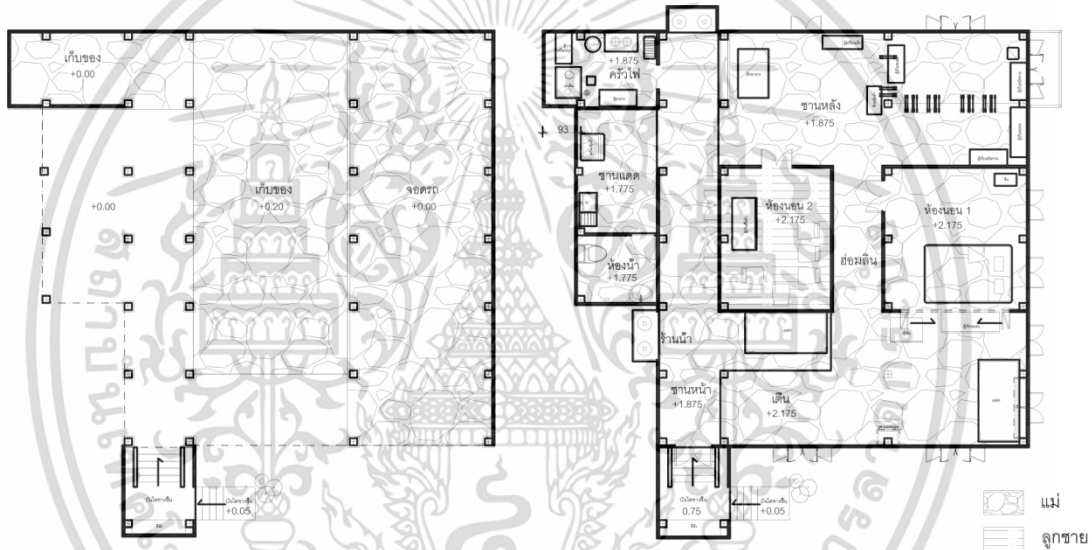
ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 6	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p style="text-align: center;"> เต็น ชานหน้า </p>	<p>บริเวณชานหน้าและเต็นเป็นพื้นที่รับแขกและใช้นั่งเล่น พบเห็นหิ้งพระบริเวณเต็น ชานหน้าเป็นทางเชื่อมระหว่าง ห้องนอน2ชานหลังและชานแดดที่ได้ต่อเติมหลังคาและต่อเติมห้องน้ำ</p>
 <p style="text-align: center;">ห้องนอน1 ห้องนอน2</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยห้องนอนมีหีบไม้เก็บของมีค่า ใช้เตียงนอนสูง ห้องนอน1จะเป็นห้องนอนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันออกส่วนห้องนอน2 ไม่ได้ใช้งานจำใช้เป็นที่เก็บโต๊ะเก้าอี้และของ</p>
 <p style="text-align: center;">ครัวไฟ</p>	<p>ผนังส่วนเต็นทางทิศตะวันออกมีหิ้งพระไว้บูชา อยู่ติดกับเสามงคุดและผนังห้องนอนใหญ่ที่มีตู้บังไว้ มีประตูบานเฟี้ยมสามารถเปิดโล่งได้เมื่อมีงานมงคลต่างๆ</p>
 <p>ชานแดด</p>	<p>ชานหลังเป็นพื้นที่โล่งมีหลังคาคลุม จากการสัมภาษณ์เดิมเป็นพื้นที่โล่งใช้ชั่งล้างต่างๆเช่นล้างผักเตรียมเข้าครัวแต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นที่ทำอาหารเนื่องจากใช้พื้นที่ครัวเดิมปรับเปลี่ยนให้เป็นที่พักผ่อนนอนเล่นของคนในครอบครัว</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.53 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน

รูปที่ 4.54 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน

จากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกในครอบครัวมีอยู่กัน 2 คนแม่และลูกชายและเนื่องจากลูกชายมีครอบครัวต่างจังหวัดจึงมีเพียงแม่ที่ใช้พื้นที่ภายในเรือนเป็นส่วนใหญ่พื้นที่ภายในเรือนมีเพียงพอดต่อการใช้งาน และพื้นที่ภายในเรือนได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากเดิมคือไม่ใช้ครัวเดิมแล้ว ย้ายครัวไปอยู่ตรงชานแดดและทำหลังคาคลุม และได้ต่อเติมห้องน้ำตรงชานแดดเดิม ที่ปิดกั้นคือส่วนห้องนอนเพื่อความเป็นส่วนตัว ส่วนใต้ถุนใช้ทำงานตอนกลางวันและใช้เก็บของและอุปกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.7 เรือนไทเชินเดิม หลังที่ 7(เรือนนายคำป่าบง)

อายุเรือน55ปี

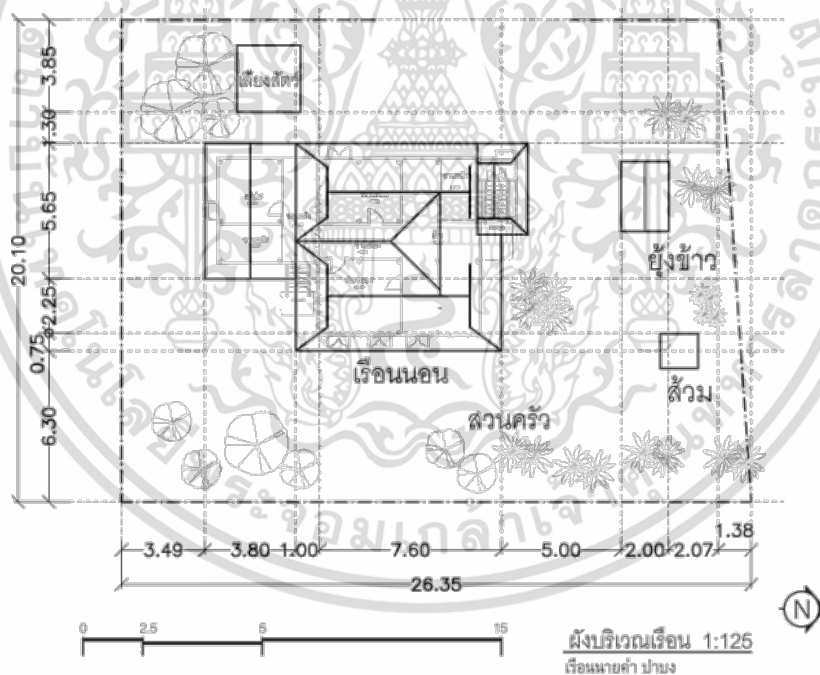
ทำการศึกษาเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม255608.30-10.40 น.

สถานที่ตั้งเลขที่ 39/1ม.4 ตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย 1.นายคำ ป่าบง 2.นางทองสุข พิกเล็ก (หลาน)

ระยะเวลาการพักอาศัย40ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบด้วย 1.เรือนนอน 2.ลานบ้าน (ช่วง) 3.บ่อน้ำ 4.ส้วม 5.สวนครัว 6.ยุงข้าว ลักษณะอาคารหลังคาเป็นจั่วแฝดสองจั่วมีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้นหลักบันไดมีสองช่วงด้วยกัน ชานพักและมีผนังปิดล้อมสองด้าน เป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนรูปแบบหลังคาทรงจั่ว วัสดุหลังคามุงหลังคาเป็นกระเบื้องดินเผา ผนังเรือนด้านหน้าส่วนชานและเต็น ปิดล้อม และองค์ประกอบต่างๆคงเป็นแบบไทเชินเดิมอยู่บันไดขึ้นลงมีอยู่ 2ทางคือ บันไดหน้าและบันไดหลังทางขึ้นด้านหน้าตั้งฉากกับเต็น

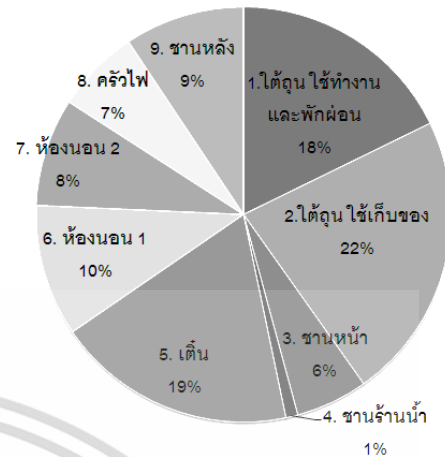

รูปที่ 4.55 ผังบริเวณเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

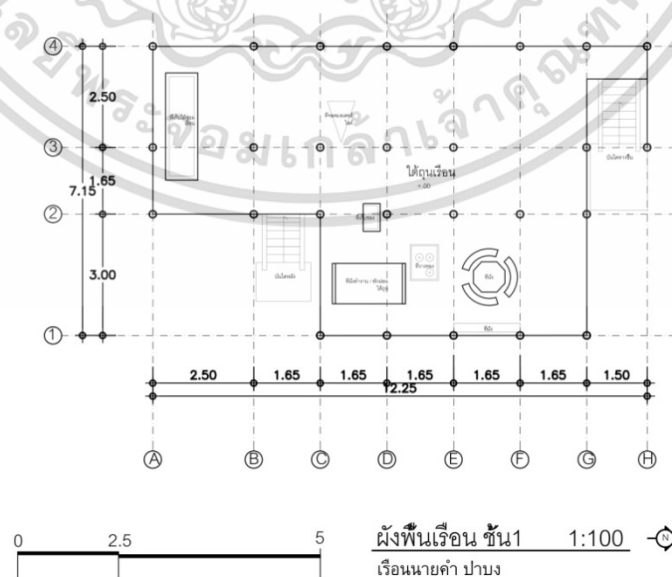
ตารางที่ 4.13 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	รวม.	%
ชั้น1(ได้ถุน)	1. ได้ถุน ใช้ทำงานและพักผ่อน	19	18
	2. ได้ถุน ใช้เก็บของ	24	22
ชั้น2	3. ชานหน้า	6	6
	4. ชานร้านน้ำ	1	1
	5. เติ้น	20	19
	6. ห้องนอน 1	11	10
	7. ห้องนอน 2	9	8
	8. คริวไฟ	7	7
	9. ชานหลัง	10	9
	พื้นที่ใช้สอยรวม	107	100

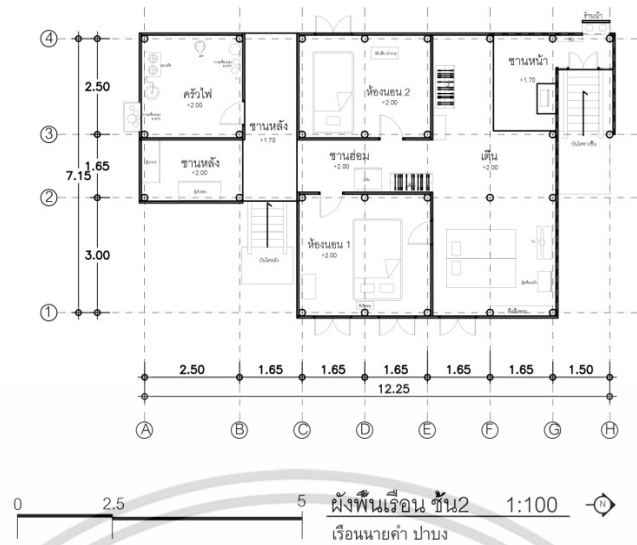
รูปที่ 4.56 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนายคำ คิดเป็นร้อยละ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทเงินเดิมหลังที่ 7 จะแบ่งพื้นที่ในส่วนเดินมากที่สุดคือ 19% รองลงมาคือ ห้องนอน 110% ชานหลัง 9% ห้องนอน 2 8% คริวไฟ 7% และชานหน้า 6% และน้อยสุดคือร้านน้ำ 1% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทเงินเดิมหลังที่ 7 จะให้ความสำคัญกับเติ้นและห้องนอนเนื่องจากเติ้นใช้ทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน ส่วนใช้ในการพักผ่อนในกลางคืน ส่วนได้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวัน และพักผ่อนในตอนกลางวันอีกทั้งยังเป็นที่ยืนที่เก็บของ

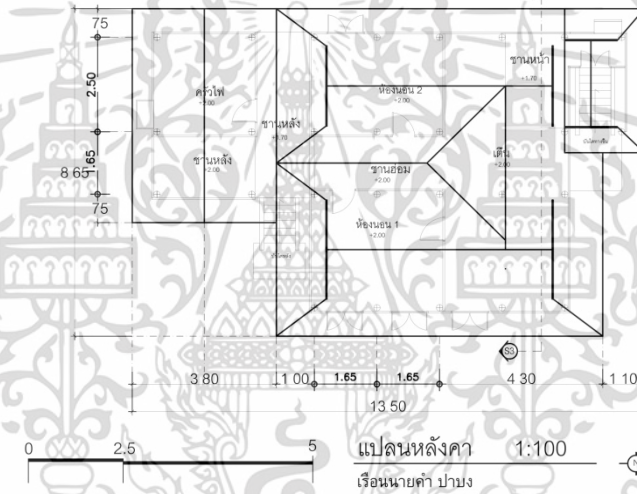

รูปที่ 4.57 ผังพื้นเรือนชั้น 1 (เรือนไทเงินเดิม หลังที่ 7)

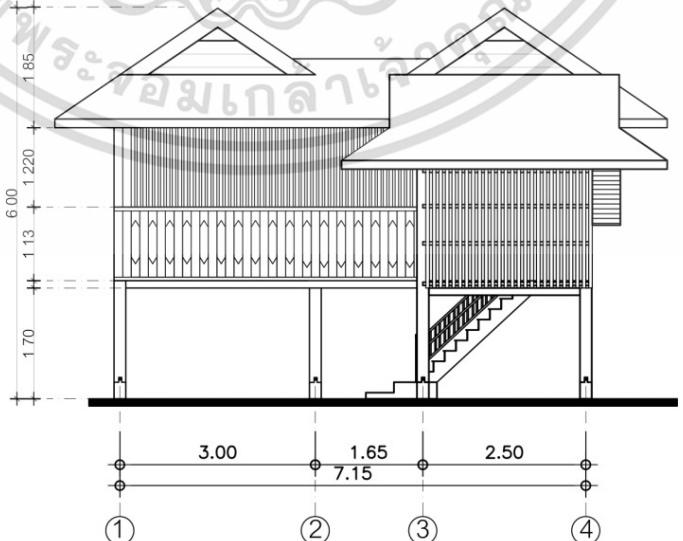
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.58 ผังพื้นเรือนชั้น 2 (เรือนไทเขินเดิม หลังที่ 7)

รูปที่ 4.59 แปลนหลังคา

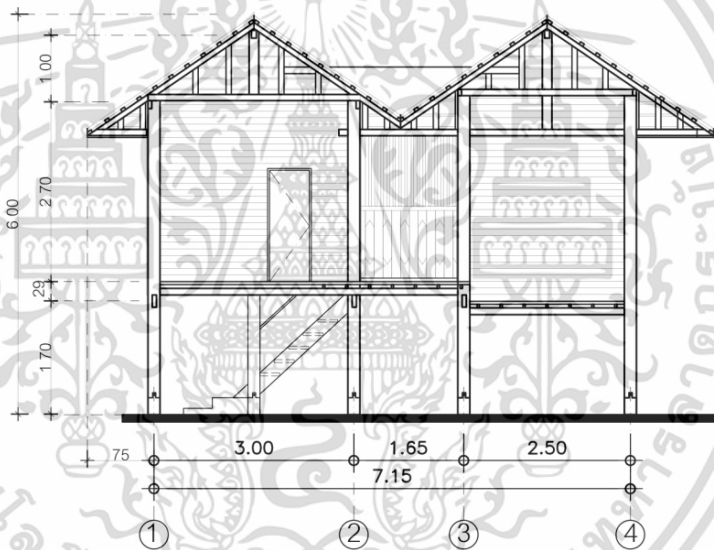

รูปที่ 4.60 รูปด้านหน้าเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.61 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.62 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

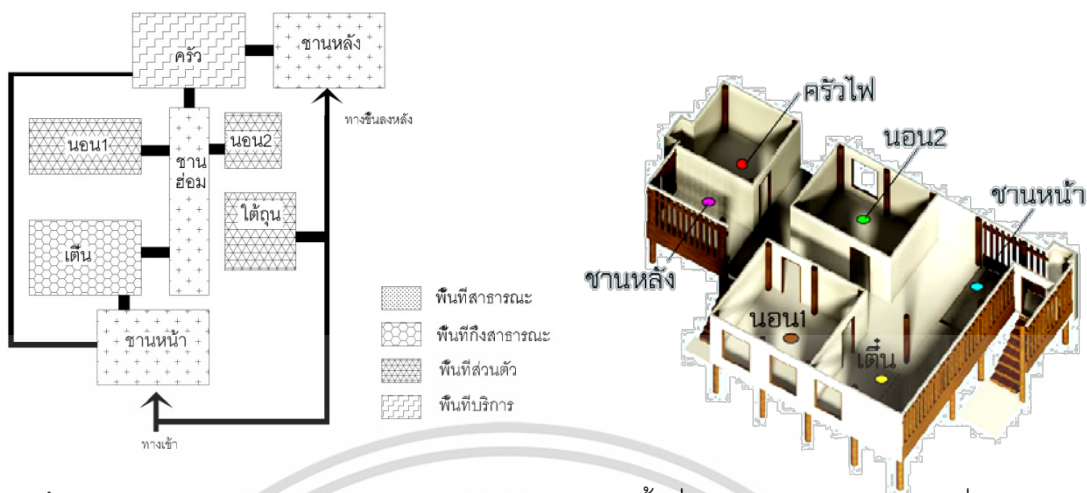
เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 7	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p>ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบประกอบด้วย ชานพัก บันได ชานหน้า เดี้น ห้องนอน คริวไฟ และชานหลัง และมีทางขึ้นลงเรือนอยู่ทางเดียว</p>
 <p>แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูงผนังเรือนชั้น 2 เป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน ผนังด้านหน้าผนังด้านหลังเป็นไม้ระแนงและทำผนังเป็นฝาไหล</p>
 <p>บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดมีหลังคาคลุม การวางบันไดจะแนบข้าง เดี้น ข้างบันไดส่วนใหญ่จะเป็นไม้ดอก ผนังบ้านปลูกไว้สำหรับบูชาพระ ผนังส่วนเดี้นทำเป็นฝาไหล</p>
 <p>แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p>หลังคาทรงจั่วแฝด หน้าจั่วปิดทึบหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ มีหลังคาคลุมบันได ส่วนหลังคาชานหลังและคริวไปได้เปลี่ยนเป็นกระเบื้องลอนคู่แต่ยังคงรูปทรงจั่วแบบเดิม</p>
 <p>เดี้นและชาน</p>	<p>ก่อนขึ้นสู่เดี้นและชาน มีประประตูปิดกันทางเข้า ผนังไม้ระแนงเว้นช่องให้แสงและลม เข้าสู่ตัวเรือน พื้นที่ชานหน้าและเดี้นเป็นพื้นที่นั่งเล่นและพักผ่อน และให้เดี้นเป็นพื้นที่รับแขกและพักผ่อนในตอนกลางคืน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

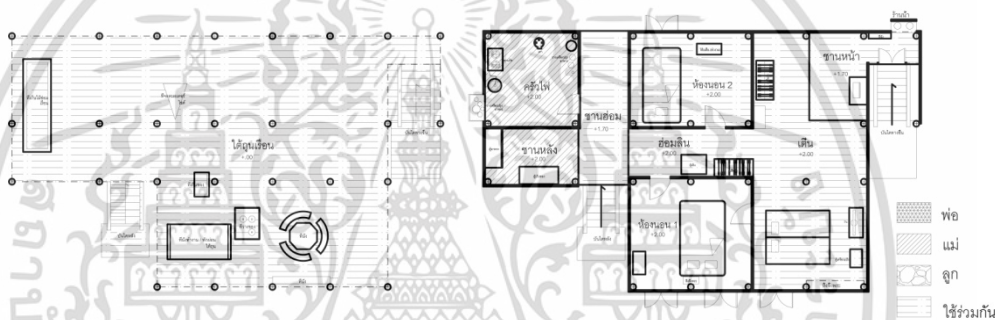
ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 7	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="496 546 639 584">ห้องนอนต้น</p>	<p data-bbox="874 338 1401 501">ลักษณะการนอนจะนอนกับพื้น ผนังภายในห้องโถงโครงสร้างไม้ พบเห็นหิ้งพระในส่วนห้องนอน ในฤดูร้อนจะออกมาอนบริเวณเต็น</p>
 <p data-bbox="288 824 384 862">ห้องครัว</p> <p data-bbox="528 824 624 862">ชานหลัง</p>	<p data-bbox="874 607 1401 884">ครัวไฟผนังด้านบนจะไม่ปิดทึบสามารถระบายกลิ่นและควันได้ปัจจุบันได้ใช้เตาแก๊สในการทำอาหาร และทำโดยการยื่นมากกว่านั่งทำชานหลังใช้เป็นพื้นที่เก็บอาหารและของใช้ร่วมกับครัวไฟ</p>
 <p data-bbox="496 1160 624 1198">ผนังผ้าไหล</p>	<p data-bbox="874 898 1401 1061">ผ้าไหลจะพบเห็นในส่วนเต็นชานหลังทั้งสองส่วนนี้จะทำผนังโปร่งแต่ยังคงปิดล้อมเพื่อความปลอดภัย</p>
 <p data-bbox="400 1442 496 1480">ฝ้ายันต์</p> <p data-bbox="671 1442 767 1480">ร้านน้ำ</p>	<p data-bbox="874 1211 1401 1375">ฝ้ายันต์จะติดไว้ตรงประตูทางเข้าเชื่อว่าจะช่วยป้องกันสิ่งไม่ดีและผี ร้านน้ำปัจจุบันไม่มีการใช้งานในส่วนนี้แล้ว</p>
 <p data-bbox="512 1861 608 1899">ชานหลัง</p>	<p data-bbox="874 1503 1401 1666">ชานหลังเป็นพื้นที่ในการแยกส่วนระหว่างครัวกับเรือนนอนและช่วยให้ลมผ่านเอากลิ่นและควันจากครัวออกไปนอกเรือน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.63 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน

รูปที่ 4.64 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน

จากการสัมภาษณ์ เดิมเป็นบ้านของนายคำ แล้วได้ไปอยู่เรือนใหม่อีกหลังกับลูกแล้วได้มอบบ้านหลังนี้ให้หลานอยู่ สมาชิกในครอบครัวมีอยู่กัน3คน พ่อแม่และลูก พื้นที่ภายในเรือนส่วนใหญ่มักจะใช้ร่วมกันแต่แม่จะใช้พื้นที่ภายในเรือนมากกว่าคนอื่นเนื่องจากต้องทำงานบ้านทำความสะอาดและทำอาหารส่วนพ่อจะออกไปทำงานนอกบ้านลูกเข้าโรงเรียนในหมู่บ้านตอนกลางวันตาจะมาทำงานจักสานใต้ถุนเรือนและดูแลบ้านให้

4.1.8 เรือนไทเขินเดิม หลังที่ 8(เรือนนางจินดา เดชคุณมาก)

อายุเรือน59 ปี

ทำการศึกษามื่อ วันที่ 23 กรกฎาคม255610.30-12.00 น.

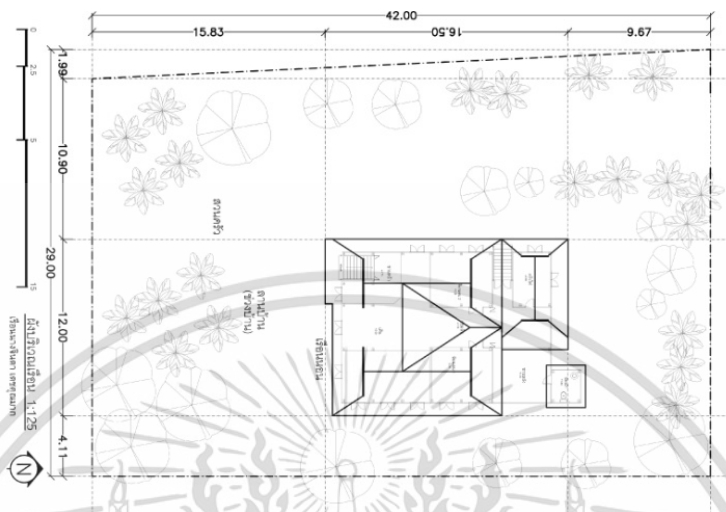
สถานที่ตั้งเลขที่ 96ม.6 ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย 1.นางจินดา เดชคุณมาก 2.นางสาวรวงคณา เดชคุณมาก

ระยะเวลาการพักอาศัย59 ปี (เดิมเป็นบ้านที่พ่อของนางจินดาได้สร้างไว้)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

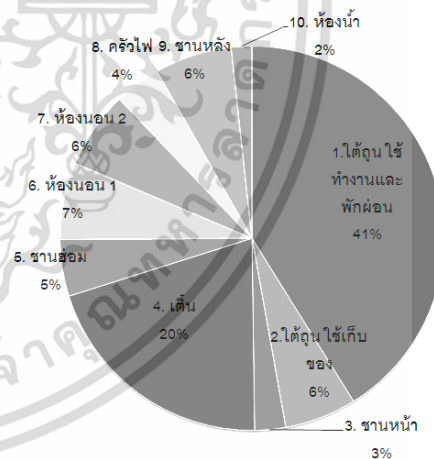
ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบด้วย 1.เรือนนอน 2.ลานบ้าน (ช่วง) 3.สวนครัว ลักษณะอาคารหลังคาเป็นจั่วแฝดสองจั่วมีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้นหลักบันได มีสองช่วงด้วยกัน ซานพักและมีผนังปิดล้อมสองด้าน เป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนรูปแบบหลังคาทรงจั่ว

รูปที่ 4.65 ผังบริเวณเรือน

ตารางที่ 4.15 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

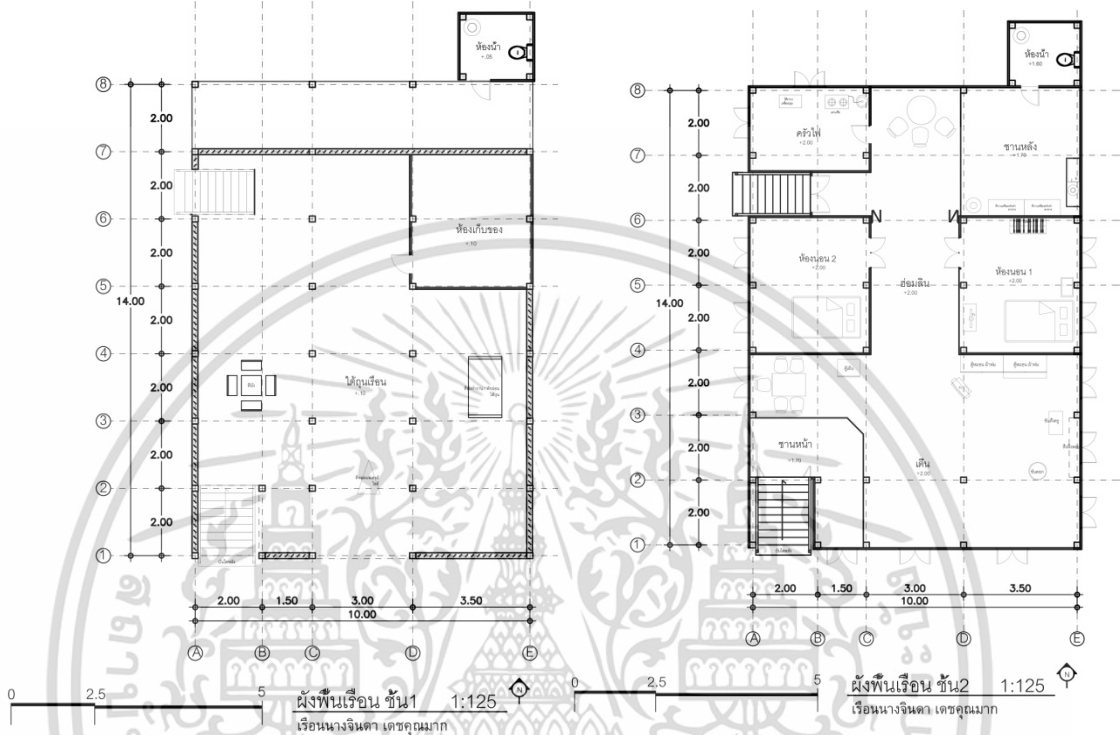
	พื้นที่ใช้สอย	ตรม.	%
ชั้น1(ใต้ถุน)	1. ใต้ถุน ใช้ทำงานและพักผ่อน	95	41
	2. ใต้ถุน ใช้เก็บของ	14	6
ชั้น 2	3. ซานหน้า	6	3
	4. เติ้น	47	20
	5. ซานฮ่อม	11	5
	6. ห้องนอน 1	15	7
	7. ห้องนอน 2	15	6
	8. ครัวไฟ	9	4
	9. ซานหลัง	15	6
	10. ห้องน้ำ	4	2
	พื้นที่ใช้สอยรวม	223	100

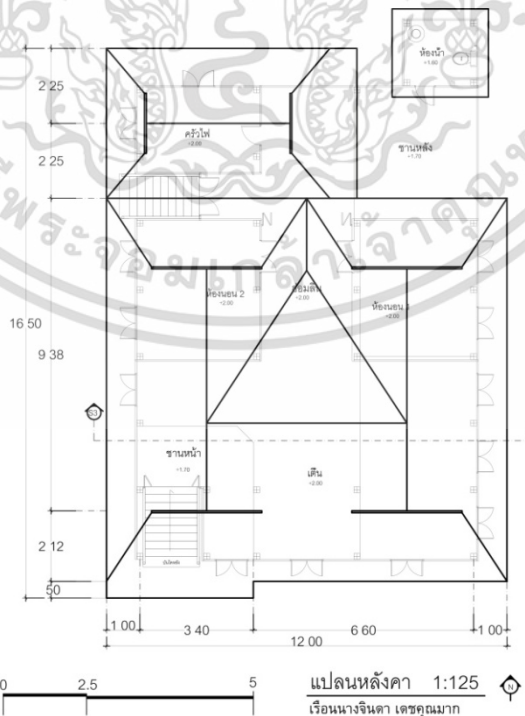
รูปที่ 4.66 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางจินดา คิดเป็นร้อยละ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทเขินเดิมหลังที่8จะแบ่งพื้นที่ในส่วนเต็นมากที่สุดคือ 20% รองลงมาคือ ห้องนอน17%ห้องนอน2และซานหลัง 6% ครัวไฟ 4% และซานหน้า3% และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้อยที่สุดคือห้องน้ำ 2% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยจีนเดิมหลังที่ 8 จะให้ความสำคัญกับเดิน และห้องนอนเนื่องจากเดินใช้ทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน ส่วนใช้ในการพักผ่อนในกลางคืน ส่วนใต้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวัน และพักผ่อนในตอนกลางวัน 41% และกินผนังเป็นที่เก็บของ 6%

รูปที่ 4.67 ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนไทจีนเดิม หลังที่ 8)

รูปที่ 4.68 แปลนหลังคา

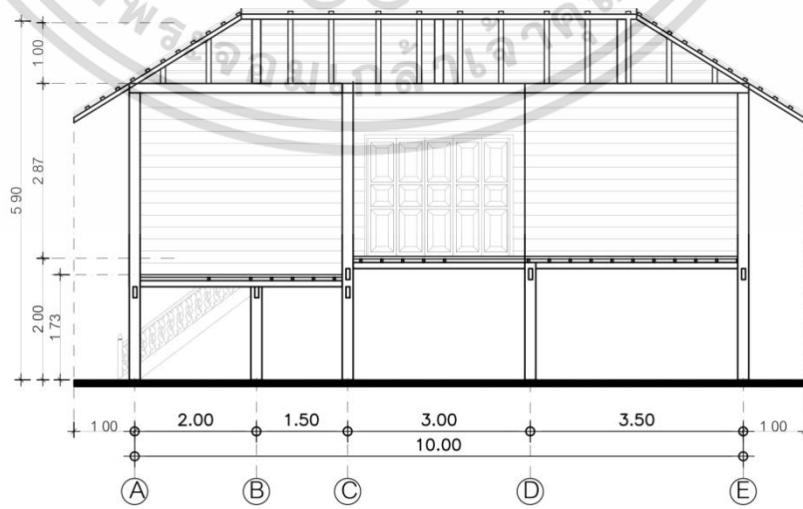
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.69 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.70 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.71 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

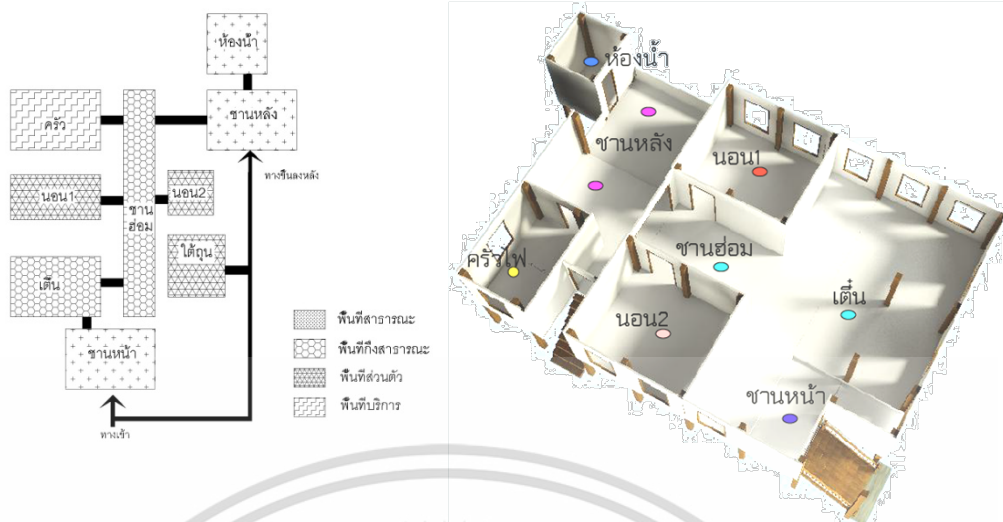
เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 8	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p>ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบประกอบด้วย ชานหน้า เต็น ชานฮ่อม ห้องนอน ครุ่ไฟ ชานหลัง และห้องน้ำที่ต่อเติม มีทางขึ้นลงเรือนอยู่ 2 ทาง ขึ้นทางชานหน้าและชานหลัง</p>
 <p>แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูงผนังเรือนชั้น 2 เป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน ผนังด้านหน้าผนังด้านหน้าปิดทึบมิดชิด</p>
 <p>บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดมีหลังคาคลุม การวางบันไดจะแนบข้างเต็น จะมีประตูปิดกั้นก่อนขึ้นสู่ชานหน้า</p>
 <p>แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p>หลังคาทรงจั่วแฝด หน้าจั่วปิดทึบหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ มีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้น</p>
 <p>เต็นและชาน</p>	<p>ก่อนขึ้นสู่เต็นและชาน มีประประตูปิดกั้นทางเข้า ผนังด้านบนเป็นไม้ฉลุให้แสงและลมเข้าสู่ตัวเรือน พื้นที่ชานหน้าและเต็นเป็นพื้นที่นั่งเล่นและพักผ่อน และให้เต็นเป็นพื้นที่รับแขกและพักผ่อน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

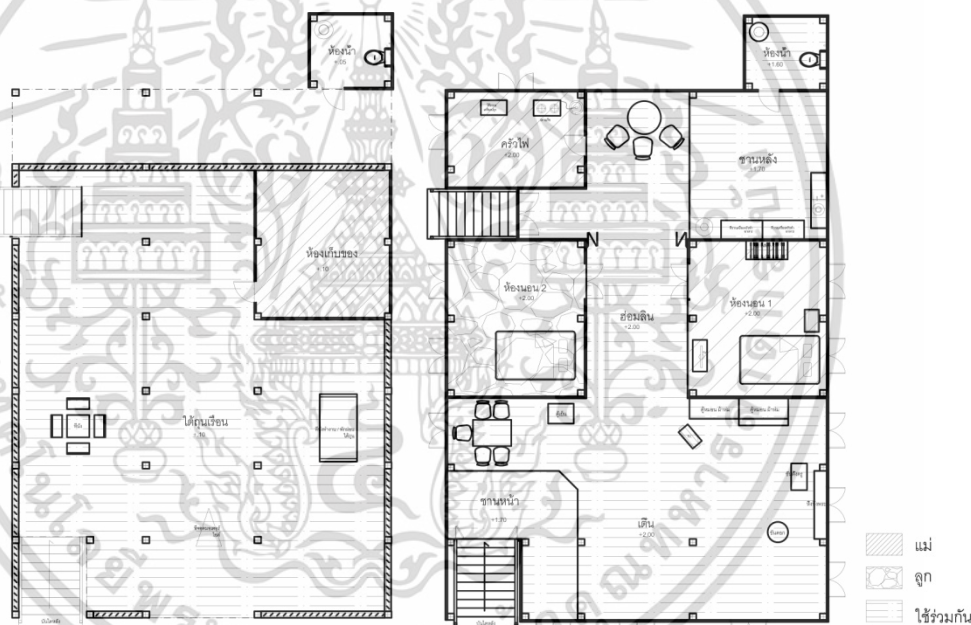
ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

เรือนไทเขินเดิมหลังที่ 8	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="512 611 619 645">ห้องนอน</p>	<p data-bbox="874 342 1398 555">ลักษณะการนอนจะนอนกับเตียงสูง ผ่นังภายในห้องนอนจะกรุด้วยไม้ มีทีวี และตู้เสื้อผ้าในห้องนอน พื้นห้องปูเสื่อน้ำมัน ติดฝ้าเพดาน ติดมุ้งลวดเพิ่มเติมจากเดิม</p>
 <p data-bbox="467 909 663 943">ห้องครัวชานหลัง</p>	<p data-bbox="874 674 1398 947">ครัวไฟผนังด้านบนจะไม่ปิดทึบสามารถระบายกลิ่นและควันได้ ปัจจุบันได้ใช้เตาแก๊สในการทำอาหาร จะทำอาหารโดยการยี่นมากกว่านั่งทำ ชานหลังใช้เป็นพื้นที่เก็บอาหารและของใช้ร่วมกับครัวไฟ</p>
 <p data-bbox="539 1267 592 1301">ผ่นัง</p>	<p data-bbox="874 969 1398 1126">ผ่นังลายฉลุพบเห็นในส่วนเต็น หน้าต่างเตี้ยส่วนนี้จะทำผ่นังโปร่ง แต่ยังคงปิดล้อมเพื่อความปลอดภัย</p>
 <p data-bbox="475 1615 655 1648">ตาแหลวหิ้งพระ</p>	<p data-bbox="874 1328 1398 1485">ตาแหลวจะติดไว้ตรงเหนือประตูทางเข้าเพื่อว่าจะช่วยป้องกันสิ่งไม่ดี หิ้งพระจะอยู่ติดกับเสามงคลบริเวณพื้นที่เต็น</p>
 <p data-bbox="512 1973 619 2007">ชานฮ่อม</p>	<p data-bbox="874 1686 1398 1843">ชานฮ่อมจะเป็นพื้นที่เชื่อมระหว่างเต็นห้องนอน ครัวไฟและชานหลัง จะมีประตูกั้นระหว่างชานหลังกับชานฮ่อม</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.72 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและภาพการจัดที่ว่างในเรือน

รูปที่ 4.73 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ไดกุนและบนเรือน

จากการสัมภาษณ์ เดิมเป็นบ้านของพอนางจินดาปัจจุบันมีผู้อยู่เรือนหลังนี้ 2 คน คือ นางจินดากับลูก พื้นที่ภายในเรือนส่วนใหญ่จะใช้ร่วมกันแม่จะใช้พื้นที่ภายในเรือนมากกว่าลูก เนื่องจากต้องทำงานบ้านทำความสะอาดและทำอาหารส่วนลูกเรียนมหาวิทยาลัยตอนเย็นกลับจึงไม่ค่อยได้ใช้พื้นที่มากเท่าแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 เรือนไทเขินประยุกต์

4.2.1 เรือนไทเขินประยุกต์ หลังที่ 1(เรือนนางจันทร์ จันทร์ชัย)

อายุเรือน 46 ปี

ทำการศึกษามือ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2555 เวลา 14.30-16.20 น.

สถานที่ตั้งเลขที่ 47ม.7 ตำบลบ้านท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

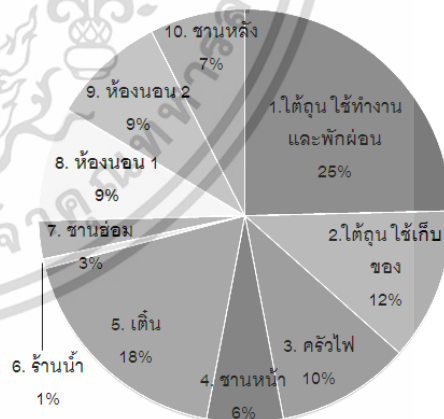
ผู้อยู่อาศัย 1. นางจันทร์ จันทร์ชัย

ระยะเวลาการพักอาศัย 46 ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบด้วย 1.เรือนนอน 2.ลานบ้าน (ช่วง) 3.บ่อน้ำ 4.ส้วม 5.สวนครัว 6.ยุงข้าว ลักษณะอาคารหลังคาเป็นจั่วแฝดสองจั่วมีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้นหลัก เป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนรูปแบบหลังคาทรงจั่ว วัสดุหลังคามุงได้เปลี่ยนเป็นกระเบื้องลอน ผังเรือนด้านหน้าสวนชานและเดินเปิดครึ่งผังกั้นด้านบนเปิดโล่ง และองค์ประกอบต่างๆยังคงเป็นแบบไทเขินเดิมอยู่บันไดขึ้นลงมีอยู่ 2 ทาง ทางขึ้นด้านหน้าตั้งฉากกับชานหน้าขึ้นไป มีชานพักบันไดเล็กๆก่อนเข้าสู่เดินขยายกว้างเป็นพื้นที่เอนกประสงค์

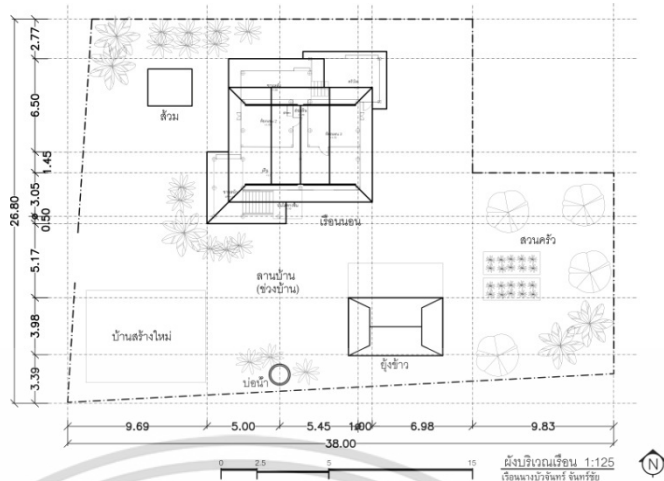
ตารางที่ 4.17 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	ตรม.	%
ชั้น 1 (ใต้ถุน)	1. ใต้ถุน ใช้ทำงานและพักผ่อน	33	25
	2. ใต้ถุน ใช้เก็บของ	16	12
	3. ครัวไฟ	14	3
ชั้น 2	4. ชานหน้า	8	6
	5. เดิน	24	18
	6. รานน้ำ	1	1
	7. ชานฮ่อม	4	3
	8. ห้องนอน 1	12	9
	9. ห้องนอน 2	12	9
	10. ชานหลัง	10	7
	พื้นที่ใช้สอยรวม	134	100

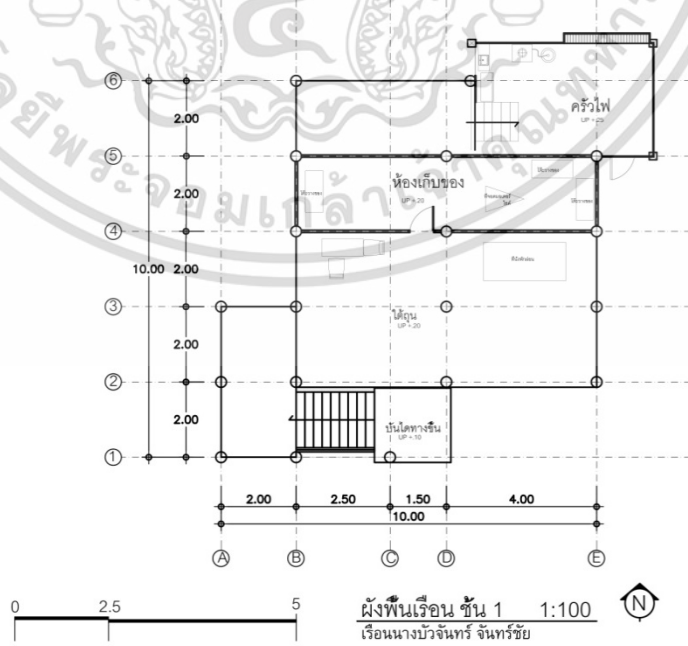
รูปที่ 4.74 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางจันทร์ คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

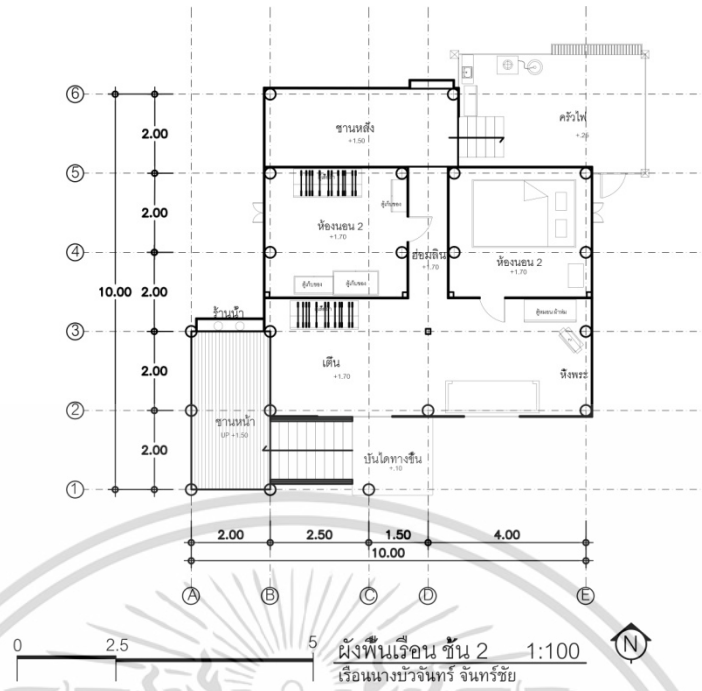
รูปที่ 4.75 ผังบริเวณ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทเชินประยุกต์หลังที่ 1 จะแบ่งพื้นที่ในส่วนเดินมากที่สุดคือ 18% รองลงมาคือห้องนอน 1 และห้องนอน 2 9% ซานหลัง 7% ซานหน้า 6% ซานฮ่อม 4% และน้อยที่สุดคือร้านค้า 1% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทเชินประยุกต์หลังที่ 1 จะให้ความสำคัญกับเดินเนื่องจากเดินใช้ทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน และใช้ในการพักผ่อนในกลางแจ้ง ส่วนใต้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวัน และพักผ่อนในตอนกลางวัน 25% และกันผนังเป็นที่เก็บของ 12% และครัวไฟใช้ทำอาหารเลี้ยงคนในครอบครัวและเครือญาติที่มาเยี่ยมเยือน 3%

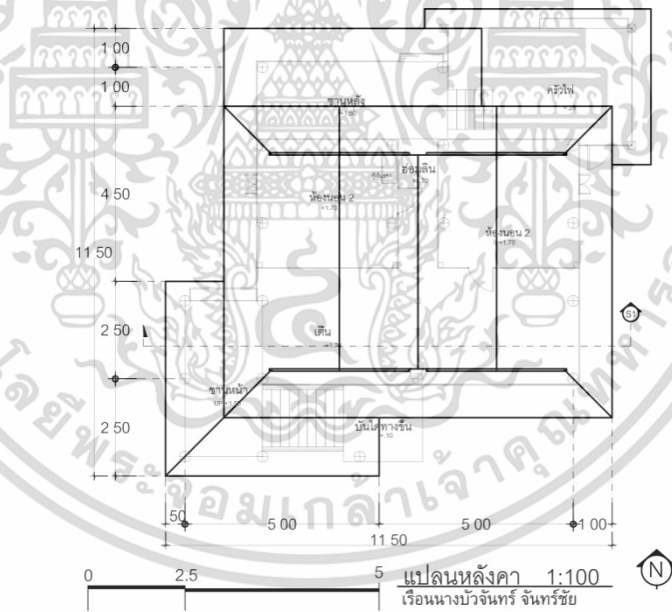

รูปที่ 4.76 ผังพื้นเรือนชั้น 1 (เรือนไทเชินประยุกต์ หลังที่ 1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.77 ผังพื้นเรือนชั้น 2 (เรือนไทจีนประยุกต์ หลังที่ 1)

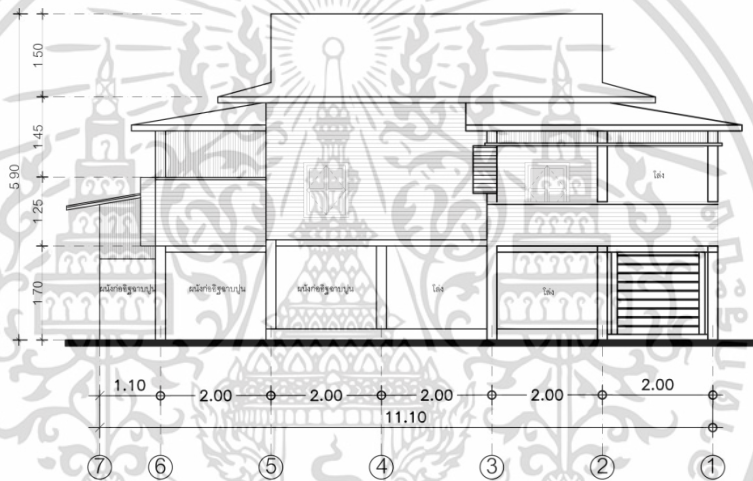

รูปที่ 4.78 แปลนหลังคา

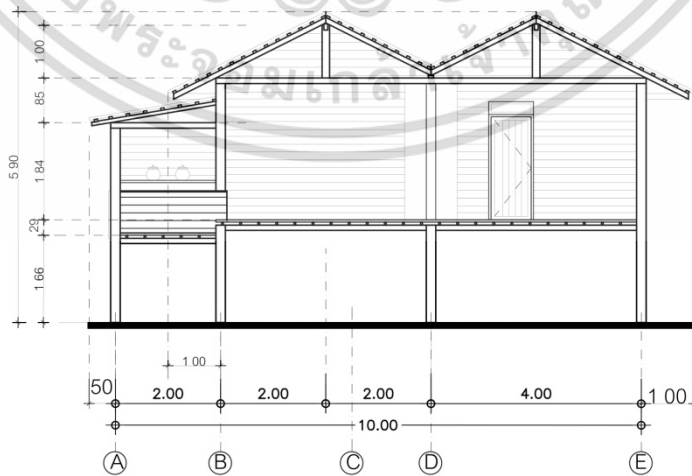
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.79 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.80 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.81 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

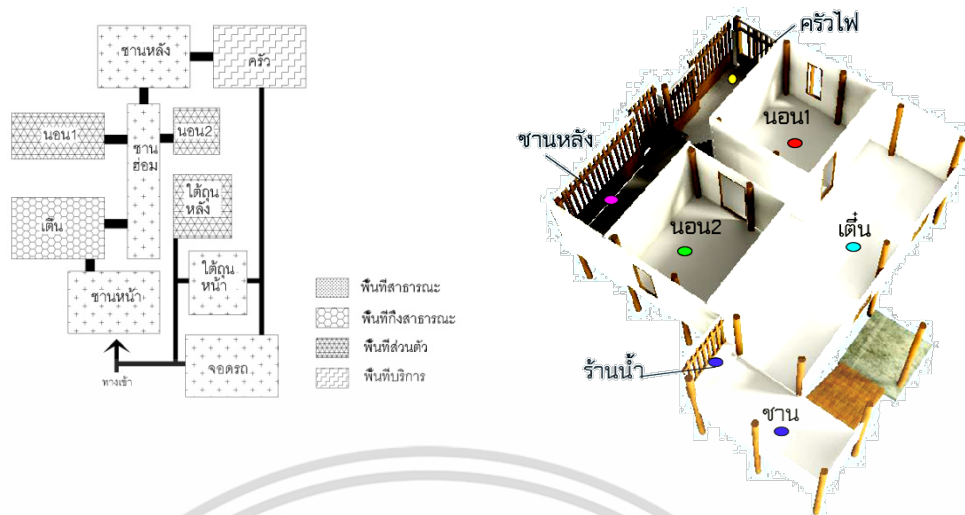
เรือนไทเงินประยุกต์หลังที่ 1	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p>ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบประกอบด้วย ชานหน้า เต็น ชานฮ่อม ร้านน้ำ ห้องนอน คริวไฟ ชานหลัง มีทางขึ้นลงเรือนอยู่ 2 ทางขึ้นทางชานหน้าและชานหลัง</p>
 <p>แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูงผนังเรือนปิด ครึ่งล่างด้านบนโล่งเป็นผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน ช่องหน้าต่างเตี้ยไม่มีบานเปิด</p>
 <p>บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดมีหลังคาคลุม การวางบันไดจะแนบข้างเต็น จะมีประตูปิดกั้นก่อนขึ้นสู่ชานหน้า ใต้ถุนเรือน ใช้พักผ่อน ทำงานในตอนกลางวัน และก่อผนังเป็นห้องเก็บของ</p>
 <p>แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p>หลังคาทรงจั่วแฝด หน้าจั่วปิดทึบหลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนคู่ มีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้น</p>
 <p>เต็นและชาน</p>	<p>ก่อนขึ้นสู่เต็นและชาน มีประตูประตูปิดกั้นทางเข้า ผนังปิดครึ่งล่างส่วนบนเปิดโล่งให้แสงและลมเข้าสู่ตัวเรือน พื้นที่ชานหน้าและเต็นเป็นพื้นที่นั่งเล่นและพักผ่อน และให้เต็นเป็นพื้นที่รับแขกและพักผ่อน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

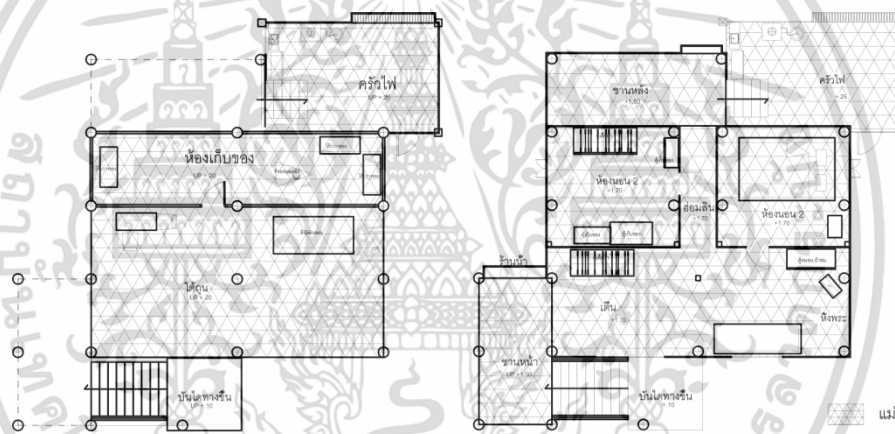
ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

เรือนไทเงินประยุกต์หลังที่ 1	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="512 607 619 645">ห้องนอน</p>	<p data-bbox="874 338 1398 495">ลักษณะการนอนจะนอนกับเตียงสูงทางมุ้งนอน มีตู้เสื้อผ้าในห้องนอน พื้นห้องปูเสื่อน้ำมัน</p>
 <p data-bbox="464 936 667 974">ห้องครัวชานหลัง</p>	<p data-bbox="874 674 1398 943">ครัวไฟผนังด้านบนจะไม่ปิดทึบสามารถระบายกลิ่นและควันได้ ใช้เตาแก๊สในการทำอาหาร จะทำอาหารโดยการยืนมากกว่านั่งทำ ชานหลังใช้เป็นพื้นที่เก็บอาหารและของใช้ร่วมกับครัวไฟ</p>
 <p data-bbox="539 1267 587 1305">ผนัง</p>	<p data-bbox="874 1003 1398 1211">ผนังปิดครึ่งล่างพบเห็นในส่วนเดิน หน้าต่างเดี่ยว ส่วนนี้จะทำผนังโปร่ง ห้องนอนจะเป็นผนังชั้นบนเกล็ดตีแนวนอน ห้องครัวผนังก่ออิฐครึ่งล่างด้านบนเป็นไม้ระแนงเว้นช่องตีแนวตั้ง</p>
 <p data-bbox="480 1592 651 1630">ห้ายนต์หิ้งพระ</p>	<p data-bbox="874 1335 1398 1480">ห้องนอนมีห้ายนต์(ไม่มีลวดลาย)ติดเหนือประตูทางเข้า และมีหิ้งพระติดผนังหันหน้าเข้าหา เต้น</p>
 <p data-bbox="512 1951 619 1989">ชานฮ่อม</p>	<p data-bbox="874 1666 1398 1749">ชานฮ่อมจะเป็นพื้นที่เชื่อมระหว่างเดินห้องนอน ชานหลังและครัวไฟ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.82 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน

รูปที่ 4.83 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร โถงและบนเรือน

4.2.2 เรือนไทเชินประยุกต์ หลังที่ 2(เรือนนางตาทองปี)

อายุเรือน49 ปี

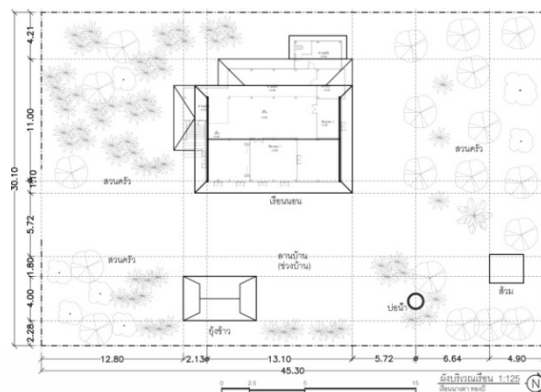
ทำการศึกษามือ วันที่ 24 มีนาคม 2555เวลา 10.40-12.00 น.

สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ 100ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย1.นางตาทองปีระยะเวลาการพักอาศัย49 ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบด้วย 1.เรือนนอน 2.ลานบ้าน (ช่วง) 3.บ่อน้ำ 4.ส้วม 5.สวนครัว 6.ยุงข้าว ลักษณะอาคารหลังคาเป็นเรือนจั่วผสมปั้นหยา ยกพื้นสูงสร้างด้วยไม้เนื้อแข็งทั้งหลัง โครงสร้างระบบเสาและคาน วัสดุหลังคามุงเดิมเป็นกระเบื้องดินขอ เนื้อที่ภายในเรือนและองค์ประกอบต่างๆยังคงเป็นแบบไทเชินเดิมอยู่บันไดขนานกับเต็น

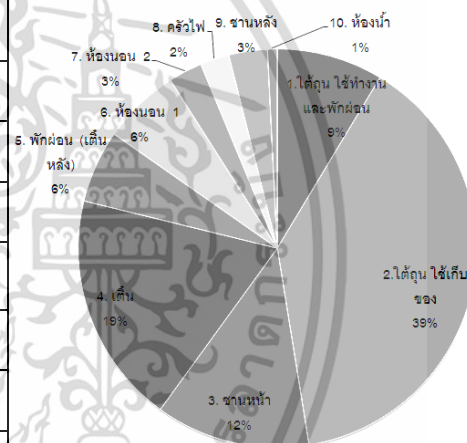
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.84 ผังบริเวณเรือน

ตารางที่ 4.19 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

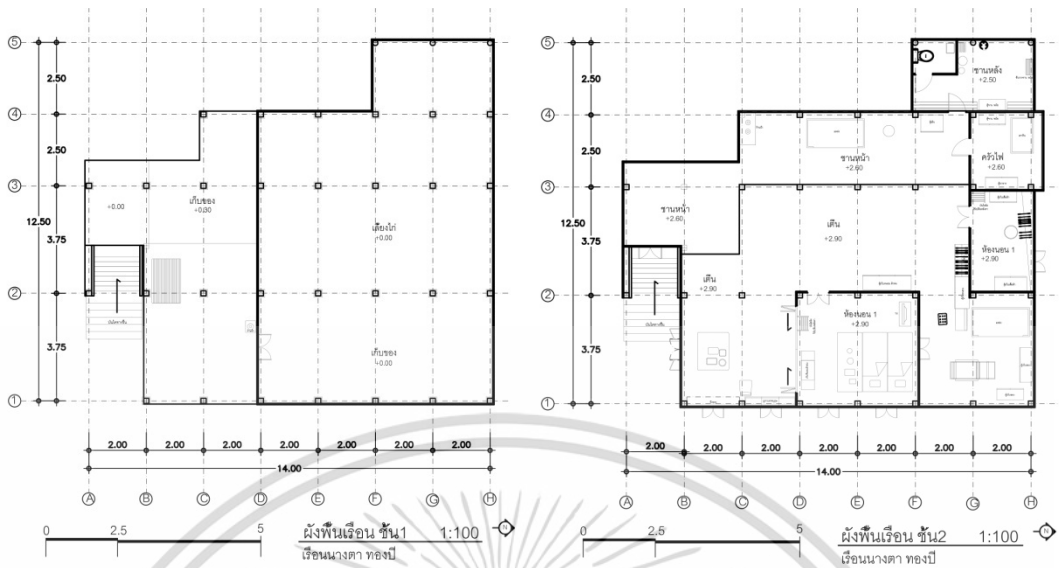
	พื้นที่ใช้สอย	รวม.	%
ชั้น 1 (ใต้ถุน)	1. ใต้ถุน ใช้ทำงานและพักผ่อน	22	9
	2. ใต้ถุน ใช้เก็บของ	99	39
ชั้น 2	3. ชานหน้า	32	12
	4. เติ้น	48	19
	5. พักผ่อน (เต็นหลัง)	15	6
	6. ห้องนอน 1	16	6
	7. ห้องนอน 2	7	3
	8. คริวไฟ	6	2
	9. ชานหลัง	8	3
	10. ห้องน้ำ	2	1
	พื้นที่ใช้สอยรวม	255	100

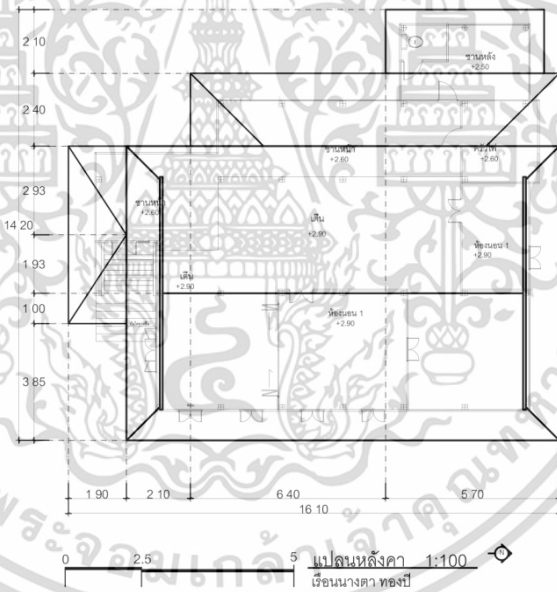
รูปที่ 4.85 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนางตา คัดเป็นร้อยละ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยเงินประยุกต์ หลังที่ 2 จะแบ่งพื้นที่ในส่วนเดินมากที่สุดคือ 19% รองลงมาคือ ชานหน้า 12% ห้องนอน 1 และพักผ่อนหลัง (เต็น) 6% ห้องนอน 2 และชานหลัง 3% คริวไฟ 2% และน้อยที่สุดคือห้องน้ำ 1% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยเงินประยุกต์หลังที่ 2 จะให้ความสำคัญกับเต็นและชานหน้าเนื่องจากใช้ทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือน ส่วนห้องนอนจะเป็นส่วนพักผ่อนในตอนกลางคืนก็จะให้ความสำคัญรองจากเต็นและชาน ส่วนใต้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวันและพักผ่อนในตอนกลางวัน 9% และกันผนังเป็นที่เก็บของ 39%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.86 ผังพื้นเรือนชั้น1 และผังพื้นเรือนชั้น2 (เรือนไทเขินประยุกต์ หลังที่ 2)

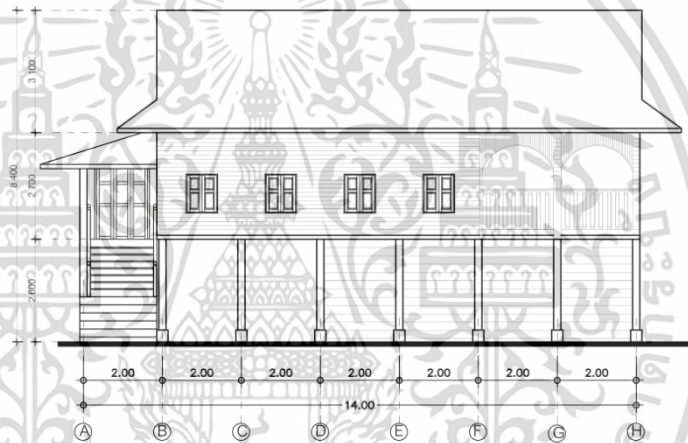

รูปที่ 4.87 แปลนหลังคา

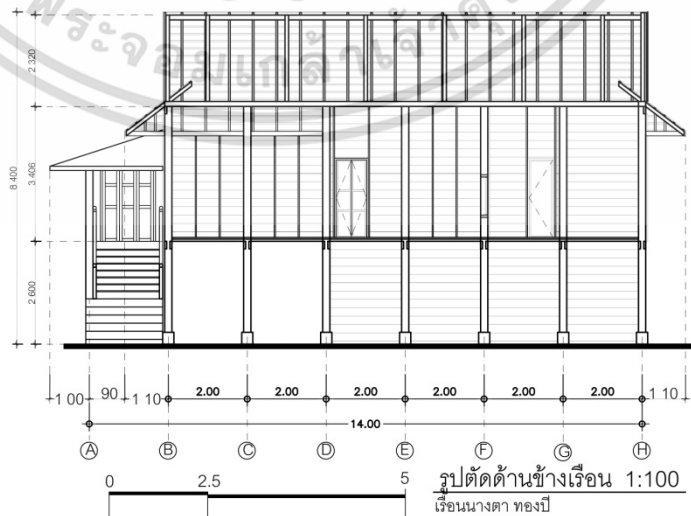
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.88 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.89 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.90 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

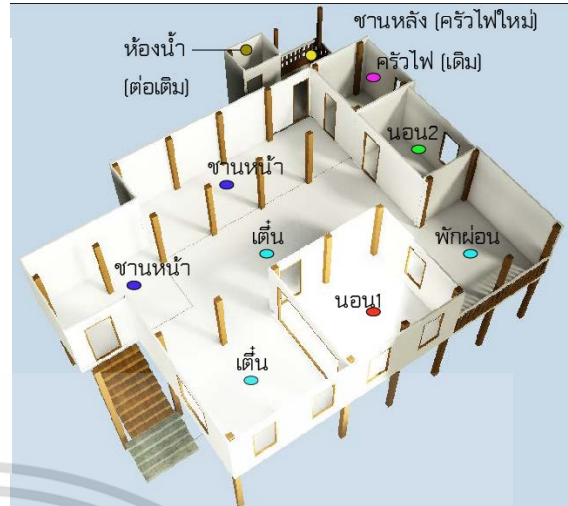
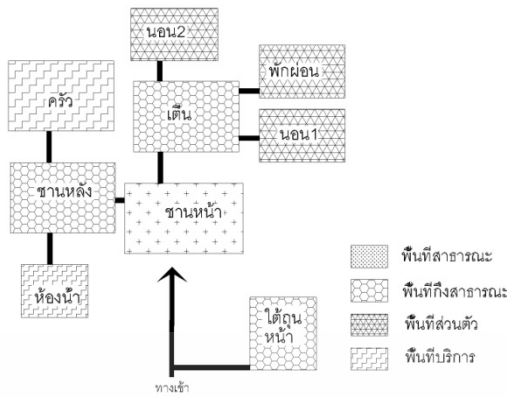
เรือนไทเงินประยุกต์หลังที่ 2	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p style="text-align: center;">ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบประกอบด้วย ชานหน้า เต็น ส่วนพักผ่อน ห้องนอน คริวไฟ ชานหลัง ห้องน้ำ(ต่อเติม) มีทางขึ้นลงเรือนอยู่ 1 ทาง ขึ้นทางชานหน้า</p>
 <p style="text-align: center;">แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูง ผังเรือน ส่วนพักผ่อน ปิดครึ่งล่างด้านบนโล่งผนังเป็นไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน</p>
 <p style="text-align: center;">บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดมีหลังคาคลุม การวางบันไดจะแนบข้าง เต็น จะมีประตูปิดกั้นก่อนขึ้นสู่ชานหน้า ใต้ถุน เรือน ใช้พักผ่อน ทำงานในตอนกลางวัน และ ก่อผนังเป็นห้องเก็บของ</p>
 <p style="text-align: center;">แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p>หลังคาทรงจั่วแฝด หน้าจั่วปิดที่หลังคามุง ด้วยกระเบื้องลอนคู่ มีหลังคาคลุมบันไดทาง ขึ้น</p>
 <p style="text-align: center;">เต็นและชาน</p>	<p>ก่อนขึ้นสู่เต็นและชาน มีประประตูปิดกั้น ทางเข้า พื้นที่เต็นโล่งกว้างและมีชานหน้าเป็น ทางเดินเชื่อมไปสู่คริวไฟและชานหลัง บริเวณเต็นมีที่นั่งไหว้พระ เต็นเป็นพื้นที่นั่งเล่น และพักผ่อน และรับแขก</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

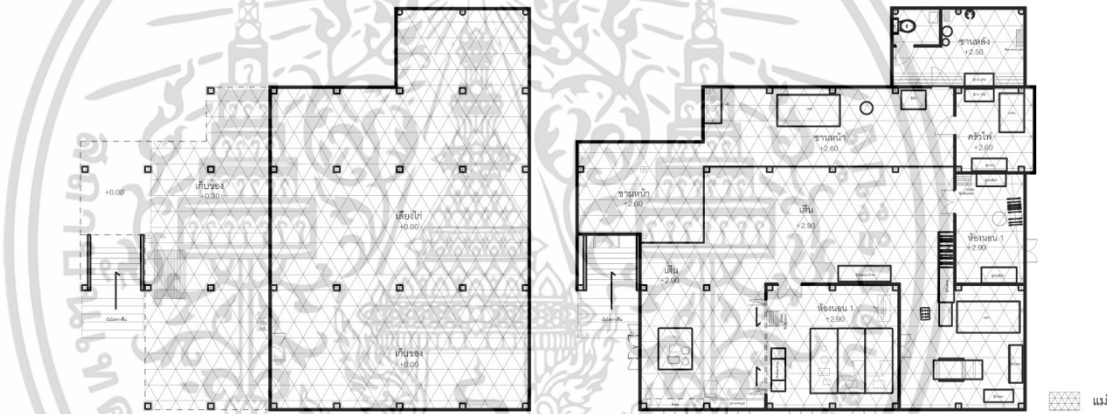
ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

เรือนไทเงินประยุกต์หลังที่ 2	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="510 593 614 627">ห้องนอน</p>	<p data-bbox="869 336 1396 492">ลักษณะการนอนจะนอนกับพื้น ทางมุ้งนอนมีที่นอนและผ้าห่มไว้รองรับเครื่องญาติที่มาพักอาศัยด้วยในงานมงคล</p>
 <p data-bbox="478 940 678 974">ห้องครัวชานหลัง</p>	<p data-bbox="869 649 1396 806">ครัวไฟผนังด้านบนจะไม่ปิดทึบสามารถระบายกลิ่นและควันได้หน้าต่างบานเล็กปัจจุบันได้ทำอาหารที่ชานหลัง</p>
 <p data-bbox="534 1265 590 1299">ผนัง</p>	<p data-bbox="869 1008 1396 1220">ผนังพบเห็นในส่วนพักผ่อน ส่วนล่างทำเป็นฝาไหล ด้านบนเปิดโล่ง ส่วนนี้จะเป็นผนังโปร่งห้องนอนจะเป็นผนังซ้อนเกล็ดดีดีแนวนอนด้านบนตีแนวตั้ง</p>
 <p data-bbox="367 1590 454 1624">หิ้งพระ</p> <p data-bbox="614 1590 766 1624">พื้นที่ไหว้พระ</p>	<p data-bbox="869 1321 1396 1422">หิ้งพระหันหน้าเข้าหา เติ้นพื้นที่ไหว้พระมีชั้นดอกไม้หอมและพรมนั่งสำหรับไหว้พระ</p>
 <p data-bbox="518 1948 606 1982">ห้องน้ำ</p>	<p data-bbox="869 1657 1396 1870">ห้องน้ำได้ต่อเติมในพื้นที่ชานหลัง และชานหลังได้ปรับเปลี่ยนเป็นที่ทำอาหารเนื่องจากป้องกันไม่ให้มีกลิ่นควันจากการทำอาหารเข้ามาในพื้นที่ภายในเรือนนอน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในโครงการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร หากมีการนำออกไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร เจ้าของเอกสารขอสงวนสิทธิ์ในการดำเนินคดีตามกฎหมาย

รูปที่ 4.91 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน

รูปที่ 4.92 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน

จากการสัมภาษณ์ นางตา ปัจจุบันมีผู้อยู่เรือนหลังนี้ 1 คน พื้นที่ภายในเรือนส่วนใหญ่ ใช้พื้นที่เพียงคนเดียว ส่วนลูกๆนั้นได้มีครอบครัวอยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียง มีเพียงนางตาที่ใช้พื้นที่ภายในเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 เรือนไทเงินประยุกต์ หลังที่ 3(เรือนนายอ้น พวงพันธ์)

อายุเรือน49 ปี

ทำการศึกษามือ วันที่ 23 กรกฎาคม255608.30-10.20 น.

สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ 61ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

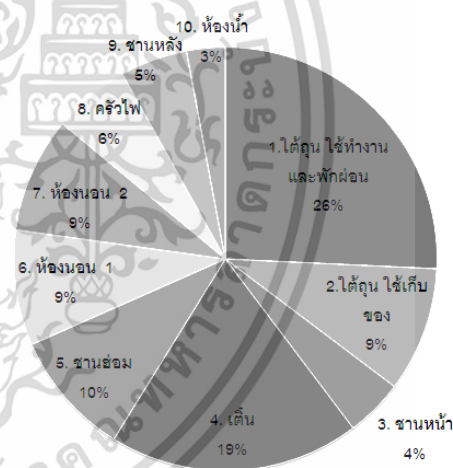
ผู้อยู่อาศัย1.นายอ้น พวงพันธ์ 2.นางจันทร์เบิ่ง พวงพันธ์

ระยะเวลาการพักอาศัย49 ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคารและผังบริเวณ ผังบริเวณประกอบด้วย 1.เรือนนอน 2.ลานบ้าน (ช่วง) 2.บ่อน้ำ 3.สวนครัว 4.โรงเก็บของ ลักษณะอาคารหลังคาเป็นเรือนจั่วผสมปั้นหยา ยกพื้นสูงสร้างด้วยไม้เนื้อแข็งทั้งหลัง โครงสร้างระบบเสาและคาน วัสดุหลังคามุงเดิมเป็นกระเบื้องดินขอมีการต่อเติมห้องน้ำต่อติดกับชานหลัง เนื้อที่ภายในเรือนและองค์ประกอบต่างๆยังคงเป็นแบบไทเงินเดิมอยู่บันไดขนานกับเดิน

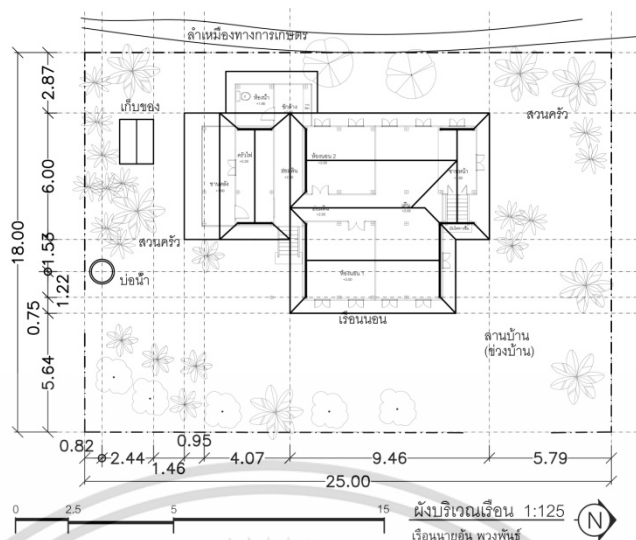
ตารางที่ 4.21 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	ตรม.	%
ชั้น 1(ได้ถุน)	1.ได้ถุน ใช้ทำงานและพักผ่อน	35	26
	2.ได้ถุน ใช้เก็บของ	13	9
ชั้น 2	3. ชานหน้า	6	4
	4. เต้น	26	19
	5. ชานฮ่อม	13	10
	6. ห้องนอน 1	12	9
	7. ห้องนอน 2	12	9
	8. ครัวไฟ	8	6
	9. ชานหลัง	7	5
	10.ห้องน้ำ	4	3
	พื้นที่ใช้สอยรวม	136	100

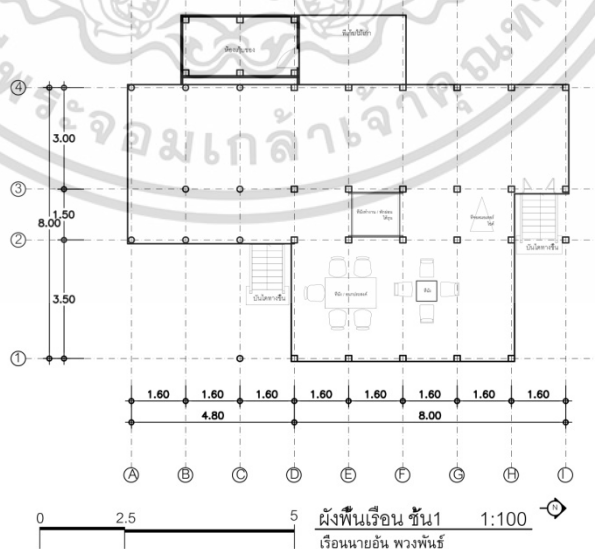
รูปที่ 4.93 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนางอ้น คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.94 ผังบริเวณ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนไทยจีนประยุกต์ หลังที่ 3 จะแบ่งพื้นที่ในส่วนเดินมากที่สุดคือ 19% รองลงมาคือ ชานห่อม 10% ห้องนอน1และห้องนอน29% ครัวไฟ6% ชานหลัง 5% ชานหน้า 4% และน้อยที่สุดคือห้องน้ำ 3% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนไทยจีนประยุกต์หลังที่ 3 จะให้ความสำคัญกับ เดิน และชานห่อมเนื่องจากใช้ทำกิจกรรมเช่นกิจกรรมทางศาสนา การต้อนรับเครือญาติหรือแขกที่มาเยือนชานห่อมเป็นพื้นที่ในการสัญจรไปยังส่วนต่างๆภายในเรือน ส่วนห้องนอนจะเป็นส่วนพักผ่อนในตอนกลางคืนเพียงอย่างเดียว จึงให้ความสำคัญรองจากเดิน ส่วนใต้ถุนเรือนเป็นพื้นที่โล่งจะใช้ทำงานในตอนกลางวัน และพักผ่อนในตอนกลางวัน26% และกั้นผนังเป็นที่เก็บของ 9%

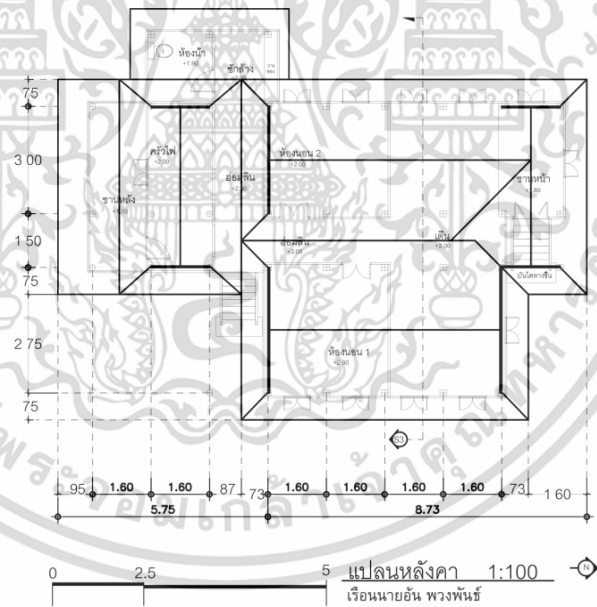

รูปที่ 4.95 ผังพื้นเรือนชั้น1(เรือนไทยจีนประยุกต์หลังที่ 3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.96 ผังพื้นเรือนชั้น 2 (เรือนไทยเงินประยุกต์หลังที่ 3)
 ผังพื้นเรือน ชั้น 2 1:100
 เรือนนายอัน พวงพันธ์

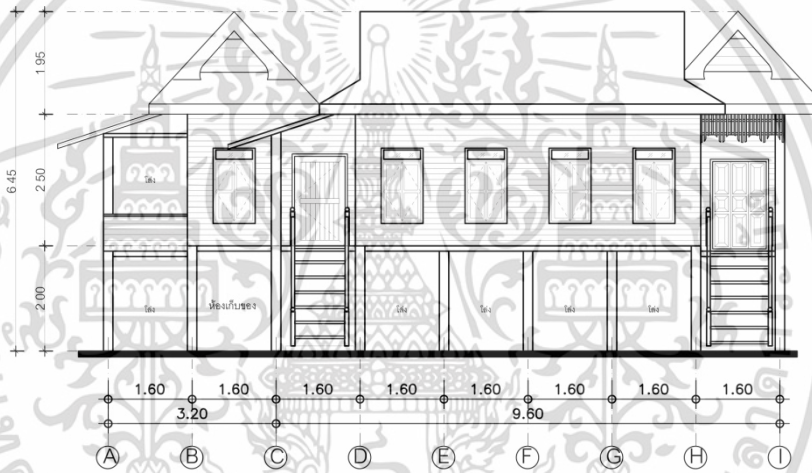

รูปที่ 4.97 แปลนหลังคา

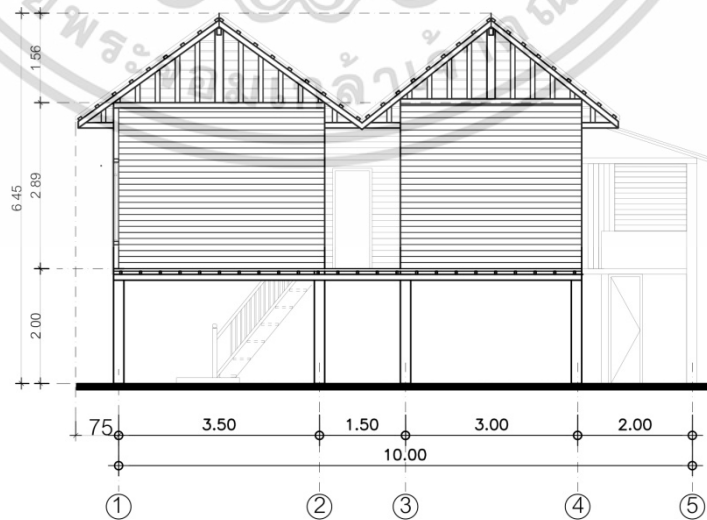
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.98 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.99 รูปด้านข้างเรือน

รูปที่ 4.100 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์

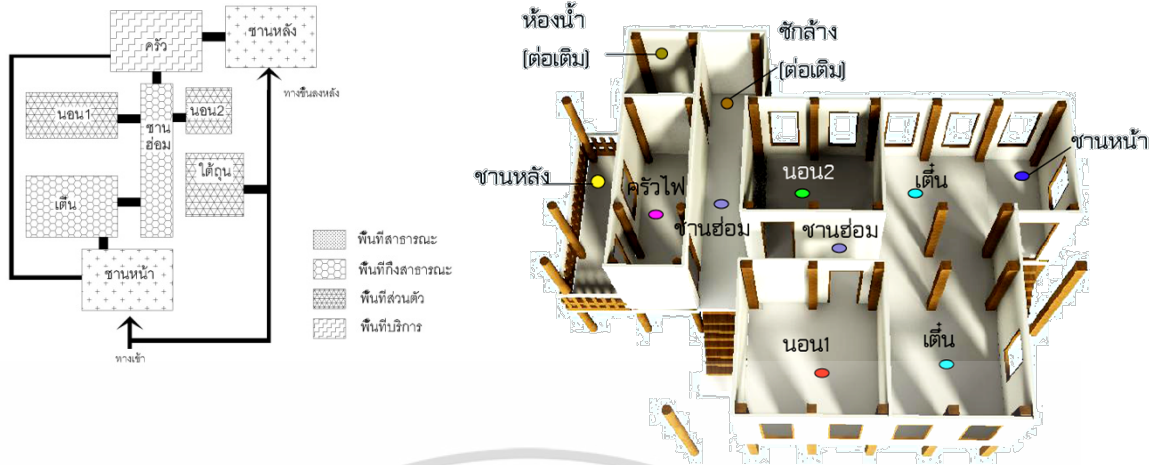
เรือนไทเงินประยุกต์หลังที่ 3	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p style="text-align: center;">ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบประกอบด้วย ชานหน้า เต็นชานฮ่อม ห้องนอน คริวไฟ ชานหลัง ห้องน้ำ(ต่อเติม) มีทางขึ้นลงเรือนอยู่2ทาง ขึ้นด้านหน้าและหลังบันไดทางขึ้นแนบกับเต็น</p>
 <p style="text-align: center;">แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนสูง ผังเรือนเป็นไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน</p>
 <p style="text-align: center;">บันไดทางขึ้นหลักใต้ถุนเรือน</p>	<p>บันไดมีหลังคาคลุม การวางบันไดจะแนบข้างเต็น มีบันไดทางขึ้นสองทาง จะมีประตูปิดกั้นตรงบันได ใต้ถุนเรือนใช้พักผ่อน ทำงานในตอนกลางวัน และก่อผนังเป็นห้องเก็บของ</p>
 <p style="text-align: center;">แสดงลักษณะหลังคา</p>	<p>หลังคาทรงจั่วสลับกัน หน้าจั่วปิดที่หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินขอ มีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้น</p>
 <p style="text-align: center;">เต็นและชาน</p>	<p>ก่อนขึ้นสู่ชานและเต็นมีประตูปิดกั้นทางเข้า พื้นที่เต็น โล่งกว้างและมีชานหน้าเป็นพื้นที่นั่งเล่นและพักผ่อน และรับแขกเต็น เป็นพื้นที่พักผ่อนสำหรับคนในครอบครัวและใช้จัดงาน เมื่อมีงานบุญต่างๆ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

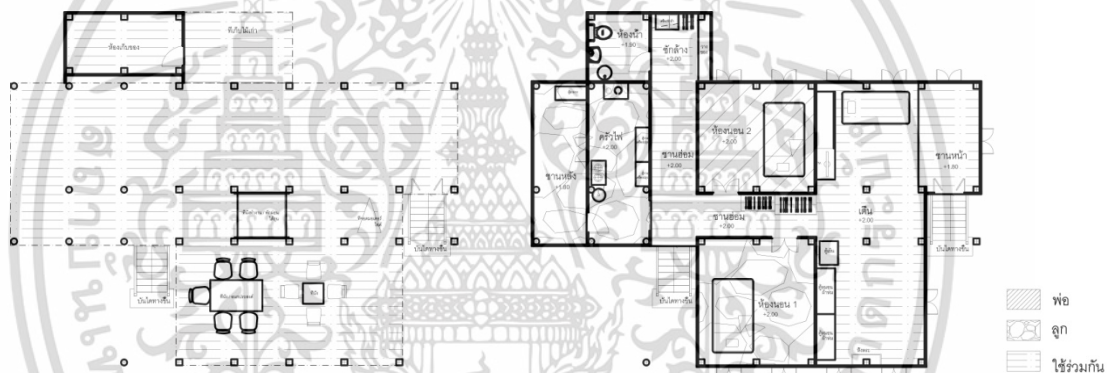
ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

เรือนไทเงินประยุกต์หลังที่ 3	การวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์
 <p data-bbox="512 613 619 647">ชานฮ่อม</p>	<p data-bbox="868 338 1399 555">ชานฮ่อมที่ติดกับพื้นที่ เต็น เป็นทางเชื่อมระหว่างพื้นที่ส่วนหน้าและหลังและปิดฝาเพดาน ส่วนชานฮ่อมระหว่างครัวกับห้องนอน จะใช้โครงสร้างหลังคา</p>
 <p data-bbox="469 943 663 976">ห้องครัวชานหลัง</p>	<p data-bbox="868 674 1399 824">ครัวไฟใช้เตาดิน และเตาแก๊ส มีหน้าต่างบานเล็ก ชานหลังใช้เป็นที่ล้างจานและเก็บที่ใช้ร่วมกับครัว</p>
 <p data-bbox="544 1240 592 1274">ผนัง</p>	<p data-bbox="868 1005 1399 1099">ผนังเรือนติดชั้นอนเกล็ดดีแนวนอน และในส่วนครัว ด้านบนตีไม้เว้นร่องให้อากาศถ่ายเทได้</p>
 <p data-bbox="363 1592 448 1626">หิ้งพระ</p> <p data-bbox="663 1603 767 1637">ลวดลาย</p>	<p data-bbox="868 1301 1399 1458">หิ้งพระหันหน้าเข้าหา เต็น มีชั้นดอกไม้สำหรับไหว้พระ หิ้งประดับลวดลายแบบไทเขินล้านนา</p>
 <p data-bbox="523 1962 608 1995">ห้องน้ำ</p>	<p data-bbox="868 1659 1399 1760">ห้องน้ำได้ต่อเติมติดกับครัว และมีพื้นที่ซักล้าง ล้างอยู่บริเวณหน้าห้องน้ำ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.101 ผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์การติดต่อของพื้นที่ใช้สอยและ ภาพการจัดที่ว่างในเรือน

รูปที่ 4.102 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคาร ใต้ถุนและบนเรือน

จากการสัมภาษณ์ นายอ้น พวงพันธ์ มีผู้อยู่เรือนหลังนี้ 2 คน พื้นที่ภายในเรือนส่วนใหญ่ ลูกๆเป็นผู้ใช้พื้นที่มากที่สุดเนื่องจากต้องทำความสะอาดบ้านและทำอาหารพื้นที่ที่ใช้ร่วมกันจะเป็นพื้นที่ในสวน ชานหน้า เต็น ชานฮ่อม ห้องน้ำ และใต้ถุนเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 เรือนสมัยใหม่

4.3.1 เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 1(เรือนนายจอม เสามูล)

อายุเรือน5 ปี

ทำการศึกษาเมื่อ วันที่ 7 ธันวาคมเวลา 13.30-14.20 น.

สถานที่ตั้งเลขที่ 111/1ม.4 ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

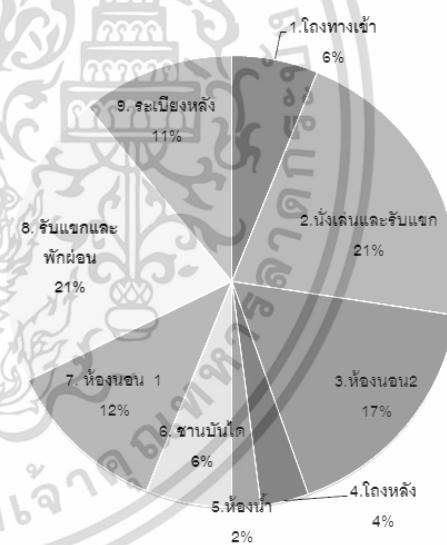
ผู้อยู่อาศัย 1.นายจอม เสามูล2.นางเสากแก้ว เสามูล 3.นายเสน่ห์ เสามูลและภรรยา

ระยะเวลาการพักอาศัย5 ปี

ลักษณะทั่วไปของอาคาร หลังคาหนึ่งจั่วมีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้นหลักวัสดุหลังคามุงเป็นกระเบื้องลอน มีชานหน้า เป็นเรือนไม้ยกใต้ถุนก่ออิฐฉาบปูนผนังชั้นบนเป็นไม้ซ้อนเกร็ดดี แนวนอน บันไดขึ้นลงมีอยู่2ทาง ทางขึ้นด้านหน้ามีชานพักบันไดเล็กๆก่อนขึ้นบันไดอีกช่วงที่แบบข้างเดิน ส่วนบันไดหลังอยู่ภายในบ้านและยังคงชานหลังแบบไทเซินเดิมอยู่

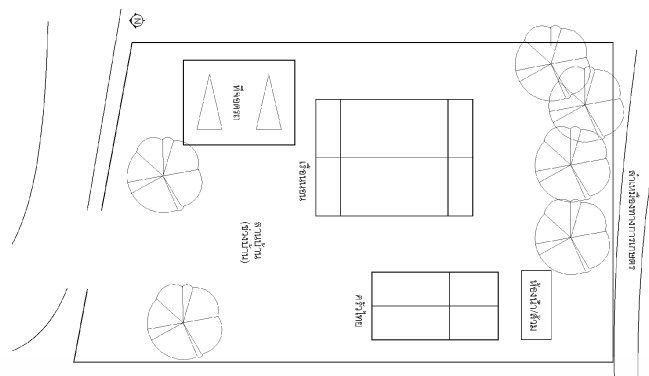
ตารางที่ 4.23 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	ตรม.	%
ชั้น 1	1.โถงทางเข้า	9	6
	2.นั่งเล่นและรับแขก	31	21
	3.ห้องนอน2	25	17
	4.โถงหลัง	5	4
	5.ห้องน้ำ	3	2
ชั้น 2	6. ชานบันได	9	6
	7. ห้องนอน 1	17	12
	8. รับแขกและพักผ่อน	31	21
	9. ระเบียงหลัง	16	11
	พื้นที่ใช้สอยรวม	146	100

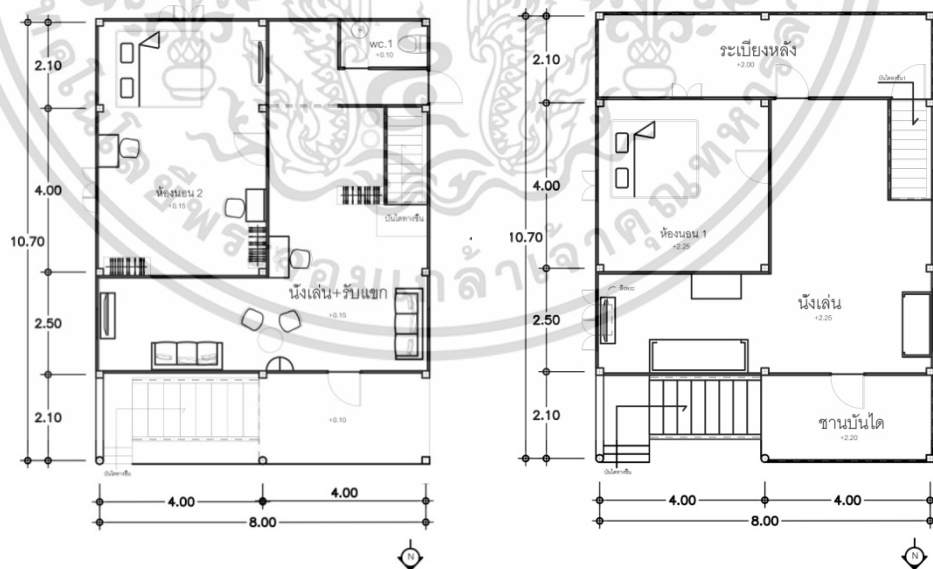
รูปที่ 4.103 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ ใช้สอยภายในเรือนนายจอม คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.104 ผังบริเวณ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 1 แบ่งพื้นที่ชั้น 1 ในส่วนนั่งเล่นและรับแขกมากที่สุดคือ 43% รองลงมาคือ ห้องนอน 23% โถงทางเข้า 12% โถงหลัง 7% และน้อยที่สุดห้องน้ำ 4% แบ่งพื้นที่ชั้น 2 ในส่วนรับแขกและพักผ่อนมากที่สุดคือ 43% ห้องนอน 12% ระเบียงหลัง 22% และน้อยสุดของพื้นที่ชั้น 2 เป็นชานบันได 12% ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนสมัยใหม่ หลังที่ 1 จะให้ความสำคัญกับ ส่วนรับแขกและนั่งเล่น เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่พบเจอพูดคุยกันของคนในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ในการต้อนรับแขกห้องนอน 2 ซึ่งเป็นห้องนอนของลูกพบว่าจะเป็นส่วนพักผ่อนในตอนกลางวันและมีของใช้ส่วนตัว เสื้อผ้าโต๊ะทำงาน จึงมีพื้นที่ใหญ่กว่าห้องนอนพ่อแม่และแม่ ต่างจากเรือนไทเชินเดิมที่ห้องพ่อแม่ส่วนมากจะใหญ่กว่าห้องลูก

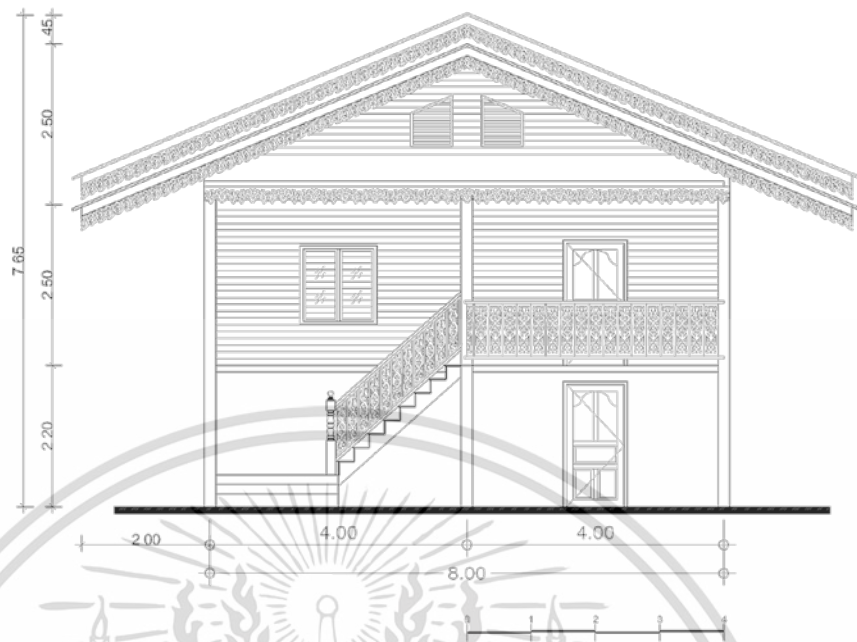

ผังพื้นเรือน ชั้น 1 1:125
เรือน นายจอม เสามูล

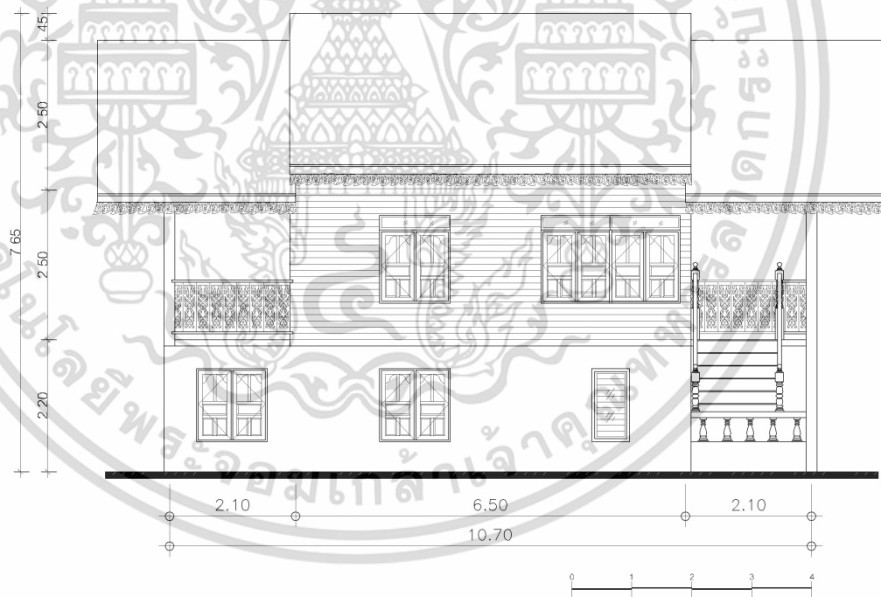
ผังพื้นเรือน ชั้น 2 1:125
เรือน นายจอม เสามูล

รูปที่ 4.105 ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้น 2 (เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.106 รูปด้านหน้าเรือน

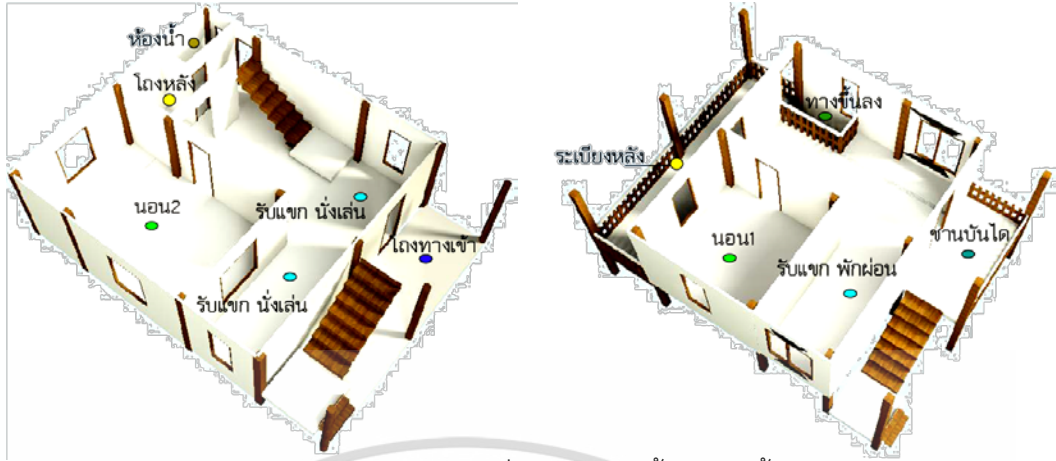
รูปที่ 4.107 รูปด้านข้างเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

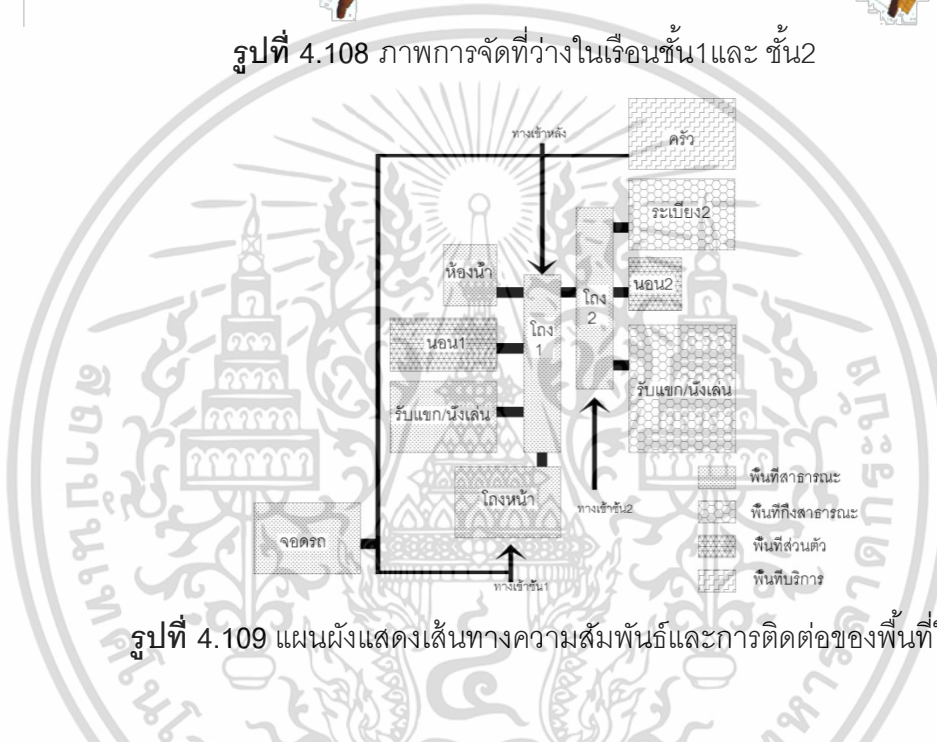
ตารางที่ 4.24 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกเพื่อวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอย

เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 1	การวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ใช้สอย
 <p>ผังพื้นเรือน</p>	<p>พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบอยู่อาคารพักอาศัยของผู้ใช้ปัจจุบัน ประกอบด้วย ชั้น1 โถงหน้า นั่งเล่นและรับแขก ห้องนอนโถงหลังและห้องน้ำ ชั้น2 ประกอบไปด้วยชานบันได รับแขก ห้องนอนและระเบียงหลัง</p>
 <p>แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือน</p>	<p>ลักษณะเป็นเรือน 2ชั้น ครึ่งปูนครึ่งไม้ หลังคามุงกระเบื้องลอนคู่ ผังเรือนเป็นไม้ตีซ้อนเกล็ดตีแนวนอน ชั้น1ก่อผนังทึบแน่นหนา</p>
 <p>โถงทางเข้าชั้น1พื้นที่รับแขกและนั่งเล่น</p>	<p>โถงทางเข้าจะมีชุดที่นั่งสำหรับนั่งพักผ่อนคุยกันในตอนกลางวัน และเป็นที่พักก่อนเข้าสู่พื้นที่รับแขกและนั่งเล่น</p>
 <p>นั่งเล่นชั้น1รับแขกและนั่งเล่นชั้น2</p>	<p>พื้นที่ชั้น1 ส่วนนั่งเล่นจะเป็นที่พักผ่อนพูดคุยกันของคนในครอบครัวและใช้รับแขก ห้องนอนชั้น1 จะเป็นห้องนอนของลูกภายในห้องจะมีพื้นที่ทำงานและพื้นที่แต่งตัวความต้องการพื้นที่ในส่วนรับแขกชั้น2 ต้องการรองรับแขกในงานมงคลต่างๆ</p>
 <p>นอน1 ชั้น2ระเบียงหลัง ชั้น2</p>	<p>ห้องนอน1ชั้น2จะมีพื่อและแม่ใช้ใช้นอนหลับพักผ่อนอย่างเดียว ระเบียงหลังใช้พักผ่อนในช่วงหน้าร้อนจะนอนในพื้นที่ชาน พื้นที่ส่วนนี้จะเป็นพื้นที่โล่ง</p>

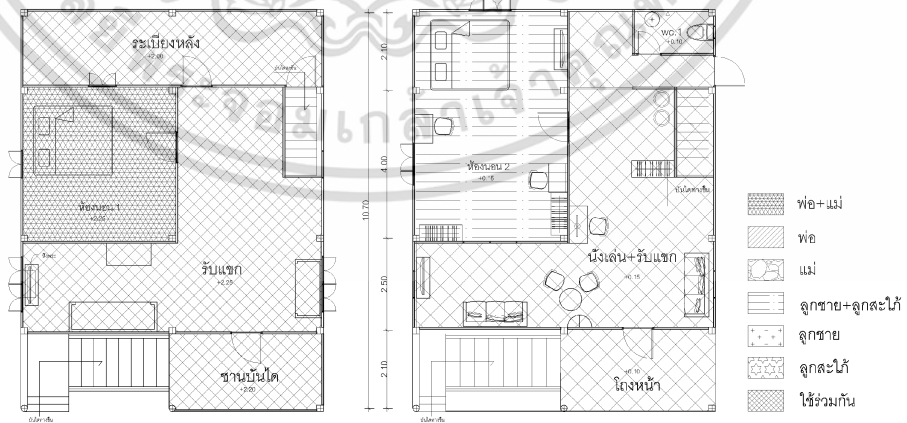
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.108 ภาพการจัดที่ว่างในเรือนชั้น1และ ชั้น2

รูปที่ 4.109 แผนผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์และการติดต่อของพื้นที่ใช้สอย

รูปที่ 4.110 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคารชั้น1และชั้น2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ นายจอม เสามูลพบว่าแม่และลูกใช้พื้นที่เท่ากันเพราะต้องช่วยกันทำงานทำความสะอาดเรือน ส่วนพ่อจะออกไปทำงานการเกษตรนอกบ้านจึงใช้พื้นที่ในเรือนในตอนกลางคืนเป็นส่วนใหญ่ ลูกจะออกไปทำงานนอกบ้านและพื้นที่ห้องนอนลูกจะพบว่ามีการใช้งานที่หลากหลายเช่นมีพื้นที่ทำงานในห้องนอน

ความเพียงพอของขนาดพื้นที่ เพียงพอต่อการใช้งานแต่ยังขาดพื้นที่เก็บของ การเชื่อมต่อพื้นที่ใช้สอยภายใน มีความเหมาะสมเนื่องจากสามารถใช้สอยได้สะดวก ปัญหาการใช้งาน ไม่มีที่เก็บของทำให้ต้องวางของบนหลังตู้ การต่อเติมพื้นที่ใช้สอย ยังไม่มีการต่อเติมพื้นที่ใช้สอยเกิดขึ้น

4.3.2 เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 2(เรือนนายตีบ พรหมจันทร์)

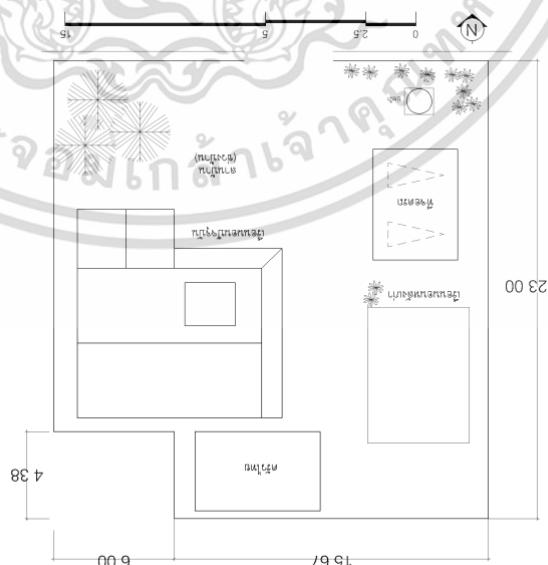
อายุเรือน 7 ปี

ทำการศึกษาเมื่อ วันที่ 7 ธันวาคม เวลา 14.30-16.30 น.

สถานที่ตั้งเลขที่ 107/2ม.4 ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อยู่อาศัย 1.นายตีบ พรหมจันทร์ 2.นางบัวเผื่อน พรหมจันทร์ 3.นายสมพงษ์ พรหมจันทร์

ระยะเวลาการพักอาศัย 7 ปี ลักษณะทั่วไปของอาคาร หลังคาหนึ่งจั่ว มีหลังคาคลุมบันไดเข้าสู่ชั้น1หลังคามุงเป็นกระเบื้องซีแพคโมเนีย โครงสร้างหลักเป็นผนังภายในกรุและตกแต่งด้วยไม้ เกือบทั้งหมด บันไดขึ้นมีอยู่2ส่วนด้วยกัน บันไดทางขึ้นด้านหน้าเข้าสู่ส่วนรับแขกมีชานพักบันไดเล็กๆก่อนขึ้น บันได ส่วนบันไดอีกส่วนอยู่ภายในบ้าน

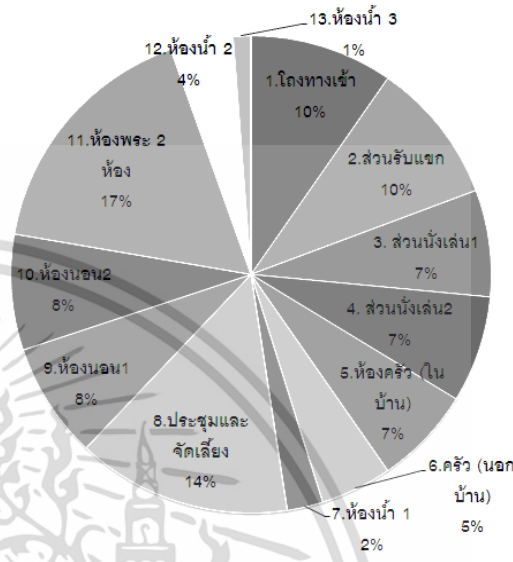

รูปที่ 4.111 ผังบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

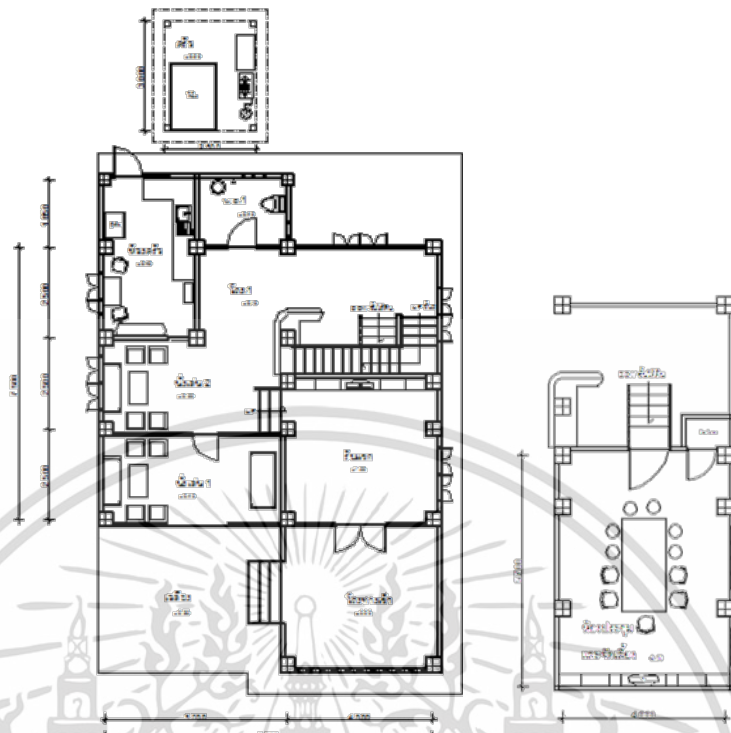
ตารางที่ 4.25 ลักษณะพื้นที่ใช้สอย

	พื้นที่ใช้สอย	ตรม.	%
ชั้น1 และใต้ ใต้ดิน	1. โถงทางเข้า	16	10
	2. ส่วนรับแขก	16	10
	3. ส่วนนั่งเล่น1	12	7
	4. ส่วนนั่งเล่น2	12	7
	5. ห้องครัว (ในบ้าน)	11	7
	6. ครัว (นอกบ้าน)	8	5
	7. ห้องน้ำ 1	4	1
	8. ประชุมและจัดเลี้ยง	24	14
ชั้น2 และ ใต้หลัง คา	9. ห้องนอน1	13	8
	10. ห้องนอน2	13	8
	11. ห้องพระ 2ห้อง	28	17
	12. ห้องน้ำ 2	7	4
	13. ห้องน้ำ 3	2	1
	พื้นที่ใช้สอยรวม	156	100

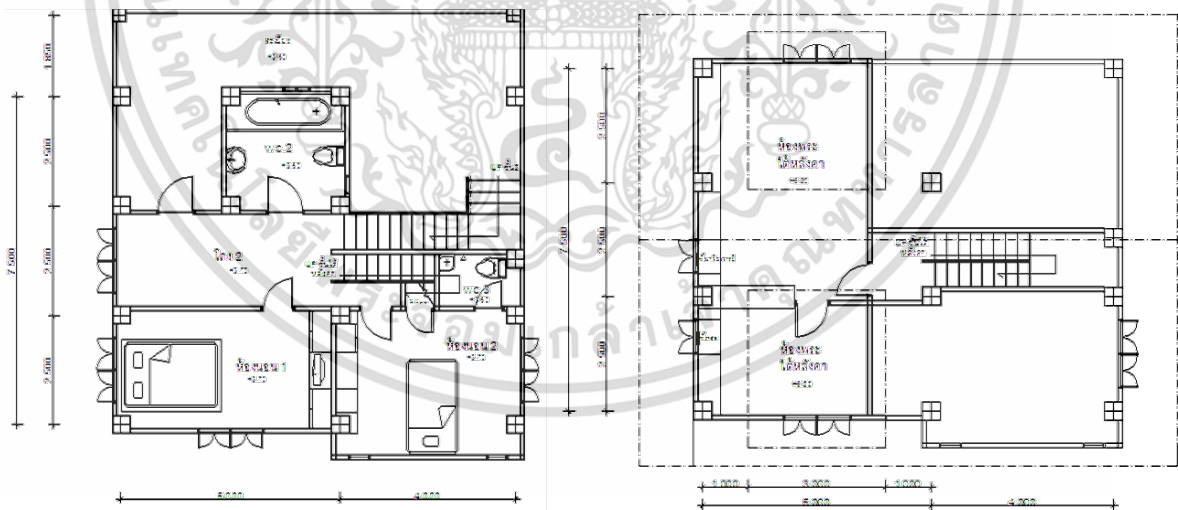

รูปที่ 4.112 แผนภาพ แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนายติบคิดเป็นร้อยละ

ลักษณะการแบ่งพื้นที่เรือนสมัยใหม่ หลังที่2 พื้นที่ชั้น1และห้องใต้ดินให้พื้นที่มากที่สุดคือ ประชุมและจัดเลี้ยง 23% ส่วนโถงทางเข้าและส่วนรับแขก 10% รองลงมาคือ ส่วนนั่งเล่น 1,2 และห้องครัวในบ้าน 7% ครัวนอกบ้าน5% และน้อยที่สุดห้องน้ำ 1% แบ่งพื้นที่ชั้น 2 และห้องใต้หลังคาในส่วนห้องพระ2ห้องที่อยู่ห้องใต้หลังคามากที่สุดคือ 17% ห้องนอน1และห้องนอน2 8% ห้องน้ำ24% และน้อยสุดเป็นพื้นที่ห้องน้ำ 3 1%ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเรือนสมัยใหม่ หลังที่2 ให้ความสำคัญกับ ส่วนห้องประชุมและจัดเลี้ยงมากที่สุดเนื่องจาก บางครั้งลูกจะพาเพื่อนๆที่ทำงานมา ประชุมและจัดเลี้ยง จากการสัมภาษณ์นายติบ ทราบว่าห้องประชุมไม่ได้ใช้เป็นประจำนานๆใช้ที่ บางครั้งก็ใช้เป็นห้องจัดเลี้ยงเมื่อมีงานบุญต่างๆ และให้ความสำคัญพื้นที่ทางเข้าและรับแขก เนื่องจากเป็นพื้นที่ใช้ต้อนรับแขกและเครือญาติ อีกทั้งพื้นที่โถงทางเข้าและส่วนรับแขกยังแสดงถึงฐานะของครอบครัว

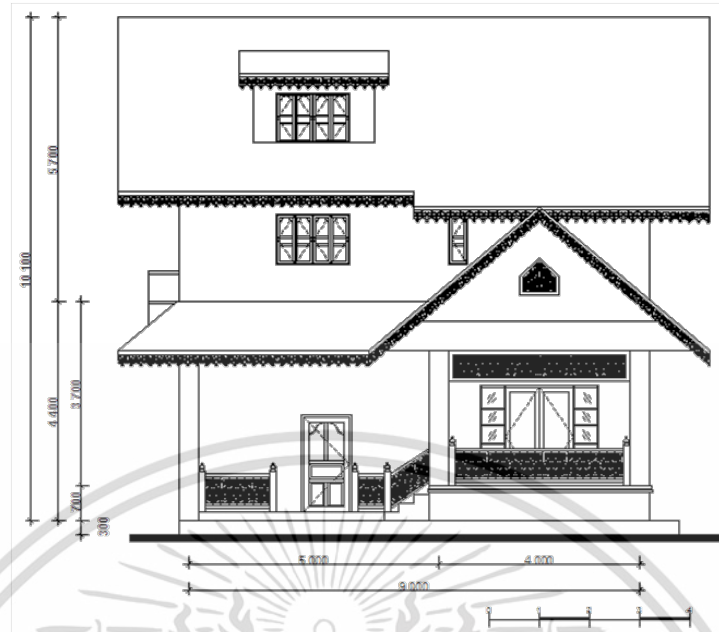

รูปที่ 4.113 ผังพื้นเรือนชั้น 1 ชั้นใต้ดิน (เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 2)

รูปที่ 4.114 ผังพื้นเรือนชั้นชั้น 2 และห้องใต้หลังคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.115 รูปด้านหน้าเรือน

รูปที่ 4.116 รูปด้านข้างเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 แสดงภาพทัศนียภาพภายในและภายนอกเพื่อวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอย

เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 2	การวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ใช้สอย
 <p data-bbox="399 604 718 649">ผังพื้นเรือนชั้น 1 และชั้นใต้ดิน</p>	<p data-bbox="869 336 1396 537">พื้นที่ใช้สอยหลักที่พบชั้น 1 และชั้นใต้ดิน ประกอบด้วย โถงทางเข้า นั่งเล่นและรับแขก ห้องครัวในบ้าน ครัวนอกบ้าน ห้องน้ำ และห้องประชุม</p>
 <p data-bbox="287 907 766 952">แสดงทัศนียภาพภายนอกเรือนโถงทางเข้า</p>	<p data-bbox="869 672 1396 873">หลังคาทรงจั่ว หน้าจั่วปิดทึบหลังคามุงด้วยกระเบื้องซีแพค มีหลังคาคลุมโถงทางเข้า โถงทางเข้าจะติดกับพื้นที่ห้องรับแขกและพื้นที่นั่งเล่น</p>
 <p data-bbox="335 1254 590 1299">ห้องประชุม(ชั้นใต้ดิน)</p> <p data-bbox="662 1254 798 1299">พื้นที่นั่งเล่น</p>	<p data-bbox="869 963 1396 1176">พื้นที่นั่งเล่นเดิมเป็นห้องรับแขกปัจจุบันได้ย้ายเฟอร์นิเจอร์ไปไว้ในส่วนพื้นที่รับแขกและนั่งเล่นภายนอกบ้าน พื้นที่นั่งเล่นจึงพื้นที่โล่ง ห้องประชุมชั้นใต้ดินมีการใช้งานเป็นบางครั้ง</p>
 <p data-bbox="359 1590 774 1635">พื้นที่รับแขกพื้นที่รับแขกและนั่งเล่น</p>	<p data-bbox="869 1321 1396 1579">พื้นที่รับแขกจะอยู่ใกล้พื้นที่นั่งเล่นและครัวในบ้าน ส่วนพื้นที่รับแขกและพื้นที่นั่งเล่นที่อยู่นอกบ้านในส่วนนี้จะใช้รับแขกที่ไม่ค่อยสนิทกัน พื้นที่รับแขกในบ้านจะใช้ต้อนรับแขกคนสนิทและเครือญาติ</p>
	<p data-bbox="869 1657 1396 1971">ส่วนครัว พบว่ามีพื้นที่ 2 ส่วนด้วยกัน คือครัวในบ้านจะเป็นครัวแบบตะวันตก ใช้ทำอาหารที่ไม่มีกลิ่นฉุนมากนักและใช้เก็บวัตถุดิบในการทำอาหารร่วมกับครัวนอก ส่วนครัวนอกบ้านจะใช้ทำอาหารแบบไทย จะแยกพื้นที่ออกจากตัวบ้านเพื่อไม่ให้มีควันและกลิ่นเข้ามาในบ้าน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

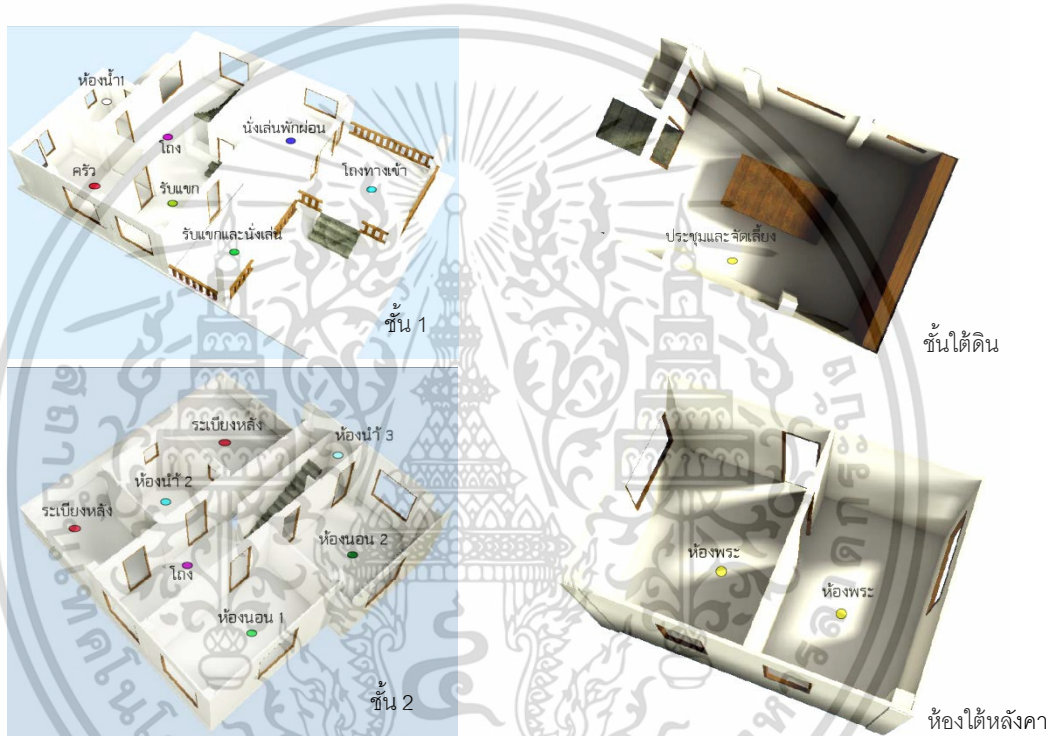
ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 2	การวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ใช้สอย
 <p data-bbox="368 607 762 645">ผังพื้นเรือนชั้น 2 และห้องใต้หลังคา</p>	<p data-bbox="874 331 1401 495">พื้นที่ใช้สอยที่พบชั้น 2 และห้องใต้หลังคา ประกอบด้วย ส่วนโถง ห้องนอน 2 ห้องระเบียง หลังห้องน้ำ และห้องพระ</p>
 <p data-bbox="520 898 611 936">โถงชั้น 2</p>	<p data-bbox="874 663 1401 763">โถงชั้น 2 เป็นที่โล่ง เป็นพื้นที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่ห้องนอน ระเบียงหลัง และห้องพระ</p>
 <p data-bbox="504 1290 627 1328">ห้องนอน 1</p>	<p data-bbox="874 969 1401 1178">ห้องนอน 1 เป็นห้องนอนของพ่อและแม่ ลักษณะการนอน นอนบนเตียงสูง มีที่เก็บผ้าห่มและทีวีภายในห้อง ใช้พื้นที่ในการพักผ่อนในตอนกลางคืน</p>
 <p data-bbox="440 1603 687 1641">ระเบียงหลัง ห้องน้ำ 2</p>	<p data-bbox="874 1357 1401 1458">พื้นที่ระเบียงหลังเป็นที่โล่ง ใช้ตากผ้าห่ม และที่นอน</p>
	<p data-bbox="874 1671 1401 1939">พื้นที่ห้องนอน 2 เป็นห้องนอนของลูก เนื่องจากลูกได้มีครอบครัวใหม่จึงไม่ได้มีการใช้งานในห้องนี้ ห้องนอนนี้จึงเป็นพื้นที่รับรองเครือญาติที่มาเยี่ยมเยือน ห้องนอนนี้จะมีห้องน้ำในห้อง</p>

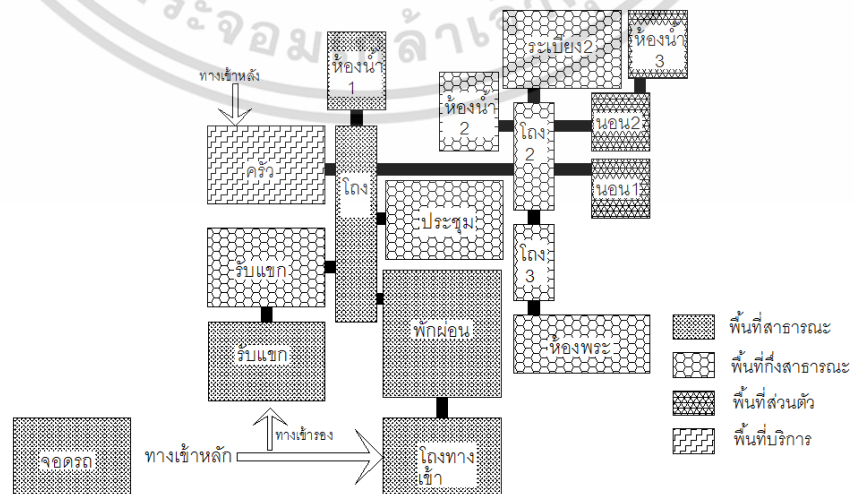
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

เรือนสมัยใหม่ หลังที่ 2	การวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ใช้สอย
 <p data-bbox="512 573 616 611">ห้องพระ</p>	<p data-bbox="948 255 1318 297">การวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ใช้สอย</p> <p data-bbox="868 331 1398 439">พื้นที่ใต้หลังคาจะมีอยู่ 2ห้อง เป็นห้องพระ พื้นที่โล่งและมีตู้เก็บของ</p>

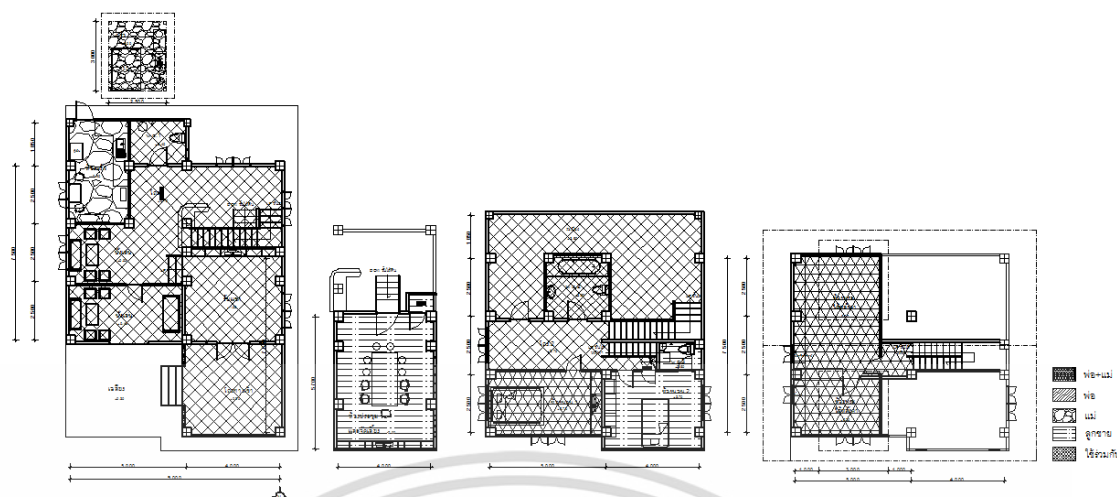

รูปที่ 4.117 การจัดที่ว่างในเรือนชั้น1 ชั้นใต้ดิน ชั้น2และห้องใต้หลังคา

รูปที่ 4.118 แผนผังแสดงเส้นทางความสัมพันธ์และการติดต่อของพื้นที่ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.119 ผังแสดงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ของผู้ใช้อาคารชั้น1 ชั้นใต้ดิน ชั้น2และห้องใต้หลังคา

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ นางบัวเผื่อน พรหมจันทร์ พบว่า พื้นที่ที่ใช้สอยที่มีมากที่สุดเป็นพื้นที่ที่ใช้งานร่วมกัน คือพื้นที่รับแขก พักผ่อนนั่งเล่น ส่วนรับประทานอาหารจะใช้ร่วมกับห้องครัว พื้นที่พักผ่อนนั่งเล่นจะมีผู้ใช้งานมากที่สุดและใช้งานเป็นเวลานานกว่าพื้นที่อื่นและพบว่าผู้ใช้พื้นที่มากที่สุดเป็นแม่เนื่องจากต้องทำกิจกรรมงานบ้าน ทำความสะอาด ทำอาหาร ส่วนพ่อสวนนอกบ้านกลับมาจะพักผ่อนนั่งเล่นเป็นส่วนมาก ส่วนลูกได้มีครอบครัวใหม่จึงไม่ได้ใช้พื้นที่ภายในบ้านเป็นประจำ

ความเพียงพอของขนาดพื้นที่ เพียงพอต่อการใช้งาน และมีบางพื้นที่ไม่ค่อยได้ใช้งาน เช่น ห้องนอนลูก

การเชื่อมต่อของพื้นที่ใช้สอยภายใน มีความเหมาะสมแต่ไม่มากนัก เพราะพื้นที่ใช้สอยบางพื้นที่เข้าถึงได้ไม่สะดวก เช่น บริเวณห้องใต้หลังคา

ปัญหาการใช้งาน ห้องครัวอยู่ในบ้านทำให้มีปัญหาเรื่องกลิ่นจึงได้ย้ายครัวออกจากตัวอาคาร

การต่อเติมพื้นที่ ไม่มีการต่อเติมพื้นที่มีแต่ย้ายครัวแยกออกจากตัวอาคารเนื่องจากปัญหาเรื่องกลิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 สรุปการเปรียบเทียบลักษณะของการจัดที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายใน เรือนไทเชินเดิม ไทเชินประยุกต์และเรือนปัจจุบัน

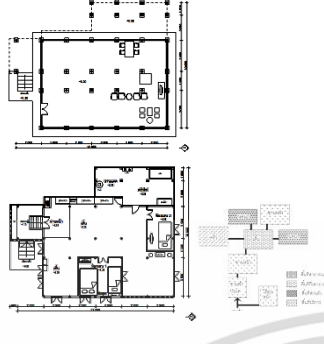
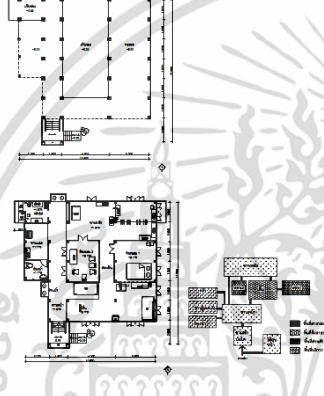
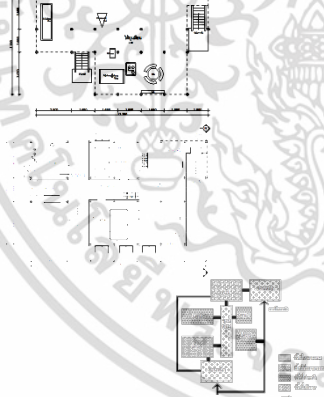
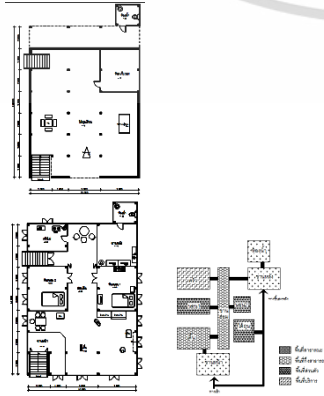
ตารางที่ 4.27 ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเชินเดิม ไทเชิน
ประยุกต์และเรือนปัจจุบัน

หลังที่	ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ เรือนไทเชินเดิม	ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ เรือนไทเชินประยุกต์	ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ เรือนปัจจุบัน
1			
2			
3			
4			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ว่าผู้รับบริการได้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

หลังที่	ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ เรือนไทเชินเดิม	ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ เรือนไทเชินประยุกต์	ผังพื้นที่และความสัมพันธ์ของการจัดวางพื้นที่ เรือนปัจจุบัน
5			
6			
7			
8			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการวิเคราะห์เอกลักษณ์ของพื้นที่ใช้สอย เพื่อการออกแบบอาคาร

1.การจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายใน เรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์มีการจัดวางในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่เรือนไทเขินประยุกต์นั้นลักษณะของการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในเป็นการรับเอาการจัดวางพื้นที่แบบตะวันตกมาใช้ร่วมกับแบบไทเขินเดิมอยู่ในช่วงที่มีการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปรับใช้ 2. ชานหน้าในเรือนไทเขินเดิม จะเป็นพื้นที่เปิดโล่งมีพื้นที่ขนาดใหญ่บางหลังเป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างชานหน้ากับชานหลังและครัวไฟ เรือนไทเขินประยุกต์มีพื้นที่ชานหน้าเล็กลงและปิดล้อมเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3. พื้นที่เต็นเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ปรับเปลี่ยนการใช้งานตามกิจกรรมได้ 4. ชานหลัง เรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์ยังคงชานหลังไว้คล้ายคลึงกัน เรือนไทเขินประยุกต์ได้รับเปลี่ยนหน้าที่ใช้สอยเป็นที่ประกอบอาหาร ส่วนเรือนพักอาศัยปัจจุบันนั้นส่วนมากได้แยกครัวออกเรือนนอน 5. ห้องนอน ยังคงตำแหน่งและความเป็นส่วนตัว การนอนในเรือนไทเขินประยุกต์ได้ยกที่นอนสูงขึ้นและบางหลังได้ต่อเติมห้องน้ำบนเรือนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน 6. ครัวไฟ เรือนไทเขินเดิมมักสร้างแยกออกจากตัวเรือนมีชานเป็นตัวเชื่อมพื้นที่ เรือนไทเขินประยุกต์นั้นมักใช้ชานหลังเป็นพื้นที่ครัวและปรับเปลี่ยนพื้นที่ส่วนครัวใช้เก็บของเครื่องใช้หรือเสื้อผ้า 7. ชานห่อม ของเรือนไทเขินเป็นส่วนเชื่อมพื้นที่ส่วนหน้าและพื้นที่ส่วนหลังเป็นทางสัญจร 8. ใต้ถุนเรือน ยังคงเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ ใช้เก็บของเป็นที่นั่งพักผ่อนและทำงานในตอนกลางวัน ส่วนเรือนไทเขินประยุกต์บางหลังได้มีการปิดล้อมพื้นที่ใต้ถุนเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยเช่น ห้องนอน ส่วนทานอาหาร ห้องครัว ส่วนรับแขก ส่วนพักผ่อน และห้องน้ำ มีบันไดหลังเป็นพื้นที่เชื่อมระหว่างชั้นบนและชั้นล่างการจัดวางพื้นที่ใช้สอยในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

ลักษณะการจัดวางพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบัน จากการสำรวจและการสังเกตพบว่า ลักษณะการจัดวางพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีการจัดพื้นที่คล้ายคลึงกับอาคารพักอาศัยแบบตะวันตกมีการแบ่งพื้นที่เป็นแบบเฉพาะส่วนมากขึ้น และได้ปรับให้เข้ากับพฤติกรรมการใช้งาน มีการสร้างห้องครัวออกจากอาคารพักอาศัยส่วนใหญ่จะเป็นครัวไทย พื้นที่ที่พบในอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีพื้นที่ใช้สอยดังนี้ 1. ระเบียบบ้านใช้เป็นที่รับแขกภายนอกบ้านหรือใช้เป็นที่พักผ่อนเข้าถึงภายในอาคารเปรียบได้กับชานหน้าหรือชานบันไดในเรือนไทเขินล้านนา 2. ห้องรับแขกเมื่อเปรียบกับเรือนไทเขินนั้นเปรียบได้กับ เต็น ที่ใช้ในการรับแขก บางหลังใช้ในการพักผ่อน นั่งเล่น ทำงาน ดูทีวีมักจะถูกติดกับระเบียบบ้าน ส่วนทานอาหาร และห้องนั่งเล่น 3. ห้องนั่งเล่น/พักผ่อนใช้เป็นที่พักผ่อนของคนในครอบครัวบางหลังจะใช้พื้นที่ส่วนนั่งเล่นและรับแขกร่วมกัน ห้องนั่งเล่นใช้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ดูทีวี อ่านหนังสือ ทำงาน และทานอาหาร 4. ห้องนอน ลักษณะการใช้งานจะเป็นพื้นที่ส่วนตัวมักสร้างห้องน้ำไว้ใกล้ๆ หรืออยู่ในห้องนอนเพื่อความสะดวกสบายในการใช้งาน ไทเขินในอดีตจะสร้างแยกออกจากตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร 5.ห้องน้ำมักจะสร้างภายในอาคารและมักจะสร้างอยู่ในห้องนอนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน 6.ส่วนทานอาหาร อยู่ใกล้กับห้องครัว ห้องนั่งเล่น และห้องรับแขก มักจะมีชุดโต๊ะอาหารตั้งไว้ 7.ห้องครัว มักจะเป็นครัวแบบปิดภายใน และเป็นครัวไทยโดยมากมักจะแยกออกจากอาคารนอนอยู่ด้านหลังอาคาร 8.ส่วนซักล้าง จะอยู่ติดกับครัว 9.ห้องเก็บของ มักจะอยู่ใกล้บันไดขึ้นลงหรือใกล้กับโรงรถที่จอดรถ

4.5 การสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นส่วนที่ 2 ของบทนี้ซึ่งเป็นการสรุปข้อมูลการศึกษา เพื่อหาเอกลักษณ์ทางกายภาพของอาคารพักอาศัยที่มีแนวคิดจากเรือนไทเงินล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของคนในพื้นที่ (จังหวัดเชียงใหม่) จากการสำรวจนำมาวิเคราะห์และสรุปผลนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

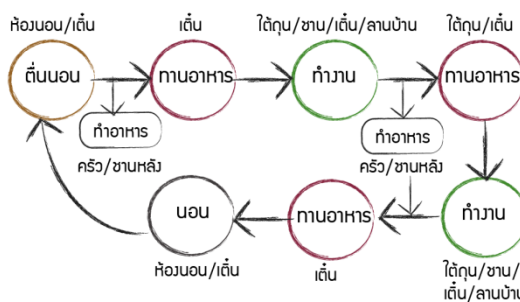
1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเงินเดิม และล้านนาไทเงินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรม กิจกรรม และความต้องการพื้นที่ใช้สอย ภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาเอกลักษณ์การจัดวาง ที่ว่าง (Space) เรือนไทเงินล้านนา นำมาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยปัจจุบัน
4. เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเงินให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

4.5.1 วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเงินเดิม ไทเงินประยุกต์และเรือนพักอาศัยปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่

4.5.1.1 ผลการศึกษาพฤติกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในเรือนไทเงินเดิม

จากการทบทวนวรรณกรรม สำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า พฤติกรรม และกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในเรือนไทเงินเดิม เป็นผู้สูงอายุหรือลูกของเจ้าของเรือน ลักษณะสังคมส่วนใหญ่เป็นสังคมนอกเขต วิถีชีวิตและความเป็นอยู่มักจะผูกพันกับเรือนพักอาศัย กิจกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันจึงผูกพันกับเรือน ภายในเรือนพักอาศัยจึงมีกิจกรรมเกิดขึ้น ทำให้พื้นที่ใช้สอยภายในเรือนสนองต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (ดังภาพที่ 5.1 และ ตารางที่ 5.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

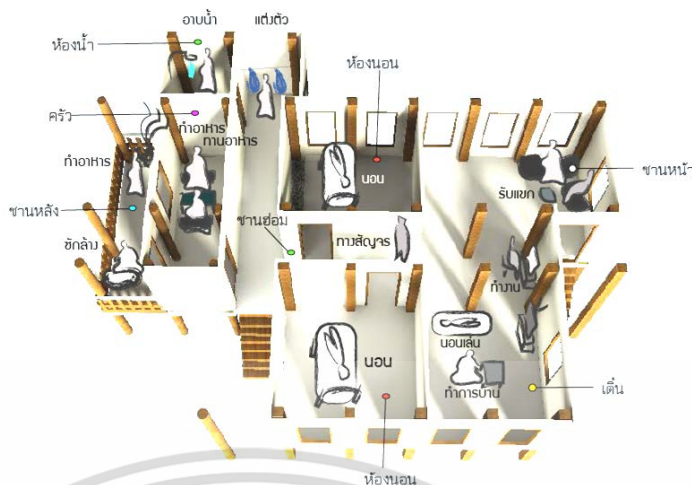

รูปที่ 4.120 แสดงกิจกรรมของผู้ใช้ในเรือนไทยจีนเดิม

ตารางที่ 4.28 แสดงกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้ในเรือนไทยจีนล้านนาเดิม แต่ละช่วงเวลาภายในเรือนพักอาศัย

ช่วงเวลา	กิจกรรม	พื้นที่ใช้สอย	พฤติกรรมการใช้พื้นที่	ผู้ใช้
เช้า	นอน	ห้องนอน	กางมุ้ง บู่ฟูกบนพื้นนอน พับเก็บ เมื่อใช้งานเสร็จ	พ่อ,แม่และลูกสาว
		เต็น	กางมุ้ง บู่ฟูกบนพื้นนอน พับเก็บ เมื่อใช้งานเสร็จ	ลูกชาย
	ทำอาหาร	ชานหลัง	เป็นพื้นที่เตรียมอาหาร ชักล้าง	แม่และลูกสาว
		ครัวไฟ	เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ใช้เตา ในการหุงต้มอาหาร	แม่และลูกสาว
	ทานอาหาร	เต็น	นั่งกับพื้นทานอาหาร ใช้ขันโตก	ทุกคนในครอบครัว
	ทำงาน	ใต้ถุน	ทำงานจักสาน เลี้ยงสัตว์นั่งเล่น	พ่อและลูกชาย
		ชานหน้า	งานฝีมือ อุปกรณ์เครื่องเรือน	แม่
		ลานบ้าน	ตากพืชผลเกษตร	พ่อ
	ทำอาหาร	เต็น	ทำงานฝีมือ	แม่
		ชานหลัง	เตรียมอาหาร ชักล้าง	แม่และลูกสาว
	ครัวไฟ	เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ใช้เตา ดินในการหุงต้มอาหาร	แม่และลูกสาว	
	กลางวัน	ทานอาหาร	เต็น	นั่งกับพื้นทานอาหาร ใช้ขันโตก
ทำงาน			ใต้ถุน	ทำงานจักสาน เลี้ยงสัตว์นั่งเล่น
ชานหน้า		งานฝีมือ อุปกรณ์เครื่องเรือน		แม่และลูกสาว
ลานบ้าน		ตากพืชผลเกษตร		พ่อ
ทำอาหาร		เต็น	นั่งกับพื้นทานอาหาร ใช้ขันโตก	ทุกคนในครอบครัว
		ครัวไฟ	เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ใช้เตา ดินในการหุงต้มอาหาร	แม่และลูกสาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.122 แสดงกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทจีนประยุกต์

ตารางที่ 4.29 แสดงกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้ในเรือนไทจีนล้านนาประยุกต์ แต่ละช่วงเวลาภายในเรือนพักอาศัย

ช่วงเวลา	กิจกรรม	พื้นที่ใช้สอย	พฤติกรรมการใช้พื้นที่	ผู้ใช้
เช้า	นอน	ห้องนอน	นอนบนเตียง	ทุกคนในครอบครัว
	ทำอาหาร	ชานหลัง	เป็นพื้นที่เตรียมอาหาร ซักล้าง	แม่
		ครัวไฟ	เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร	แม่
	ทานอาหาร	ด้้น / ชานหลัง / ใต้ถุน	รับประทานอาหารบนโต๊ะอาหาร	ทุกคนในครอบครัว
	ทำงานนอกบ้าน	-	-	ชาย,หญิงวัยทำงาน
	ไปโรงเรียน	-	-	เด็กวัยเรียน
กลางวัน	ทำอาหาร	ชานหลัง/ครัวไฟ	ทำแบบง่ายๆไม่ต้องเตรียมเครื่องปรุงมากนัก	ผู้สูงอายุ
	ทานอาหาร	ด้้น / ชานหลัง / ใต้ถุน	รับประทานอาหารบนโต๊ะอาหาร	ผู้สูงอายุ
	พักผ่อน	ด้้น / ใต้ถุน	นอนบนพื้น / แหย่ง	ผู้สูงอายุ
	ทำงาน	ด้้น / ใต้ถุน	งานฝีมือ / ทำงานจักสาน	ผู้สูงอายุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	พื้นที่ใช้สอย	พฤติกรรมการใช้พื้นที่	ผู้ใช้
เย็น	ทำอาหาร	ชานหลัง	ใช้เตรียมล้างวัตถุดิบในการทำอาหาร	แม่, ผู้สูงอายุ
		ครัวไฟ	เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ใช้เตาดินหรือเตาแก๊สในการหุงต้มอาหาร	แม่, ผู้สูงอายุ
	ทานอาหาร	เต็น	รับประทานอาหารบนโต๊ะอาหาร	ทุกคนในครอบครัว
	พักผ่อน	เต็น/ใต้ถุน	ซูดรับแขกหรือแหยง ไว้สำหรับพักผ่อนดูทีวี	ทุกคนในครอบครัว
	นอน	ห้องนอน	นอนบนเตียง	ทุกคนในครอบครัว

จากตารางกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ภายในเรือนไทเขินประยุกต์พบว่า พื้นที่ใช้สอยมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมและปรับเปลี่ยนไปตามกิจกรรมที่เกิดของผู้ใช้

ตารางที่ 4.30 แสดงกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ของผู้ใช้ในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน แต่ละช่วงเวลาภายในเรือนพักอาศัย

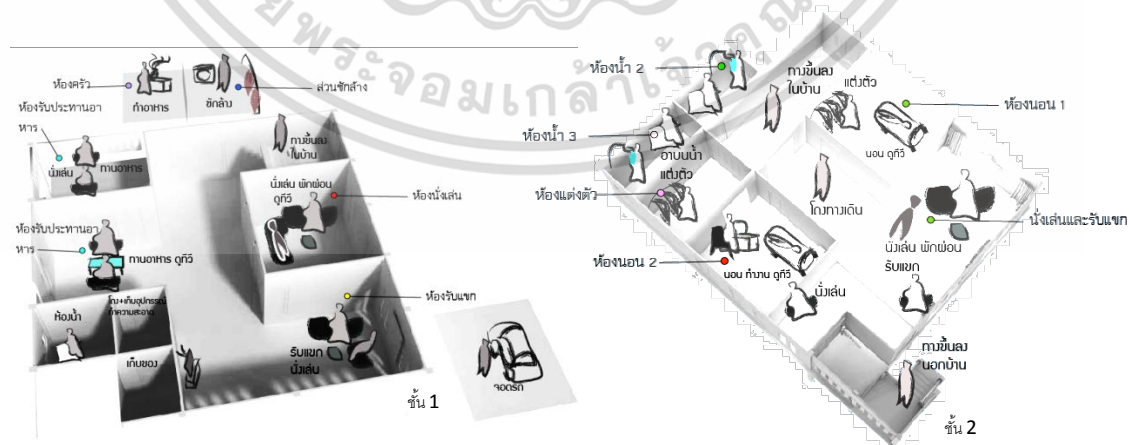
ช่วงเวลา	กิจกรรม	พื้นที่ใช้สอย	พฤติกรรมการใช้พื้นที่	ผู้ใช้
เช้า	นอน	ห้องนอน	นอนบนเตียง	ทุกคนในครอบครัว
	ทำอาหาร	ครัวไฟ	เป็นพื้นที่เตรียมอาหาร	แม่
			เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร	แม่
	ทานอาหาร	ห้องรับประทานอาหาร	รับประทานอาหารบนโต๊ะอาหาร	ทุกคนในครอบครัว
	ทำงานนอกบ้าน	-	-	ชาย, หญิงวัยทำงาน
	ไปโรงเรียน	-	-	เด็กวัยเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรม	พื้นที่ใช้สอย	พฤติกรรมการใช้พื้นที่	ผู้ใช้
กลางวัน	ทำอาหาร	ครัวไฟ	ทำแบบง่ายๆไม่ต้องเตรียมเครื่องปรุงมากนัก	ผู้สูงอายุ
	ทานอาหาร	ห้องรับประทานอาหาร	รับประทานอาหารบนโต๊ะอาหาร	ผู้สูงอายุ
	พักผ่อน	ห้องนั่งเล่น	แหยง	ผู้สูงอายุ
	ทำงาน	ห้องนั่งเล่น	งานฝีมือ	ผู้สูงอายุ
เย็น	ทำอาหาร	ครัวไฟ	ใช้เตรียมล้างวัตถุดิบในการทำอาหาร	แม่, ผู้สูงอายุ
		ครัวไฟ	เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ใช้เตาแก๊สในการหุงต้มอาหาร	แม่,
	ทานอาหาร	ห้องรับประทานอาหาร	รับประทานอาหารบนโต๊ะอาหาร	ทุกคนในครอบครัว
	พักผ่อน	ห้องนั่งเล่น, รับแขก	ชุดรับแขกหรือแหยง ไว้สำหรับพักผ่อนดูทีวี	ทุกคนในครอบครัว
	นอน	ห้องนอน	นอนบนเตียง	ทุกคนในครอบครัว

จากตารางกิจกรรมและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน พบว่าพื้นที่ใช้สอยมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมและเปลี่ยนไปตามกิจกรรมที่เกิดของผู้ใช้

รูปที่ 4.123 แสดงกิจกรรมพฤติกรรมของผู้ใช้ในเรือนพักอาศัยปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสังเกตพบว่า อาคารพักอาศัยปัจจุบันมีการใช้เฟอร์นิเจอร์ในแต่ละพื้นที่ใช้สอย เพื่อความสะดวกในการใช้งาน ตามความความเคยชินของผู้ใช้ในปัจจุบัน ความต้องการของผู้ใช้ในปัจจุบันและการแบ่งพื้นที่พักอาศัยปัจจุบันมีการแบ่งพื้นที่เป็นส่วนมากขึ้นมีความต้องการความเป็นส่วนตัวพื้นที่ในอาคารพักอาศัยปัจจุบันประกอบไปด้วยพื้นที่รับแขกใช้ในการรับแขกและนั่งเล่น บางหลังมีห้องนั่งเล่นใช้ในการพักผ่อนของคนในครอบครัวส่วนเตรียมอาหารจะใช้ในการเก็บอาหารและอุ่นอาหาร ส่วนรับประทานอาหารจะอยู่ร่วมกับส่วนเตรียมอาหารโดยมีชุดโต๊ะรับประทานอาหารตั้งไว้ ห้องครัวจะแยกออกจากตัวเรือนนอนเนื่องจากไม่ต้องการให้กลิ่นควันจากการทำอาหารเข้าภายในอาคารและมีห้องน้ำอยู่ภายในอาคารจะอยู่ในพื้นที่สาธารณะทุกพื้นที่ในอาคารสามารถเข้าใช้ได้พื้นที่ที่กล่าวมานี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในอาคารชั้น 1 และในส่วนชั้น 2 จะเป็นพื้นที่ส่วนห้องนอนที่พบจะมี 2 ห้องเป็นห้องนอนพ่อกับแม่และห้องลูกจะปิดล้อมพื้นที่มิดชิดและมีความต้องการความเป็นส่วนตัวการนอนจะนอนยกสูงมีการดูทีวีในห้องนอน ส่วนห้องนอนลูกจะมีห้องน้ำในห้องนอน ห้องนอนพ่อกับแม่จะมีห้องน้ำแยกจากห้องนอนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและทุกคนในครอบครัวสามารถเข้าใช้ได้ และพบที่ห้องพระอยู่ใกล้กับห้องนอนติดผนังทางทิศตะวันออกพบเห็นพื้นที่ระเบียงชั้น 2 ไม่ได้ใช้งานเนื่องจากเป็นพื้นที่โล่งไม่มีหลังคาคลุมทำให้เกิดปัญหาเรื่องฝนและแดดพื้นที่ระเบียงชั้น 2 จึงไม่ค่อยได้ใช้งาน ส่วนพื้นที่ภายนอกอาคารพบว่ามีอาคารจอดรถแยกออกจากอาคารเรือนนอน

สรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมและกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นมีผลต่อพื้นที่ใช้สอย การจัดวางที่วางภายในเรือนล้านนาเดิมเรือนล้านนาประยุกต์และอาคารพักอาศัยปัจจุบัน กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในเรือนไทเขินยังคงคล้ายคลึงกันมีเพียงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างชัดเจนคือ ในอดีตนั้นมีพฤติกรรมการทำงานอาหารนั้นจะนิยมนั่งกับพื้นแต่ปัจจุบันนั้นจะนั่งเก้าอี้มากขึ้น การนอนอดีตนั้นมีพฤติกรรมการนอนกับพื้นแต่ปัจจุบันนั้นนิยมนอนบนเตียง

กิจกรรม	เรือนไทยจีนเดิม	เรือนไทยจีนประยุกต์	อาคารพักอาศัยปัจจุบัน
การนั่ง	 นั่งกับพื้น	 นั่งเก้าอี้ โต๊ะ	 นั่งเก้าอี้ โต๊ะ
การนอน	 นอนกับพื้น	 นอนบนเตียง	 นอนบนเตียง
อาบน้ำ	 อาบนอกเรือน (ตอม่น้ำ)	 อาบนเรือน (ห้องน้ำ)ฝักบัว / ตักอาบ	 อาบนเรือน (ห้องน้ำ)ฝักบัว
ทำอาหาร	 นั่งกับพื้น ใช้เตาดิน บริเวณชานหลังใช้เตรียมอาหาร ครัวใช้ปรุงอาหารและ หุงต้มอาหาร	 ยืนทำ ใช้เตาดิน ทำในครัว บางครั้งจะซื้ออาหารสำเร็จ มาทาน	 ยืนทำ ใช้เตาดิน มีเครื่องใช้ไฟฟ้าช่วยใ นการถนอมอาหาร
ทำงาน	 ผู้ชาย ทำการเกษตร คอนเทียง เข็นกลับบ้าน ผู้หญิงหาอาหาร เลี้ยงลูก ทำงานบ้าน	 ผู้ชายและหญิงนิยมทำงานนอกบ้าน ออกเช้า เข็นกลับ ลูกเข้าโรงเรียน ผู้สูงอายุอยู่บ้าน (พนักงานบริษัท)	 นิยมทำงานนอกบ้านออกเช้า เข็นกลับ ผู้สูงอายุอยู่บ้าน (พนักงานบริษัท)

รูปที่ 4.124 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้ใช้ในเรือนไทยจีนเดิมเรือนไทยจีนประยุกต์และอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากพฤติกรรมการใช้พื้นที่เปลี่ยนแปลงไปซานหน้าจึงเป็นพื้นที่พักเมื่อขึ้นบนไดก่อนเข้าสู่เดินอาคารปัจจุบันพบว่า มีความหลากหลายเกิดขึ้นในพื้นที่ใช้สอยมีกิจกรรมเพิ่มขึ้น มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยเป็นส่วนเพื่อสร้างความเป็นสัดส่วนในการใช้งานต้องการให้เกิดความเป็นส่วนตัว และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะของการจัดที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนเรือนไทเงินเดิมเปรียบเทียบกับอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

4.5.2 การศึกษาพฤติกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

จากแบบสอบถามข้อมูลและความต้องการของผู้ใช้พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในที่พักอาศัยในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างผู้พักอาศัยในอาคารพักอาศัยปัจจุบันในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 90 คนพบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวมี 4 คนมีขนาดพื้นที่ในบ้าน 220 ตารางเมตรลักษณะของที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นบ้านสองชั้น(74%)มีห้องนอน 2 ห้อง (81%) มีห้องน้ำ 3 ห้อง (81%)มีพื้นที่จอดรถ (89%)มีห้องนั่งเล่น/พักผ่อน (92%) มีห้องรับแขก (89%) มีระเบียง/เฉลียง(58%)มีห้องเก็บของ (92%)มีส่วนรับประทานอาหาร(87%)มีห้องครัว (94%) ห้องเตรียมอาหาร (90%) และมีซักล้าง (58%)

กิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ใช้สอยในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ใช้สอยในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน พบว่า ในห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น ห้องรับประทานอาหารและห้องนอน กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 67%มีการใช้พื้นที่นี้โดยมีกิจกรรมการใช้สอยมากกว่า 1 กิจกรรม ในพื้นที่ส่วนซักล้าง 67%ต้องการที่ตากผ้า และพบว่าพื้นที่ที่ไม่ค่อยมีกิจกรรมอื่นร่วมด้วยมากกว่า 80% เป็นที่จอดรถ ระเบียง ห้องน้ำและห้องเก็บของ

ตารางที่ 4.32 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ปัจจุบัน (N=90)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	4	.80	2	6
ขนาดพื้นที่ในบ้าน	220	40.10	120	270

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.33 ลักษณะอาคารพักอาศัยและความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบัน

ความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบัน	%	จำนวน
ลักษณะของบ้าน		
บ้านสองชั้น	74	67
บ้านชั้นเดียวยกพื้นสูง	16	14
บ้านชั้นเดียว	10	9
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน	%	จำนวน
จำนวนห้องนอน		
2 ห้องนอน	81	73
3 ห้องนอน	14	13
4 ห้องนอน	5	4
จำนวนห้องน้ำ		
3 ห้อง	81	73
2 ห้อง	19	17

ตารางที่ 4.34 ความต้องการพื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน

พื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน	%	จำนวน
1.ที่จอดรถ	89	80
2.ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน	92	83
3.ห้องรับแขก	89	80
4.ระเบียง/เฉลียง	58	52
5.ห้องเก็บของ	92	83
6.ส่วนรับประทานอาหาร	87	78
7.ห้องครัว	94	85
8.ห้องเตรียมอาหาร	90	81
9.ซักล้าง	58	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.35 กิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย	กิจกรรม	%	จำนวน
1.ที่จอดรถ	จอดรถอย่างเดียว	82	74
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	18	16
	1.ตากผ้า	11	10
	2.ทำงาน	4	4
	3.เก็บของ	2	2
2.ห้องรับแขก	รับแขกอย่างเดียว	33	30
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	67	60
	1.ดูทีวี	44	40
	2.ทำงาน	11	10
	3.นอน	9	8
	4.ทานอาหาร	2	2
3.ห้องนั่งเล่น	นั่งเล่นอย่างเดียว	20	18
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	80	72
	1.ดูทีวี	56	50
	2.นอน	11	10
	3.ทานอาหาร	7	6
	4.ทำงาน	4	4
	5.รับแขก	2	2
		1	1
4.ทานอาหาร	ทานอาหารอย่างเดียว	24	22
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	76	68
	1.ดูทีวี	61	55
	2.ทำงาน	9	8
	3.รับแขก	3	3
	4.ทำอาหาร	2	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

พื้นที่ใช้สอย	กิจกรรม	%	จำนวน
5.ห้องครัว	ทำอาหารอย่างเดียว	86	77
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	14	13
	1.ทานอาหาร	14	13
6.ระเบียง	ไม่ได้ทำอะไร	91	82
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	9	8
	1.ทำงาน	9	8
7.ห้องนอน	นอนอย่างเดียว	20	18
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	80	72
	1.ดูทีวี	56	50
	2.ทำงาน	13	12
8.ห้องน้ำ	อาบน้ำและซับล้างเท่านั้น	89	80
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	11	10
	1.แต่งตัว	9	8
9.ห้องทำงาน	ไม่มีห้องทำงาน	100	90
	2.อ่านหนังสือ	2	2
10.ห้องเก็บของ	เก็บของเท่านั้น	100	90
11.ซักล้าง	ซักล้างเท่านั้น	33	30
	ทำกิจกรรมอื่นด้วย	67	60
	ซักล้างและตากผ้า	67	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่อยู่ติดกันของผู้ใช้ปัจจุบัน

พื้นที่ใช้สอยหลัก	ควรเชื่อมต่อกับ	%	จำนวน
1. ที่จอดรถ	ห้องรับแขก	67	60
	ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน	22	20
	ระเบียง/เฉลียง	5	4
	ห้องอาหาร	3	3
	ห้องครัว	2	2
	ห้องน้ำ	1	1
2. ห้องรับแขก	ห้องอาหาร	60	54
	ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน	21	19
	ห้องน้ำ	8	7
	ระเบียง/เฉลียง	7	6
	ที่จอดรถ	4	4
3. ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน	ห้องอาหาร	63	57
	ห้องน้ำ	18	16
	ห้องรับแขก	9	8
	ที่จอดรถ	6	5
	ห้องครัว	3	3
	ห้องนอน	1	1
4. ห้องอาหาร	ระเบียง/เฉลียง	70	63
	ห้องครัว	22	20
	ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน	5	4
	ห้องรับแขก	2	2
	ห้องน้ำ	1	1
5. ห้องครัว	ระเบียง/เฉลียง	60	54
	ส่วนทานอาหาร	29	26
	ซักล้าง	8	7
	ที่จอดรถ	2	2
	ห้องเก็บของ	1	1

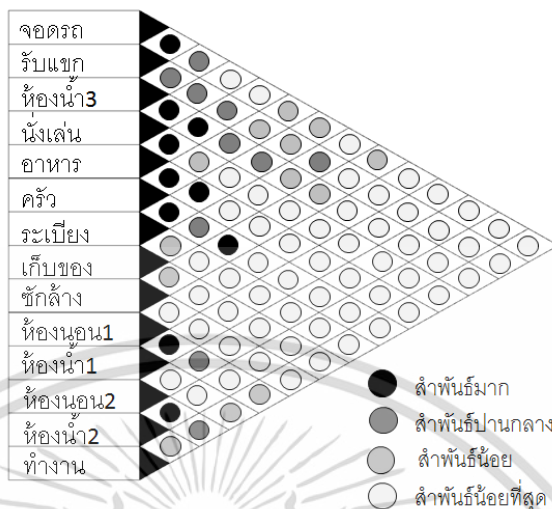
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

พื้นที่ใช้สอยหลัก	ควรเชื่อมต่อกับ	%	จำนวน
6.ระเบียบ/เฉลียง	ห้องครัว	33	30
	ส่วนทานอาหาร	29	26
	รับแขก	26	23
	ห้องนั่งเล่น	9	8
	ห้องน้ำ	3	3
7.ห้องนอน	ห้องน้ำ	74	67
	ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน	18	16
	ส่วนทานอาหาร	5	4
	รับแขก	3	3
8.ห้องน้ำ	ห้องนอน	74	67
	ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน	13	12
	ห้องรับแขก	7	6
	ส่วนทานอาหาร	5	4
	ห้องครัว	1	1
8.ห้องทำงาน	ห้องนอน	93	84
	ระเบียบ/เฉลียง	7	6
10.ห้องเก็บของ	ห้องน้ำ	56	50
	ห้องครัว	13	12
	ระเบียบ/เฉลียง	12	11
	จอดรถ	11	10
	ส่วนทานอาหาร	8	7
11.ซักล้าง	ห้องครัว	86	77
	จอดรถ	14	13

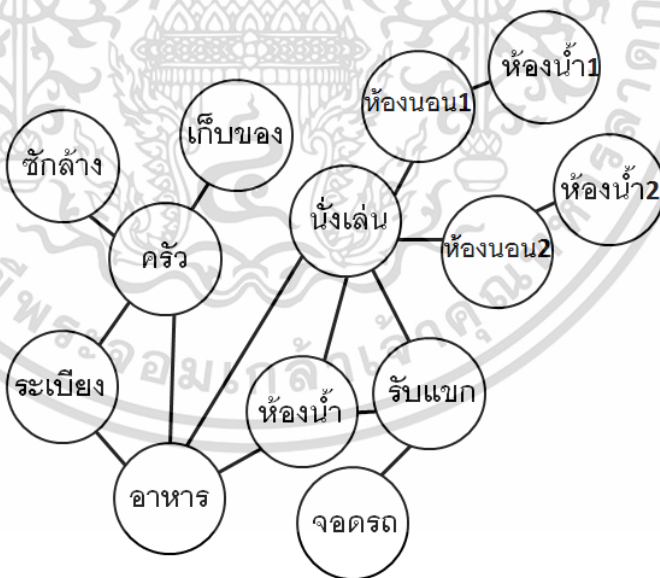
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแบบสอบถามข้อมูลและความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่อยู่ติดกันของผู้ใช้ปัจจุบัน ผู้วิจัยได้จัดทำตารางความสัมพันธ์ของพื้นที่ตามความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบันได้ดังนี้

รูปที่ 4.125 แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยตามความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบัน

จากแบบสอบถามข้อมูลและความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่อยู่ติดกันของผู้ใช้ปัจจุบัน ผู้วิจัยได้แสดงการจัดพื้นที่ใช้สอย (FUNCTION) ตามความต้องการของผู้ใช้ได้ดังนี้

รูปที่ 4.126 แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่อยู่ติดกันของผู้ใช้ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 แสดงความต้องการที่นึ่งในส่วนห้องรับแขก

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
จำนวนที่นึ่งห้องรับแขก	4	.72	4	7

ตารางที่ 4.38 แสดงความต้องการเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในส่วนพักผ่อน

พื้นที่ใช้สอยภายในห้องพักผ่อน	%	จำนวน
1. ชุดวางทีวีและเครื่องเสียง	76	68
2. ที่นอนหรือเบาะนั่ง	14	13
3. อื่นๆ มีตู้เก็บหนังสือ	10	9

ตารางที่ 4.39 แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมที่เกิดขึ้น

ความต้องการพื้นที่ของผู้ใช้	%	จำนวน
พื้นที่ภายในบ้านที่ใช้งานมากเนื่องจาก		
1. ห้องรับแขกและห้องนั่งเล่น ใช้ต้อนรับแขกและพักผ่อน	83	75
2. ห้องนั่งเล่น ใช้พักผ่อนพูดคุยกันของคนในครอบครัว	10	9
3. ห้องนอนใช้พักผ่อนและทำงาน	7	6

ตารางที่ 4.40 แสดงความต้องการพื้นที่ใช้สอยส่วนห้องน้ำ

ความต้องการพื้นที่ของผู้ใช้	%	จำนวน
พื้นที่ภายในบ้านที่มีห้องน้ำ		
1. ในห้องนอนหรือใกล้ห้องนอนและในส่วนชั้น1 ที่เข้าถึงได้สะดวก	86	77
2. ในห้องนอนและใกล้ห้องรับแขก	14	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.3 การเปรียบเทียบเอกลักษณ์ทางสภาพแวดล้อมภายใน (ที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอย) ของเรือนไทยจีนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยในปัจจุบันได้

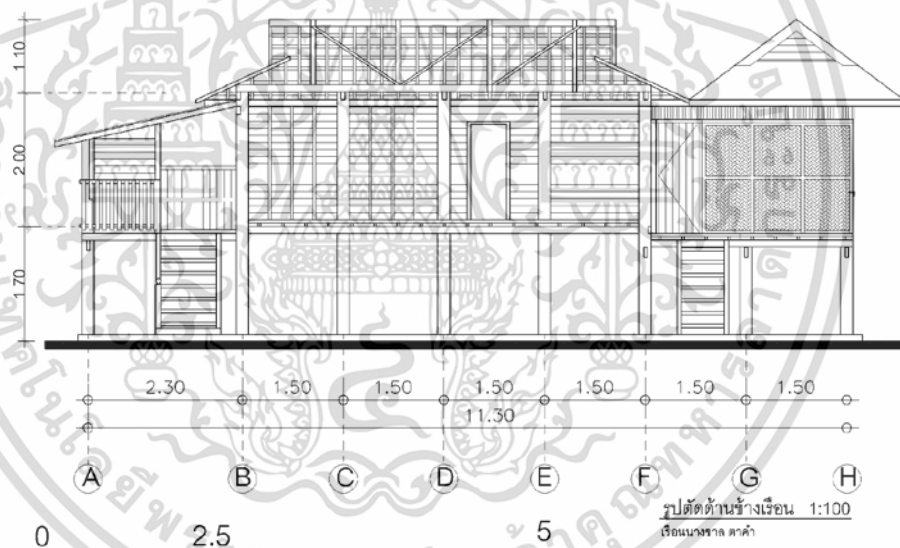
4.5.3.1 เอกลักษณ์ของที่ว่างเพื่อการออกแบบอาคาร

การวิเคราะห์เอกลักษณ์ของที่ว่างในเรือนไทยจีนนั้นแบ่งระนาบการปิดล้อมที่ว่างออกเป็น 3 ระนาบด้วยกันคือ ระนาบพื้น ระนาบผนัง ระนาบเพดาน

1.เอกลักษณ์ของที่ว่างในเรือนไทยจีนเดิม

ระนาบพื้น

การจัดวางระนาบพื้นในเรือนไทยจีนล้านนานั้น ลักษณะเดิมนั้นภายในตัวเรือนนั้นมีระดับพื้นเสมอกัน โดยมีการยกระดับพื้นสูงจากชานประมาณ 15-30 เซนติเมตรการยกระดับพื้นเรือนนั้นป้องกันน้ำฝนเข้ามายังเรือน

รูปที่ 4.127 แสดงระนาบพื้นในเรือนไทยจีนล้านนาเดิม

ระนาบผนัง

ลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ดังนี้

ชานหน้าลักษณะการปิดล้อมเป็นการใช้ราวระเบียงเพื่อความปลอดภัยและเป็นการแสดงอาณาเขตของพื้นที่

เต็นลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อมเฉพาะบริเวณด้านข้างเพื่อความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.128 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนเดินและชานในเรือนไทเขินเดิม

ห้องนอนลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อมทั้งหมด 4 ด้าน อย่างมิดชิดเพื่อความความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว

รูปที่ 4.129 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนห้องนอนในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

ชานล้อมลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อม 2 ด้าน เป็นผนังของห้องนอนและมีทางเดินอยู่ตรงกลางลักษณะของชานล้อมจะพบเห็นในอาคารไทเขินล้านนาที่มีหลังคาสองจั่วชานล้อมเป็นพื้นที่เชื่อมต่อส่วนหน้าและส่วนหลัง

รูปที่ 4.130 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนห้องนอนในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครัวไฟลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อมทั้งหมด 4 ด้าน ลักษณะผนังพบเห็นมีอยู่ 2 แบบเป็น ผนังไม้จริงและผนังไม้ไผ่สาน

รูปที่ 4.131 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนครัวในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

ชานหลังลักษณะการปิดล้อมเป็นการใช้ราวระเบียงเพื่อความปลอดภัยและ เป็นการแสดงอาณาเขตของพื้นที่

รูปที่ 4.132 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนครัวในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

ระนาบเพดาน

ลักษณะการจัดวางระนาบเพดานในเรือนไทเขินล้านนานั้นมีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรง สามเหลี่ยมตามลักษณะทรงหลังคา ไซ่วโครงสร้างของหลังคา

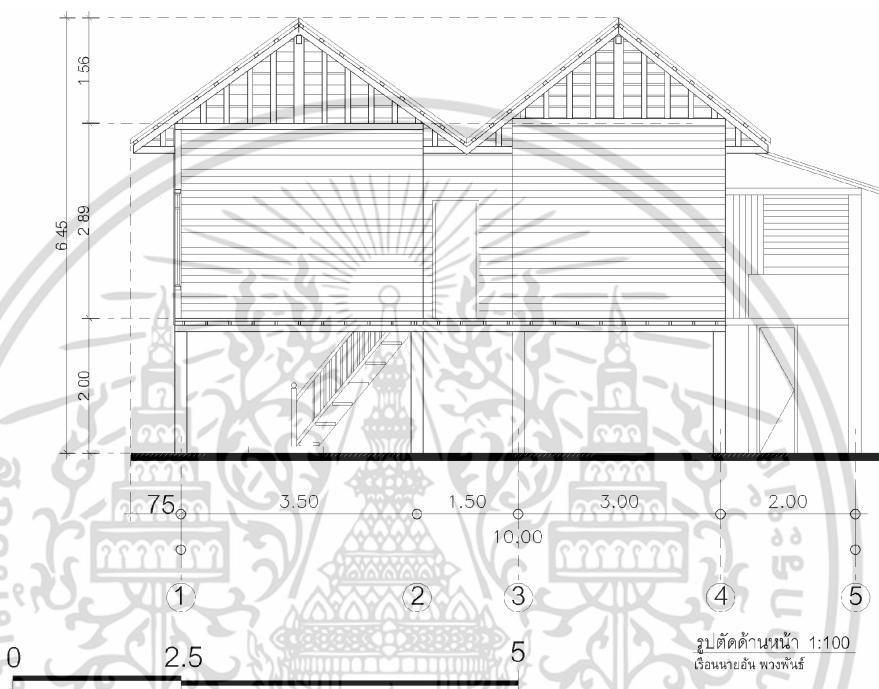
รูปที่ 4.133 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบเพดานในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์ของที่ว่างในเรือนไทเขินประยุกต์

ระนาบพื้น

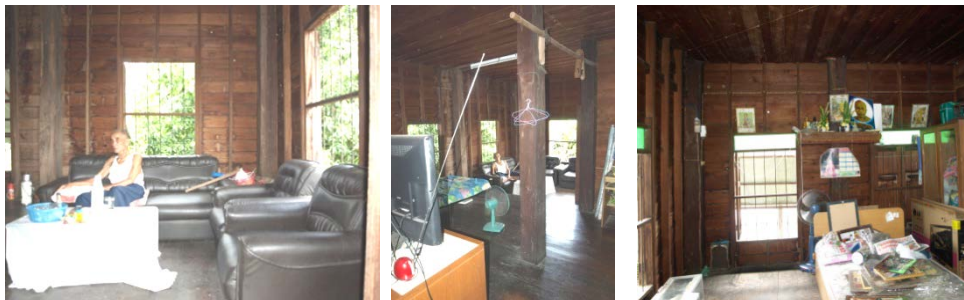
การจัดวางระนาบพื้นในเรือนไทเขินประยุกต์นั้นมีลักษณะคล้ายคลึงเรือนไทเขินเดิม ลักษณะภายในตัวเรือนนั้นมีระดับพื้นเสมอกัน โดยมีการยกระดับพื้นสูงจากชานประมาณ 15-30 เซนติเมตรการยกระดับพื้นเรือนนั้นป้องกันน้ำฝนเข้ามายังเรือน

รูปที่ 4.134 แสดงระนาบพื้นในเรือนไทเขินล้านนาประยุกต์

ระนาบผนัง

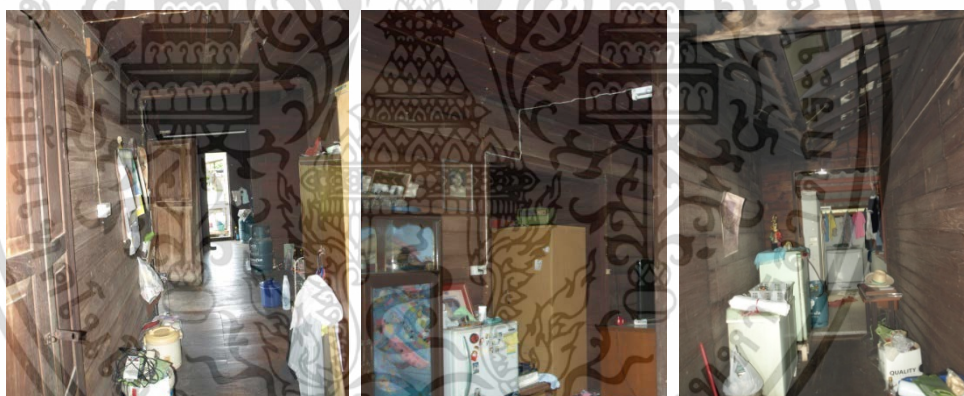
ลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ดังนี้ ชานหน้าลักษณะการปิดล้อมส่วนมากจะปิดล้อมผนังเพื่อเพิ่มความความปลอดภัยมากขึ้นกว่าเรือนไทเขินเดิมและบางหลังใช้ทรงเหล็กตรงช่องหน้าต่าง ใต้ลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อมบริเวณด้านข้างเพื่อความปลอดภัย

รูปที่ 4.135 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบส่วนเดินและชานในเรือนไทเขินประยุกต์

ห้องนอนลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อมทั้งหมด 4 ด้าน อย่างมิดชิดเพื่อความความปลอดภัยและเป็นส่วนตัว

ชานฮ่อม ลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อม 2 ด้าน เป็นผนังของห้องนอนและมีทางเดินอยู่ตรงกลางลักษณะของชานฮ่อมจะพบเห็นในอาคารไทเขินประยุกต์ที่มีหลังคาสองจั่วชานฮ่อมเป็นพื้นที่เชื่อมต่อส่วนหน้าและส่วนหลัง

รูปที่ 4.136 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนชานฮ่อมในเรือนไทเขินประยุกต์

ครัวไฟลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อมทั้งหมด 4 ด้าน ลักษณะผนังพบเห็นเป็นผนังไม้จริงมีช่องระบายอากาศบนสุดของผนัง

รูปที่ 4.137 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนครัวไฟในเรือนไทเขินประยุกต์

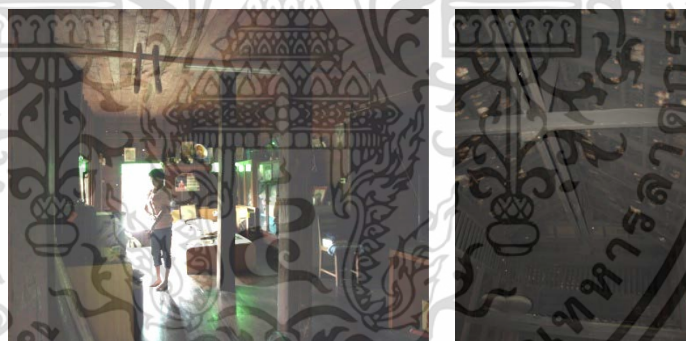
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชานหลังลักษณะการปิดล้อมเป็นการใช้ราวระเบียงกันเพื่อความปลอดภัย และเป็นการแสดงอาณาเขตของพื้นที่

รูปที่ 4.138 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังส่วนชานหลังในเรือนไทเงินประยุกต์ระนาบเพดาน

ลักษณะการจัดวางระนาบเพดานในเรือนไทเงินประยุกต์นั้นบริเวณเดินและชานมีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมเนื่องจากการปิดฝ้าเพดานส่วนครีมีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมตามโครงสร้างของหลังคา

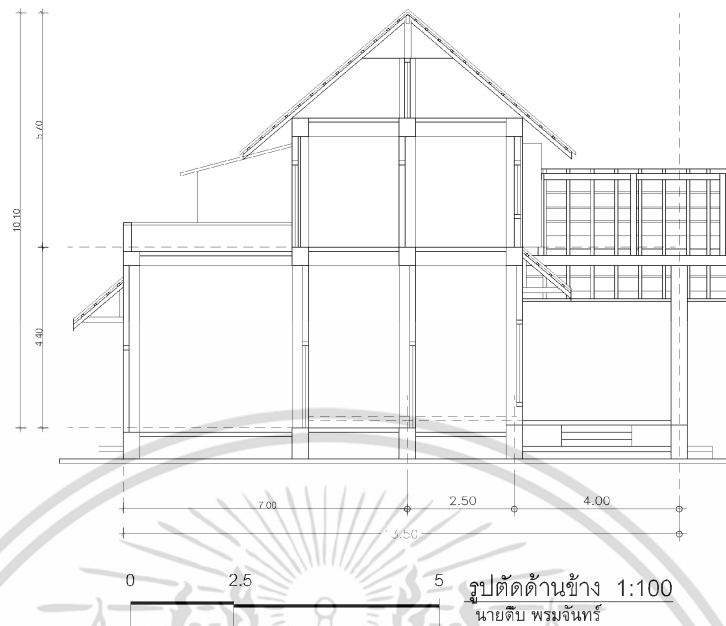

รูปที่ 4.139 แสดงลักษณะการปิดล้อมระนาบเพดานในเรือนไทเงินประยุกต์

วิเคราะห์ที่ว่างในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน
ระนาบพื้น

การจัดวางระนาบพื้นในอาคารพักอาศัยปัจจุบันนั้นมีลักษณะแตกต่างไปจากเรือนไทเงินเดิมระดับพื้นภายในเสมอกัน การยกลดระดับจากแตกต่างจากเรือนไทเงิน โดยมีการยกระดับพื้นภายในสูงประมาณ 10 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.140 แสดงระนาบพื้นในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

ระนาบผนัง

ลักษณะการปิดล้อมระนาบผนังมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ดังนี้

ระเบียบหน้า ลักษณะการปิดล้อมจะปิดล้อมในส่วนหลังคาผนังเป็นราวระเบียบเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

ห้องรับแขกและห้องนั่งเล่น ลักษณะปิดล้อมนั้นจะปิดล้อม 4 ด้านข้างเพื่อความปลอดภัยช่องเปิดมีการใช้กระจกเพื่อให้แสงเข้ามาในอาคาร

พื้นที่ทานอาหาร มีการจัดวางโต๊ะรับประทานอาหารในส่วนพื้นที่ส่วนเตรียมอาหารมีผนังปิดล้อม 4 ด้านช่องเปิดใช้กระจกช่วยให้แสงภายนอกส่องเข้ามาภายในอาคาร

รูปที่ 4.141 แสดงระนาบผนังส่วนระเบียบหน้าอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

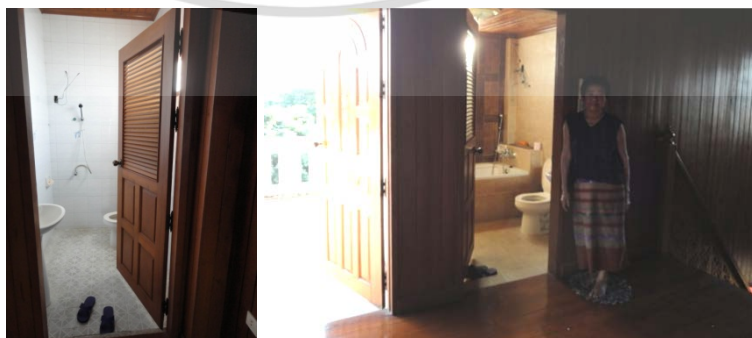
รูปที่ 4.142 แสดงระนาบผนังห้องรับแขกและห้องนั่งเล่นอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

พื้นที่ครัว จะมีสองส่วนด้วยกัน ส่วนที่ 1 เป็นส่วนเตรียมอาหารใช้ในการเตรียมอาหารและเก็บอาหารและรับประทานอาหารมีผนังปิดล้อม 4 ด้าน ช่องเปิดใช้กระจกช่วยให้แสงภายนอกส่องเข้ามาภายในอาคาร ส่วนที่ 2 ครัวเป็นแบบครัวไทยมีผนังปิดล้อมด้านเดียวส่วนมากจะใช้ในการประกอบอาหารจะแยกพื้นที่ออกจากตัวอาคาร

รูปที่ 4.143 แสดงระนาบผนังรับประทานอาหารส่วนเตรียมอาหารและส่วนครัว

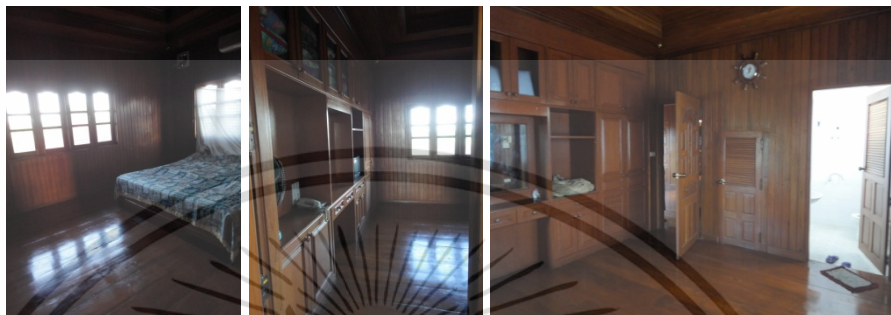
พื้นที่ห้องน้ำ พบเห็นในพื้นที่ส่วนสาธารณะและในพื้นที่ส่วนตัวลักษณะผนังปิดล้อม 4 ด้านช่องเปิดใช้กระจกช่วยให้แสงภายนอกส่องเข้ามาภายในอาคาร

รูปที่ 4.144 แสดงระนาบผนังห้องน้ำอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ห้องนอน พบเห็นมีอยู่ 2 ห้อง เป็นห้องนอนพ่อและแม่การนอนจะนอนเตียงสูงมีตู้เก็บผ้าห่มและมีทีวีมีห้องน้ำอยู่นอกห้องนอน ห้องนอนลูกมีห้องน้ำอยู่ภายในห้องนอนห้องนอนทั้งสองห้องมีผนังปิดล้อม 4 ด้านเพื่อความเป็นส่วนตัว ช่องเปิดใช้กระจกช่วยให้แสงภายนอกส่องเข้ามาภายในอาคาร

รูปที่ 4.145 แสดงระนาบผนังห้องนอนอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

ระเบียง/เฉลียง อยู่บริเวณชั้นบนทำราวกันตกไม่สูงมากนักเป็นพื้นที่โล่งส่วนมากไม่ได้ใช้งานเป็นประจำ

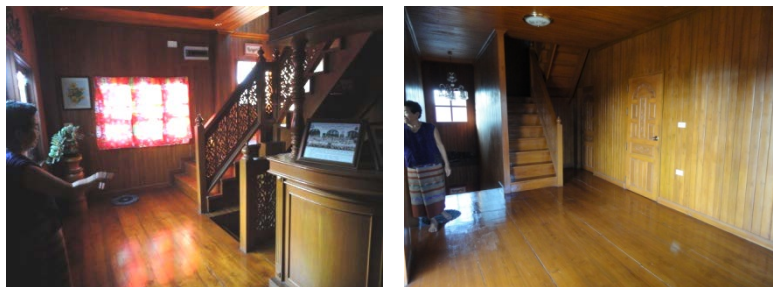

รูปที่ 4.146 แสดงระนาบผนังห้องนอนอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

โถงทางเดิน

ลักษณะโถงทางเดินในอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม เนื่องจากมีการปิดฝ้าเพดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.147 แสดงโถงทางเดินพักอาศัยปัจจุบัน

ห้องประชุม

ลักษณะห้องประชุมอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีผนังปิดล้อมทั้ง 4 ด้าน มีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมเนื่องจากการปิดฝ้าเพดาน

รูปที่ 4.148 แสดงลักษณะพื้นที่ปิดล้อมห้องประชุมในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

ระนาบเพดาน

ลักษณะการจัดวางระนาบเพดานในอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมเนื่องจากการปิดฝ้าเพดาน

รูปที่ 4.149 แสดงระนาบฝ้าเพดานอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลสรุปลักษณะการจัดวางพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบัน จากการสำรวจพบว่า ลักษณะการจัดวางพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีการจัดพื้นที่คล้ายคลึงกับอาคารพักอาศัยแบบตะวันตกมีการแบ่งพื้นที่เป็นแบบเฉพาะส่วนมากขึ้น และได้ปรับให้เข้ากับพฤติกรรมการใช้งาน มีการสร้างห้องครัวออกจากอาคารพักอาศัยส่วนใหญ่จะเป็นครัวไทย พื้นที่ที่พบในอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีพื้นที่ใช้สอยดังนี้ 1. ระเบียงหน้าบ้านใช้เป็นที่รับแขกภายนอกบ้านหรือใช้เป็นที่พักก่อนเข้าถึงภายในอาคารเปรียบได้กับชานหน้าหรือชานบันไดในเรือนไทยชั้นล้านนา 2. ห้องรับแขก ใช้ในการรับแขกในการพักผ่อน นั่งเล่น ทำงาน ดูทีวีมักจะถูกติดกับระเบียงบ้าน ส่วนทานอาหาร และห้องนั่งเล่น 3. ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนของคนในครอบครัวหรือใช้พื้นที่ส่วนนั่งเล่นและรับแขกร่วมกัน ห้องนั่งเล่นใช้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ดูทีวี อ่านหนังสือ ทำงาน และทานอาหาร 4. ส่วนทานอาหาร อยู่ใกล้กับห้องครัว ห้องนั่งเล่น และห้องรับแขก มักจะมีชุดโต๊ะอาหารตั้งไว้และจะอยู่ร่วมกับพื้นที่เตรียมอาหาร 5. พื้นที่ครัวจะมีสองส่วนด้วยกัน ส่วนที่ 1 เป็นส่วนเตรียมอาหารใช้ในการเตรียมอาหารและเก็บอาหารและรับประทานอาหารมีผนังปิดล้อม 4 ด้านช่องเปิดใช้กระจกช่วยให้แสงภายนอกส่องเข้ามาภายในอาคาร ส่วนที่ 2 ครัวเป็นแบบครัวไทยใช้ในการประกอบอาหารจะแยกพื้นที่ออกจากตัวอาคาร 6. ห้องน้ำ มักจะสร้างภายในอาคารพบเห็นในพื้นที่ส่วนสาธารณะและในพื้นที่ส่วนตัว 7. ห้องนอน ลักษณะการใช้งานจะเป็นพื้นที่ส่วนตัวมักสร้างห้องน้ำไว้ใกล้ๆ หรืออยู่ภายในห้องนอนเพื่อความสะดวกสบายในการทำงาน 8. ระเบียง/เฉลียง อยู่บริเวณชั้นบนการปิดล้อมจะทำราวกันตกไม่สูงมากนักเป็นพื้นที่โล่งส่วนมากไม่ได้ใช้งานเป็นประจำ 9. โถงทางเดิน ลักษณะโถงทางเดินในอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมเนื่องจากมีการปิดฝ้าเพดาน ห้องประชุม ลักษณะห้องประชุมอาคารพักอาศัยปัจจุบันมีผนังปิดล้อมทั้ง 4 ด้าน มีปริมาตรของที่ว่างเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมเนื่องจากมีการปิดฝ้าเพดาน

4.5.3.2 ข้อเสนอแนะในการออกแบบจากปัญหาการใช้งานในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้อาคาร จากการสังเกต จากการสำรวจ จากภาพถ่าย พบว่าภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบันประสบกับปัญหาภายในอาคารดังนี้

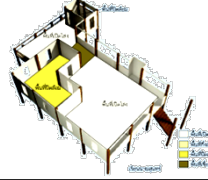
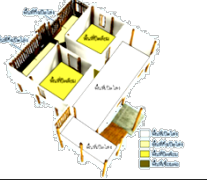
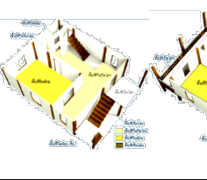

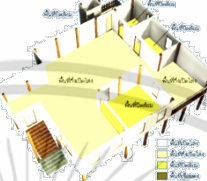
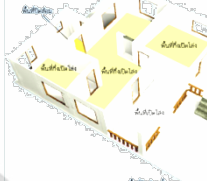
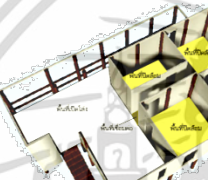

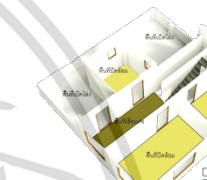
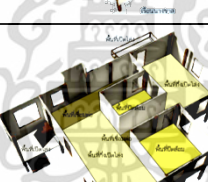
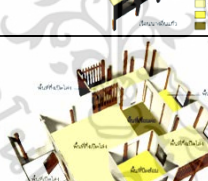
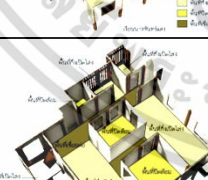
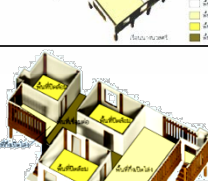
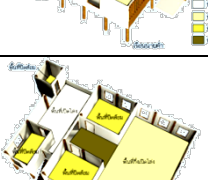
ตารางที่ 4.41 แสดงถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในปัจจุบันและแนวทางแก้ไขปัญหา

ภาพปัญหาที่เกิดขึ้น	ปัญหาที่พบ	แนวทางทางแก้ไข
	แสงสว่างภายในอาคารไม่เพียงพอ เพราะมีช่องเปิดน้อย	- เปิดช่องเปิดให้ใหญ่ขึ้น - ใช้วัสดุในการตกแต่งที่มีสีสว่างขึ้น เช่น สีขาว สีครีม
	พื้นที่เก็บของไม่มีต้องวางกับพื้น	ควรมีห้องเก็บของและควรมีชั้นเก็บของหรือวิธีการเก็บของในแนวตั้งเพื่อลดพื้นที่ให้น้อยลงและเก็บให้ได้มาก
	พื้นที่จากการออกแบบไม่ได้ใช้งาน ระเบียงชั้น2ไม่ได้ใช้งาน เนื่องจากแดดส่อง(ร้อน)	ควรต่อเติมหลังคาเพื่อป้องกันฝนและแดด หรือปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นและใช้ต้นไม้บังแดด
	ปัญหาครัวไทยไม่มีทำให้ต้องทำขึ้นมาภายหลัง	ก่อนการออกแบบควรคำนึงถึงพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้ก่อนออกแบบ
	ปัญหาห้องแต่งตัวและที่เก็บเสื้อผ้าไม่มีต้องใช้ร่วมกับห้องเก็บของ	ก่อนการออกแบบควรมีพื้นที่แต่งตัวและที่เก็บเสื้อผ้าโดยคำนึงถึงพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้ก่อนออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.3.3 การเปรียบเทียบลักษณะการปิดล้อมภายในเรือนแต่ละแบบ

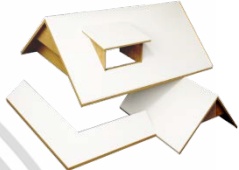
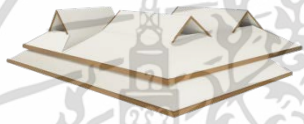

ตารางที่ 4.42 ตารางการเปรียบเทียบลักษณะการปิดล้อมภายในเรือนแต่ละแบบ

หลังที่	เรือนไทเขินเดิม	เรือนไทเขินประยุกต์	เรือนปัจจุบัน
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.3.4 ลักษณะของหลังคาเรือนไทเขินล้านนาและอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

ตารางที่ 4.43 ตารางการเปรียบเทียบลักษณะของหลังคาเรือนไทเขินล้านนาและอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

หลังที่	เรือนไทเขินเดิม	เรือนไทเขินประยุกต์	อาคารพักอาศัยปัจจุบัน
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

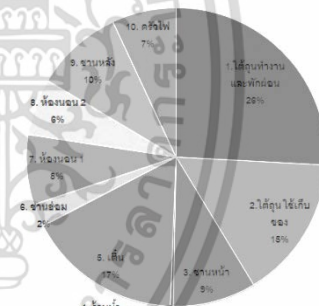
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 ลักษณะพื้นที่ใช้สอยเรือนไทเงินล้านนาเดิม

พื้นที่ใช้สอย		หลังที่									
		1	2	3	4	5	6	7	8	รวม	%
ชั้น 1	1. ได้ทุนทำงานและพักผ่อน	68	49	36	-	30	35	19	95	332	26
	2. ได้ทุน ใช้เก็บของ	39	-	-	48	35	39	24	14	199	14
ชั้น 2	3. ชานหน้า	36	7	15	24	6	15	6	6	115	9
	4. ร้านน้ำ	2	-	1	-	-	-	1	-	4	1
	5. เต็น	36	20	17	19	36	20	20	47	215	17
	6. ชานฮ่อม	-	7	2	4	-	4	4	11	32	2
	7. ห้องนอน 1	19	10	9	15	6	12	11	15	97	8
	8. ห้องนอน 2	10	10	7	9	10	9	9	15	79	6
	9. ชานหลัง	23	23	4	10	13	24	10	15	122	10
	10. ครัวไฟ	6	13	9	24	16	5	7	9	89	7
พื้นที่ใช้สอยรวมแต่ละหลัง		239	139	100	153	152	163	111	227		100

ตารางที่ 4.45 ลักษณะพื้นที่ใช้สอยเรือนไทเงินล้านนาประยุกต์

พื้นที่ใช้สอย		หลังที่				
		1	2	3	รวม	%
ชั้น 1	1. ได้ทุนทำงานพักผ่อน	33	22	35	90	17.5
	2. ได้ทุน ใช้เก็บของ	16	99	13	128	25
ชั้น 2	3. ชานหน้า	8	32	6	46	9
	4. ร้านน้ำ	1	-	-	1	0.5
	5. เต็น	24	48	26	98	19
	6. ชานฮ่อม	4	-	13	17	3
	7. ห้องนอน 1	12	16	12	40	8
	8. ห้องนอน 2	12	7	12	31	6
	9. ชานหลัง	10	8	7	25	5
	10. ครัวไฟ	14	6	8	28	6
	11. ห้องน้ำ (บนเรือน)	-	2	4	6	1
พื้นที่ใช้สอยรวมแต่ละหลัง		134	238	132		100

รูปที่ 4.150 แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเงินเดิมคิดเป็นร้อยละ

รูปที่ 4.151 แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเงินประยุกต์คิดเป็นร้อยละ

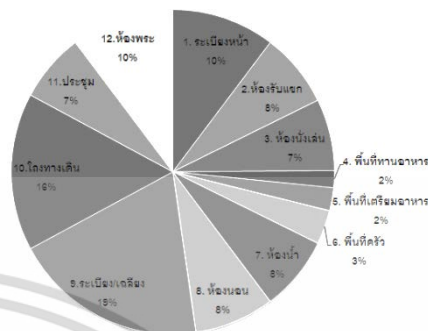

รูปที่ 4.151 แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเงินประยุกต์คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตเป็นร้อยละใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าการฉ้อโกงทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.46 ลักษณะพื้นที่ใช้สอยอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

พื้นที่ใช้สอย	หลังที่ 1	หลังที่ 2	รวม ตรม.	%
1. ระเบียงหน้า	28	8	36	10
2. ห้องรับแขก	8	18	26	7
3. ห้องนั่งเล่น	15	10	25	7
4. พื้นที่ทานอาหาร	3	3	6	2
5. พื้นที่เตรียมอาหาร	8	-	8	2
6. พื้นที่ครัว	7	5	12	3
7. ห้องน้ำ	13	3	16	5
8. ห้องนอน	26	42	68	19
9. ระเบียง/เฉลียง	31	15	46	13
10. โถงทางเดิน	37	18	55	15
11. ประตู	24	-	24	7
12. ห้องพระ	28	8	36	10
พื้นที่ใช้สอยรวมแต่ละ หลัง	228	130		100

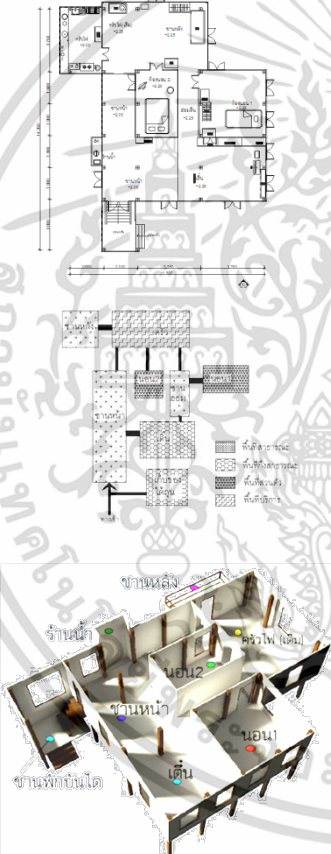
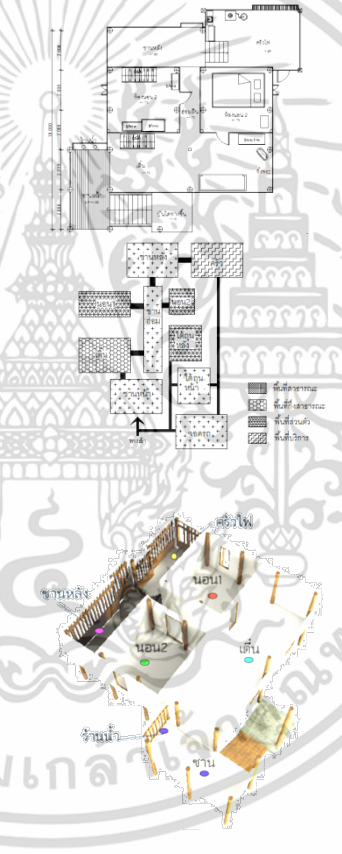
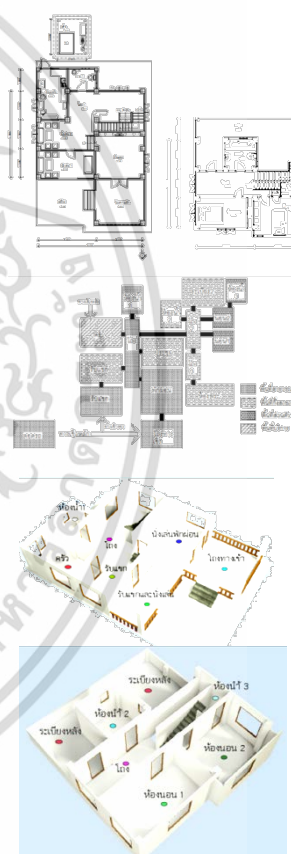
รูปที่ 4.152 แสดงการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ

ตารางที่ 4.47 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะการจัดวางพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเชินเดิมไทเชินประยุกต์และเรือนปัจจุบัน

พื้นที่ใช้สอย	เรือนไทเชินเดิม	เรือนไทเชินประยุกต์	เรือนปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

พื้นที่ใช้สอย	เรือนไทเชินเดิม	เรือนไทเชินประยุกต์	เรือนปัจจุบัน
	<p>ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชานหน้า - เติ้น - ห้องนอน1 - คริวไฟ - ชานหลัง 	<p>ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชานหน้า - เติ้น - ชานฮ่อม - ห้องนอน1 - คริวไฟ - ชานหลัง - ห้องน้ำ 	<p>ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทางเข้า/ระเบียง - รับแขก - ห้องนั่งเล่น - ทานอาหาร - ระเบียง - คริว - โถงทางเดิน - ห้องน้ำ - ประชุม - ห้องนอน - ห้องพระ
<p>การวางผังและการจัดที่ว่าง</p>			
	<p>มีการวางผังพื้นและการจัดที่ว่างภายในให้มีการปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้ใช้ เช่นบริเวณเติ้นและชานหน้า</p>	<p>การวางผังพื้นและการจัดที่ว่างภายในมีการลดขนาดของชานเล็กลง และปิดล้อมเพื่อความปลอดภัย สภาพสังคมเปลี่ยนไปจากสังคมการเกษตรมาสู่สังคมเมือง ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวกมากขึ้น มีการต่อเติมห้องน้ำ</p>	<p>การวางผังพื้นและการจัดที่ว่างภายในอาคารปัจจุบันมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็น ส่วน มากขึ้นตามลักษณะการใช้งาน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่อาคารศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

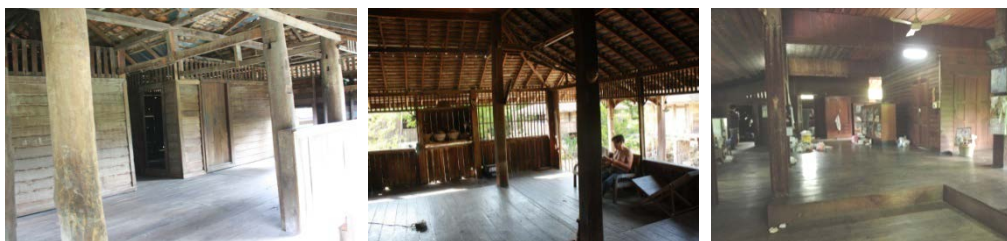
สรุปเอกลักษณ์ของที่ว่างของเรือนไทเขินล้านนาเพื่อใช้ในการออกแบบอาคาร การเชื่อมต่อของที่ว่างภายในเรือนชานระเบียงและชานห่อมเป็นพื้นที่เชื่อมต่อที่ว่างภายในเรือน เชื่อมพื้นที่ส่วนหน้าและหลังถึงกันถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของเรือนไทเขินล้านนา การแบ่งที่ว่างภายในเรือนไทเขินเดิม การแบ่งพื้นที่ว่าโดยการยกระดับพื้นในการแบ่งพื้นที่ เป็นการบอกกล่าวถึง ผู้ใช้ด้วยตนเอง เช่นชานกับเต็นและชานหลังกับชานห่อม และยังใช้ชาน ชานห่อมเป็นทางสัญจร พื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่ปิดล้อม พื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่ปิดล้อมภายในเรือนไทเขินล้านนาพื้นที่ โดยมากเป็นพื้นที่โล่งและกึ่งปิดโล่งมีพื้นที่โดยประมาณ 30% พื้นที่ปิดล้อมจะเป็นห้องนอนและ ครัวไฟ ส่วนเรือนไทเขินประยุกต์ได้ปิดล้อมเพื่อป้องกันขโมยและความปลอดภัยมากขึ้นเนื่องจาก สภาพสังคมเปลี่ยนไป ความร้อนจากภายนอกอาคารการประหยัดพลังงาน การปิดเปิดระนาบ การ เปิดระนาบเพดานไซวีโครงสร้างถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของเรือนไทเขิน ทำให้เห็นถึงความงามของ โครงสร้างและช่วยให้ผู้อยู่อาศัยเห็นโครงสร้างเมื่อเรือนเกิดการชำรุด โครงสร้างยังช่วยในการ ระบายอากาศในหน้าร้อน ระนาบผนังมีช่องหน้าต่างเล็กและมีบานเปิดช่องเล็กเตี้ยติดพื้น ลักษณะ ของหลังคา ส่วนใหญ่จะมีหลังคาทรงจั่วสองจั่วและมีหลังคาคลุมบันไดทางขึ้นเรือน

4.5.4 การวิเคราะห์เอกลักษณ์ของพื้นที่ใช้สอยเรือนไทเขิน เพื่อนำมาประยุกต์กับ อาคารพักอาศัยปัจจุบัน

การวิเคราะห์เอกลักษณ์ของพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเขินล้านนาจากการทบทวนวรรณกรรม และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของเอกลักษณ์การจัดวางพื้นที่ใช้สอยเรือนไทเขินล้านนาดั้งเดิม นั้น พบว่า พื้นที่มีองค์ประกอบหลัก 6 ส่วน มีกิจกรรมการใช้สอยพื้นที่ดังนี้

1. ชานหน้า ชานหน้าเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ บางหลังจะใช้เป็นพื้นที่เชื่อมระหว่างพื้นที่ ส่วนหน้าและหลัง จะอยู่ติดกับบันไดและเต็น ร้านน้ำจะพบเห็นเป็นบางหลัง ในเรือนไทเขินล้านนา เชียงใหม่และร้านน้ำยังไม่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจนของพื้นที่ไทเขินล้านนา

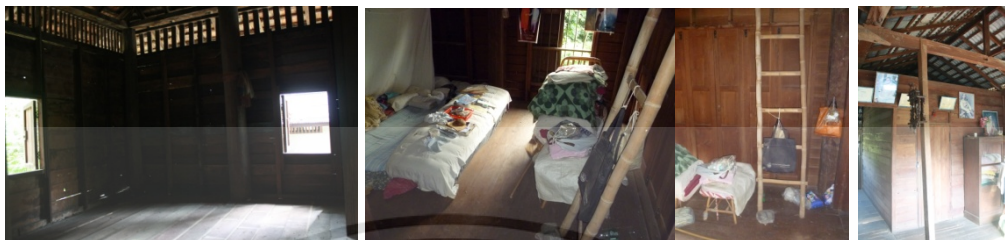
2. เต็น เป็นพื้นที่เอนกประสงค์อยู่ติดกับชานหน้าและห้องนอน ใช้เป็นพื้นที่รับแขก พักผ่อน รับประทานอาหาร และใช้ในงานบุญ สามารถปรับเปลี่ยนไปตามกิจกรรม จะยกพื้นสูงจากระดับ ชานประมาณ 30 เซนติเมตร

รูปที่ 4.153 แสดงลักษณะของเต็นไทเขิน

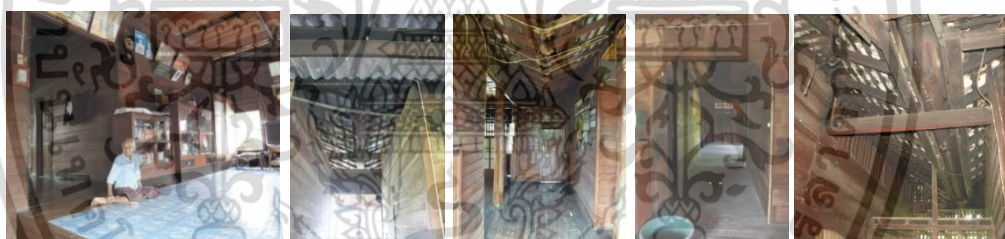
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรู๊ปเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ห้องนอน เป็นพื้นที่ส่วนตัวของเรือน พื้นที่ส่วนนี้จะปิดล้อมอย่างมิดชิด ผนังสามารถเปิดโล่งได้ (ประตูบานเฟี้ยม) จะมีหยกนตติดไว้เหนือประตูเป็นสัญลักษณ์บอกให้บุคคลภายนอกว่าห้ามล่วงล้ำเข้าไป

รูปที่ 4.154 แสดงลักษณะของห้องนอนไทเขิน

4. ชานฮ่อม เป็นทางสัญจรติดต่อระหว่างบริเวณชานหน้าไปยังพื้นที่ครัวไฟและชานหลัง ชานฮ่อมเกิดจากหลังคาจั่ว 2 จั่วมาชนกันชานฮ่อมจะอยู่ตรงกลาง ชานฮ่อมเป็นการแก้ปัญหาขนาดของหลังคาที่ใหญ่จนเกินไปจึงแบ่งหลังคาเป็น 2 จั่ว หรือเรียกกันว่า เรือนแฝด บริเวณหลังคาของชานฮ่อมเป็นจุดอ่อนที่ทำให้เกิดน้ำฝนรั่วซึมได้

รูปที่ 4.155 แสดงลักษณะของชานฮ่อมไทเขิน

5. ครัวไฟ มักอยู่บริเวณด้านหลังอาคารอยู่ติดกับชานฮ่อมและชานหลังเป็นพื้นที่ปรุงอาหารและจัดเก็บอาหาร

รูปที่ 4.156 แสดงลักษณะของห้องครัวไทเขิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ชานหลัง จะอยู่บริเวณหลังสุดของเรือน อยู่ติดกับครัวไฟและชานหลังใช้เป็นพื้นที่ซักล้างและล้างเตรียมวัตถุดิบก่อนปรุงอาหารในครัว (ใช้ร่วมกับครัวไฟ) ชานหลังมักมีบันไดขึ้นลง

สรุปการวิเคราะห์เอกลักษณ์ของพื้นที่ใช้สอย เพื่อการออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน การจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายใน เรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์มีการจัดวางในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่เรือนไทเขินประยุกต์นั้นลักษณะของการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในเป็นการรับเอาการจัดวางพื้นที่แบบตะวันตกมาใช้ร่วมกับแบบไทเขินเดิมอยู่ในช่วงที่มีการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปรับใช้

1. ชานหน้า ในเรือนไทเขินเดิม จะเป็นพื้นที่เปิดโล่งมีพื้นที่ขนาดใหญ่บางหลังเป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างชานหน้ากับชานหลังและครัวไฟ เรือนไทเขินประยุกต์มีพื้นที่ชานหน้าเล็กลงและปิดล้อมเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

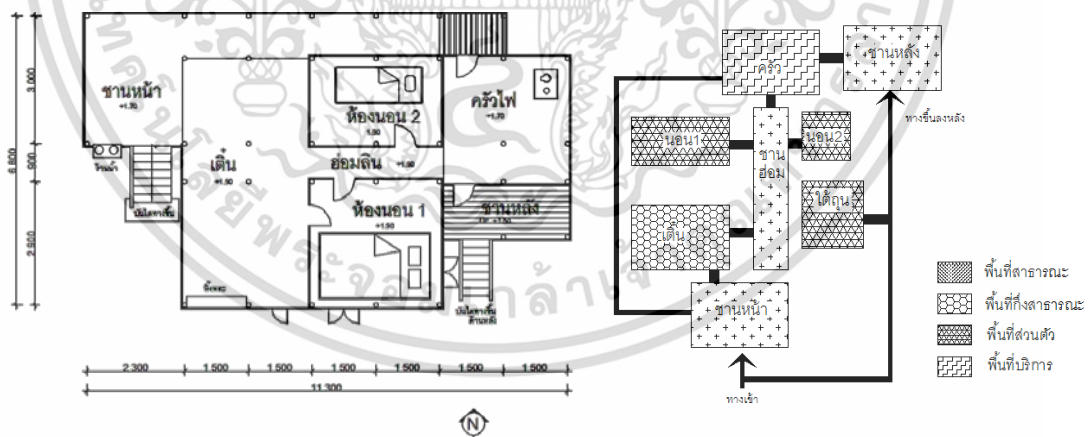
2. พื้นที่เดิน เป็นพื้นที่เอนกประสงค์ปรับเปลี่ยนการใช้งานตามกิจกรรมได้

3. ห้องนอน ยังคงตำแหน่งและความเป็นส่วนตัว การนอนในเรือนไทเขินประยุกต์ได้ยกพื้นนอนสูงขึ้นและบางหลังได้ต่อเติมห้องน้ำบนเรือนเพื่อความสะดวก

4. ชานย่อม ของเรือนไทเขินเป็นส่วนเชื่อมพื้นที่ส่วนหน้าและพื้นที่ส่วนหลังเป็นทางสัญจร

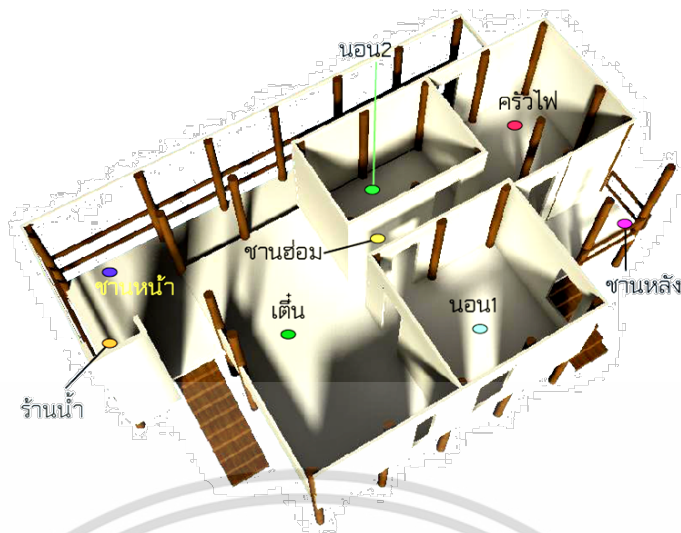
5. ครัวไฟ เรือนไทเขินเดิมมักสร้างแยกออกจากตัวเรือนมีชานเป็นตัวเชื่อมพื้นที่ เรือนไทเขินประยุกต์นั้นมักใช้ชานหลังเป็นพื้นที่ครัวและปรับเปลี่ยนพื้นที่ส่วนครัวใช้เก็บของเครื่องใช้หรือเสื้อผ้า

6. ชานหลัง เรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์ยังคงชานหลังไว้คล้ายคลึงกัน เรือนไทเขินประยุกต์ได้ปรับเปลี่ยนหน้าที่ใช้สอยเป็นที่ประกอบอาหาร ส่วนเรือนพักอาศัยปัจจุบันนั้นส่วนมากได้แยกครัวออกเรือนนอน

รูปที่ 4.157 แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขินล้านนา

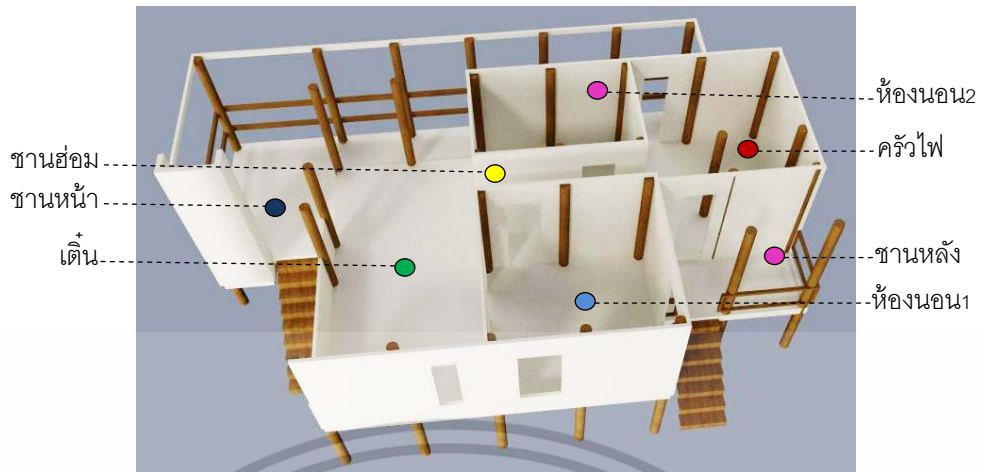
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

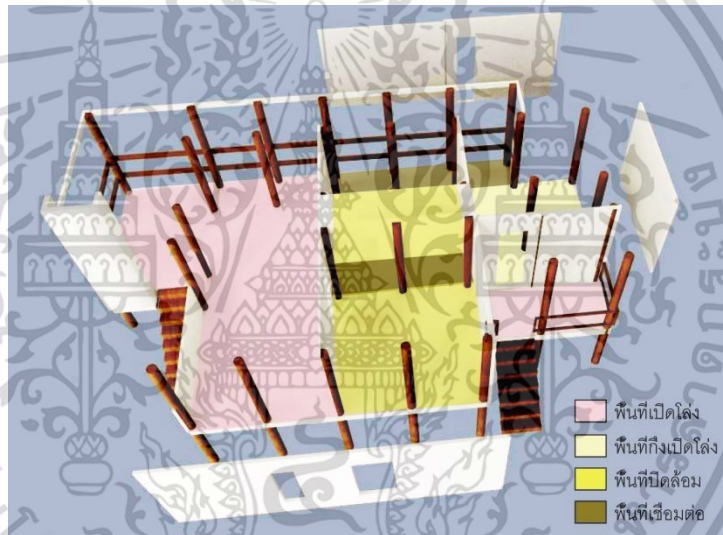
รูปที่ 4.158 แสดงองค์ประกอบของพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขินล้านนา

4.5.5 เอกลักษณะทางการเชื่อมต่อที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนล้านนาเดิม

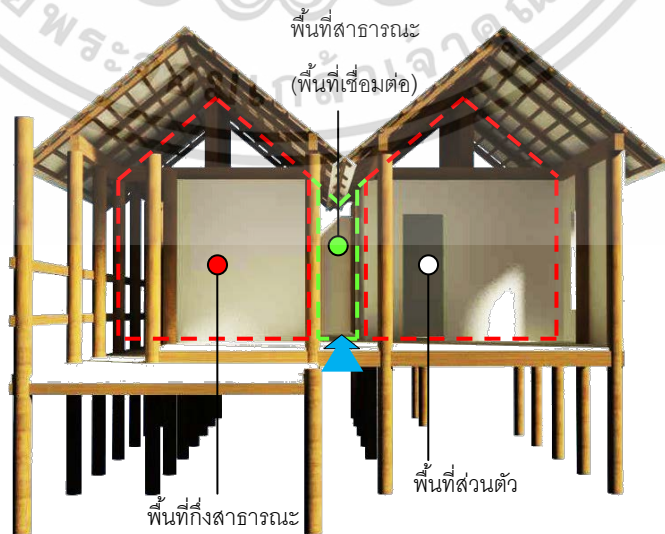
เอกลักษณะ ที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนาเดิมพบว่าการเชื่อมต่อของที่ว่างภายในเรือนไทเขินชานหน้า เต็น ชานห่อมถือได้ว่าเป็นการไหลเทจากพื้นที่ด้านหน้าไปสู่พื้นที่ด้านหลังอย่างชัดเจนของเรือนไทเขิน การแบ่งพื้นที่ว่างโดยการยกระดับพื้นในการแบ่งพื้นที่ เป็นการบอกกล่าวแก่ผู้ใช้ เช่นชานและเต็น ทางสัญจร พื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่ปิดล้อม พื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่ปิดล้อมภายในเรือนไทเขินล้านนาเดิม พื้นที่โดยมากเป็นพื้นที่โล่งและกึ่งปิดโล่งมีพื้นที่โดยประมาณ 30% พื้นที่ปิดล้อมจะเป็นห้องนอน ลักษณะการเชื่อมต่อพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขินเดิมนั้นถือได้ว่าเป็นเอกลักษณะคือ มีชานห่อมเป็นตัวเชื่อมพื้นที่จากส่วนหน้าไปสู่พื้นที่ส่วนหลังของเรือน บริเวณเต็นเป็นพื้นที่อเนกประสงค์ในเรือนใช้ทำกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น การรับแขก พักผ่อน ทานอาหาร ทำงาน บางหลังใช้เป็นพื้นที่นอนของลูกชาย

รูปที่ 4.159 ลักษณะที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

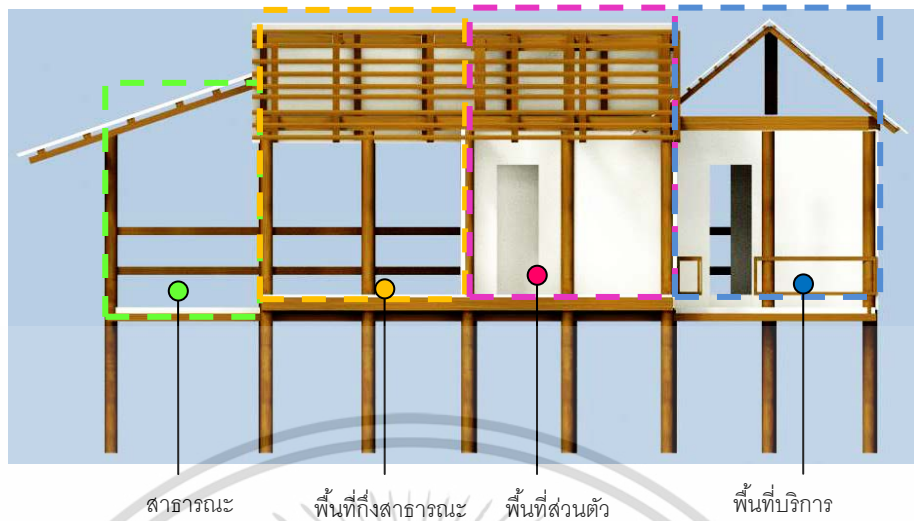

รูปที่ 4.160 การเชื่อมต่อของที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

รูปที่ 4.161 ลักษณะการปิดล้อมที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.162 ลักษณะการแบ่งพื้นที่ที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนาเดิม

4.5.6 เอกลักษณะทางการเชื่อมต่อที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนล้านนา ประยุกต์

เอกลักษณะที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนาประยุกต์พบว่า มีการล้อมที่ว่างเพิ่มขึ้นเพื่อความปลอดภัยแต่ยังคงมีการเชื่อมต่อของพื้นที่ภายนอกกับภายในได้อยู่ใช้ลักษณะการปิดล้อมกึ่งเปิดโล่ง (ดูรูปที่ 5.9) ในส่วนการเชื่อมต่อพื้นที่นั้นเรือนไทเขินประยุกต์ยังคงพื้นที่ใช้สอยเดิมไว้อยู่แต่มีการต่อเติมห้องน้ำไว้บริเวณชานหลังและย้ายส่วนครัวไปอยู่ในส่วนชานหลังด้วย และได้ต่อเติมได้ถุนเพื่อเพิ่มพื้นที่ใช้สอย

รูปที่ 4.163 ลักษณะการแบ่งพื้นที่ที่ว่างในเรือนไทเขินประยุกต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

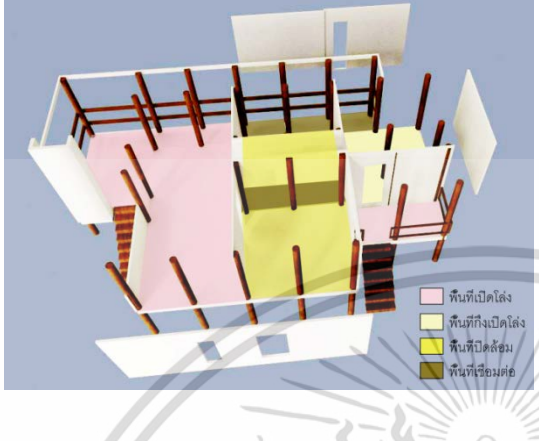
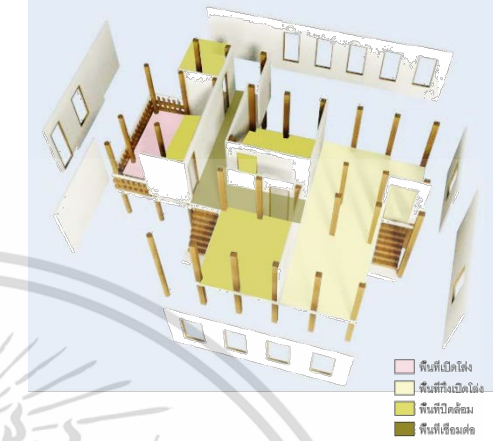

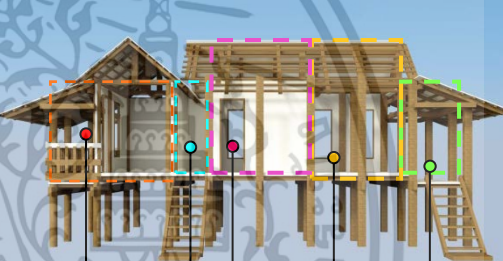
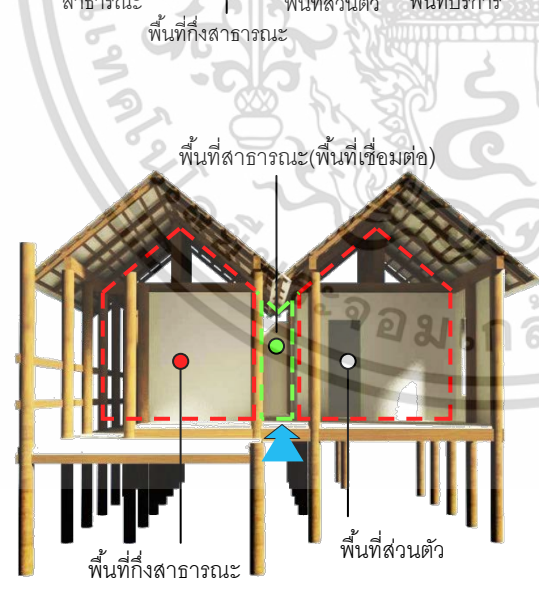
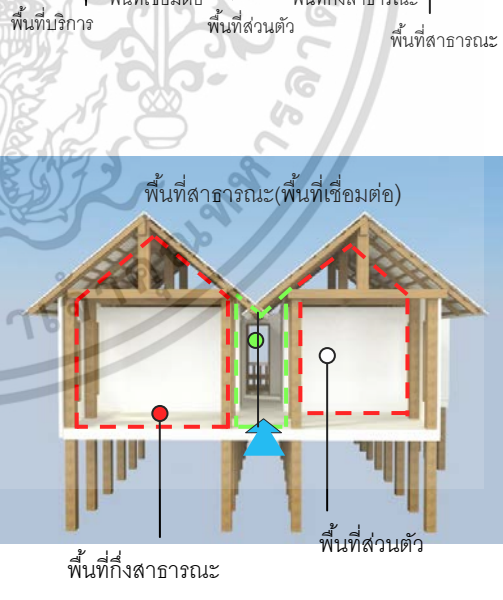
4.5.7 เอกลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างของเรือนไทเขินเดิมกับเรือนไทเขินประยุกต์

จากการสำรวจพบว่า เอกลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างของเรือนไทเขินเดิมกับเรือนไทเขินประยุกต์มีดังนี้

การจัดที่ว่าง ในเรือนไทเขินเดิมกับเรือนไทเขินประยุกต์มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ลานนาประยุกต์มีพื้นที่ที่กึ่งเปิดโล่งมากขึ้นกว่าเรือนไทเขินเดิม พื้นที่ปิดล้อมในบริเวณเดินและชานหน้าเรือนไทเขินเดิมจะเปิดโล่งส่วนเรือนไทเขินเดิมจะปิดล้อมเพื่อความปลอดภัยมากขึ้น

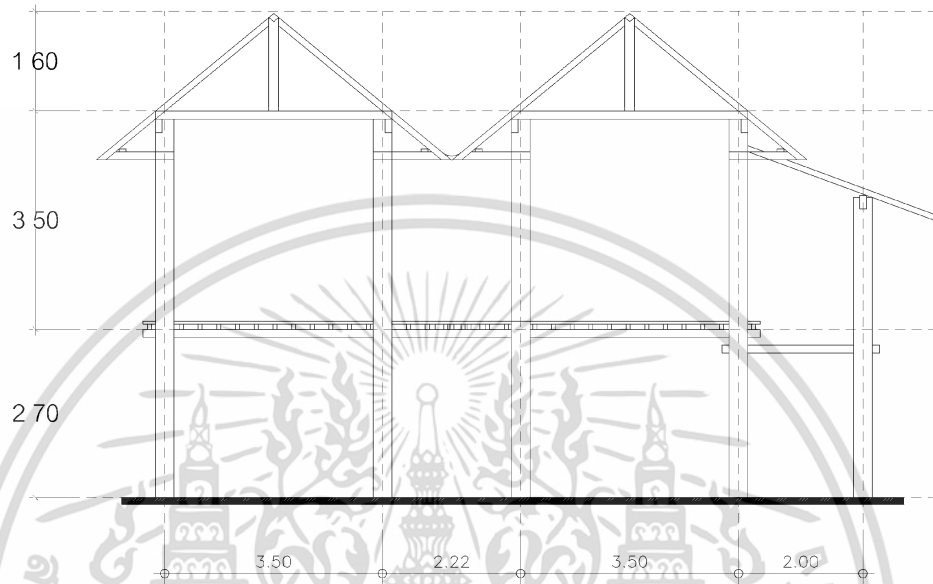
การจัดวางพื้นที่ใช้สอย ในเรือนไทเขินเดิมกับเรือนไทเขินประยุกต์มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ที่ต่างกันเรือนลานนาประยุกต์จะให้ห้องน้ำอยู่ภายในเรือนเพื่อความสะดวกในการใช้งานชานหน้า ในเรือนไทเขินเดิมจะมีพื้นที่ขนาดใหญ่กว่าเรือนไทเขินประยุกต์เพราะส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ในการต้อนรับ ส่วนเรือนไทเขินประยุกต์จะมีขนาดลดลง เดิมในเรือนในเรือนไทเขินเดิมกับเรือนไทเขินประยุกต์ยังคงคล้ายคลึงกัน ห้องนอน ยังคงตำแหน่งและความเป็นส่วนตัวอยู่จะเป็นพื้นที่ปิดล้อมอย่างมิดชิด ชานห่อม ยังคงความคล้ายคลึงกันในพื้นที่การสัญจรและเป็นส่วนเชื่อมต่อกันที่ส่วนหน้ากันส่วนหลัง ครัวไฟ ในเรือนไทเขินเดิมมักสร้างอาคารอีกหลังแยกจากรือนนอนโดยใช้ชานเป็นตัวเชื่อมพื้นที่ ส่วนเรือนไทเขินประยุกต์นั้นจะแบ่งพื้นที่ชานหลังไว้เป็นส่วนครัวโดยต่อเติมหลังคา ชานหลัง ในเรือนไทเขินเดิมจะเป็นพื้นที่ซักล้างใช้ร่วมกับครัวส่วนเรือนไทเขินประยุกต์นั้นจะแบ่งพื้นที่ชานหลังไว้เป็นส่วนครัวและต่อเติมห้องน้ำในส่วนชานหลัง

ตารางที่ 4.48 เปรียบเทียบลักษณะที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเขินล้านนาเดิมและเรือนไทเขินล้านนาประยุกต์

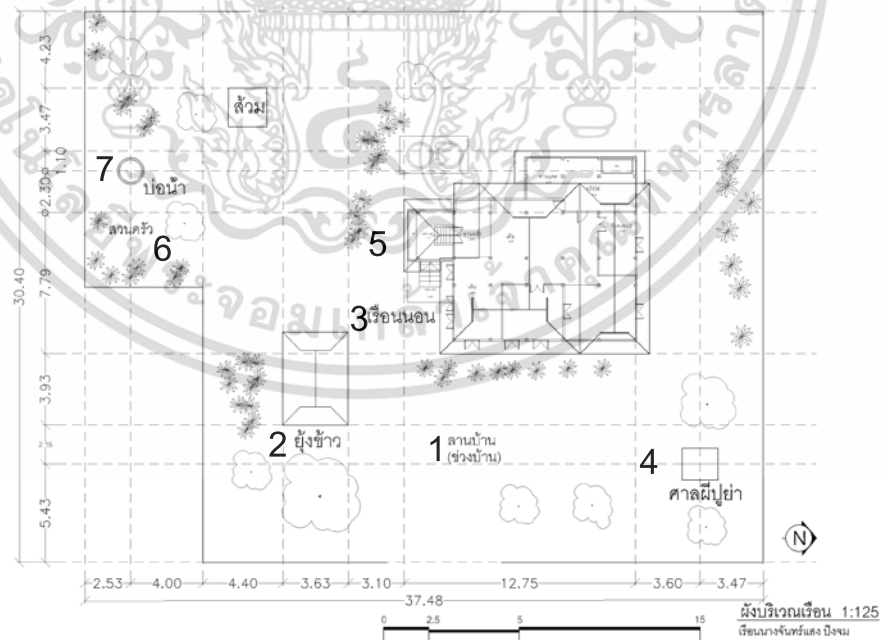
เรือนไทเขินล้านนาเดิม	เรือนไทเขินล้านนาประยุกต์
 <p>พื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่กึ่งเปิดโล่ง พื้นที่กึ่งปิดล้อม พื้นที่เชื่อมต่อ</p>	 <p>พื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่กึ่งเปิดโล่ง พื้นที่กึ่งปิดล้อม พื้นที่เชื่อมต่อ</p>
 <p>ศาลารณะ พื้นที่กึ่งสาธารณะ พื้นที่ส่วนตัว พื้นที่บริการ</p>	 <p>พื้นที่บริการ พื้นที่เชื่อมต่อ พื้นที่ส่วนตัว พื้นที่กึ่งสาธารณะ พื้นที่สาธารณะ</p>
 <p>พื้นที่สาธารณะ(พื้นที่เชื่อมต่อ) พื้นที่กึ่งสาธารณะ พื้นที่ส่วนตัว</p>	 <p>พื้นที่สาธารณะ(พื้นที่เชื่อมต่อ) พื้นที่กึ่งสาธารณะ พื้นที่ส่วนตัว</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดสัดส่วน ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของเรือนไทเขินล้านนา 1.ช่วงใต้ถุนยกพื้นสูง 2.50 - 3.00 เมตร 2.ช่วงหลังคาสูง 1.60 - 1.75 เมตร 3.ช่วงความกว้างเรือน 2.00 - 3.50 เมตร 4.ช่วงตัวเรือนสูง 2.70 - 7.00 เมตร

รูปที่ 4.164 ขนาดสัดส่วนที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของเรือนไทเขินล้านนา

รูปที่ 4.165 การจัดวางผังบริเวณที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของเรือนไทเขินล้านนา

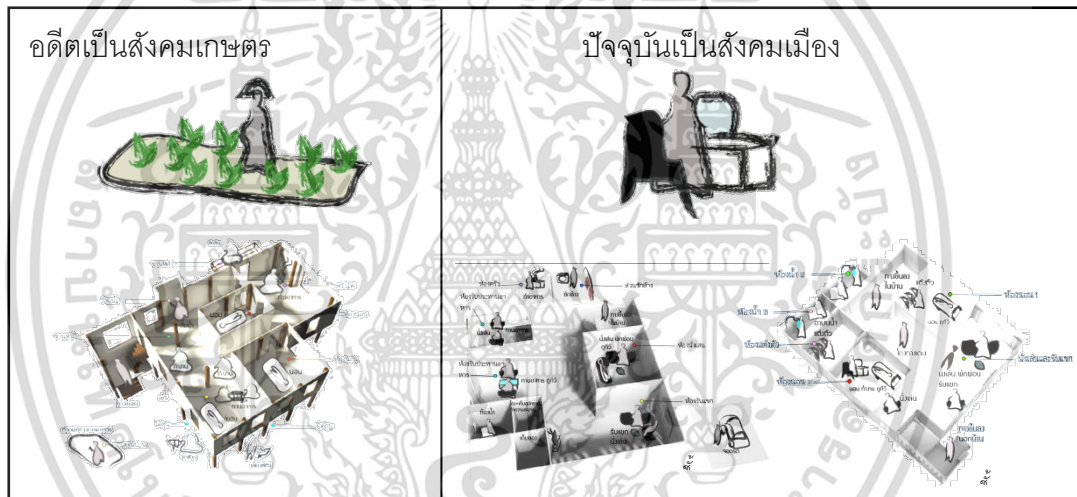
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดวางผังบริเวณ ในเรือนไทเงินเดิมและเรือนไทเงินประยุกต์มีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ในการจัดผังบริเวณ ดังนี้ 1. ลานบ้าน 2. ยุ้งข้าว(หลองข้าว) 3. เรือนนอน 4. ศาลสี่ปูย่า(มีเฉพาะเรือนต้นตระกูล) 5. สวนหน้าบ้าน 6. สวนครัว 7. น้ำบ่อ

4.5.8 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาเอกลักษณ์ (ไทเงินล้านนา) เพื่อหาเอกลักษณ์ การจัดวางพื้นที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยเพื่อใช้เป็นแนวทางการออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและสถาปนิกเพื่อใช้เป็นแนวทางการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ (ไทเงินล้านนา) สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้เรือน

รูปที่ 4.166 แสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย ตามความต้องการของผู้ใช้ปัจจุบัน

พฤติกรรมผู้ใช้จากอดีตกับปัจจุบัน มีความแตกต่างกันมาก จากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ไทเงินเดิมเป็นสังคมเกษตรมักจะมีผูกพันกับเรือน แต่ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองผู้คนต้องออกไปทำงานในเมืองมากขึ้น การใช้ชีวิตประจำวันจึงเปลี่ยนไป ความผูกพันกับเรือนลดลงเมื่อเทียบกับอดีต ปัจจุบันผู้คนมีความต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น พื้นที่ใช้สอยมีการแบ่งพื้นที่ในการทำกิจกรรมออกเป็นส่วนมากขึ้น

กิจกรรมการใช้สอยของผู้ใช้ในอดีตกับปัจจุบันกิจกรรมภายในเรือนไทเงินอดีตกับอาคารพักอาศัยปัจจุบันนั้นยังคงใช้สอยภายในอาคารคล้ายคลึงกัน มีเพียงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปผู้ใช้ปัจจุบันได้เกี่ยวข้องกับสังคมเมือง มีเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตอบสนองแก่ผู้ใช้ได้อย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะดวกรวดเร็ว ต่างจากในอดีตที่เป็นสังคมการเกษตรเป็นการพึ่งพากันแบบญาติพี่น้อง ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมือเครื่องใช้ให้เลือกใช้เหมือนกับปัจจุบัน

2. การออกแบบเอกลักษณ์ด้านที่ว่างและพื้นที่ใช้สอย

เอกลักษณ์ด้านที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนา ที่ว่างจะเชื่อมถึงกันจากด้านหน้าเรือนไปสู่หลังเรือน ปิดล้อมเฉพาะส่วน ที่ว่างภายในเรือนไทเขินจะโชว์ลักษณะของโครงสร้างของหลังคา พื้น ผนัง และลักษณะการเชื่อมต่อของที่ว่างภายนอกสู่ภายในผ่านหน้าต่างเตี้ย พื้นที่เชื่อมต่อกัน เช่น ชานกับเต็น อีกทั้งพื้นที่ภายในเรือนไทเขินจะให้ความสำคัญของพื้นที่นั้น เช่น ห้องนอนใหญ่ที่เป็นห้องนอนของพ่อแม่จะยื่นออกมาด้านหน้ามากกว่าห้องนอนลูกแสดงถึง (วรรณะ) เช่น ปู่ พ่อ ลูก หลานเป็นการบอกกล่าวแก่ผู้ใช้

เอกลักษณ์ด้านพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขินและส่วนที่ต้องคงไว้ถึงเอกลักษณ์เอกลักษณ์และองค์ประกอบของพื้นที่เรือนไทเขินล้านนามักประกอบไปด้วยพื้นที่ **ชานหน้า** ใช้เป็นพื้นที่รับแขก นั่งเล่น ทำงานฝีมือเต็นเป็นพื้นที่อเนกประสงค์ภายในเรือนเป็นพื้นที่รับแขก พักผ่อนทานอาหาร และทำกิจกรรมอื่นๆ **ห้องนอน** เป็นพื้นที่ส่วนตัวแขกไม่สามารถเข้าได้เป็นที่หลับนอนและเก็บของมีค่า **ชานห่อม** เป็นทางเชื่อมพื้นที่ภายในเรือนและแก้ปัญหาหน้าจากหลังคาจั่ว 2 จั่วมาชนกัน **ครัวไฟ** เป็นพื้นที่ในการทำอาหารถนอมอาหารและเก็บอาหาร ชานหลังเป็นส่วนซักล้างภายในเรือนและใช้ในการเตรียมอาหารก่อนปรุงอาหารในครัว และเลี้ยงสัตว์ **ลานบ้าน** เป็นพื้นที่เอนกประสงค์ของบ้าน ตากพืชทางการเกษตรพื้นที่ใช้สอยที่มีเอกลักษณ์ของไทเขิน ผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า ทุกพื้นที่ภายในเรือนไทเขินล้วนเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ดังนั้น ควรที่จะคงเอกลักษณ์ของพื้นที่ใช้สอยแบบไทเขินเดิมไว้เพียงแต่เพิ่มลดขนาดของพื้นที่ตามพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้ พื้นที่ใช้สอยในเรือนล้านนานั้นมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนพื้นที่ใช้สอยเรือนปัจจุบันเมื่อเทียบกับกิจกรรมการใช้พื้นที่ ลักษณะของพื้นที่ใช้สอยปัจจุบันได้ปรับมาจากเรือนไทเขินล้านนา เช่น เต็นใช้เป็นพื้นที่อเนกประสงค์ ใช้ทำกิจกรรมได้หลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ใช้สอยปัจจุบันแล้วเทียบได้กับพื้นที่ ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน ส่วนรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.49 การเปรียบเทียบกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใช้สอยในอดีตและปัจจุบัน

พื้นที่ใช้สอย		พฤติกรรมและกิจกรรมการใช้สอยในอดีต	พฤติกรรมและกิจกรรมการใช้สอยในปัจจุบัน
พื้นที่สอยในอดีต	พื้นที่สอยในปัจจุบัน		
ชานหน้า	ระเบียงหน้า	ใช้เป็นพื้นที่รับแขก นั่งเล่นทำงานฝีมือ	ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนและรับแขก
เต็น	ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น ทานอาหาร	เต็น เป็นพื้นที่ อเนกประสงค์ ภายในบ้าน ใช้เป็นพื้นที่รับแขก พักผ่อน ทานอาหาร และทำกิจกรรมอื่นๆ	ห้องรับแขกใช้ในการต้อนรับแขก รับแขกเป็นทางการ <u>ห้องนั่งเล่น</u> ใช้ในนั่งเล่นพักผ่อนของคนในครอบครัวหรือคนสนิท <u>ห้องทานอาหาร</u> เป็นพื้นที่ทานอาหาร มีชุดโต๊ะรับประทานอาหารและทีวี
ห้องนอน	ห้องนอน	เป็นพื้นที่ส่วนตัว แยกไม่สามารถเข้าได้ เป็นที่หลบนอนและเก็บของมีค่า	เป็นพื้นที่ส่วนตัวแยกไม่สามารถเข้าได้ เป็นที่หลบนอนพักผ่อนทำงาน แต่งตัว
ชานย้อม	โถง	เป็นทางเชื่อมพื้นที่ภายในเรือนและแก้ปัญหาฝ้าจากหลังคาจั่ว 2 จั่วมาชนกัน	เป็นพื้นที่ว่างเชื่อมพื้นที่ภายใน
ครัวไฟ	ห้องครัว	เป็นพื้นที่ในการทำอาหาร ถนอมอาหารและเก็บอาหาร	ครัวยุคใหม่แยกพื้นที่ออกจากตัวบ้านครัวใช้ในการทำอาหารส่วนการถนอมอาหารจะเก็บไว้ในตู้เย็น
ชานหลัง	ซักล้าง	เป็นส่วนซักล้างภายในเรือนและใช้ในการเตรียมอาหารก่อนปรุงอาหารในครัว	มักอยู่บริเวณหลังบ้านใช้ซักผ้า ตากผ้า
ตอมน้ำ	ห้องอาบน้ำ	เป็นพื้นที่อาบน้ำ มักอยู่หลังเรือน	ห้องอาบน้ำเป็นที่อาบน้ำ ชักถ่าย มักอยู่ในอาคาร
ใต้ถุนเรือน	บ้านชั้น 1	เป็นพื้นที่พักผ่อนในตอนกลางวัน เก็บอุปกรณ์ทางการเกษตรและเลี้ยงสัตว์	เป็นพื้นที่ใช้สอยในสวนสาธารณะและส่วนบริการของบ้าน
ลานบ้าน	สนามหญ้า ที่จอดรถ	เป็นพื้นที่อเนกประสงค์ของบ้าน ตกฟืชทางการเกษตร	สนามหญ้ามักจัดสวนเพื่อความสวยงามที่จอดรถนิยมทำโรงจอดรถแยก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเขินเงินประยุกต์บริเวณที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความเห็นว่า พื้นที่ใช้สอยในเรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์ยังคงคล้ายคลึงกันในพื้นที่ที่พบเห็นมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใช้สอยบริเวณส่วนชานหน้า และชานหลังมีการปิดล้อมพื้นที่มิดชิดขึ้นเพื่อความปลอดภัยแต่ยังคงปิดโดยให้มีการไหลของอากาศและมองเห็นเชื่อมต่อพื้นที่ภายนอกกับภายในได้อยู่ยังคงมีความคล้ายคลึงกันอยู่และที่เปลี่ยนแปลงชัดเจนคือเริ่มมีการต่อเติมห้องน้่านบนเรือนอยู่ในส่วนหลังเรือน

3. การออกแบบเอกลักษณ์ ทางกายภาพโดยทั่วไป

เอกลักษณ์ทางกายภาพ ผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า รูปทรงอาคารและแปลนหลังคา การยกใต้ถุนสูง ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญ ที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของอาคาร ซึ่งเสน่ห์ของหลังคาเรือนไทเขินล้านนาแสดงถึงความไม่ซ้ำไม่มีแบบอย่างที่เป็นมาตรฐานที่แน่นอนอาจด้วยปัจจัยหลายๆอย่างด้วยกัน เช่น การสร้างเรือนจะวัดขนาดความยาวของไม้ที่ใช้สร้างเรือนตามช่วงแขนของเจ้าของเรือน จึงทำให้ขนาดเรือนแต่ละหลังไม่เท่ากัน แต่ในขณะเดียวกันขนาดของเรือนไทเขินจะมีความใกล้เคียงกันไม่เล็กหรือใหญ่กว่ากันจนเกินไป

รูปทรงของอาคารผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า รูปทรงอาคารที่สื่อถึงเอกลักษณ์เรือนไทเขินล้านนาได้จะเป็นส่วนของหลังคาทรงจั่วผสม การยกใต้ถุนสูง

รูปที่ 4.167 แสดงรูปทรงของอาคาร

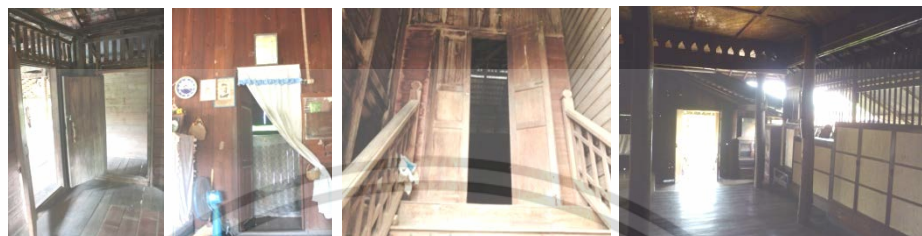
ช่องเปิดหน้าต่างผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า ช่องเปิดหน้าต่างเรือนไทเขินมักมีขนาดเล็กและเตี้ยติดกับพื้นอันเนื่องมาจากสมัยก่อนจะนั่งกับพื้น

รูปที่ 4.168 แสดงช่องเปิดหน้าต่างภายในเรือนไทเขินล้านนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่องเปิดประตูผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า ช่องเปิดประตูจะพบแบบบานคู่และบานเดี่ยวแล้วแต่พื้นที่ใช้สอยและด้านบนเหนือประตูอาจทำทึบหรือโปร่งมีลวดลายถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ในงานไม้

รูปที่ 4.169 แสดงช่องเปิดประตูภายในเรือนไทเขินล้านนา

ลักษณะของผนังผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า ผนังส่วนใหญ่เป็นไม้จริง มีคร่าไม้ผนังตีเรียบบังใบแนวนอน ถือได้ว่าเป็นงานประณีตในหมู่ช่างไทเขินส่วนผนังหลังเรือนถ้าหากไม่มีไม้เพียงพอก็จะใช้ไม้ไผ่สานช่วย

รูปที่ 4.170 แสดงลักษณะของผนังภายในเรือนไทเขินล้านนา

ลักษณะของผนังส่วน (Semi public) ผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า ผนังส่วนใหญ่ไม่ปิดล้อมทั้งหมดจะเว้นให้อากาศและแสงเข้าจะทำผนังให้โปร่ง ภายหลังเริ่มใช้ผ้าไหม เนื่องจากควบคุมการเปิดปิดได้ ตามสภาพอากาศในแต่ละฤดูกาล มีการออกแบบลวดลายฉลุไม้ เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.171 แสดงลักษณะของผนังส่วนพื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi public)

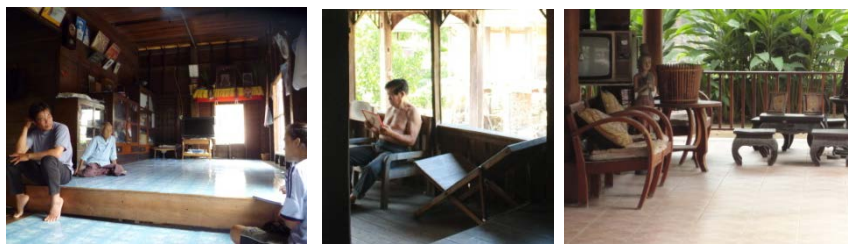
ส่วนรับแขกหรือเต็นและชานผู้เยี่ยมชมโดยมากมีความเห็นว่าเต็นและชานเป็นเอกลักษณ์ผนังของไทยจีนล้านนาผนังยังใช้ได้ หากมีการออกแบบสำหรับผู้ใช้งานปัจจุบันควรมีการจัดวางเฟอร์นิเจอร์และปรับระดับหน้าต่างช่องเปิดให้สูงขึ้น และบ้านสมัยใหม่มักกังวลเรื่องความปลอดภัย และยุ่ง หากต้องการรักษาเอกลักษณ์พื้นที่ไว้ ควรมีส่วน เต็น ชาน หรือระเบียง หากมีการออกแบบส่วนรับแขกที่ปิดล้อมมีผนังด้านในเป็น Indoor – Outdoor ก็จะมี พื้นที่สบายแบบเรือนไทยจีนเดิมเหมาะกับการใช้สอยในสถานการณใหม่ได้

รูปที่ 4.172 แสดงลักษณะของผนังส่วนพื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi public)

การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ ผู้เยี่ยมชมโดยมากมีความเห็นว่าปัจจุบันไม่นิยมนั่งพื้นแล้วจะนั่งกับเก้าอี้ โต๊ะ พฤติกรรมการรับประทานอาหารนั่งกับพื้นเหลือน้อยแล้ว ดังนั้นการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ควรจะรักษารูปลักษณ์ของเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นแบบล้านนาไว้เพียงแต่เปลี่ยนแปลงวัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.173 แสดงลักษณะของการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์

การทานอาหารทานอาหารในปัจจุบันนี้ นั่งโต๊ะเนื่องจากมีความสะดวกสบายมากกว่านั่งกับพื้นและเป็นที่ยอมรับใช้ในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

อดีต

ปัจจุบัน

รูปที่ 4.174 แสดงลักษณะของการนั่งทานอาหาร

ห้องนอน ผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่าปัจจุบันการนอนไม่นิยมนอนกับพื้นแล้วจะนอนบนเตียง ปัจจุบันการใช้สอยภายในห้องนอนเปลี่ยนแปลงไปมีเครื่องเรือนมากขึ้นและมีพื้นที่ใหญ่ขึ้นต่างกับอดีตที่เป็นเพียงห้องโถงและมีที่นอน การออกแบบถ้าทำให้มีรูปลักษณะ คล้ายกับนอนกับพื้นก็จะให้อารมณ์การนอนแบบไทเชินเดิมได้

ห้องครัว ผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่า พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากการนั่งปรุงอาหารกับพื้นได้เริ่มใช้ แก๊ส ไฟฟ้า Microwave มีอุปกรณ์สมัยใหม่มาช่วยให้สะดวกสบายมากขึ้น ครุภัณฑ์ใหม่ส่วนใหญ่เป็นแบบปิด ถ้าหากแยกออกมาแบบเรือนไทเชินเดิมก็จะช่วยเรื่องกลิ่น และปัจจุบันมักจะไม่ทำกินทุกมื้อเพราะเร่งรีบจะใช้วิธีการ อบ ชุ่น เนื่องจากพฤติกรรมการกินเปลี่ยน

ห้องน้ำ ผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่าห้องน้ำควรอยู่ภายในบ้านเพื่อลดภัยละความสะดวกต่อการใช้งานตามวิถีชีวิตปัจจุบัน

เอกลักษณ์ที่สื่อถึงเรือนไทเชินล้านนา ผู้เชี่ยวชาญโดยมากมีความเห็นว่าเอกลักษณ์ที่สื่อได้มีดังนี้การเป็นเรือนไม้ รูปทรงหลังคา องศาของหลังคา การลดรายละเอียด ระเบียบ รวบรวมได้ การจัดวางที่ว่าง (Space) แบบเรือนไทเชินเดิมสัดส่วนของเรือนและเครื่องใช้ ส่วนตาแหลว และห้ายนต์ พบเห็นในเรือนไทเชินล้านนาเป็นบางหลัง มีน้อยลงอาจเป็นผลจากความเชื่อที่เปลี่ยน

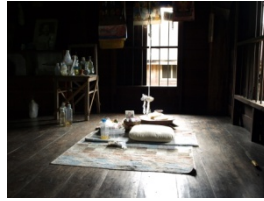
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรงหลังคา

ผนัง

ช่องเปิด

วัสดุ-ลายฉลุ

ฝาไหล

หิ้งพระ

พื้นที่ชานและเต็น

เครื่องใช้

รูปที่ 4.175 แสดงลักษณะของการเลือกใช้เอกลักษณ์ที่สื่อถึงเรือนไทเขินล้านนา

เอกลักษณ์เรือนไทเขินที่ควรนำมาใช้ในการออกแบบได้แก่เอกลักษณ์ทางกายภาพของเรือน เอกลักษณ์ของที่ว่างการเปิดโล่งที่สามารถเชื่อมต่อกันได้ และที่ว่างที่เชื่อมระหว่างภายในกับภายนอก การยกใต้ถุนสูง และเอกลักษณ์เชิงพื้นที่ใช้สอยที่พบเห็นในเรือนไทเขินเดิม เช่น ชานพักบันไดที่มีหลังคาคลุมการประดับลวดลายบริเวณบันไดทางขึ้น ชานหน้า เต็น และชานห่อม รวมไปถึง ลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปทรงของอาคาร การเป็นเรือนไม้ รูปทรงหลังคา ลวดลายช่องแสง ระเบียง ราวบันได การจัดวางที่ว่าง (Space) แบบเรือนไทเขินเดิมสัดส่วนของเรือนและเครื่องใช้ วัสดุ ลวดลาย ความประณีตในการสร้างเรือน เช่น การทำฝาผนังบังใบแนวนอน สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงภูมิปัญญาคติความเชื่อไทเขินที่ได้สั่งสมมานาน

ความเหมาะสมและข้อควรระวังในการนำเอกลักษณ์อื่นๆ มาใช้ในการออกแบบอาคาร ควรคำนึงถึงความเหมาะสมด้วย โดยเฉพาะการนำเอาเอกลักษณ์จากวัดมาใช้ในการออกแบบอาคารเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมาออกแบบร่วมกับอาคารพักอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) จังหวัดเชียงใหม่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวทางการออกแบบอาคารที่พักอาศัยเอกลักษณ์ไทเขินที่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเขินเดิม และเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรม กิจกรรม และความต้องการพื้นที่ใช้สอย ภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาเอกลักษณ์การจัดวาง ที่ว่าง (Space) เรือนไทเขินล้านนา นำมาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยปัจจุบัน
4. เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

วิธีการศึกษาได้ศึกษา จากเอกสาร ทฤษฎีต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล สัมภาษณ์รวมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กลุ่มตัวอย่างเรือนไทเขินเดิม 8 หลัง เรือนไทเขินประยุกต์ 3 หลัง และเรือนพักอาศัยปัจจุบัน 2 หลัง แล้วนำมาเปรียบเทียบหาเอกลักษณ์ไทเขินทางด้านที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในร่วมกับการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้อยู่อาศัยนั้น ๆ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และสอบถามความต้องการของผู้ใช้พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในที่พักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างผู้พักอาศัยในอาคารพักอาศัยปัจจุบันในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 90 คน เพื่อสรุปเป็นต้นแบบบ้านพักอาศัยสำหรับคนปัจจุบันที่มีเอกลักษณ์เรือนล้านนาไทเขิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เจ้าของอาคารกลุ่มเรือนไทเขินล้านนาเดิม เรือนไทเขินประยุกต์ อาคารพักอาศัยปัจจุบัน ใช้แบบสำรวจจริงวัด ประกอบไปด้วย การเก็บข้อมูล ผังบริเวณ ผังหลังคา ผังพื้น (PLAN) รูปด้าน รูปตัด เรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์สำรวจเพื่อหาเอกลักษณ์ที่ว่างและการจัดพื้นที่เรือนไทเขินล้านนาในส่วนอาคารพักอาศัยปัจจุบันนั้นต้องการหาความต้องการพื้นที่ใช้สอยและการจัดวางพื้นที่ใช้สอย แบบสอบถามเป็นการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่ความต้องการการใช้พื้นที่ของผู้ใช้อาคารปัจจุบัน แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ วิถีชีวิต กิจกรรมการใช้สอยของผู้ใช้ในอดีตกับปัจจุบัน เอกลักษณะด้านที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนา เอกลักษณะด้านพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขิน และส่วนที่ต้องคงไว้ถึงเอกลักษณะ เอกลักษณะ ทางกายภาพโดยทั่วไป เอกลักษณะที่สื่อถึงเรือนไทเขินล้านนา เอกลักษณะเรือนไทเขินที่ควรนำมาใช้ในการออกแบบ

ในการเก็บข้อมูลเริ่มจากการสัมภาษณ์เจ้าของอาคารก่อน จัดบันทึกตำแหน่งที่ตั้ง และพื้นที่ใช้สอยต่างๆ วัดขนาดพื้นที่ภายนอกอาคาร วาดผังรวมของอาคาร ผังพื้น (PLAN) การวัดขนาดถ่ายภาพทัศนียภาพทั้งภายนอกและภายในอาคาร ถ่ายภาพภายในภายนอกอาคารนำข้อมูลที่ได้ไปนำมาทำโปรแกรมการออกแบบและนำข้อมูลไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยการจดบันทึกและอัดเสียงจากการสัมภาษณ์ และทำการแจกแบบสอบถามกลุ่มคนทั่วไปที่พักอาศัยอาคารปัจจุบันในจังหวัดเชียงใหม่ และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลดังกล่าวทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำมาสรุปจัดกลุ่มข้อมูล และสร้างเป็นประเด็นหลัก เรียงลำดับตามความสำคัญตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการวิจัยด้านวิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์กับเรือน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเขินเดิม และล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่เมื่อผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม การสำรวจ การสัมภาษณ์ และการสอบถาม พบว่า กิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้เปลี่ยนไป มีผลต่อลักษณะของที่ว่างในส่วนของพื้นที่เปิดโล่ง และพื้นที่ปิดล้อม ปัจจุบันผู้ใช้อาคารความเป็นส่วนตัวมากขึ้น มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยในลักษณะปิดล้อมผนังให้เกิดความเป็นส่วนตัว ทำให้มีจำนวนห้องเพิ่มขึ้น และมีขนาดห้องที่ใหญ่ขึ้น มีการใช้เฟอร์นิเจอร์แบบนั่งสูง มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกมากขึ้น มีพื้นที่ปิดล้อมมากขึ้น การเชื่อมต่อของพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะ ในปัจจุบันจากการสังเกตการณ์พบว่าผู้อยู่อาศัยกลุ่มคนในปัจจุบันนี้ถูกกระแสสังคมสมัยใหม่ที่เข้ามาสู่ชุมชน ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ชุมชนไทเขิน จังหวัดเชียงใหม่เปลี่ยนแปลงไป พบเห็นมีการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกมาใช้โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม อีกทั้งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังทำให้เอกลักษณ์พื้นถิ่นเริ่มหายไป ดังนั้น การช่วยกันอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่สะสมมานาน จากบรรพบุรุษจึงจำเป็นที่ทุกคนในชุมชน และหน่วยงานของรัฐจะต้องช่วยกันรักษาไว้ และ เสริมสร้างความรู้ให้กับชาวบ้านในชุมชนไทเขิน จังหวัดเชียงใหม่

5.1.2 สรุปผลการวิจัยด้านการจัดที่ว่าง และพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัย ปัจจุบัน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรม กิจกรรม และความต้องการ พื้นที่ใช้สอย ภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบันเมื่อผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลการสำรวจอาคารพักอาศัย ปัจจุบัน พบว่า การจัดวางที่ว่าง และพื้นที่ใช้สอยในอาคารปัจจุบัน มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยในอาคาร ปัจจุบันมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็นสัดส่วน และมีการปิดล้อมที่ว่าง จากในอดีตที่มีการเปิดที่ว่าง ของหลังคา ทำให้ที่ว่างเป็นรูปทรงสามเหลี่ยม แต่ปัจจุบันมีการปิดใต้หลังคา(เพดาน) ทำให้ที่ว่างมี ลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยม

ข้อเสนอแนะควรที่จะรักษาเอกลักษณ์ของที่ว่างภายในที่มีปริมาตร ควรเป็นรูปทรง สามเหลี่ยมหรือแสดงโครงสร้างของหลังคา การแสดงโครงสร้างของหลังคาทำให้มีที่ว่างภายใน อาคารดูสูงขึ้น และลดค่าใช้จ่ายในการปิดฝ้าเพดาน

5.1.3 สรุปผลการวิจัยด้านการจัดที่ว่าง และพื้นที่ใช้สอยของเรือนลักษณะไทเขิน ที่ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

จากการสำรวจ สัมภาษณ์ และทบทวนวรรณกรรม พบว่าในการออกแบบให้เกิดลักษณะ ทางด้านที่ว่างไทเขินล้านนานั้น ที่ควรนำไปใช้ในการออกแบบอาคารมีดังนี้ที่ว่างเปิดโล่ง ที่สามารถ เชื่อมถึงกันได้ ในเรือนไทเขินล้านนาจะพบการเชื่อมต่อของที่ว่างจากส่วนหน้าไปยังส่วนหลัง ไม่ที่บ ้นที่ว่างลักษณะกึ่งภายในและภายนอก (In door-Out door)เป็นเอกลักษณ์ของที่ว่างซึ่งมีผลต่อ การถ่ายเทอากาศ แสงภายในอาคาร โดยมีลักษณะของอาคารภายใน และภายนอกคือ ระบายพื้นมี การยกระดับ 15-30 เซนติเมตรระบายผนังมีการปิดล้อมพื้นที่ ส่วนสาธารณะ (Public) ให้อากาศ ถ่ายเทระบายเพดาน การแสดงโครงสร้างของหลังคาลักษณะของหลังคาทรงจั่ว 2 จั่ว โดยมีหลังคา คลุมบันไดการยกใต้ถุนสูงให้รู้สึกเบาไม่ทึบตัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 การสรุปด้านขนาดสัดส่วนความสูงของเรือน

ช่วงเรือน	ขนาดความสูง(เมตร)
ช่วงระยะใต้ถุน	1.70 – 3.00
ช่วงตัวเรือน	2.60 – 3.50
ช่วงหลังคา	1.60 – 1.75
ช่วงความกว้างเรือน	2.00 – 3.50

ตารางที่ 5.2 การสรุปด้านเอกลักษณ์เรือนไทยเขินล้านนา

ประเด็น	รูปภาพ	รายละเอียด
การจัดวางผัง		การวางผังเรือนไทยเขินมีองค์ประกอบตามทีระบุไว้ตามรูปภาพ หากมีพื้นที่จำกัดให้แทนความหมายขององค์ประกอบนั้น
ช่องหน้าต่าง		ขนาดเล็กเตี้ย
ประตู		บานเปิดคู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

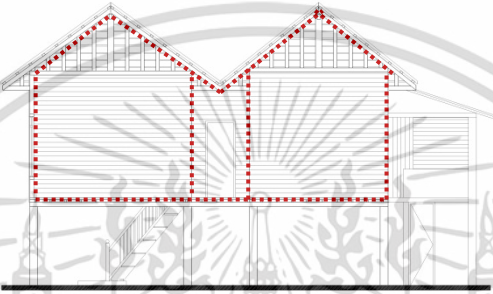
ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ฝาไหล		มีลักษณะการเชื่อมต่อพื้นที่ว่างภายนอกและภายในโดยใช้ฝาไหล
ผนังประตูห้องนอน		ผนังสามารถเลื่อนเปิดได้เมื่อต้องการให้มีพื้นที่โล่งกว้าง มีลักษณะเป็นบานเฟี้ยม
ช่องแสง		มีช่องแสงเปิดด้านบนของผนังช่วยให้แสงเข้าสู่ภายในและระบายความร้อน
ชานฮ่อม		ลักษณะของหลังคาที่มาชนกันกันอยู่ตรงกลางของห้องนอนสองห้อง เป็นพื้นที่ทางเดิน
ระดับพื้น		การยกระดับพื้น 15 – 30 เซนติเมตร
ใต้ถุน		การยกใต้ถุนสูง ทำให้รู้สึกเบาโล่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ระนาบใต้ถุน		ระนาบเหนือหัวโชว์โครงสร้างของพื้น
ปริมาตรที่ว่างภายใน		ปริมาตรที่ว่างภายในเป็นรูปห้าเหลี่ยม
หลังคา		หลังคาทรงจั่วแฝด มีหลังคาคลุมชานบันได
เฟอร์นิเจอร์		ควรเป็นเฟอร์นิเจอร์ที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้ใช้ในปัจจุบัน หรือใช้เฟอร์นิเจอร์แบบล้านนาที่มีอยู่ เพียงแต่เปลี่ยนแปลงวัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.4 สรุปผลการวิจัยด้านความต้องการพื้นที่ใช้สอยของกลุ่มผู้ใช้อาคารปัจจุบัน

จากการสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้อาคารพักอาศัยปัจจุบัน พบว่าความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอยลักษณะที่พัก และประเภทพื้นที่ใช้สอยมีความต้องการดังนี้

ตารางที่ 5.3 ตารางสรุปความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอยของผู้ใช้อาคารพักอาศัยปัจจุบัน

ความต้องการ	พื้นที่ใช้สอย
ลักษณะที่พัก และพื้นที่ใช้สอย	เป็นบ้าน 2 ชั้น
	มี 2 ห้องนอน
	มี 3 ห้องน้ำ
	มีที่จอดรถ
	มีห้องนั่งเล่น
	มีห้องรับแขก
	มีระเบียง/เฉลียง
	มีห้องเก็บของ
	มีส่วนรับประทานอาหาร
	มีห้องครัว
	มีห้องเตรียมอาหาร
	มีซักล้าง
	เฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้
มีที่นอนหรือเบาะนั่ง	
มีที่เก็บหนังสือ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.4 ตารางสรุปความต้องการพื้นที่ใช้สอยด้านกิจกรรมของผู้ใช้อาคารพักอาศัยปัจจุบัน

พื้นที่ใช้สอย	ความต้องการด้านกิจกรรม
ที่จอดรถ	จอดรถอย่างเดี่ยว/แยกออกจากอาคารนอน
พื้นที่รับแขก	ใช้รับแขกและดูโทรทัศน์
	นั่งสูงหรือใช้โซฟา
พื้นที่นั่งเล่น	นั่งเล่น และดูโทรทัศน์
	การใช้โซฟา หรือเฟอร์นิเจอร์แบบนั่งสูง
พื้นที่ทานอาหาร	ทานอาหารและดูโทรทัศน์
	ใช้ชุดโต๊ะรับประทานอาหาร
พื้นที่ห้องครัว	ใช้ทำอาหารอย่างเดี่ยว
	มีชุดโต๊ะทานอาหาร /แยกออกจากอาคารนอน
พื้นที่ระเบียง	ใช้ชุดโต๊ะนั่งเล่น พักผ่อน
พื้นที่ห้องนอน	ใช้นอนและมีโทรทัศน์ มีพื้นที่ทำงาน สามารถแต่งตัวในห้องนอนได้
พื้นที่ห้องน้ำ	อาบน้ำและขับถ่ายเท่านั้น
พื้นที่ทำงาน	ทำงานภายในห้องนอน
พื้นที่ห้องเก็บของ	ใช้เก็บของอย่างเดี่ยว

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรศิริ ปาณินท์ (2538) ซึ่งพบว่าสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นทำให้พบกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการใช้สอยจัดที่ว่างและมวลงทางสถาปัตยกรรม การพิจารณา บ้านและหมู่บ้านพื้นถิ่น

ในเรื่องการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพบว่ามีความสอดคล้องกับ จรรยารัตน์ คงพิบูลย์กิจ (2550) พบว่าพื้นที่ใช้สอยที่เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าถึงความไม่เหมือนกันในด้านขนาดพื้นที่ ที่แตกต่างกัน แต่มีประโยชน์ใช้สอยอย่างเดียวกัน โดยขนาดนั้นสามารถนำมาเปรียบเทียบและหาค่าเฉลี่ยซึ่งผลการเปรียบเทียบทำให้ทราบถึงการจัดพื้นที่นั้นๆ มีการจัดพื้นที่ให้มากหรือน้อย

รูปแบบการจัดวางผังพื้นที่ การวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้นที่ ต้องนำมาวิเคราะห์การรับแสง การระบายอากาศ มุมมองของผู้ใช้ที่สามารถมองออกไปด้านนอกได้ ว่าอาคารนั้นมีลักษณะช่องเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบไหน อาคารมีลักษณะการปิดล้อมที่สามารถมองเห็นด้านนอกได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อรศิริ ปาณินท์ (2538) ซึ่งในความเหมือนในทุกแหล่งที่ตั้ง รูปทรง หลังคา เป็นตัวแทนบ่งบอก ลักษณะที่ตั้งของเรือน และลักษณะของการใช้สอยหลักของเรือนจะออกมาในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน

จากการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบที่ว่างและการออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายใน อาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเกตเห็นเรือนไทเขินล้านนาเดิม และเรือนไทเขินล้านนาประยุกต์ มีรูปแบบเรือนเข้ากับ สภาพแวดล้อมภูมิศาสตร์ที่ตั้งได้เป็นอย่างดี จากการสังเกตพบว่าเมื่อเข้าไปในเรือนไทเขินจะรู้สึกไม่ ร้อนมาก เนื่องจากมีเปิดพื้นที่ของผนัง พื้น เพดาน ให้อากาศถ่ายเทของอากาศได้ และพื้นที่แต่ละ ส่วนสามารถเปิด-ปิดได้ อาทิเช่น การใช้ประตูบานเฟี้ยมเป็นผนังห้องนอน สามารถปรับใช้ตาม กิจกรรมได้ และมีช่องหน้าต่างเตี้ย เนื่องจากเวลานั่งจะมีระดับที่พอดีกับตัว ทำให้เกิดการมองเห็น ภายนอกได้ในระดับสายตา เป็นการเชื่อมพื้นที่ว่างภายนอกกับภายในได้เป็นอย่างดี จากกิจกรรม การใช้พื้นที่เรือนไทเขินที่มีพื้นที่ขนาดเล็กกว่า อาคารพักอาศัยปัจจุบัน แต่สามารถใช้พื้นที่ได้ ครอบคลุม กว่าอาคารพักอาศัยปัจจุบัน

5.3 สรุปเกณฑ์ในการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา

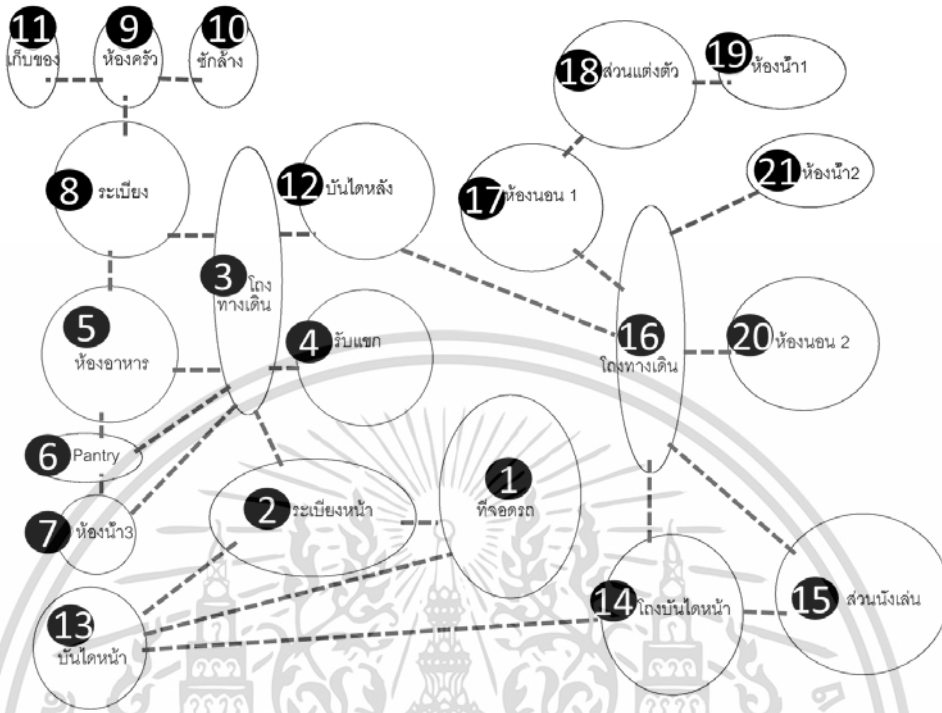
องค์ประกอบพื้นที่การใช้งานของอาคารพักอาศัย ตัวอย่าง ภายในขนาดที่ดิน 2 งานในรูปแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นที่หน้ากว้าง 20 เมตร ยาว 20 เมตร มีองค์ประกอบของพื้นที่ต่างๆ ดังตาราง

ตารางที่ 5.5 แสดงองค์ประกอบพื้นที่ใช้งานของอาคารพักอาศัย

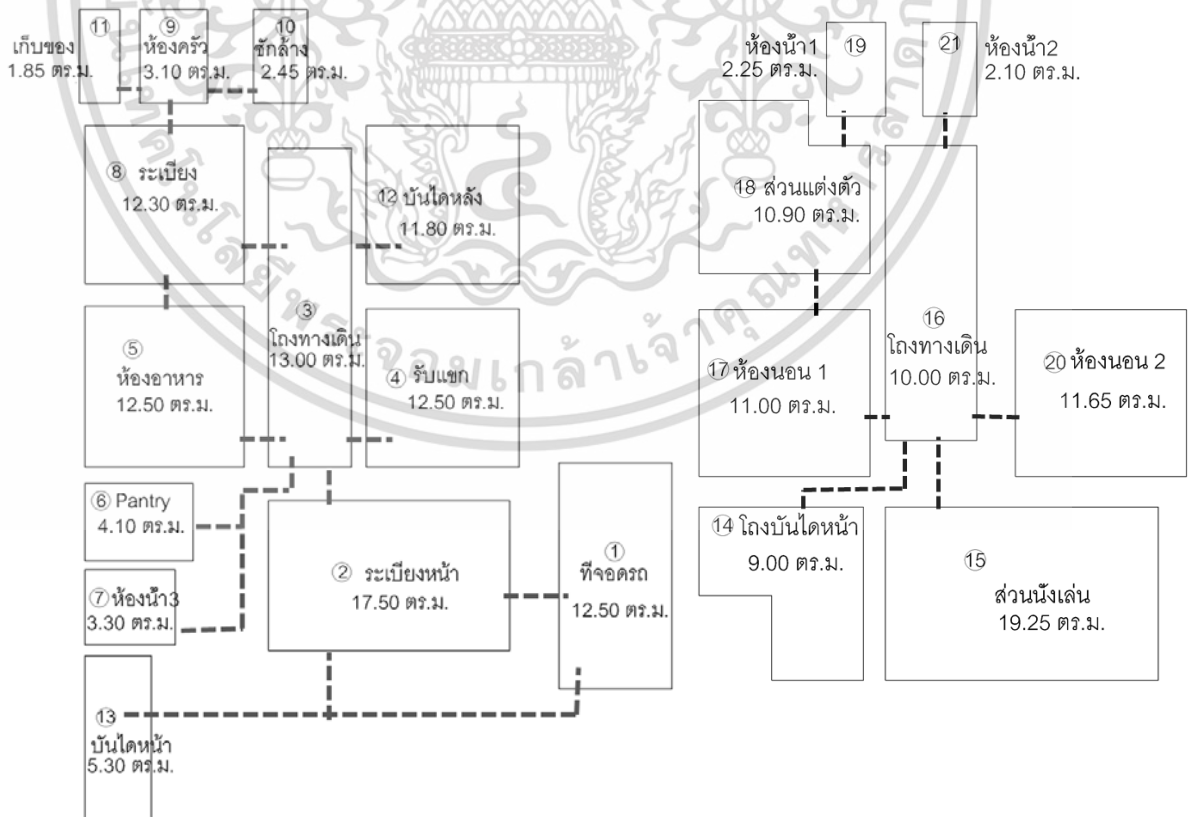
ชั้น	ลำดับ	พื้นที่ใช้งาน	ขนาดพื้นที่ / ตารางเมตร
1	1	ที่จอดรถ	12.50
	2	ระเบียงหน้า	17.50
	3	โถงทางเดิน	13.00
	4	รับแขก	12.50
	5	ทานอาหาร	12.50
	6	เตรียมอาหาร (Pantry)	4.10
	7	ห้องน้ำ	3.30
	8	ระเบียงหลัง	12.30
	9	ห้องครัว	3.10
	10	ซักล้าง	2.45
	11	เก็บของ	1.85
	12	บันไดหลัง	11.80
2	13	บันไดหน้า	5.30
	14	โถงบันไดหน้า	9.00
	15	ส่วนนั่งเล่น	19.25
	16	โถงทางเดิน	10.00
	17	ห้องนอน1	11.00
	18	ส่วนแต่งตัว	10.90
	19	ห้องน้ำ1	2.25
	20	ห้องนอน2	11.65
	21	ห้องน้ำ2	2.10
รวมพื้นที่ใช้งานของอาคารพักอาศัย			188.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินล้านนา

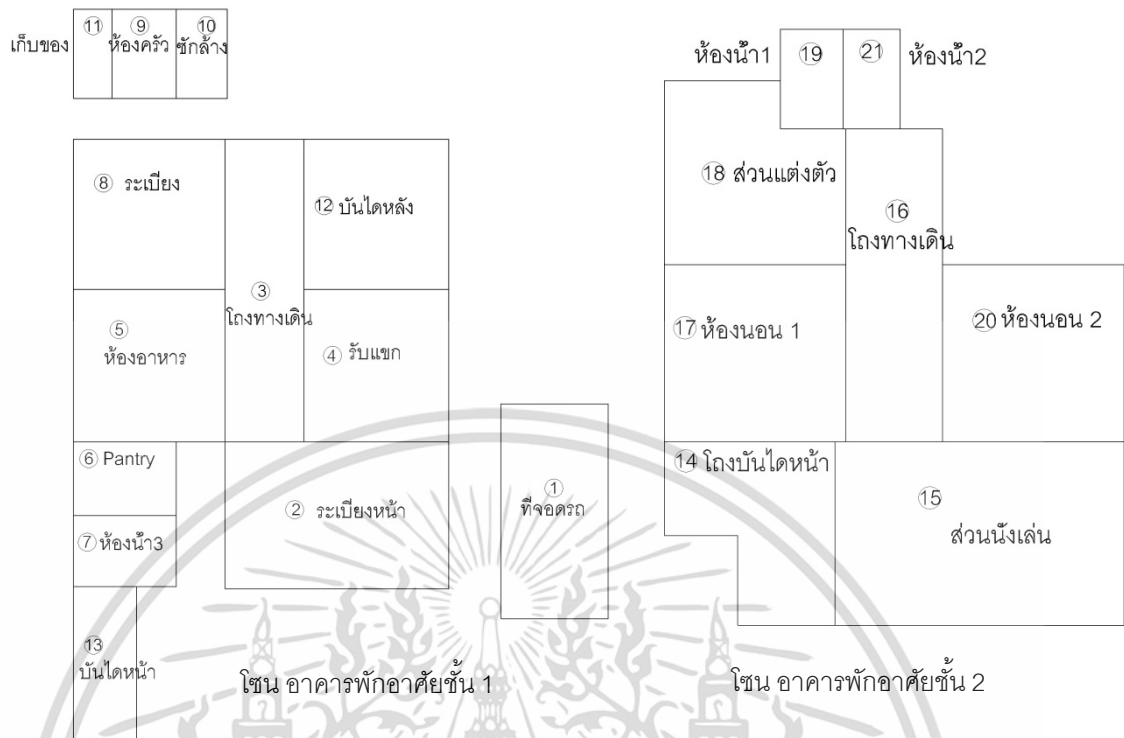

รูปที่ 5.1 แสดงความสัมพันธ์ในการใช้งานพื้นที่อาคารพักอาศัย (BUBBLE DIAGRAM)

รูปที่ 5.2 แสดงความสัมพันธ์ในการใช้งานพื้นที่อาคารพักอาศัย (FUNCTION DIAGRAM)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

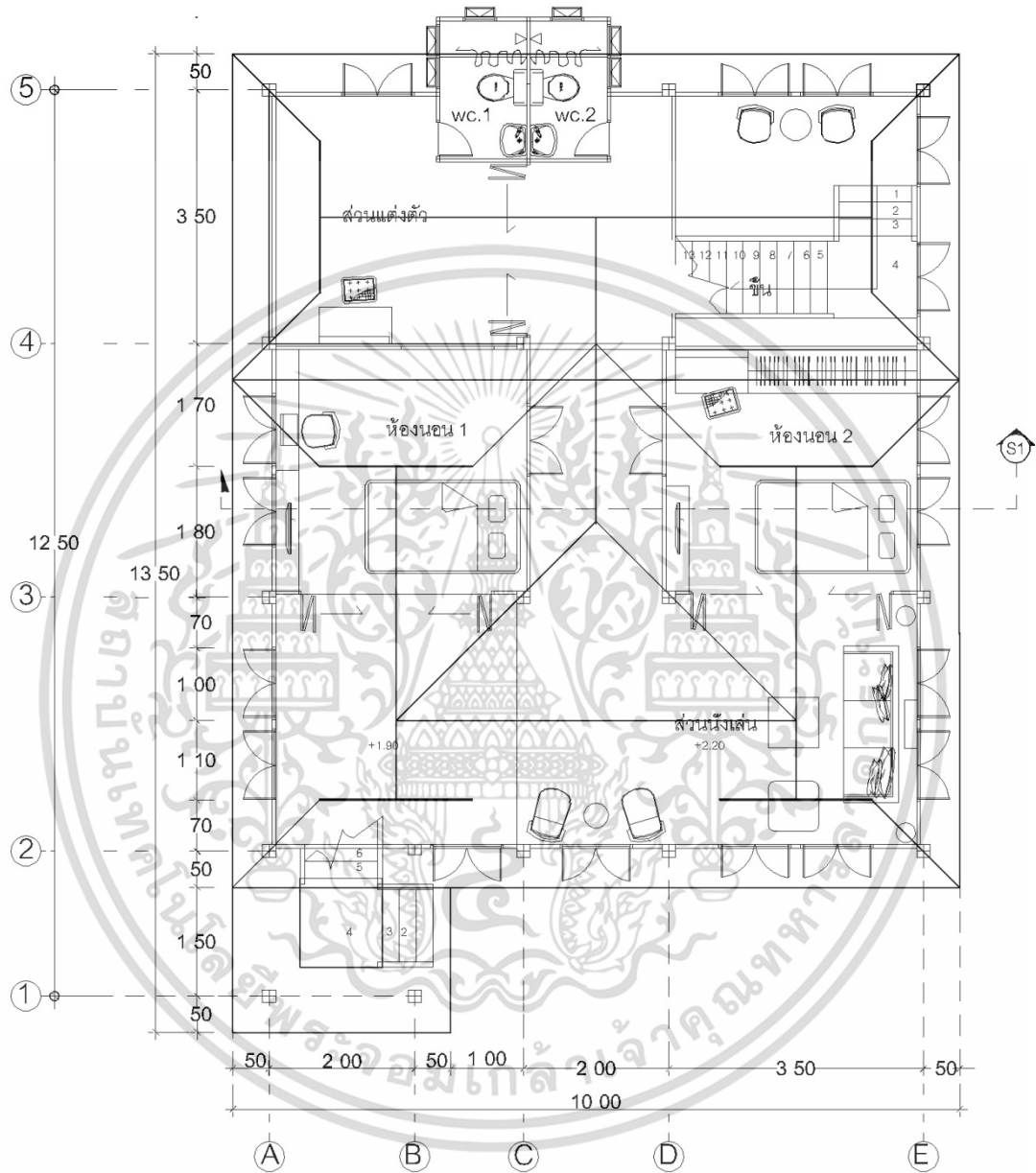

รูปที่ 5.3 แสดงการเชื่อมต่อพื้นที่ใช้งานอาคารพักอาศัย (FUNCTION DIAGRAM)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 สรุปผลการออกแบบอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา

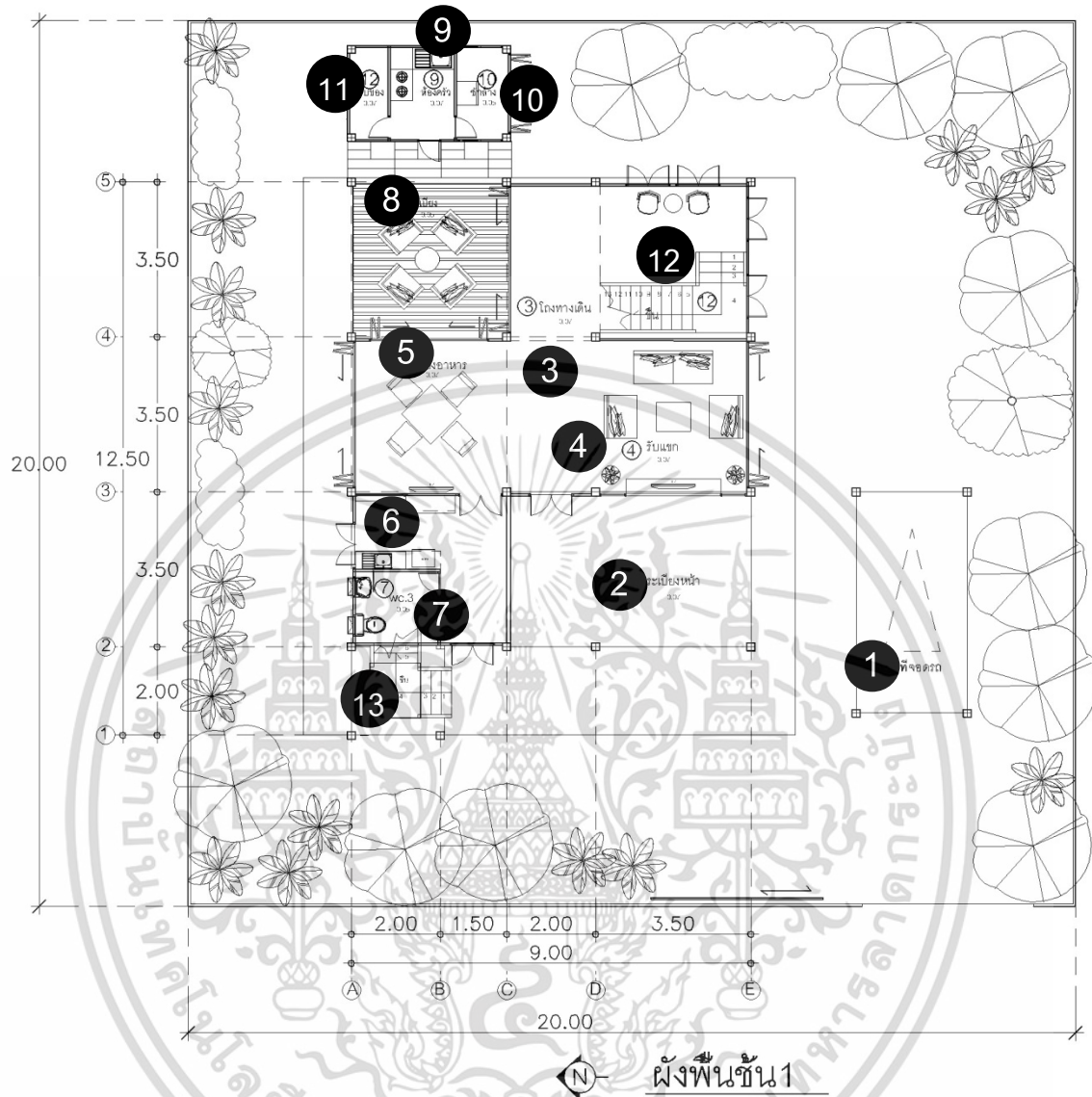
โดยมีการออกแบบดังนี้

ผังหลังคา

รูปที่ 5.4 แสดงตัวอย่างผังหลังคาอาคารอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา

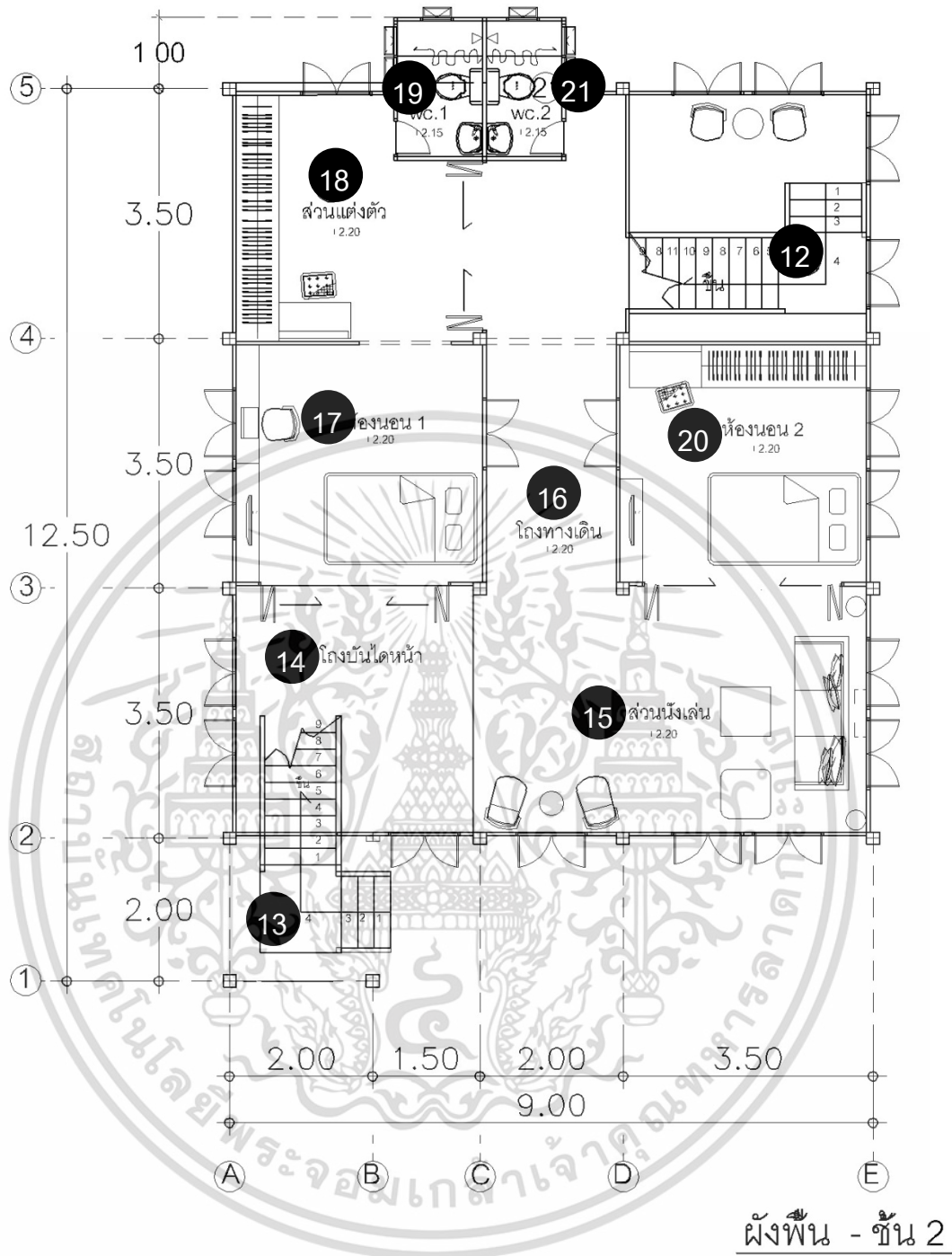
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1	ที่จอดรถ	6	เตรียมอาหาร	11	เก็บของ
2	ระเบียงหน้า	7	ห้องน้ำ 3	12	บันไดหลัง
3	โถงทางเดิน	8	ระเบียง	13	บันไดหน้า
4	รับแขก	9	ห้องครัว		
5	ห้องอาหาร	10	ซักล้าง		

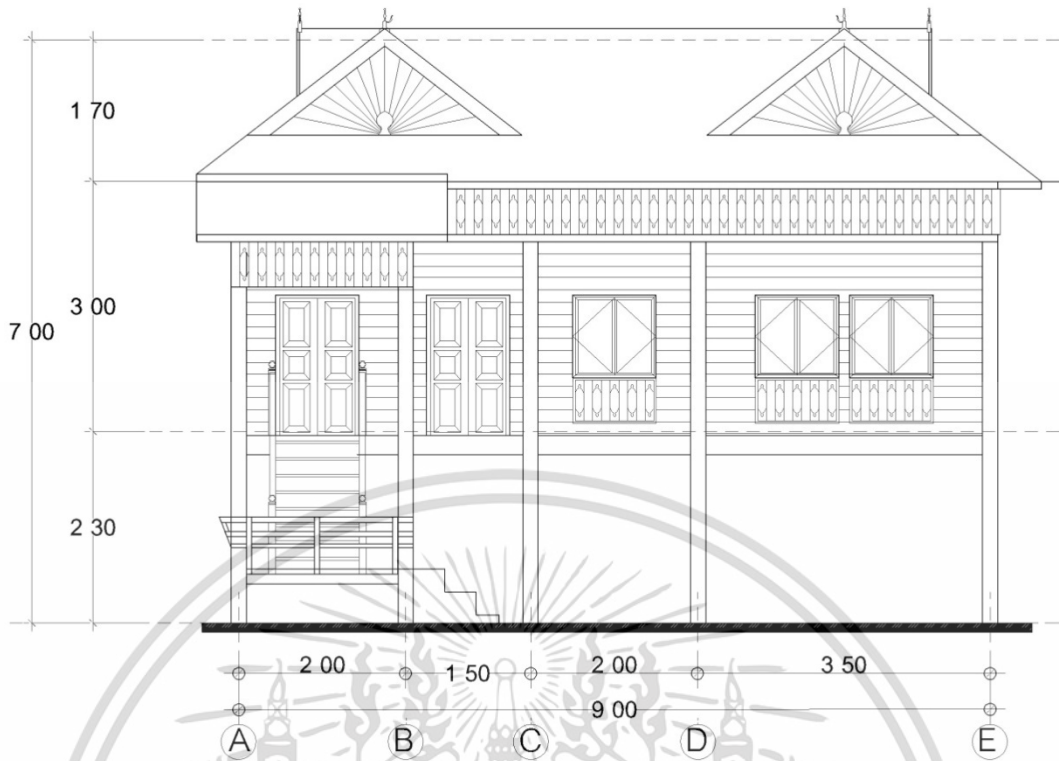
รูปที่ 5.5 แสดงตัวอย่างการจัดผังอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

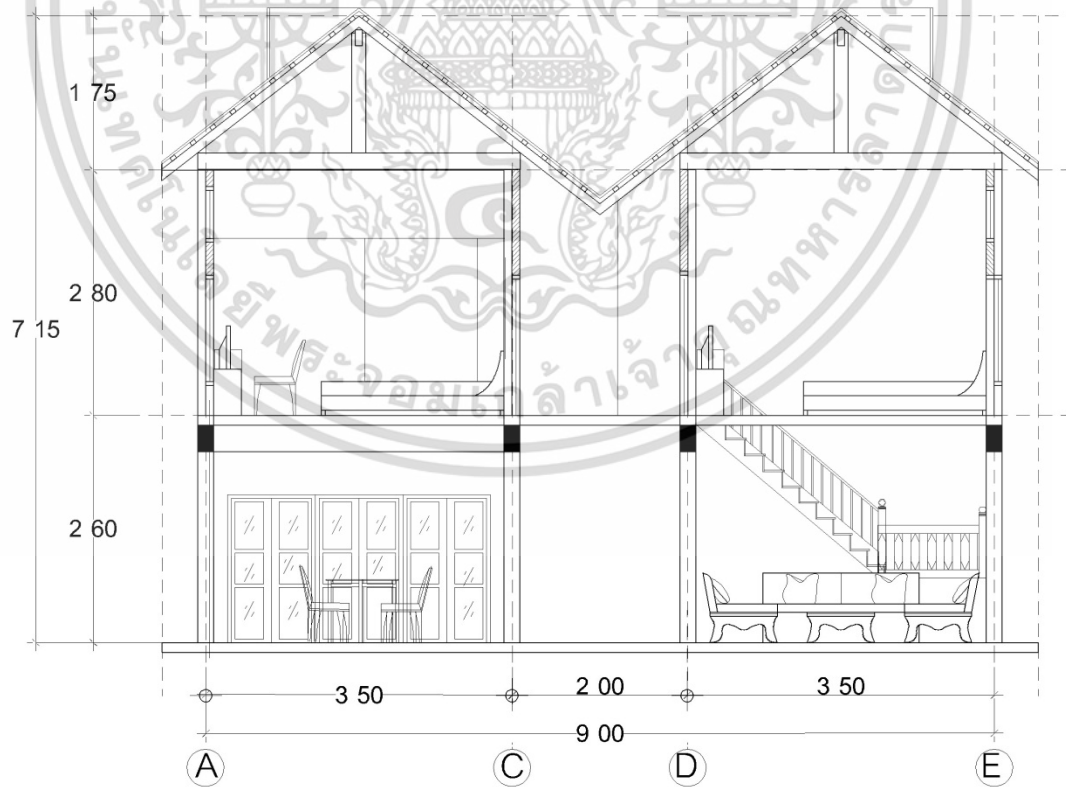
12	บันไดหลัง	16	โถงทางเดิน	20	ห้องนอน 2
13	บันไดหน้า	17	ห้องนอน 1	21	ห้องน้ำ 2
14	โถงบันไดหน้า	18	ส่วนแต่งตัว		
15	ส่วนนั่งเล่น	19	ห้องน้ำ 1		

รูปที่ 5.6 แสดงตัวอย่างการจัดผังพื้นชั้น 2 อาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเชินล้านนา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปด้านหน้า 1:100

รูปที่ 5.7 แสดงตัวอย่างรูปด้านหน้าอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินล้านนา

รูปตัดด้านหน้า 1:100

รูปที่ 5.8 แสดงตัวอย่างรูปตัดด้านหน้า อาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินล้านนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.9 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายนอกอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทยเงินล้านนา

รูปที่ 5.10 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในห้องรับแขก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.11 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในห้องรับประทานอาหาร

รูปที่ 5.12 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในส่วนระเบียงหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.13 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในห้องนอน

รูปที่ 5.14 แสดงตัวอย่างทัศนียภาพภายในพื้นที่ส่วนนั่งเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เกิดปัญหา การนำข้อมูลความต้องการของผู้ใช้ในเรื่องเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน อุปกรณ์ของใช้ยังไม่ครอบคลุม ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรสอบถามเรื่องเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือนของผู้ใช้แต่ละห้องอย่างละเอียด
2. ปัญหาที่พบในการวิจัย คือการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้อาคารปัจจุบันน้อยไปจึงทำให้ข้อมูล ความต้องการของผู้ใช้ยังเป็นเพียงส่วนน้อย ความต้องการเท่านั้น
3. ในการออกแบบครั้งนี้ เป็นการออกแบบที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอย ภายในอาคารพักอาศัย ที่มีเอกลักษณ์ไทเชิน ซึ่งยังมีเอกลักษณ์ของไทเชิน ซึ่งยังมีเอกลักษณ์ของไทเชินในบริบทอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษา เช่น เอกลักษณ์อาคารทางศาสนาไทเชิน ทั้งเชียงใหม่ และเชียงใหม่
4. การวิจัยครั้งนี้ถือเป็นเพียงแค่แนวทางการออกแบบที่ว่างภายในอาคารพักอาศัย การศึกษาครั้งต่อไปควรเจาะลึกในด้าน วัสดุ ภูมิปัญญาในการก่อสร้าง สัดส่วนของเอกลักษณ์อย่างเจาะลึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กาญจน์ นทีวุฒิกุล และคณะ. 2553. งานวิจัยโครงการออกแบบบ้านเคหะชนบท บูรณาการ
ภาคเหนือ. บทความประกอบการบรรยายการนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ
เกษตรกรรม กำแพงเพชร. 2554. “แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายใน
บ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทยภาคใต้ กรณีศึกษา : บ้านพื้นถิ่นเกาะยอ จังหวัดสงขลา.”
วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิต
วิทยาลัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- จรรยาวัฒน์ คงพิบูลย์กิจ. 2550. “แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายใน :
อาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา : จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์
สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิตวิทยาลัย คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชลธิ์ คำเกษ. 2553. “คุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในเรือนพื้นถิ่นชาวสแกนดิเนเวีย กรณีศึกษา ต.
อาจสามารถ อ.เมือง จ.นครพนม.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
สถาปัตยกรรมภายในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐาปนีย์ เครือระยา. 2554. เรือนล้านนากับวิถีชีวิต Lanna House And Way Of Life. สำนัก
ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กราฟฟิกการพิมพ์ เชียงใหม่.
- ประธาน ยานกุลวงศ์. 2553. “การดำรงอยู่ของการใช้พื้นที่ภายในที่ได้การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ
ของบ้านแบบปัจจุบัน.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมพื้น
ถิ่น ภาควิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระครูปลัดอุทัย สีลาจาโร. 2550. วิถีไทเขิน เชียงตุง
- มนสิชา เพชรานนท์. 2547. มิติทางสังคมและวัฒนธรรมและความหมายของพื้นที่ในเรือนและ
ชุมชนบ้านผู้ไท
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2539. วารสารอาสา
- วิวัฒน์ เตมีพันธ์. 2539. โลกทัศน์ล้านนาและเอกลักษณ์ทางสภาพแวดล้อมกายภาพของแหล่ง
พำนักอาศัยและเรือนล้านนา
- สงกรานต์ สมจันทร์ [Online]. Available : [http:// www.thakan.com/new/wp/](http://www.thakan.com/new/wp/) ชาติพันธุ์เขินใน
อำเภอสันป่าตอง : 2556.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม(ต่อ)

- สุธนา สารวิวัฒน์.2541. “การศึกษาลักษณะการใช้พื้นที่ภายในบ้านไทยล้านนาในเขตเมืองเก่า จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม ภายใน บัณฑิตวิทยาลัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุภาวดี เชื้อพราหมณ์ อรศิริ ปาณินท์. วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง : ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2556 “การอ่าน” ความเปลี่ยนแปลงและหลากหลาย ของชุมชนและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่. 2551. การวิจัยแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายวัฒนธรรมและชุมชนในการบริหารจัดการวัฒนธรรม : กรณีศึกษา เรือนไทยเขินชุมชนบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.
- อรรถพล นิลยกานนท์. 2546 “ แนวทางการพัฒนาการออกแบบเรือนล้านนา.” วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ คุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อรศิริ ปาณินท์. 2546. ความแปรเปลี่ยนของเรือนและสภาพแวดล้อมพื้นถิ่น
- อรศิริ ปาณินท์และคณะ. 2548. ภูมิปัญญา พัฒนาการ และความสัมพันธ์ระหว่างกันของเรือนพื้นถิ่นไทเขินเชียงใหม่และเชียงตุง : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทุนส่งเสริมกลุ่มวิจัย (เมธีวิจัยอาวุโส สกว. : ศาสตราจารย์ อรศิริ ปาณินท์).
- Rapoport, Amos. 1969. House Form and Culture . Englewood Cliffs N.J. : Prentice –Hall .
- [Online]. Available : <http://www.digitized-lanna.com/> กลุ่มชาติพันธุ์ที่สำคัญในดินแดนล้านนา : 2556
- [Online]. Available : <http://www.chiangmai.go.th/upfiles/1640f8ffbc.pdf> /นโยบายนครแห่งชีวิตและความมั่งคั่งจังหวัดเชียงใหม่:2557.
- [Online]. Available : <http://www.bloggang.com> , ล้านนาในอดีต : 2556.
- [Online]. Available : <http://www.moohin.com>, ทอผ้าใต้ถุน : 2556.
- [Online]. Available : <http://www.thaidphoto.com> , นาขั้นบันได : 2556.
- [Online]. Available : <http://www.banmuang.co.th/2012/03/ฟอนผีมด-ผีเม็ง/หนังสือพิมพ์บ้านเมือง> : 2556.
- [Online]. Available : <http://cnxpost.com/art-and-culture/ประเพณีใส่ขันดอก> : 2556.
- [Online]. Available : <http://www.baanmaha.com/community/thread45374.html> : 2556.

บรรณานุกรม(ต่อ)

[Online]. Available : <http://www.ichat.in.th/lei/topic-readid70878-page1> : 2556.

[Online]. Available : <http://www.pralanna.com/boardpage.php?topicid=2786> : 2556.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการออกแบบที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มี

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) : จังหวัดเชียงใหม่

1. วันที่ทำการสัมภาษณ์.....
2. ประเภทบ้าน.....
3. สถานที่ตั้งบ้านเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
4. ชื่อเจ้าของบ้าน.....
5. อาชีพ.....
6. จำนวนสมาชิกในบ้าน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน
 - วัยทำงาน.....คน
 - วัยเรียน.....คน
 - วัยสูงอายุ.....คน
7. ระยะเวลาการอยู่อาศัย.....
8. พื้นที่ที่ใช้ประจำ.....
9. ขนาดของพื้นที่ที่ท่านใช้สอยประจำ (พื้นที่ส่วนรวม) มีความเพียงพอหรือไม่หรืออย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้วงนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขไปใช้ประโยชน์ด้านนการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านท่านใช้สอยได้สะดวกหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

11. ปัญหาของบ้านที่เกิดจากการการใช้งานมีอะไรบ้าง อย่างไร.....

.....
.....
.....
.....

12. ความพอเพียงของห้องพักอาศัยพอเพียงหรือไม่ อย่างไร.....

.....
.....
.....
.....

13. ท่านต่อเติมพื้นที่ใช้สอยส่วนใดบ้างเพราะอะไร.....

.....
.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจ , รั้งวัด

ชื่อเจ้าของอาคาร.....

สถานที่.....

วันที่ทำการบันทึก.....เวลา.....

ผังบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปตัด ระยะความสูงของพื้นถึงฝ้าชั้นที่ 1.....เมตร , ระยะความสูงของพื้นถึงฝ้าชั้นที่ 2เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

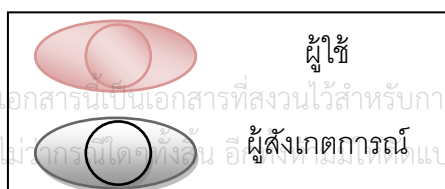
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังพฤติกรรม

ชื่อเจ้าของอาคาร.....

สถานที่.....

วันที่ทำการบันทึก.....เวลา.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถเผยแพร่ได้ทั้งสิ้น อีกผู้สังเกตการณ์แหล่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านพักอาศัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมของผู้ใช้ในบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของผู้ใช้ในบ้านพักอาศัยแบบล้านนา (ไทเขิน) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หารูปแบบของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของคนใน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการวิเคราะห์สำหรับการศึกษาระดับปริญญาโท ในเรื่อง แนวทางการออกแบบ ที่ว่าง และพื้นที่ใช้สอยภายใน สถาปัตยกรรมเรือนพักอาศัยพื้นถิ่นที่มีเอกลักษณ์ล้านนา (ไทเขิน) จังหวัดเชียงใหม่

จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาและคามถูกต้องในการนำไปใช้ในการจัดพื้นที่ใช้สอยในเรือนพื้นถิ่นล้านนา (ไทเขิน)

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้สอยพื้นที่

ขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูง

นายบรรเจิด ศรีมูล

นักศึกษาระดับปริญญาโท

สาขาสถาปัตยกรรมภายใน

บัณฑิตศึกษาศาสนาเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลและพฤติกรรมหรือกิจกรรมการใช้สอยพื้นที่ของท่าน และตอบคำถามในช่องว่างที่กำหนด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ 1.ชาย 2.หญิง อายุ.....ปี

อาชีพ

- 1.ข้าราชการ 2.ทำงานบริษัท 3.นักเรียนนักศึกษา
 4.เจ้าของธุรกิจ 5.ครู 6.อื่นๆ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้สอยพื้นที่

1. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน
2. ขนาดพื้นที่ของบ้าน.....ตารางเมตร
3. ลักษณะบ้านของท่าน 1. บ้านชั้นเดียว 1. บ้านชั้นเดียวยกพื้นสูง 2. บ้าน 2 ชั้น
- 4.1 ภายในบ้านของท่านมีพื้นที่ใช้สอยใดบ้าง (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 4. ห้องนอน จำนวน.....ห้อง 4. ห้องน้ำ จำนวน.....ห้อง อื่นๆ.....
- 4.2 ภายในบ้านของท่านมีพื้นที่ใช้สอยใดบ้าง (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. ที่จอดรถ 2. ห้องนั่งเล่น/พักผ่อน 3. ห้องรับแขก 4. ระเบียง/เฉลียง
 - 5. ห้องเก็บของ 6. ห้องรับประทานอาหาร 7. ห้องครัว 8. ห้องเตรียมอาหาร
 - 9. ห้องอื่นๆโปรดระบุ.....
5. พื้นที่ใช้สอยในบ้านของท่านมีพื้นที่ใดบ้างที่ใช้งานมากกว่า 1 อย่าง
โปรดเติม ● ตามช่องสี่เทา

พื้นที่ใช้สอย	กิจกรรม											หมายเหตุ
	1. ไม่ทำอะไรเลย	2. ดูทีวี	3. รับแขก	4. ทานอาหาร	5. ทำงาน	6. ทำกานบ้าน	7. นอน	8. ซักผ้า	9. ตากผ้า	10. ทำอาหาร	11. ฝึกฝน	
1. พื้นที่จอดรถ												
2. ห้องรับแขก												
3. ห้องห้องนั่งเล่น /พักผ่อน												
4. พื้นที่ทานอาหาร												
5. ห้องครัว												
6. ระเบียง/เฉลียง												
7. ห้องนอน												
8. ห้องน้ำ												
9. ห้องทำงาน												
10. ห้องเก็บของ												
11. ซักล้าง												

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต่ออ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง เอกลักษณะของเรือนล้านนาเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบอาคารบ้านพักอาศัยปัจจุบัน

ที่มีแนวคิดจากเรือนล้านนา

วันที่ทำการสัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตั้งแต่เวลา..... ถึงเวลา.....

ข้อมูลส่วนตัวผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ.....อายุ.....

อาชีพ.....ประสบการณ์การทำงาน.....

ลักษณะการทำงาน.....

ลักษณะพฤติกรรมกิจกรรม

ผู้ใช้ในเรือนไทเขินอดีตกับปัจจุบันต่างกันมากน้อยแค่ไหน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการใช้สอยผู้ใช้ในอดีตกับปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

เอกลักษณ์ด้านที่ว่างและพื้นที่ใช้สอย

เอกลักษณ์ด้านที่ว่างในเรือนไทเขินล้านนาเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์ด้านพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทยเงินล้านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

การจัดวางพื้นที่ใช้สอย

องค์ประกอบของพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารประกอบด้วย (ส่วนใดที่จำเป็นต้องคงไว้ถึงเอกลักษณ์)

พื้นที่ใช้สอยเดิม	กิจกรรมเดิม	พื้นที่ใช้สอยใหม่	กิจกรรมใหม่
ชานหน้า
เดิน
ห้องนอน
ชานฮ่อม
ครัวไฟ
ชานหลัง
ตอมน้ำ
ใต้ถุน
ที่จอดรถลาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์ของเรือนไทเขิน

ลักษณะทางกายภาพ

รูปทรง (ลักษณะหลังคา การยกใต้ถุน)

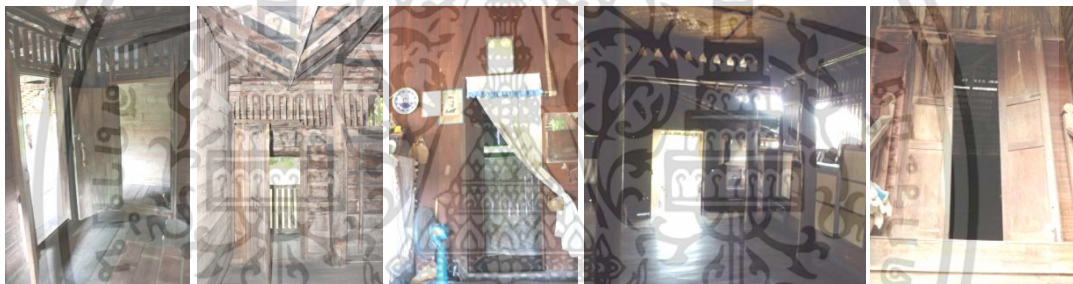
เรือนแบบไทเขินเดิม

เรือนแบบไทเขินประยุกต์

เรือนแบบสมัยใหม่

ช่องเปิด

-ประตู (ขนาด,ลักษณะของบานประตู)

-หน้าต่างช่องเปิด (ขนาด,ลักษณะของหน้าต่างบานเปิดเดียวกับบานคู่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ลักษณะ ผนังภายในที่เป็นเอกลักษณ์ล้านนา (ไทเขิน) โดยส่วนมากใช้แบบใด

.....

.....

.....

-ลักษณะ ผนังส่วน (Semi-public) ที่เป็นเอกลักษณ์ล้านนาโดยส่วนมากใช้แบบใด

.....

.....

.....

ส่วนรับแขก บริเวณชาน,เต็น ยังใช้ในการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ไทเขิน บ้านปัจจุบันอยู่หรือไม่อย่างไร

.....

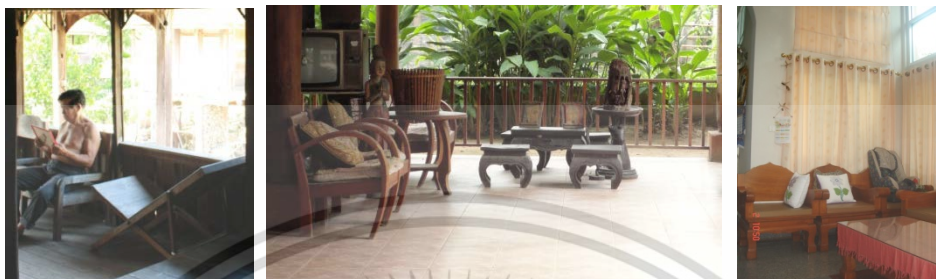
.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์

- รับแขก (การรับแขกแบบไหนเหมาะสมกับปัจจุบัน นั่งพื้น กับ นั่งโต๊ะ ในปัจจุบันนี้นิยมแบบไหน พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ หรืออย่างไร)
- การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์แบบไหน ที่ยังคงเป็นเอกลักษณ์ด้านนา (ไทเชิน) หรืออย่างไร

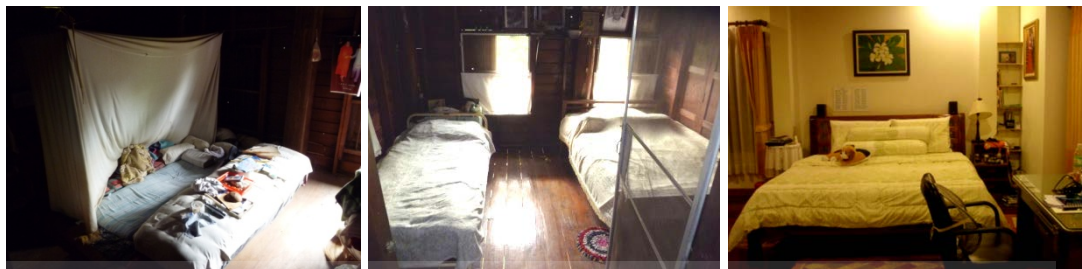

- ทานอาหาร (การนั่งพื้น กับ นั่งโต๊ะ ในปัจจุบันนี้นิยมแบบไหน พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ หรืออย่างไร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องนอน (การนอนแบบไม่ใช่เตียงได้รึเปล่า ในห้องนอนมีเฟอร์นิเจอร์อื่นที่จำเป็นกับการใช้สอยเพิ่มมากขึ้นรึเปล่า มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ หรืออย่างไร)

- ครัว (วางภายนอก-ภายในหรืออย่างไร)
- ครัวแบบเปิด หรือแบบ ปิด
- ขนาดพื้นที่ครัวที่เล็กลงจากอดีต → ปัจจุบัน
- การมีส่วนเตรียมอาหารในอาคารกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องน้ำ (ควรรออยู่ภายนอก-ภายใน หรืออย่างไร)

- เอกลักษณ์ (แสดงออกถึงเอกลักษณ์ไทเขินได้หรือไม่ อย่างไร)

ตาแหลว รูปทรงหลังคา ทำยन्द์ เสามงคล-เสานาง

ผนัง วัสดุ-ลายฉลุ เครื่องใช้

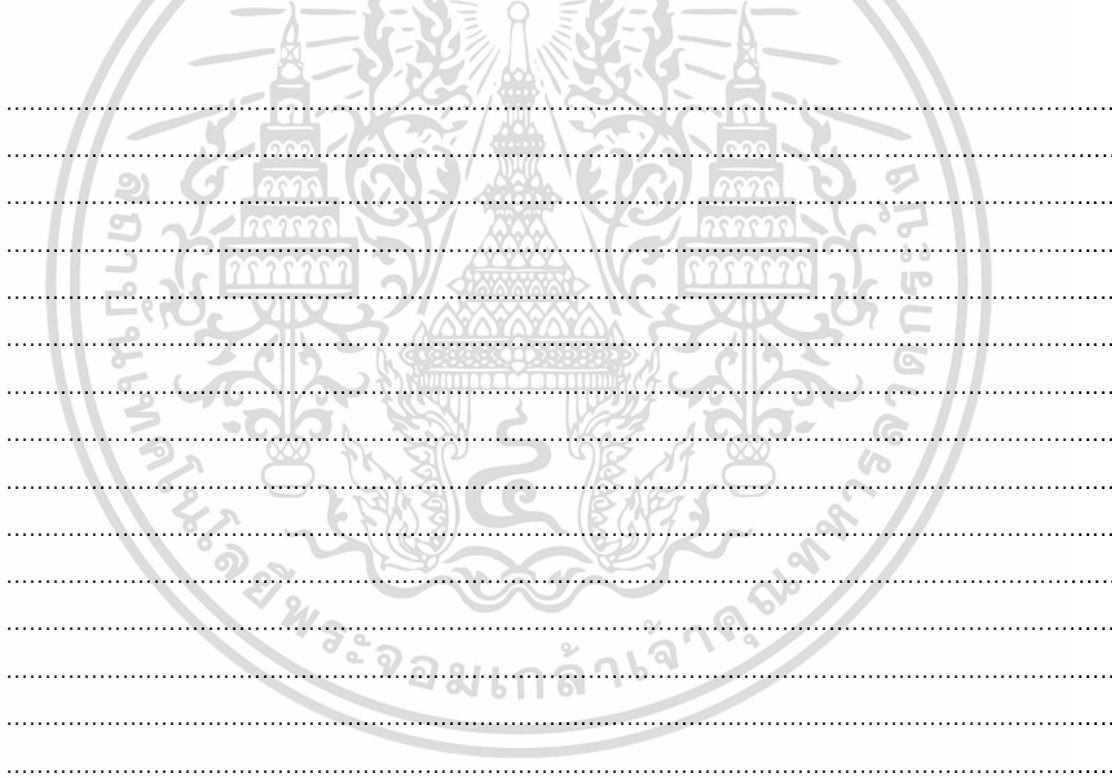
รูปทรงหลังคา ช่องเปิด ฝาไหล

หิ้งพระ ขานหน้า-เดิน ผนังตีแนวนอน-บันไดหลัง เครื่องเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... หิ้งพระไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น... ขานหน้า-เดิน... ผนังตีแนวนอน-บันไดหลัง... เครื่องเรือน... ไม่ว่ากรณีนี้ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และที่ยังอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีไปใช้

- เอกลักษณะอื่นๆที่ใช้ในการออกแบบ ความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ฉ.

การนำเสนอผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทาง

การออกแบบที่วางและจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา (ไทเขิน) : จังหวัดเชียงใหม่
 DESIGN GUIDELINE FOR RESIDENTIAL SPACE WITH LANNA TAI KHEUN IDENTITY : CHIANG MAI

นางกานทิช ศรีสุข
 BUNJIRD SREMOON
 นักศึกษาระดับปริญญาโท
 สาขาสถาปัตยกรรมภายใน
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญของปัญหา

2

ความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต

ความสำคัญของปัญหา

พฤติกรรมเปลี่ยนไปจากอดีตจากสังคมเกษตรทำงานในไร่หรือหมู่บ้านใกล้ๆ ปัจจุบันไปทำงานนอกหมู่บ้านหรือต่างจังหวัดมีสังคมที่เอกราชเริ่มทำให้พฤติกรรมการใช้ชีวิตในพื้นที่เรือนเปลี่ยนไปจากเดิม

3

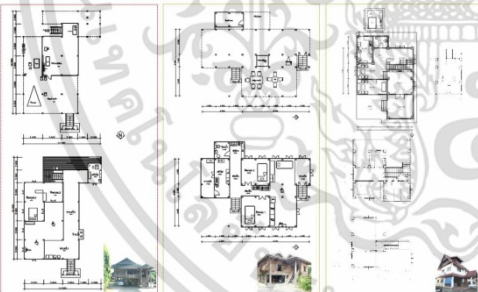
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เอกถัมถนเวียน การจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน ที่วางพื้นที่ได้และพื้นที่ได้ผลสถาปัตยกรรมจากอดีตมาใช้มาใช้ไปเอกลักษณ์ของเรือนไทเขินและเรือนไทขะ

เรือนไทเขินเดิม เรือนไทเขินประยุกต์ เรือนชวโกใหม่

4

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เอกถัมถนเวียน การจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน ที่วางพื้นที่ได้และพื้นที่ได้ผลสถา

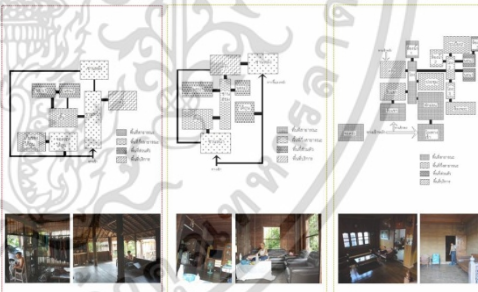

เรือนไทเขินเดิม เรือนไทเขินประยุกต์ เรือนชวโกใหม่

การใช้สอยพื้นที่ภายในเรือนปัจจุบันไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการใช้สอยและเอกลักษณ์ในชุมชนที่เรือนไทเขินชวโกใหม่

5

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เอกถัมถนเวียน การจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน ที่วางพื้นที่ได้และพื้นที่ได้ผลสถา

เรือนไทเขินเดิม เรือนไทเขินประยุกต์ เรือนชวโกใหม่

การจัดพื้นที่ใช้สอยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปเอกลักษณ์ในเรือนไทเขินชวโกใหม่

6

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เอกถัมถนเวียน การจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน ที่วางพื้นที่ได้และพื้นที่ได้ผลสถา

เอกลักษณ์ของพื้นที่ใช้สอยเรือนไทเขินชวโกใหม่

7

ประเด็นปัญหาการวิจัย

1. วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรม สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนไทเขินเป็นอย่างไร ? ส่งผลต่อที่วางและวางผังพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนไทเขินอย่างไร ?
2. ความเชื่อเชิงจิตวิญญาณและการจัดตั้งมหรณพบ้านพักและรูปแบบของเรือนไทเขินชวโกใหม่? อย่างไร ?
3. เอกลักษณ์ของเรือนไทเขินดั้งเดิมหลงเหลืออยู่หรือไม่ ? อย่างไร ?

มีการรับวัฒนธรรมจากต่างถิ่นมาใช้ทำให้ เอกลักษณ์ของเรือนไทเขินชวโกใหม่

8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นปัญหาการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาเปรียบเทียบวิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเขินเดิม และเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาการปรับตัวของพื้นที่ใช้สอย และที่ว่างภายในเรือนล้านนาไทเขินเดิม เรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ และเรือนสมัยใหม่
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเอกลักษณ์การวางผัง (Space Planning) เรือนไทเขินล้านนาไทเขินเดิม และล้านนาไทเขินประยุกต์
4. เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

มีการรวบรวมบรรณจากถิ่นมาใช้ทำให้อาคารของเรือนไทเขินหายไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเขินเดิม และเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวของพื้นที่ใช้สอย และที่ว่างภายในเรือนล้านนาไทเขินเดิม เรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ และเรือนสมัยใหม่
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเอกลักษณ์การวางผัง (Space Planning) เรือนไทเขินล้านนาไทเขินเดิม และล้านนาไทเขินประยุกต์
4. เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษาได้รู้ ข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรือนล้านนาไทเขินเดิม และเรือนไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่
2. สังคมได้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลง การวางผังพื้นที่ใช้สอย ที่ว่างภายในเรือนล้านนาไทเขินเดิม เรือนล้านนาไทเขินประยุกต์และเรือนสมัยใหม่ เป็นแนวทางในการพิจารณาการออกแบบในลักษณะสภาพแวดล้อมต่างๆ
3. สังคมได้พัฒนาการรักษาเอกลักษณ์เรือนไทเขินล้านนา และนำมาประยุกต์ใช้กับเรือนพักอาศัยไทเขินปัจจุบันได้ (บ้านใหม่)
4. ได้รูปแบบของมาการจัดพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ไทเขินให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาเรือนไทเขินจังหวัดเชียงใหม่แบ่งเรือนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - เรือนไทเขินเดิม 50 ปีขึ้นไป
 - เรือนไทเขินประยุกต์ 20-50 ปี
 - เรือนสมัยใหม่ 10-20 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

1. ศึกษาเรือนไทเขินจังหวัดเชียงใหม่ บ้านต้นแบบเรือนล้านนาไทเขิน บ้านเรือนล้านนาไทเขิน บ้านเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ บ้านเรือนล้านนาไทเขินสมัยใหม่ บ้านเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ บ้านเรือนล้านนาไทเขินสมัยใหม่ บ้านเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ บ้านเรือนล้านนาไทเขินสมัยใหม่

แบ่งเรือนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- เรือนไทเขินเดิม จำนวน 8 หลัง
- เรือนไทเขินประยุกต์ จำนวน 3 หลัง
- เรือนสมัยใหม่ จำนวน 2 หลัง

ขอบเขตการวิจัย

2. ศึกษาเปรียบเทียบการวางผังพื้นที่ใช้สอย ที่ว่าง เรือนล้านนาไทเขินเดิม เรือนไทเขินประยุกต์ และเรือนสมัยใหม่

1. ศึกษาเอกลักษณ์ในเชิงรูปธรรม คือ นำรูปแบบเรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์ (เปลือกหุ้มสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น) มาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยปัจจุบัน
 - รูปแบบของหลังคา
 - ผนัง การเจาะช่องเปิด รูปแบบของช่องเปิดประตูและหน้าต่าง
 - พื้น ทรายกระเบื้อง ลักษณะเสา คานยกใต้ถุน
 - การจัดพื้นที่ว่าง
 - พื้นไม้ปัดลื่นและงกัประอบของพื้นที่
2. ศึกษาเอกลักษณ์ในเชิงปรมธรรม คือ เอกลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและความรู้สึก (ความเชื่อที่เกี่ยวกับการวางผังเรือน)

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกลักษณ์เรือนไทเขินจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษา รูปแบบสถาปัตยกรรมไทเขินในด้านการจัดวางพื้นที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในที่มีเอกลักษณ์
2. พฤติกรรมและความต้องการพื้นที่ใช้สอยของผู้ใช้ปัจจุบัน เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้อาศัยในปัจจุบัน ที่มีผลต่อการออกแบบพื้นที่ว่างที่สัมพันธ์กับพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร และสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สอยในปัจจุบัน

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การวางผังที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายใน เพื่อกำหนดลักษณะของพื้นที่ว่าง ที่มีผลต่อการรับรู้ จำนวนลักษณะที่ว่างไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร
4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบพื้นที่ เพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างในแต่ละพื้นที่เพื่อทราบถึงขนาดและความสัมพันธ์ของตำแหน่งพื้นที่วิเคราะห์ความแตกต่างของพื้นที่และความสัมพันธ์และการใช้พื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ฐิติวิธญา พิพัฒน์พานิชและคณะ (2558:7) ระบุว่า พิพิธภัณฑ์และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังเป็นสถานที่ที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี และยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี
- นงนุชพร อรรถนฤมิตร และคณะ (2558) ระบุว่า พิพิธภัณฑ์และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังเป็นสถานที่ที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี
- ศุภมาส อรรถนฤมิตร และคณะ (2558) ระบุว่า พิพิธภัณฑ์และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังเป็นสถานที่ที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี
- เสรีลักษณ์ พิพัฒน์พานิช และคณะ (2552) ระบุว่า พิพิธภัณฑ์และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังเป็นสถานที่ที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี
- ศุภมาส อรรถนฤมิตร และคณะ (2558) ระบุว่า พิพิธภัณฑ์และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังเป็นสถานที่ที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี
- นงนุชพร อรรถนฤมิตร และคณะ (2558) ระบุว่า พิพิธภัณฑ์และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังเป็นสถานที่ที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	ตัวแปรที่ทำการศึกษา
1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อ พฤติกรรม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรือนล้านนาไทเขิน และเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่	- ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร และการรับรู้สภาพแวดล้อม (2539:51 วราภรณ์ ฯลฯ)	ตัวแปรต้น กิจกรรมและพฤติกรรมที่เลือก
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ใช้สอย และที่ว่างภายในเรือนล้านนาไทเขิน และเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ และเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์	- ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร การจัดการที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายใน การจำแนกลักษณะที่ว่างและการจัดพื้นที่ใช้สอยสัมพันธ์กับพฤติกรรม (นิตย อดิษฐ์ จันทวีเสถียร G. A. HOUSE IN THOAO, A. D. A. EDITA, 1978:68)	ตัวแปรต้นแบบวัดเอกลักษณ์ของที่ว่างภายในเรือนล้านนา (ไทเขิน)
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเอกลักษณ์การตั้งวางที่ว่าง (Space) เรือนล้านนาไทเขิน ล้านนาประยุกต์ใช้กับเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ (บ้านใหม่)	- ทฤษฎีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (นิตย อดิษฐ์ จันทวีเสถียร 2542:40, 2543:29)	ตัวแปรต้นพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแบบวางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มีเอกลักษณ์ล้านนาไทเขินตามแบบวิถีชีวิตปัจจุบัน		ตัวแปรต้นพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

วิธีการวิจัย

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับเรือนไทเขิน

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลภาคสนาม

สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูล

วิเคราะห์และ สรุปผลได้

สอบถามผู้เชี่ยวชาญแบบเรื่องไทเขินใหม่ เพื่อถึงเอกลักษณ์เรือนไทเขิน

เสนอแนะแนวทางการออกแบบเอกลักษณ์เรือนไทเขิน

ตัวแปรจากการวิจัย

ตัวแปรควบคุม
ทัศนคติส่วนบุคคลเกี่ยวกับแนวคิดด้านการออกแบบเรือนล้านนา ของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องสถาปัตยกรรมล้านนา (ไทเขิน)

ตัวแปรอิสระ
กิจกรรมและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร - แนวคิด เอกลักษณ์ของที่ตั้งวางภายในเรือนล้านนา (ไทเขิน) - ทัศนคติของผู้ใช้อาคาร

ตัวแปรตาม
รูปแบบของการจัดวางที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารที่อาศัยภายใต้ความรู้สึกของคนปัจจุบัน (กลุ่มผู้ใช้กลุ่มใหม่)

เครื่องมือในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์ (เจ้าของเรือน)
 - การสัมภาษณ์ (เจ้าของเรือน) เรือนไทเขินเดิม จำนวน 8 หลัง เรือนไทเขินประยุกต์ จำนวน 3 หลัง เรือนปัจจุบัน จำนวน 2 หลัง
2. แบบสำรวจด้านกายภาพ
 - รังวัดผังพื้นเรือน (PLAN) รูปด้านเรือน รูปตัดเรือน และใช้กล้องถ่ายภาพบันทึกลักษณะกายภาพอื่นๆ
3. แบบสำรวจและสัมภาษณ์พฤติกรรม (เจ้าของเรือน)
 - จำนวน 13 หลัง
4. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ

- อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าล้านนา
- อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	ตำแหน่ง
1. ดร.สุพจน์ วัฒนศิริ	คณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าล้านนา (รวมสมัย) 2547
2. อ.สุพจน์ วัฒนศิริ	ประธานชมรมวิศวกรสถาปนิกล้านนา
3. อ.นันทวัฒน์ วัฒนศิริ	กรมช่างศิลปกรรมศิลปกรรม
4. อ.สุพจน์ วัฒนศิริ	ชมรมวิศวกรสถาปนิกล้านนา
5. อ.สุพจน์ วัฒนศิริ	ราชบัณฑิตยสถาน

เกณฑ์การพิจารณา

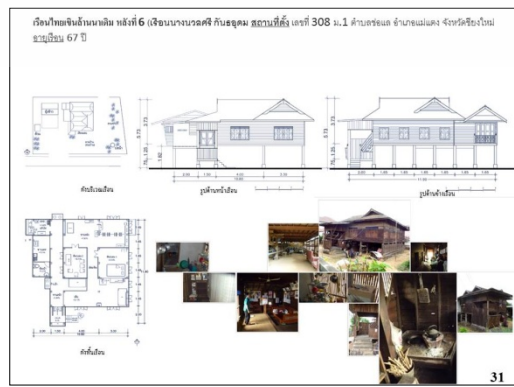
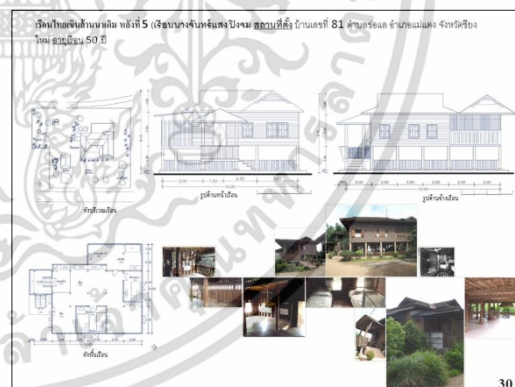
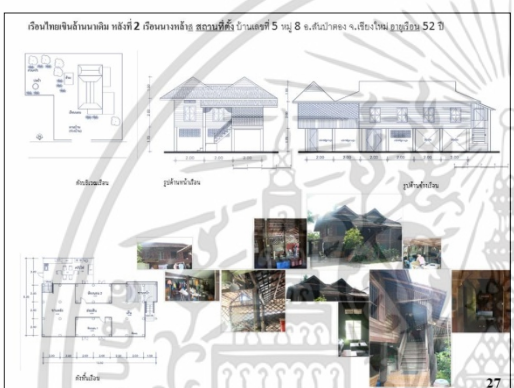
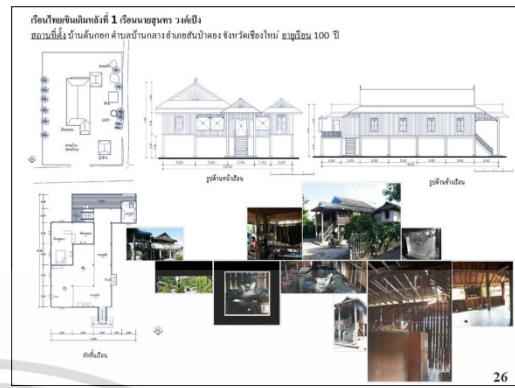
เกณฑ์การพิจารณาทางด้านแนวคิดในการออกแบบอาคารที่พักอาศัยที่มีเอกลักษณ์

1. เอกลักษณ์ในเชิงรูปธรรม คือ นวัตกรรมเรือนไทเขินเดิมและเรือนไทเขินประยุกต์ (เปลือกหุ้มสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น) มาประยุกต์ใช้กับอาคารพักอาศัยปัจจุบัน
 - รูปแบบของหลังคา
 - รูปแบบของช่องเปิดผนัง การเจาะช่องเปิด ประตูและหน้าต่าง
 - พื้น การยกระดับ ลักษณะเบาะลอย การยกใต้ถุน
 - การจัดพื้นที่ว่าง
 - พื้นที่ใช้สอยและองค์ประกอบของพื้นที่
2. เอกลักษณ์ในเชิงรูปนามธรรม คือ เอกลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและความรู้สึกต่างๆ (ความเชื่อที่เกี่ยวกับความผาสุก)

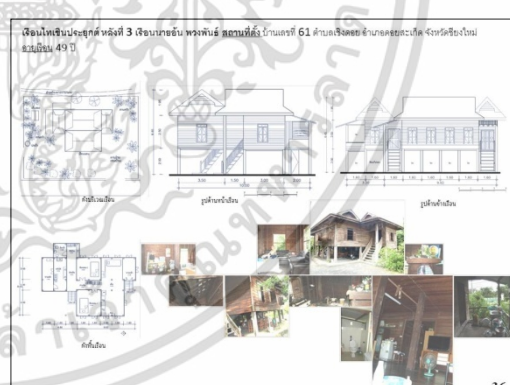
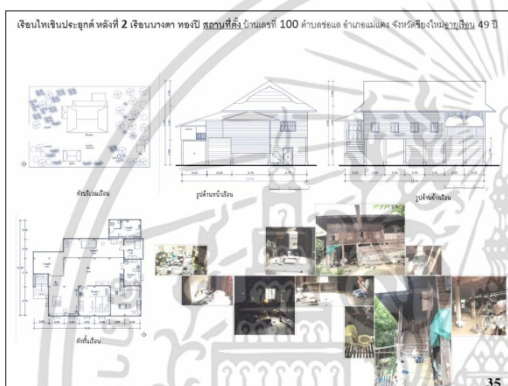
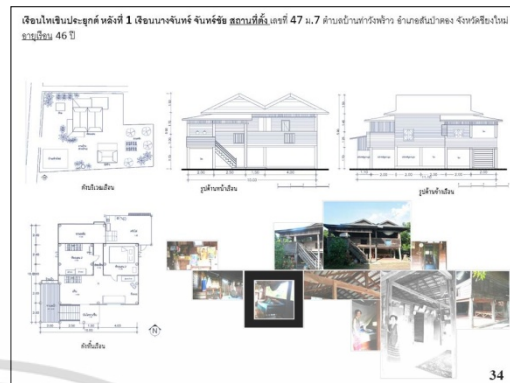
กรณีศึกษา

เรือนไทเขินล้านนาเดิม เรือนไทเขินล้านนาประยุกต์ เรือนปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีศึกษา เรือนไทยจีนเดิม เรือนไทยจีนประยุกต์ เรือนพักอาศัยปัจจุบัน

ชื่อพื้นที่	1	2	3	4	5	6	7	8	ข้อคิดเห็น
ประวัติ	นาสุก	นาถ้ำ	นาเขา	นาหิน	นาหิน	นาหิน	นาถ้ำ	นาถ้ำ	เป็นเรือนไทยจีนโบราณ
ลักษณะเรือน									ถูกดัดแปลงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
ผังพื้นที่									การวางผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
องค์ประกอบพื้นที่ใช้สอย									จัดเป็นสัดส่วน 6 ส่วน ตั้งแต่พื้นที่ใช้สอยภายใน
การจัดวางภายในเรือน									มีการเชื่อมต่องานจากพื้นที่ใช้สอยภายใน
ระนาบพื้นอาคารระดับ									มีการยกพื้น 2 เมตร ยกสูง 115-30 Cm
พื้นที่นั่งเบียดโรง									ส่วนมากจะยกพื้นตามพื้นดิน และยกตามระดับ
ระนาบผนัง									ผนังใช้ไม้ท่อนกลึงและผนังฉาบปูนฉาบเรียบ
ระนาบเพดาน									ส่วนมากจะยกพื้นสูงจากพื้นดิน

กรณีศึกษา เรือนไทยจีนเดิม เรือนไทยจีนประยุกต์ เรือนพักอาศัยปัจจุบัน

ชื่อพื้นที่	1	2	3	1	2	ข้อคิดเห็น
ประวัติ	นาถ้ำ	นาเขา	นาถ้ำ	นาถ้ำ	นาถ้ำ	เรือนไทยจีนประยุกต์ดัดแปลงเป็นบ้านพักอาศัย
ลักษณะเรือน						เรือนไทยจีนเดิมและอาคารประยุกต์
ผังพื้นที่						การวางผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
องค์ประกอบพื้นที่ใช้สอย						พื้นที่ใช้สอยเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
การจัดวางภายในเรือน						มีการเชื่อมต่องานจากพื้นที่ใช้สอยภายใน
ระนาบพื้นอาคารระดับ						มีการยกพื้น 2 เมตร ยกสูง 115-30
พื้นที่นั่งเบียดโรง						เรือนไทยจีนประยุกต์ใช้ไม้ท่อนกลึงและผนังฉาบเรียบ
ระนาบผนัง						เรือนไทยจีนประยุกต์ใช้ไม้ท่อนกลึงและผนังฉาบเรียบ
ระนาบเพดาน						เรือนไทยจีนประยุกต์ใช้ไม้ท่อนกลึงและผนังฉาบเรียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลควิวิจัยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิถีชีวิต ความเชื่อ พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์กันเกี่ยวกับเรือนล้านนาไทเขินเดิม และเรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการดำรงพื้นที่ใช้สอย และที่ว่างภายในเรือนล้านนาไทเขินเดิม เรือนล้านนาไทเขินประยุกต์ และเรือนสมัยใหม่
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอาคารลักษณะการดำรง ที่ว่าง (Space) เรือนล้านนาไทเขินนำมาประยุกต์ใช้กับเรือนพักอาศัยไทเขินปัจจุบัน (บ้านใหม่)
4. เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่ใช้สอย (Space Planning) ในบ้านพักอาศัยที่มียกยัดภายในให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

41

สรุปผลการวิจัย

- **สรุปผลการวิจัยด้านวิถีชีวิต พฤติกรรม และกิจกรรมที่สัมพันธ์กันเรือน**
พบว่า กิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้เปลี่ยนไป มีผลต่อลักษณะของที่ว่างในส่วนของการที่เปิดโล่ง และพื้นที่ปิดล้อม ปัจจุบันผู้ใช้ต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยในลักษณะปิดล้อมผนังให้เกิดความเป็นส่วนตัว ทำให้มีจำนวนห้องเพิ่มขึ้น และมีขนาดห้องที่ใหญ่ขึ้น
- **สรุปผลการวิจัยด้านการจัดที่ ว่าง และพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพักอาศัยปัจจุบัน**
พบว่า การดำรงที่ว่าง และพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารปัจจุบัน มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยในอาคารปัจจุบันมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็นสัดส่วน และมีการปิดล้อมที่ว่าง จากในอดีตที่มีการเปิดที่ว่างของหลังคา ทำให้ที่ว่างเป็นรูปทรงสามเหลี่ยม แต่ปัจจุบันมีการปิดหลังคา (เพดาน) ทำให้ที่ว่างมีลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยม

42

สรุปผลการวิจัย

- **สรุปผลการวิจัยด้านการจัดที่ ว่าง และพื้นที่ใช้สอยของเรือนลักษณะไทเขินที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบอาคารพักอาศัยปัจจุบัน**
พบว่าในการออกแบบให้เกิดลักษณะทางล้านนาที่วางไทเขินล้านนานั้น ที่ควรนำมาใช้ในการออกแบบอาคารมีดังนี้
- ที่ว่างเปิดโล่ง ที่สามารถเชื่อมถึงกันได้
- การเชื่อมต่อของที่ว่างจากส่วนหน้าไปจนถึงส่วนหลัง ไม่ทับกัน
- ที่ว่างลักษณะที่ภายในและภายนอก (In door-Out door)
- ระบายพื้นที่มีการยกระดับ 15-30 เซนติเมตร
- ระบายผนังมีการปิดล้อมพื้นที่ ส่วนสาธารณะ (Public) ให้อากาศถ่ายเท
- ระบายเพดาน การแสดงโครงสร้างหลังคาลักษณะของหลังคาทรงจั่ว 2 จั่ว โดยมีหลังคาคลุมบันได
- การยกได้สูงให้รู้สึกเบาไม่ทับกัน

43

สรุปผลการวิจัย

สรุปด้านขนาดสัดส่วนความสูงของเรือน

ช่วงเรือน	ขนาดความสูง(เมตร)
ช่วงระยะใต้ถุน	1.70 – 3.00
ช่วงหลังคาเรือน	2.60 – 3.50
ช่วงหลังคา	1.60 – 1.75
ช่วงความกว้างเรือน	2.00 – 3.50

44

สรุปผลการวิจัย

- การจัดวางผัง: การวางผังเรือนไทยเดิมมีองค์ประกอบตามที่ระบุไว้ตามรูปภาพ หากมีพื้นที่จำกัดให้แทนความหมายขององค์ประกอบนั้น
- ช่องหน้าต่าง: ขนาดเล็กแคบ
- ประตู: บ้านเปิดคู่

45

สรุปผลการวิจัย

- ฝาไหล: มีลักษณะการเชื่อมต่อพื้นที่ว่างภายนอกและภายในโดยใช้ฝาไหล
- ผนังประตูห้องนอน: ผนังสามารถเลื่อนเปิดได้ เมื่อต้องการให้พื้นที่โล่งกว้าง มีลักษณะเป็นบ้านเพ็ญ
- ช่องแสง: มีช่องแสงเปิดด้านบนของผนังช่วยให้แสงเข้าสู่ภายในและระบายความร้อน

46

สรุปผลการวิจัย

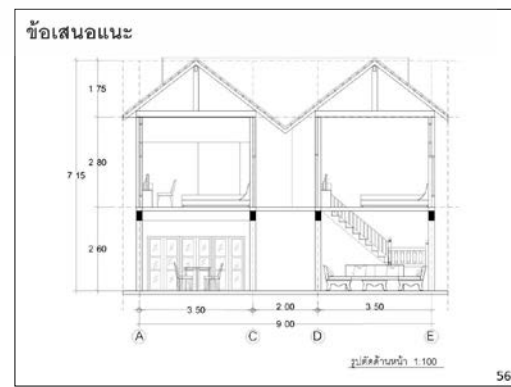
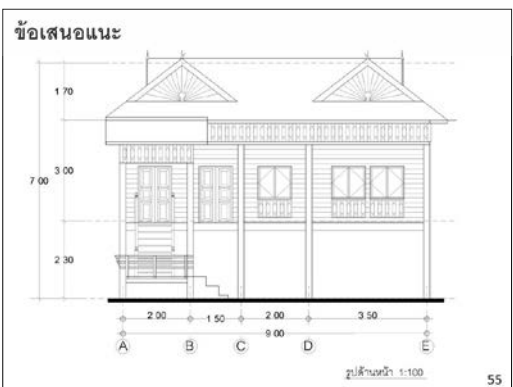
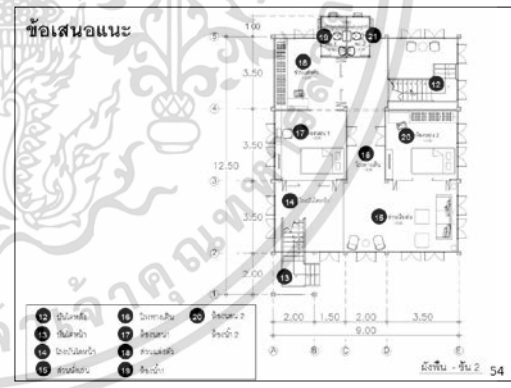
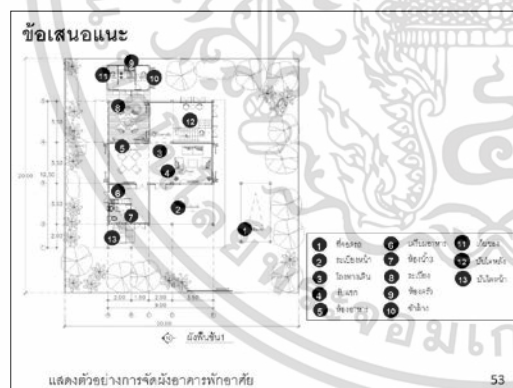
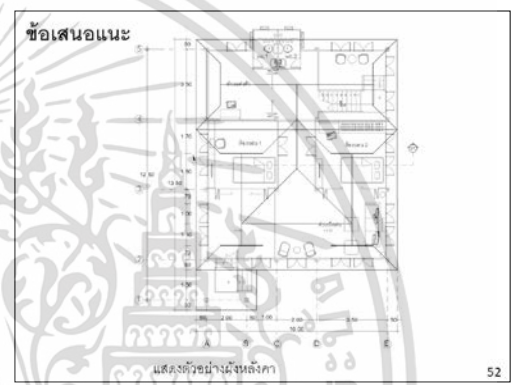
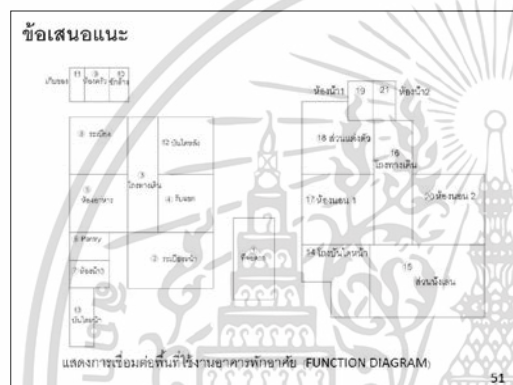
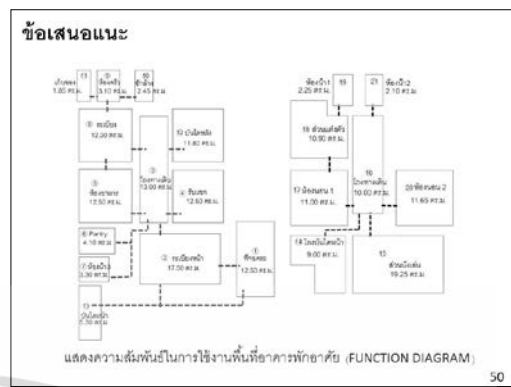
- ซานฮ่อม: ลักษณะของหลังคาที่มาชนกันกันอยู่ตรงกลางของห้องนอนสองห้องเป็นพื้นที่ทางเดิน
- ระดับพื้น: การยกระดับพื้น 15 – 30 เซนติเมตร
- ใต้ถุน: การยกใต้ถุนสูง ทำให้รู้สึกเบาลอย

47

สรุปผลการวิจัย

- ระบายใต้ถุน: ระบายเหนือหัวใจไว้โครงสร้างของพื้น
- ปริมาตรที่ว่างภายใน: ปริมาตรที่ว่างภายในเป็นรูปห้าเหลี่ยม
- หลังคา: หลังคาทรงจั่วแฝด มีหลังคาคลุมชานบันได

48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นายบรรเจ็ด ศรีมูล
วัน-เดือน-ปีเกิด	4 ธันวาคม 2528 จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่	29/1 หมู่ 1 ถนนบ้านกาด-แม่วาง ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ 50360
ประวัติการศึกษา	
2552	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
2557	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์ทำงาน	
2552 – ปัจจุบัน	สถาปนิกประจำบริษัทเอกชน และสถาปนิกอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้